

WETENSCHAPPELIJK JAARVERSLAG

2008

Faculteit REBO, Departement Rechtsgeleerdheid

Universiteit Utrecht

April 2009

COLOFON

Het jaarverslag over 2008 is vervaardigd onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het G.J. Wiarda Instituut, Utrechts Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek, dat ressorteert onder het departement Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht.

Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met de beleidsafdeling van het instituut: mevrouw W. Puper (tel. 030-253 7830 – w.puper@uu.nl), Boothstraat 6, 3512 BW Utrecht.

Inhoudsopgave

Voorwoord	v
Onderzoeksactiviteiten in 2008	1
Internationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderzoek	9
1. The Prospects of European Private Law	23
Samenvatting van het programma	23
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	23
Publicatielijst	29
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	42
Inzet onderzoekstijd	48
2. Human Rights in a world of conflict and diversity	53
Summary	53
Stand van zakenverslag van het onderzoeksprogramma	53
Publicatielijst	57
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	65
Inzet onderzoekstijd	69
3. Criminal Law and fundamental values in a changing world: shifting boundaries in the risk society	73
Samenvatting van het programma	73
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	74
Publicatielijst	77
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	84
Inzet onderzoekstijd	87
4. European Public Law. The Coherence of Legal Orders: the EU and its Member States	91
Samenvatting van het programma	91
Stand van zakenverslag van het onderzoeksprogramma	91
Publicatielijst	95
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	110
Inzet onderzoekstijd	113
5. Omgevingsrecht	117
Samenvatting van het programma	117
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	117
Publicatielijst	120
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	127
Inzet onderzoekstijd	129
6. Niet geprogrammeerd onderzoek	133
Publicatielijst	133
7. Kennispunt REBO	135
Publicatielijst	136

8. Editing afdeling G.J. Wiarda Instituut	139
9. Utrecht Law Review	141
Bijlagen:	
I De onderzoeksinzet in fte's / Het onderzoek in cijfers	143
II Aantal onderzoekers per programma	144

Voorwoord

Voor u ligt het wetenschappelijk jaarverslag 2008 van het G.J. Wiarda Instituut, waarin de wetenschappelijke productie van de onderzoekers van het departement Rechtsgeleerdheid is opgenomen.

In dit jaarverslag treft u allereerst een overzicht van een aantal ontwikkelingen van het afgelopen jaar op het gebied van onderzoek binnen ons departement en binnen onze faculteit. Vervolgens kunt u in elk hoofdstuk een stand-van-zakenverslag lezen van de vijf facultaire onderzoeksprogramma's. Het stand-van-zakenverslag wordt gevolgd door een publicatielijst. Deze lijst bevat publicaties die bibliografisch naspeurbaar zijn of anderszins makkelijk opvraagbaar. Ook dit jaar is een lijst van belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten opgenomen. Aan het einde van de hoofdstukken treft u de onderzoeksinzet per onderzoeker en per geldstroom.

De bijlagen bevatten cijfers en totaaloverzichten, de zogenaamde managementinformatie.

Wij zouden hier graag iedereen danken die zich heeft ingezet om het wetenschappelijk jaarverslag 2008 te laten verschijnen.

Utrecht, april 2009
Beleidsafdeling G.J. Wiarda Instituut

Onderzoeksactiviteiten over 2008

Departement Rechtsgeleerdheid

Onderzoeksprogrammering

Ook in 2008 zijn de vijf onderzoeksprogramma's voortgezet. Deze programma's hebben een looptijd van 2006 tot en met 2010.

1. The Prospects of European Private Law (onderzoeksleiding: prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki en prof. mr. I. Giesen)
2. Human Rights in a world of conflict and diversity (onderzoeksleiding: prof. mr. J.E. Goldschmidt en prof. mr. M.L.P. Loenen)
3. Criminal Law and fundamental values in a changing world: shifting boundaries in the risk society (onderzoeksleiding: prof. dr. C.H. Brants, prof. mr. A.A. Franken, prof. mr. F.G.H. Kristen en prof. dr. F. Bovenkerk)
4. European Public Law, the coherence of legal orders: the EU and its member states (onderzoeksleiding: prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven en prof. dr. A. Prechal)
5. Environmental Law (onderzoeksleiding: prof. mr. A.H.A. Soons en prof. mr. B.J. Schueler)

Onderzoeksbestuur

Het bestuur van het G.J. Wiarda Instituut, ook wel het onderzoeksbestuur, bestond in 2008 uit: prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki (onderzoeksprogramma The Prospects of European Private Law), prof. mr. J.E. Goldschmidt (onderzoeksprogramma Human Rights in a world of conflict and diversity), prof. mr. F.G.H. Kristen (onderzoeksprogramma Criminal Law and fundamental values in a changing world), prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven (onderzoeksprogramma European Public Law) en prof. mr. A.H.A. Soons (onderzoeksprogramma Environmental Law). De voorzitter van het bestuur, tevens onderzoeksdirecteur, was prof.dr. J.A.E. Vervaele.

Onderzoeksnorm

De toepassing van de onderzoeksnormering is afgerond. Deze norm is op 142 onderzoekers toegepast over de jaren 2006 en 2007, waar nodig werd ook de productie van 2005 erbij betrokken. De norm is niet toegepast op de 16 niet gepromoveerde UD's en de AIO's die gedurende deze jaren bij Rechtsgeleerdheid werkzaam waren. De toepassing van de norm heeft geleid tot de volgende resultaten:

	Aantal onderzoekers	Percentage
Voldaan	85 (2003-2004: 90)	61% (2003-2004: 55%)
Waarvan met toepassing van de hardheidsclausule	13 (2003-2004: 16)	9% (2003-2004: 10%)
Niet voldaan:	5 (2003-2004:15)	3% (2003-2004: 9%)
Waarvan in de Wachtkamerconstructie:	1 (2003-2004: 8)	> 1% (2003-2004: 5%)
Norm niet van toepassing (te kort in dienst, inmiddels uit dienst, volledig 2 ^e /3 ^e geldstroom, persoonlijke omstandigheden)	52 (2003-2004: 51)	36% (2003-2004: 31%)
TOTAAL	142 (2003-2004: 164)	100%

De tabel laat zien dat er een significante stijging van het aantal mensen is dat de norm gehaald heeft en een significante daling van het aantal mensen dat niet voldaan heeft. Van de 8 personen die naar aanleiding van de toepassing van de norm over 2003-2004 in de wachtkamerconstructie terecht zijn gekomen, zijn er slechts 2 personen die opnieuw niet voldaan hebben.

Gebleken is dat de toepassing van de onderzoeksnormering een positieve invloed heeft op het publicatiegedrag van onderzoekers.

Van de 5 onderzoekers die niet aan de norm hebben voldaan, zijn er slechts 2 onderzoekers in de zgn. wachtkamerconstructie terecht gekomen. Met de overige onderzoekers zijn afspraken gemaakt.

Hererkenning Ius Commune

Ius Commune heeft bij de hererkenningsaanvraag een goede beoordeling gekregen. Aan het eind van 2008 is een hererkenningsaanvraag bij de ECOS ingediend. Deelnemende faculteiten zijn: Maastricht, Utrecht, Amsterdam (UvA) en Leuven.

Promovendibeleid

De afgelopen maanden heeft het onderzoeksbestuur zich gebogen over een aantal maatregelen om het promovendi-rendement te doen stijgen. In samenspraak met de promovendidecaan en de promovendiraad is bijvoorbeeld besloten tot de invoering van een aio-assessment na aanstelling, waardoor begeleiders beter inzicht krijgen in de individuele begeleidingsbehoeften van hun aio's. Daarnaast is besloten een cursus voor begeleiders open te stellen. Voor de promovendi is recent een cursus onderzoeks- en time management ingevoerd, die door de deelnemers zeer positief wordt beoordeeld. Ook het staande beleid met betrekking tot de voortgangsbewaking (middels het Begeleidings- en Opleidingsplan en de R&O-gesprekken) wordt strakker gehandhaafd. Nieuw is ook dat aio's binnen de mogelijkheden van de CAO NU 2007 standaard een eerste aanstelling krijgen van 18 maanden, zodat de go/no go beslissing in het eerste R&O-gesprek beter gefundeerd kan worden genomen. Ten slotte zijn de opleidingsfaciliteiten voor bursalen en fee-paying promovendi verruimd.

EMSF-project afgerond

Rechtsgeleerdheid heeft van 2005 tot en met 2008 in totaal 2 miljoen euro aan 'Extra Middelen voor Studentrijke Faculteiten' (EMSF) van het college van bestuur ontvangen. Deze EMSF-gelden hadden een tweeledig doel: enerzijds dienden ze ervoor te zorgen dat de onderzoeksoutput gegarandeerd bleef en tegelijkertijd moest er meer ruimte voor bepaalde onderwijsvernieuwingen komen.

Rechtsgeleerdheid heeft de middelen aan de volgende doelen besteed:

- **ruim 25 sabbaticals** voor medewerkers
- **talentbeleid**, onder meer door de opzet van een coachings- en compensatiefonds voor medewerkers die grote subsidieaanvragen voorbereiden
- **vier congressen**, over de volgende thema's: European and International Services market, Europeanisation of Public Law, het inter-Amerikaans en het Europees mensenrechtensysteem en Governance of the modern firm.
- **het toekennen van onderzoekspremies** aan uitstekend presterende onderzoekers
- **de promotieprojecten** 'hate speech revisited' en 'spannend toezicht' (waarbij door onderzoekers uit verschillende onderzoeksprogramma's wordt samengewerkt)
- de opzet en uitbouw van het **Utrecht Law College**
- de opzet en uitbouw van de **Legal Research Master**

Mede dankzij de EMSF-gelden is het totaal aantal wetenschappelijke publicaties de afgelopen jaren gestegen. Een uitgebreide eidevaluatie van het EMSF-project is in februari aan het college van bestuur gestuurd en is, in digitale vorm, verkrijgbaar bij de beleidsafdeling van het Wiarda Instituut.

Implementatie talentbeleid 2008

Om het talentbeleid extra onder de aandacht te brengen zijn in het voorjaar met alle disciplinegroepen gesprekken gevoerd. Dit heeft onder andere geresulteerd in de volgende acties/ toekenningen:

Actie	Aantal	Disciplinegroep
Behoud van talent	2x bevordering van UD naar UHD ivm toekenning van 2 Venivoorstellen	Privaatrecht en Strafrecht
Aangetrokken talent	1x aanstelling van talentvolle hoogleraar	Strafrecht
Stimuleringsubsidie voor het schrijven van voorstellen in het kader van het Vernieuwingsprogramma NWO, ronde 2009	Schrijven van voorstellen: 6x Veni, 2x Vidi 2x herindiening Veni	3x Eur.Publiekr. 3x Human Rights 1x Omgevingsrecht 2x Eur. Privaatr. 1x Strafrecht
ERC-grantvoorstel	1x	1x Eur. Privaatr.
Doorstroom van LRM-studenten naar promovendiplaatsen	2 plaatsen per jaar	In 2008: 1x Privaatr. 1x Sbr
NWO Toptalentvoorstellen	goed beoordeeld, maar niet gefinancierd, wel aioplaats: 2x	1x Strafr. 1x Sbr

Utrecht Law Review en onderzoeksmiddag

In 2008 verschenen drie nummers van de Utrecht Law Review (zie ook elders in dit jaarverslag): twee specials, in maart en in juni, en een algemeen nummer in december. Het thema van de eerste special was: ‘Companies Crossing Borders within Europe’. Het thema van de tweede special, ‘Current Debates in Family Law around the Globe’, was eveneens het thema van de Onderzoeksmiddag. Prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki trad op als gastredacteur. Met 16 artikelen (in totaal 278 pagina’s) was het een dik nummer. Dit thema was, zoals elk jaar, gekoppeld aan de onderzoeksmiddag. Deze jaarlijkse onderzoeksmiddag van het G.J. Wiarda Instituut vond plaats op 15 mei 2008. De inleidingen werden verzorgd door prof. dr. Masha Antokolskaia (Vrije Universiteit Amsterdam), mr. drs. Richard Blauwhoff, dr. Wendy Schrama en dr. Machteld Vonk, alledrie van ons eigen departement Rechtsgeleerdheid. Prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki trad op als voorzitter.

G.J. Wiarda Wisselleerstoel

Voor de periode september 2007 tot en met augustus 2008 is prof. dr. D.J. Nelken, Universiteit van Macerata, Italië en Universiteit van Cardiff, Wales, benoemd als leerstoelhouder van de G.J. Wiarda Wisselleerstoel. Zijn leeropdracht was: Developments in criminal justice in a comparative perspective, more especially with regard to comparative and interdisciplinary research methodology. Hij hield op 13 juni 2008 zijn oratie die werd voorafgegaan door een symposium met excellente internationale sprekers uit criminologie en strafrecht.

G.J. Wiarda Prijs

Voor het eerst werd dit jaar naast de gewone G.J. Wiarda Prijs voor veelbelovend onderzoekstalent – in de wandeling: de senior-prijs – een prijs uitgelooft voor het beste leeronderzoek van een student van de Legal Research Master: de junior-prijs. Tijdens de opening van het academisch jaar 2008-2009, waarin een veelvoud van prijzen werd uitgereikt, mocht de vice-voorzitter van het G.J. Wiarda Instituut, Jenny Goldschmidt, de junior-prijs uitreiken aan Bart Smit Duijzentkunst en de senior-prijs aan Antoine Buyse van het SIM. Beide laureaten waren bijzonder verguld met hun prijs.

Antoine kreeg de prijs voor voor zijn publicatie: A Lifeline in Time – Non-retroactivity and Continuing Violations under the ECHR; Bart kreeg de prijs voor zijn leeronderzoek: Interpretation of legislative Security Council resolutions: new parameters for validity? (bij prof.dr. A.H.A. Soons)

Eervolle benoemingen, prijzen e.d.

The Prospects of European Private Law:

- Dr. Ian Curry-Sumner heeft een prijs gewonnen voor de beste rechtsvergelijkende dissertatie, uitgereikt door het Institut de droit comparé in Lausanne.
- Binnen de Universiteit Utrecht werd dr. Ian Curry-Sumner daarnaast gekozen tot Jonge docent van het jaar.

- Prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki werd benoemd tot lid van de Academie Internationale de Droit Comparé, International Academy of Comparative Law
- Prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki werd benoemd tot internationaal expert van het Linnaeus Centre of Excellence 'The Impact of Religion, Challenges for Society, Law and Democracy' van de Universiteit Uppsala.
- Prof. K.R.S.D. Boele-Woelki was *visiting scholar* van januari tot maart 2008 aan de Columbia University in New York
- Dr. Ch. Budzikiewicz (Universität Köln) die voor een jaar werkzaam is aan het Molengraaff Instituut ontving op 14 april 2008 de Hendrik Casimir Ziegler-Forschungspreis van de KNAW en de Nordrhein Westfälische Akademie für Wissenschaften.
- Prof. I. Giesen was in augustus 2008 gasthoogleraar aan Rhodes University, Grahamstown, Zuid-Afrika.

European Public Law, the coherence of legal orders: the EU and its member states:

- Prof. dr. Sacha Prechal werd benoemd tot KNAW-lid.
- Prof. mr. Jaime M. Saleh is de winnaar van de Nederlandse Juristenvereniging prijs 2008.
- Dr. Filip Dorssemont kreeg een Mandat d'impulsion scientifique 'Mobilité Ulysse', Fonds national de la Recherche Scientifique de la Communauté française.

Human Rights in a world of conflict and diversity:

- Dr. Yves Haeck en dr. Cedric Ryngaert ontvingen beiden een onderzoeksbeurs van het BOF.
- Dr. Ronald Janse ontving de Henry G. Schermers Fellowship (NIAS).
- Mr. A.C. Buyse, ontving de G.J. Wiardaprijs 2008, zie elders in deze tekst.
- Mr. A.C. Buyse ontving de Erasmus Studieprij 2008, (landelijke, jaarlijkse prijs van de stichting Praemium Erasmianum voor beste dissertaties op het gebied van de geestes- en maatschappijwetenschappen). De prijs is toegekend voor zijn proefschrift 'Post-Conflict Housing Restitution. The European Human Rights Perspective, with a Case Study on Bosnia and Herzegovina', waarmee hij vorig jaar cum laude is gepromoveerd aan de Universiteit van Leiden
- Mr. A.C. Buyse ontving voor zijn proefschrift, zie hierboven, eveneens de eerste prijs bij de Max van der Stoel Mensenrechtenprijs 2008 in de categorie dissertaties.
- Mr. G. Zyberi kreeg een eervolle vermelding voor de G.J. Wiarda Prijs 2008, zie elders in deze tekst.
- Mr G. Zyberi kreeg de tweede prijs bij de Max van der Stoel Mensenrechtenprijs 2008 in de categorie dissertaties voor zijn proefschrift 'The humanitarian face of the international court of justice. Its contribution to interpreting and developing international human rights and humanitarian law rules and principles'.
- Dr. I. Boerefijn: September 2008-March 2009 – Julius Stone Visiting research fellow, Faculty of Law and visiting fellow, Australian Human Rights Centre, University of New South Wales
- Prof. M. Lozada werd benoemd op de UNESCO Chair in education for peace, democracy and human rights, met speciale focus op Latijns Amerika (2008-2009).

Promoties

In 2008 hebben 8 promoties plaatsgevonden:

- Mr. B. Sujecki, 15 februari 2008, promotor prof. mr. F.W. Grosheide, co-promotor dr. M. Freudenthal
Das niederländische Mahnverfahren unter Berücksichtigung der Möglichkeiten der elektronischen Mahnverfahrensdurchführung im Rahmen der verfahrensrechtlichen Garantien des Art. 6 Abs. 1 EMRK
- Mr. G. Zyberi, 3 april 2008, promotores prof. mr. C. Flinterman en prof. dr. T.D. Gill
The humanitarian face of the international court of justice. Its contribution to interpreting and developing international human rights and humanitarian law rules and principles
- Mw. mr. L.M.A. Francot-Timmermans, 24 april 2008, promotor prof. dr. A.M. Hol
Normativity's Re-Entry. Niklas Luhmann's social systems theory: society and law
- Mw. drs. Chr.G. Jeppesen, 23 mei 2008, promotor prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki
Joint parental authority. A comparative legal study on the continuation of joint parental authority after divorce and the breakup of a relationship in Dutch and Danish law and the CEFL principles
- Mw. mr. L. van Lent, 27 juni 2008, promotor prof. mr. C.H. Brants, co-promotor dr. C.M. Pelsler
Externe openbaarheid in het strafproces

- Mr. D. Cucereanu, 12 september 2008, promotores prof. dr. C. Flinterman, prof dr G.J.H. van Hoof en prof. dr. J.J.C. Kabel
Aspects of regulating freedom of expression on the internet
- Mw. drs. M.S. de Boer, 14 november 2008, promotor prof. dr. F. Bovenkerk, co-promotoren mr. dr. Y. Yesilgöz en dr. W. Jansen
Culturele diversiteit in opvattingen over misdaad en straf onder leerlingen van het VMBO
- Mr. S. Takei, 17 december 2008, promotor prof. dr. A.H.A. Soons, co-promotor dr. A.G. Oude Elferink
Filling regulatory gaps in high seas fisheries: discrete high seas fish stocks, deep-sea fisheries and vulnerable marine ecosystems

Oraties

De volgende oraties werden gehouden:

- Prof. dr. C.C. van Dam, 11 april 2008, leerstoel European Private Law
- Prof. mr. H.F.M.W. van Rijswijk, 5 juni 2008, leerstoel Europees en nationaal waterrecht
- Prof. dr. D.J. Nelken, 13 juni 2008, G.J. Wiarda Wisselleerstoel, Developments in criminal justice in a comparative and interdisciplinary research methodology
- Prof. dr. A.T. Ottow, 18 september 2008, leerstoel Economisch publiekrecht
- Prof. dr. M. Lozada, 19 september 2008, UNESCO chair in Education for Peace, Human Rights and Democracy (wisselleerstoel)
- Prof. mr. F.A.M.M. Koenraadt, 6 oktober 2008, leerstoel Forensische psychologie
- Prof. dr. F.G.H. Kristen, 3 december 2008, leerstoel Straf(process)recht

Afscheidscolleges

In 2008 vonden 3 afscheidscolleges plaats:

- Prof. mr. C. Flinterman, 31 januari 2008, leerstoel Rechten van de Mens
- Prof. mr. A.Ph.C.M. Jaspers, 10 oktober 2008, leerstoel Arbeidsrecht en sociaal beleid
- Prof. mr. C. Kelk, 31 oktober 2008, leerstoel Straf- en procesrecht en penitentiair recht

Subsidies

NWO

Open Competitie

In de eerste aanvraagronde voor de Open Competitie voor 2008 werden zoveel voorstellen ingediend, dat besloten is de verdere rondes voor dat jaar niet open te stellen. Prof. C. Flinterman kreeg zijn voorstel NL: Gewapende Milities en Internationale Mensenrechten toegekend.

Vernieuwingsimpuls

De VENI-aanvraag van dr. Michiel Luchtman werd gehonoreerd. De titel van zijn onderzoeksproject is 'Prosecuting cross-border crime in the European Union – What role for the legality principle?'

Voor de ronde 2009 van de vernieuwingsimpuls hebben inmiddels 7 mensen een VENI-aanvraag ingediend, waarbij het om 2 herindieningen gaat. Daarnaast zijn er 2 VIDI-aanvragen ingediend. Vanuit het G.J. Wiarda Instituut werden deze aanvragen bij NWO ondersteund door het toewijzen van coaches en het verlenen van compensatie voor onderwijs. Daarnaast ondersteunden zowel medewerkers van de beleidsafdeling als leden van het onderzoeksbestuur de indieners met tips en aandachtspunten om de aanvraag te verbeteren.

Hiil

European Public Law, the coherence of legal orders: the EU and its member states:

L.F.M. Besselink (projectleider), D. Haljan (onderzoeker), Project 'The Relevance of National Constitutional Law in a Globalising World. The Separation of Powers as a Restriction on National Courts to Interpret Norms of Public International Law'. Gefinancierd door Hiil. Beoogde output: diverse publicaties.

The Prospects of European Private Law:

Het door Hiil gesubsidieerde programma inzake 'Measuring Access to Justice' (penvoerder: UvT) liep ook in 2008 door (Giesen en Klaming). Daarnaast verrichtte mr T. Lambooy een onderzoek voor Hiil en was prof. Hondius betrokken bij de projecten Highest Courts en Private Actors als lid van de Programmatic Steering Board van Hiil.

KNAW

The Prospects of European Private Law:

Er werd een KNAW congressubsidie ontvangen voor een expertmeeting op 27 en 28 juni 2008, georganiseerd door prof. K.R.S.D. Boele-Woelki, mr. M.Vonk en mr. W. Schrama in Utrecht, van de auteurs van het themanummer van het Utrecht Law Review getiteld 'Current Debates in Family Law around the Globe'.

EU

Onderzoekers van Rechtsgeleerdheid participeren in diverse EU-onderzoeksprojecten. Een aantal van deze projecten wordt uitgevoerd door succesvolle Networks of Excellence die hun activiteiten onder het Zesde Kaderprogramma voortzetten, zoals het Challenge – Liberty and Security Network, en het Common Principles of European Contract Law (CoPECL) Network. Maar ook in het Zevende Kaderprogramma is Rechtsgeleerdheid actief, bijvoorbeeld door country experts te leveren voor het project Consensus – Confronting Social and Environmental Sustainability en met het Centre for Conflicts and Security als partner deel te nemen in het project Privatisation of War. Daarnaast loopt een aantal projecten bij diverse Directoraten-Generaal, zoals het door ons gecoördineerde European Network of Legal Experts in the Field of Gender Equality bij DG Employment and Social Affairs, het project European Arrest Warrant bij DG Justice, Freedom and Security, het project Arctic Transform bij DG External Relations, het project COST Action A28: Human Rights, Peace and Security in EU Foreign Policy waarvan wij coordinator zijn, en het project Legal Aspects of Marine Environmental Data van het DG Fisheries – Maritime Affairs.

Op het gebied van de ondersteuning van onderzoekers bij het aanvragen en uitvoeren van extern gefinancierde projecten, waaronder EU-projecten, wordt gewerkt aan verdere professionalisering in REBO-verband.

Congressen en conferenties

Binnen de onderzoeksprogramma's zijn er in 2008 diverse congressen en conferenties georganiseerd:

The Prospects of European Private Law:

- Symposium: 150 jaar Molengraaff (op 9 mei 2008 vierde het Molengraaff Instituut de 150e geboortedag van haar naamgever door aan die gelegenheid een symposium te wijden)
- Tweedaags seminar in Utrecht over 'Child Maintenance: Persistent Problems, Finding Solutions' op 27 en 28 maart 2008 georganiseerd door dr. I. Curry-Sumner en dr. Skinner (University of York).
- Op vrijdag 18 april 2008 vond het tweede symposium over familierecht van het Utrecht Centre for European Research into Family Law (UCERF) plaats.
- Op 27 en 28 juni 2008 organiseerden prof. K. Boele-Woelki, mr. M. Vonk en mr W.M. Schrama in Utrecht een expertmeeting van de auteurs van het themanummer van het *Utrecht Law Review* getiteld 'Current Debates in Family Law around the Globe'.
- Op 12 en 13 december 2008 vond in Utrecht het congres 'Governance of the Modern Firm' plaats. Deze conferentie werd met middelen uit het EMSF-fonds georganiseerd door onder meer prof. M.L. Lennarts en prof. W.J. Oostwouder.

European Public Law, the coherence of legal orders: the EU and its member states:

- Utrechts Staatsrechtelijke symposium Grondwet, Krijgsmacht en Oorlog, Utrecht 4 juni 2008, organisatie: H.R.B.M. Kummeling en L.F.M. Besselink.
- The first Annual UU Legal Research Master International Conference: Challenges for the New EU Member States: Discussion from the National Perspective, December 8th, 2008, organisatie: L.F.M. Besselink i.s.m. studenten LRM.
- International NVAB conference (in cooperation with the *Anton de Kom University* and the *Universiteit Utrecht*), Paramaribo (Surinam) from 9 up to 14 March 2008.
- Conferentie 'Standard of Judicial Review in competition law cases and economic regulation', Utrecht Juni 2008, organisatie: A. Ottow, S. Lavrijssen, O. Essens, A. Gerbrandy.
- Congres Social Responsibility in Labour Relations, October 2008, Utrecht University. Organisatie, Y. Konijn, F. Pennings en A. Veldman.
- International Seminar 'Lex Silencio Positivo', Utrecht Juni 2008, organisatie: O.J.D.M.L. Jansen.

Human Rights in a world of conflict and diversity:

- 31 January 2008: Afscheidssymposium prof. dr. C. Flinterman 'Changing perceptions of sovereignty and human rights', Utrecht University
- 17 t/m 20 september 2008: Laehr conferentie: Internationale dubbelconferentie over mensenrechten en internationaal strafrecht in Latijns-Amerika, Utrecht
- 24 September 2008: SIM lecture given by Professor Cecilia Medina Quiroga, President of the Inter-American Court of Human Rights, entitled The bumpy road to human rights enjoyment in the Americas, concerning the winding road followed by those working for the advancement and strengthening of the protection of human rights and the inventiveness of the Court in dealing with concrete situations submitted to it on the occasion of SIM's 27th birthday on 29 September 2007.

Criminal Law and fundamental values:

- Globalisation and comparative criminal justice, afscheidssymposium prof. dr. David Nelken, 13 juni 2008, georganiseerd door A.A. Franken.
- Presentatie Handhavers van de vrede of heroveraars?, 10 juli 2008, Forum in samenwerking met F. Bovenkerk en L. Kleijer-Kool.
- Afscheidssymposium prof. mr. Constantijn Kelk, 31 oktober 2008, georganiseerd door A.A. Franken.

Faculteit REBO

Graduate School en prestigemaster

De Board of Studies van de Graduate School heeft het REBO-brede Kwaliteitsplan voor Promovendi en een bijbehorend Opleidings- en Begeleidingsplan goedgekeurd. Deze plannen laten ruimte voor nadere invulling op departementsniveau. Het Kwaliteitsplan en OBP van Rechtsgeleerdheid vormen een dergelijke nadere invulling, waarbij Rechten duidelijk handen en voeten geeft aan de opleiding van promovendi en aan de kwaliteits- en voortgangsbewaking van de promotieprojecten. The Board of Studies heeft verder besloten tot de invoering van een aio-assessment als instrument om de begeleiding van aio's individueel toe te spitsen en op maat te maken. Bij Rechtsgeleerdheid is dit assessment inmiddels afgenomen bij alle aio's die in 2008 zijn gestart.

Prestige master Legal Research

Bij toelating van afgelopen september zijn slechts studenten toegelaten die behoren tot de beste 10%. Van het eerste cohort is 100 % cum laude geslaagd, van het tweede cohort 50 % cum laude en 50% met genoegen. Een meerderheid van de afstudeerders is aan een promotietraject begonnen.

Resultaten Internationalisering

- Van het huidige aantal studenten is er 23 maal buitenlandse onderzoekservaring opgedaan, waaronder in Cambridge, NYU, American University, Georgetown Law School, Nottingham, London, Parijs, Trento.
- Dit jaar voor het eerst hebben de studenten een internationaal congres georganiseerd met als onderwerp 'Challenges for New EU Member States; Discussions from a national perspective.' Hiervoor waren diverse buitenlandse sprekers uitgenodigd, waaronder de Minister van Buitenlandse Zaken van Roemenië de heer Julian Buga.
- Er zijn geormerkte plaatsen voor onderzoeksstudenten bij vaste partners (met EUI – enige Europese universiteit die een arrangement heeft! – Trento, Parma), terwijl er een concreet plan van aanpak bestaat voor bereiken van samenwerking met een Britse universiteit die zelf een (zij het eenjarige) research master heeft. Het ontbreken van *quid pro quo* levert problemen op, omdat er nauwelijks internationale equivalenten bestaan met gelijke uitstraling en reputatie. Dit heeft echter nooit in de weg gestaan aan effectieve internationalisering.
- De marketing onder buitenlandse studenten in buiten- en binnenland is met succes ter hand genomen. Er is flink geïnvesteerd in specifieke marketing voor de prestige master, onder andere in een filmpje op www.yourfuture.tv

Instroom Legal Research Masterstudenten (stand sept. 2008)		
In 2008:		
totaal toegelaten (5 in febr.; 17 in sept.)		23
. Buitenlands		4
waarvan Europees	3	
waarvan <i>buiten</i> Europa	1	
. Nederlands		13
<i>toegelaten, maar gekozen voor elders</i>		5
. Ivm toelating tot andere master	3	
. Ivm beurs Colombia University	1	
. Ivm niet toereikend zijn van de Wiarda beurs	1	
<i>Tussentijds gestopt ivm keuze voor andere master</i>		1
<i>Toegekende beurzen</i>		3
. UES-beurs	2	
. Wiardabeurs	1	

Focus en Massa

Ook de focus en massa operatie speelt op REBO-niveau. De universiteit heeft 15 focusgebieden vastgesteld. Rechtsgeleerdheid participeert in de volgende vier focusgebieden:

1. Coordinating societal change: lifecourse dynamics, economic flexibility and social cohesion (REBO is penvoerder, trekker vanuit RGL is Katharina Boele-Woelki.)
2. The origins and impact of institutions: local, national, European (de Faculteit Geesteswetenschappen is penvoerder, vanuit REBO is Rob Widdershoven trekker)
3. History and philosophy of science (Geesteswetenschappen penvoerder; vanuit REBO is Ton Hol trekker)
4. Conflicts and human rights (REBO is penvoerder, trekker vanuit RGL is Jenny Goldschmidt.)

Op 3 november 2008 is het Montaigne Centrum voor Rechtspleging en Conflictoplossing opgericht. Hiermee wil de Universiteit Utrecht inspelen op recente ontwikkelingen op het terrein van rechtspleging en geschilbeslechting op nationaal en internationaal niveau. In het multidisciplinaire centrum hebben juristen, bestuurskundigen, historici en sociale wetenschappers zich verenigd. Zij bestuderen de traditionele instituties van rechtspraak, zoals rechtbanken en de advocatuur. Tegelijkertijd doen zij onderzoek naar alternatieve vormen van geschilbeslechting. Het Montaigne Instituut sluit aan bij het universitaire focusgebied 'Conflicts and Human Rights'.

Internationale samenwerkingsverbanden op het gebied van Onderzoek

Onderverdeeld naar: kennisinstellingen, niet-universitaire instituten en bedrijven

Faculteit REBO, departement Rechten

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Onderzoeksprogramma Criminal law and fundamental values Participeert in de focusgebieden: - Conflicts and Human Rights - Institutions				
cluster strafrecht, onderzoeksschool rechten van de mens	Brants; Franken	universiteit Maastricht, EUR, cardiff law school, universiteiten van Amiens en Lund, Queen Mary's (UL)	Gezamenlijke onderzoeksseminars en publicaties	gezamenlijke onderzoeksprojecten, uitmondend in congressen, bundels etc. op het gebied van straf- en strafprocesrecht, met voor de komende jaren nadruk op materieel strafrecht
Europees Strafrecht	Vervaele	Ferrara, Florence, Parijs, Poitiers, Utrecht	Versterking PHDopleiding, realiseren onderzoeksuitwisseling, realiseren van rechtsvergelijkende promoties	
Internationaal onderzoeksproject op het terrein van het jeugdstrafrecht (KP 6)	Weijers, Junger Tas	European Society for Crimonology, Verweij Jonker Instituut	Internationale handboeken	
Onderzoeksprogramma Omgevingsrecht Participeert in de focusgebieden: - Institutions				
Gezamenlijke jaarlijkse workshop	Gehele taakgroep omgevingsrecht	Institutut fur Umwelt- und Technikrecht, Universitat Trier	Artikelen Journal of European Environmental and Planning Law	Structurele uitwisseling van wetenschappelijke kennis en lopend onderzoek

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Gezamenlijke jaarlijkse workshop	Gehele taakgroep omgevingsrecht	Rijksuniversiteit Gent (Luc Lavrijnsen, Isabelle Larmuseau)	Gezamenlijke publicatie over Eu-richtlijn milieuaansprakelijkheid (voorzien)	Structurele uitwisseling van wetenschappelijke kennis en lopend onderzoek
Onderzoeksproject CONSENSUS	Van Rijswick, Gilissen	University of Konstanz (D), Freie Universität Berling (D), University of East Anglia (UK), University of Aarhus (Den), Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (Sp), European University Institute (It)	Gezamenlijke publicatie van de deelnemende onderzoekers (uit de diverse Europese landen) inzake de ontwikkeling van het omgevingsrecht in de landen.	Structurele uitwisseling van wetenschappelijke kennis en lopend onderzoek, Publicatie onderzoeksresultaten
Europees waternetwerk (Réseau Européen 'Eau')	Van Rijswick, Van Kempen	Universiteiten in 16 Europese landen	Gezamenlijk onderzoek resulterend in gezamenlijke publicaties	Structurele uitwisseling wetenschappelijke kennis en onderzoeksresultaten
Onderzoeksprogramma Human Rights in a World of Conflicts and Diversity				
Participeert in de focusgebieden:				
- Conflicts and Human Rights				
Protection of human rights in judicial procedures (China) 2004-2008	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. Y. Li	Supreme People's Procuratorate	12 Training courses 3 SPP delegations to the Netherlands	Exchange and dissemination of knowledge and expertise in the field of human rights and criminal justice systems for Chinese public prosecutors
Protection of prisoners' rights (China) 2004-2008	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. Y. Li	Central Institute for Correctional Police	6 Training courses Translation of two books on prison management and protection of prisoners rights 3 delegations to the Netherlands 2 scholars conduct research at SIM	Exchange and dissemination of knowledge and expertise in the field of human rights and prison management for senior prison managers and university lectures
Sino-Dutch legal cooperation on anti-discrimination in employment in China 5/2005-02/2009	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. Y. Li	China University of Political Science and Law	1 Conference and 1 training course 2 delegations to the Netherlands 3 joint publications	Exchange and dissemination of knowledge and expertise in the field of human rights for university lectures and company managers

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Sino-Dutch cooperation on the legal aspects of social organization in China 2006-2009	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. Y. Li	Chinese Academy of Social Sciences	3 Conferences and training courses 2 Delegations to the Netherlands 2 Chinese scholars conduct research at SIM 3 Joint publications	Exchange and dissemination of knowledge and expertise in the field of human rights for NGOs, civil servants and university scholars
Sino-Dutch Legal Cooperation on training Chinese Lawyers on International Human Rights Law China 07/2008-06/2010	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. Y. Li	Case Investigation Committee of China Law Society	6 Training courses 500 CD's on the key lectures of the training Lawyers website on human rights & the rule of law	Cooperation on training Chinese lawyers on international human rights law
COST Action A28 2004-2008	Prof.dr. J Goldschmidt Dr. P.Malcontent	European Union	Regular scientific meetings in the framework of the Association of Human Rights Institutes (AHRI) Joint publications	EU financed network activity (Association of Human Rights Institutes AHRI) including 22 European Human Rights orientated research institutes.
Updating case law from HRC, CAT and CERD and CEDAW 2003-ongoing	Prof.dr. J Goldschmidt S. Bal	UNHCR	Regular publications	On request of the UNHCR SIM provides the UNHCR twice a year relevant cases from the jurisprudence of the UN-treaties for the edition of RefWorld
Latin American and European network on Human Rights (LAEHR (Argentina, Chile, Peru, Colombia, Costa Rica, Mexico, Spain, Belgium, Sweden, Ireland) 2005-2009	Prof.dr. J Goldschmidt Mr. L. Zwaak (coordinator International office)	<ul style="list-style-type: none"> • Argentina: CELS • Chile: Universidad de Chile, Facultad de Derecho, Centro de Derechos Humanos / Universidad Diego Portales, Facultad de Derecho • Colombia: Universidad de los Andes, Facultad de Derecho • Costa Rica: UN University for Peace / Instituto Interamericano de Derechos Humanos (IIDH) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. To promote and protect human rights 2. To promote gender equality 3. Start up and strengthening of cooperation between (Higher Education) institutions in Latin America and Europe in the field of human rights 4. Training/mobility 5. Access to information on human rights (databases – national and international) 	<p>Inter-American Network of 15 partners on Human Rights working on:</p> <p>Annual meetings concerning specific topics with discussions on human rights issues in the region</p> <p>Publication of articles, papers and meeting reports</p> <p>New curricula and materials on Human Rights on BA, MA, LLM, PhD levels:</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
		<ul style="list-style-type: none"> • México: Universidad Iberoamericana • Perú: Instituto de Defensa Legal (IDL) / Pontificia Universidad Católica, Departamento Académico de Derecho • Belgium: Ghent University, Faculty of Law, Department of Constitutional Law and the Human Rights Centre • Ireland: University of Galway • Netherlands: Utrecht University • Spain: Carlos III • Sweden: Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law, University of Lund • USA: American University, Washington College of Law <p>Finance: ALFA programme European Commission</p>	<p>6. Discussion and news/information flow on Human Rights</p> <p>7. To improve teaching and research capabilities so that a superior level of education in human rights can be reached.</p> <p>8. Development of skills and instruments and capacity building of higher education institutions in the field of human rights</p> <p>9. Development of materials in the field of human rights</p> <p>10. Curriculum development</p> <p>11. Curriculum harmonisation</p> <p>12. Pilot joint masters in Human Rights</p> <p>13. Certification of diplomas and degrees</p>	<p>Joint Masters in Human Rights</p> <p>Documentation centres on Human Rights</p> <p>Translations of existing important and relevant publications</p> <p>Pilot courses on Human Rights on different levels, BA, MA, LLM, PhD</p> <p>Regional courses on specific topics</p> <p>student mobility</p> <p>Diplomados</p> <p>Web-pages for electronic dissemination of relevant debates and documents</p> <p>Journal on human rights</p> <p>Legal clinics; moot court preparation, alternative legal education</p>
<p>Training of Turkish judges and public prosecutors on human rights and strengthening the local capacity for the internatisation of human rights standards</p> <p>2006-2009</p>	<p>Prof.dr. G.J.H. van Hoof, Mr.L. Zwaak and B. Erdogan in cooperation with International Office</p>	<p>MATRA</p>	<p>The project's goal is to tactically and structurally improve systematic training of judges and public prosecutors on the international standards of protection of human rights and their domestic application, toward increased compliance with European norms</p>	<p>Candidate- and professional judges and public prosecutors receive sufficient training.</p> <p>Trainers of the Justice Academy take part in discussion of practical issues of human rights teaching and theoretical issues of human rights protection.</p> <p>Postgraduate, LMM, Certificate Training Selected judges receive specialised training.</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
				<p>Publication of printed teaching and information materials.</p> <p>Publication of teaching and information materials on the internet.</p> <p>A kick-off meeting at the beginning of project with a press conference, a Closing Conference is organised at the end of the project.</p>
<p>EU ASIA – LINK: Good Governance and Human Rights Education in Mongolia and Indonesia. 2007-2010</p>	<p>Prof. dr. C. Flinterman; drs. A.C. Buyse; prof.dr. H. Addink</p>	<p>Verenigd Koninkrijk – Queen’s University, Belfast Litouwen – Mykolas Romeris University, Vilnius Mongolië – National University of Mongolia, Ulaanbataar Indonesië – University of Indonesia, Jakarta</p>	<p>The broad objectives are to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. increase understanding of the fundamentals of good governance, citizenship and human rights; 2. develop competencies and skills enabling the application of the principles of human rights and good governance at institutional state level and on a societal level in Mongolia and Indonesia; 3. facilitate the gradual incorporation of a new generation of state functionaries who, with the aid of the program, are more attuned to the democratic principles of good governance, citizenship and human rights; 4. improve the quality of citizenship; 5. develop and transfer mutual knowledge; 	<p>Training in methodology, educational support, design and development by IVLOS (University of Utrecht) for all academic institutions involved.</p> <p>Development of an LL.M. programme on good governance and human rights with and for both Asian universities, consisting of seven courses. The development of two bachelor courses (one on Human Rights and one on Good Governance) with and for both Asian universities. Seminars/training for public officials in Mongolia and Indonesia. The development of a handbook on Good Governance and Human Rights.</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
			<p>6. strengthen the links between Asian and European Universities</p> <p>The specific objective is to jointly design and develop a curriculum on good governance and human rights and to provide education to undergraduate and graduate law students in Mongolia and Indonesia and to provide elementary training on good governance and human rights to public officials of different state institutions in these countries.</p>	
<p>Onderzoeksprogramma European Private Law Participeert in de focusgebieden: - Coordinating Societal Change - Institutions</p>				
Commission on European Family Law	prof. Boele-Woelki Braat Curry-Sumner	Hoogleraren uit België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Spanje en Zweden plus een Expert Group bestaande uit wetenschappers uit andere Europese landen.	Opstellen en publiceren van Principles on European Family Law, organisatie van congressen en publicaties.	
Groep van deskundigen inzake de vermogensrechtelijke gevolgen van het huwelijk en andere vormen van samenleven, erfrecht en testamenten in de Europese Unie ('PRM-III/IV')	Braat	Deskundigen uit alle EU-lidstaten	Advisering Europese commissie over verordeningsvoorstellen	
Familierelaties	prof. Boele-Woelki; Blauwhoff; Braat; Jepessen-De Boer; Schrama; Vonk	Interfacultair samenwerkingsverband van wetenschappers van sociale wetenschappen, medische ethiek, genderstudies, economie, pedagogiek, psychologie van de Universiteit Utrecht.	Diverse publicaties deels van interdisciplinaire aard.	

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
European Legal Development	prof. Giesen; prof. Van Dam; prof. Hondius; prof. Keirse; Engelhard	Cambridge en onderzoekers van diverse andere faculteiten uit Europa	Boekpublicaties	
Trento Common Core of European Private Law	prof. Giesen prof. Hondius			
European University Institute project enforcement	prof. Hondius			
Civil Procedure in Europe	prof. Giesen	Univ. Maastricht en onderzoekers van diverse andere Europese faculteiten	Boekpublicatie	
Case managementpowers	prof. Jongbloed	Onderzoekers van diverse faculteiten in Europa	Boekpublicatie	
European Research Interchange	prof. Jongbloed	Onderzoekers van diverse faculteiten in Europa	Boekpublicatie	
Measuring Access to Justice	prof. Giesen	UvT, HIIL, WODC en diverse (andere) onderzoekers	Diverse publicaties deels van interdisciplinaire aard.	
HIIL project highest courts	prof. Hondius			
HIIL project private actors	prof. Hondius prof. Giesen			
Study group for a European Civil Code (Von Bar group): sales law	prof. Hondius			

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Onderzoeksprogramma Europees publiekrecht Participeert in de focusgebieden: - Institutions - Coordinating Societal Change - Conflicts and Human Rights				
Participatie in Integrated Programme CHALLENGE, Zesde Kaderprogramma EU	Besselink, Brouwer, Cornelisse, Tappeiner,	<ol style="list-style-type: none"> 1 Center for European Policy Studies, Belgium 2 Fondation Nationale des Sciences Politiques, Science-Po, Paris, France 3 King's College London, United Kingdom 4 University of Keele, United Kingdom 5 University of Copenhagen, Denmark 6 European Association for Research on Transformation, Germany 7 University of Leeds, Jean Monnet Centre of Excellence, United Kingdom 8 University of Genoa, Italy 9 Central University of Barcelona, Spain 10 University of Szeged, Hungary 11 Groupe de Sociologie des Religions et de la Laïcité, CNRS, France 12 University of Caen, France 13 University of Athens, Greece 14 University of Nijmegen, Centre for Migration Law, Netherlands 15 Stefan Batori Foundation, Poland 16 European Institute, Bulgaria 	UU verzorgt een workpackage, met betrekking tot juridische aspecten van 'grenzen', gefinancierd onder dit programma door de EU Commissie. Het consortium betreft multi- en interdisciplinair onderzoek naar Liberty and Security in Europe. De output is omvangrijk, papers, een 'observatory', vele workshops, conferenties, waaronder een jaarcongres in 2007 dat mede-door de UU wordt gesponsord. Zie http://www.libertysecurity.org/	Het consortium betreft multi- en interdisciplinair academisch onderzoek naar The Changing Landscape of Liberty and Security in Europe.

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
		17 London School of Economics, Department of International Relations, European Foreign Policy Unit, United Kingdom 18 University of Cologne, Research Institute for Political Science and European Affairs, Germany 19 Autonomous University of Barcelona, University Institute for European Studies, Spain 20 Centre d'Etudes sur les Conflits, France 21 International Peace Research Institute, Oslo, Norway		
Participatie in Network of Excellence CONNEX, Zesde Kaderprogramma EU	Besselink, Dekker	Connecting Excellence on European Governance is a network sponsored by the EU Commission in which 42 partner institutions from 23 European countries and more than 170 scholars cooperate	Participation in meetings which are sponsored under the Programme. Meetings in which law department UU participated were held in Utrecht, Mannheim.	This is a flexible network construction in which various forms of multi- and interdisciplinary study of governance in the EU is promoted.
Studygroup on Law and Public Administration van de European Group of Public Law	Langbroek (chair sinds sept 2006) P.A. Willemsen	EGPA studygroup on Law and Public Administration IIAS/EGPA Brussel Dept. Droit Limoges, Hélène Pauliat	<p>Als het goed is ontstaan er na september 2007 internationaal vergelijkende onderzoeksprojecten op het terrein van het bestuursrecht.</p> <p>Zie onder meer: Langbroek, Philip M. en Oswald Jansen, editors and research directors, Defence Rights during Administrative Investigations, a comparative study into defence rights during administrative investigations against EU fraud in</p>	<p>Jaarlijkse bijeenkomst tijdens EGPA-conferentie; samenkomst partners in onderzoeksprojecten.</p> <p>Hil aanvraag ingediend per 30 november 2007. (ronde naderhand gecancelld door HILL)</p> <p>Aanvraag Ombudsman & Courts Open competitie NOW</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
			<p>England & Wales, Germany, Italy, the Netherlands, Romania, Sweden and Switzerland., Antwerp, Intersentia 2007, p. 1-485.</p>	<p>nog steeds hangend! (9 feb. 2009)</p> <p>Paulien Willemsen trekt een internationaal vergelijkend project naar effective adjudication in proceedings in administrative courts.</p>
<p>Information and communication technology for public prosecutors offices (AGIS), 2006-2007</p>	<p>Langbroek</p>	<p>IRSIG-CNR, Bologna, Italy, Ministry of Justice of Finland, Helsinki, London School of Economics (en het Nederlandse Openbaar Ministerie)</p>	<p>Verschillende case studies en vergelijkende studies op het terrein van automatisering binnen het OM en in de strafrechtsketen.</p> <p>ICT in de strafrechtsketen, in: Proces 2008/1, pp. 2-8 (met Marjan Tjaden).</p> <p>Het OM en geautomatiseerde gegevensuitwisseling in de strafrechtsketen. De lange weg van Compas naar GPS en VIP, Trema 2008, pp. 154-162.</p> <p>Developing Information and Communication Technology in the Dutch Criminal Justice Chain: Between central control and diversity in decentralized agencies, in: M. Fabri (ed.). Information and Communication Technology for the Public Prosecutor's Office, Clueb, Bologna 2007, p. 143-184 (with Marjan Tjaden).</p>	<p>Publicatie van de case studies en een internationaal congres in Bologna in Oktober 2007 (afgerond in 2008)</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
<p>IRSIG-CNR, Bologna Italy European Research Network on Judicial Systems (ERNJS)</p>		<p>In 1999 The faculty of law of Utrecht university signed a partnership with the following institutions: the Institute of Judicial Administration (University of Birmingham), the Institut des Hautes Etudes sur la Justice (Ministry of justice, Paris), the Law Faculty of the Vrije Universiteit (Amsterdam), IRSIG-CNR, the Instituto de Estudios sobre la Justicia (Madrid), the CESROG (University of Bologna). Dr. Marco Fabri; prof. dr. Giuseppe di Federico</p> <p>The Permanent Observatory on Portuguese Justice, Coimbra University, Dr. Conceição Gomes heeft een international vergelijkend project georganiseerd naar de praktijk van het European Arrest Warrant.</p> <p>Francesco Contini van Irsig CNR heeft bij de EC een aanvraag ingediend voor een onderzoek naar het gebruik van videoconferencing in transnationale civiele procedures</p>	<p>vergelijkende onderzoeksprojecten en gemeenschappelijke publicaties, seminars en congressen</p> <p>bij voorbeeld: Langbroek, Philip M en Marco Fabri, editors and research directors, The Right Judge for each Case, a comparative study of case assignment and impartiality in 6 European countries, Antwerp, Intersentia 2007, p. 1-270</p> <p>Zie: Langbroek, Philip M. and Anthony M. Hol, editors, Special issue of the Utrecht Law Review Adjudication in a globalizing context, Utrecht law Review, Utrecht Igitur 2007, p. 1-159. Deze studie gaat leiden tot enkele publicaties</p> <p>Deze studie kan, mist gefinancierd, leiden tot enkele publicaties</p>	<p>Wederkerige deelname in onderzoeksprojecten en conferenties in het veld van de rechtspleging</p>
<p>International Association for Court administration</p>	<p>Langbroek</p>	<p>www.iaca.ws</p>	<p>Langbroek is in maart 2007 benoemd tot Co-editor van het International Journal for Court Administration; doel: uitwisseling van kennis en ervaring tussen mensen uit de praktijk en Academia</p>	<p>Congres 1x per 2 jaar, 2 x per jaar publicatie issue International Journal for Court Administration, eerste issue verschijnt in januari 2008, tweede is verschenen in oktober 2008, issue 3 is in voorbereiding.</p>

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
CEPEJ, Quality of justice	Langbroek	Raad voor Europa, CEPEJ-quality	Langbroek leidt een internationale onderzoeksgroep voor een project gericht op het achterhalen van succes en faal factoren voor de introductie van kwaliteitsmanagement in gerechtsorganisaties.	Rapportage, te publiceren door de CEPEJ, Raad voor Europa eind 2009/begin 2010.
CEPEJ, Judicial Studies Network	Langbroek	In ruil voor het hierboven genoemde werk heeft de CEPEJ een internationaal onderzoeksseminar gefinancierd (20 januari 2009)	Langbroek leidt een internationale onderzoeksgroep om te komen tot een onderzoeksprogramma voor Judicial Administration gedurende de komende 5 jaar	Special Utrecht Law Review, voorjaar 2010
Models of Judicial Review	Anna Gerbrandy	Universiteit Turijn Max Planck Instituut University of Essex	Serie van conferenties en uiteindelijk een boek.	
European Group of the Study of Transnational Litigation	A.M. Hol	UU, EUR, ULB, Universiteit Bologna, Paris I, IHEJ-Paris, Cambridge	Boekl	Gezamenlijk onderzoeksproject over transnationale rechtspraak: maandelijkse bijeenkomsten; gezamenlijke publicaties
European Legal Development (ELD)	A.M. Hol	Universiteit Cambridge en verschillende andere Europese universiteiten	Uitgave van boeken	Conferenties leidend tot publicaties over ontwikkelingen (aansprakelijkheids)recht binnen EU-landen (Duitsland, Engeland, Italië, Nederland, Spanje, Zweden, Frankrijk)
Samenwerking inz. Public law and governance	Zwart	Institute of Governance and the School of Law, Queens University Belfast	Gezamenlijke projecten op het terrein van de rechtsbescherming, het functioneren van hoogste gerechten en global administrative law	Intensieve bilaterale onderzoekssamenwerking

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Samenwerking inz. Comparative public law	Zwart	The Chinese People's Public Security University, Faculty of Law, Beijing	Wetenschappelijke seminars over democratie, rechterlijke onafhankelijkheid en mensenrechten	Integratiekader voor wetenschappelijke gedachteswisseling, uitwisseling en gezamenlijke onderzoeksprojecten
Participatie in European Group of Public Law	Zwart, Jansen, Prechal	o.a. Cambridge, Paris II, Heidelberg, Florence	Het bieden van een kader voor het instandhouden en verdiepen van onderzoekssamenwerking op het terrein van het Europees publiekrecht. Gezamenlijke studiebijeenkomsten en publicaties	Wetenschappelijke samenwerking gericht op gedachteswisseling aan de hand van preadviezen en het ontwikkelen van nieuwe onderzoeksprojecten
Transnational public law application and enforcement in the European Legal Area	Jansen	Universiteit Heidelberg, Universiteit Bayreuth, Max Planck Institut für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht, Max Planck Institut für ausländisches und internationales Strafrecht	Gezamenlijke output in de vorm van boeken en artikelen	onderzoek
Dornburg research Group	Jansen	Universiteit van Jena, Universiteit van Osnabrück, Universiteit van Paris I, Universiteit van Torino, Universiteit van Athene, Universiteit van Napels, Universiteit van Florence, Universiteit van Milaan, Universiteit van München, Universiteit van Freiburg, Universiteit van Birmingham, Universiteit van Rennes, University of East Anglia, University College London, University of London, Universiteit van Warwick, Bundesverfassungsgericht, Södertörn Högskola Stockholm	Gezamenlijke output	onderzoek

Samenwerkingsverband	Naam betrokken onderzoeker(s)	Samenwerkingspartners	Resultaat	Aard van de samenwerking
Studies on the implementation of Labour Law Directives in the enlarged European Union (No VT/2005/008)	Jaspers	DG Employment and Social Affairs of the European Commission	Nationale rapporten ten behoeve van synthese rapporten voor de Europese commissie; synthese rapport over de implementatie van arbeidstijdrichtlijnen in 25 lidstaten	Lid van stering committee; gezamenlijk onderzoek voor Europese commissie naar implementatie van een tiental arbeidsrechtlijnen in EU lidstaten
European Working Group on labour Law	Jaspers/Pennings	Academische arbeidsrechtsspecialisten uit een zevental EU lidstaten (België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Spanje, Verenigd Koninkrijk).	Gezamenlijke publicaties, internationale conferenties, workshops en onderzoekscolloquia (eerstvolgende maart 2009: 'European Works Council' in Hamburg;) opzetten van gezamenlijke onderzoeksprojecten	Permanent platform en samenwerkingsverband voor wetenschappelijke uitwisseling op actuele onderwerpen van nationaal en Europees arbeidsrecht; int. netwerk voor de organisatie van onderzoeks- en studentenseminars (PhD), gezamenlijk publiceren
European Platform on Social Dialogue	Jaspers	Samenwerkingsverband van onderzoekers en overheidsofficials uit EU lidstaten en Zuid-Oost Europese staten	Conferenties met de leden van de EPOS groep; publicatie van boeken	Onderzoekssamenwerking, conferenties en workshops
Corporate Social Responsibility Group	Jaspers, Veldman	Universiteiten van Bordeaux, Brussel, Castillia de la Mancha, Complutense (Madrid), Essex, Hamburg, Toulouse en Trento	Internationale en multidisciplinaire publicatie (boek)	Wetenschappelijke uitwisseling tussen juristen, sociologen en economen op het onderwerp van CSR binnen Europese, transnationale ondernemingen; gezamenlijk publiceren.
Sino-European Regulatory Development Network	Pennings	Universiteiten van Warwick, Paris 2, Helsinki, CASS Beijing, Adecco	Ontwikkelen arbeidsrecht en arbeidsmarktbeleid in China	Uitwisselen informatie, scholing
Development of new standards	Pennings	Max Planck Institut München	Congressen over nieuwe socialezekerheidsnormen; boeken	Projectteam, uitwisseling
European Network of Legal experts in the field of Gender Equality van de Europese Commissie	Burri, Prechal	DG Employment and Social Affairs of the European Commission + experten uit alle lidstaten en kandidaatlidstaten	Advisering aan de Europese Commissie; Reguliere publicaties (bulletin en rapporten)	Advisering aan de Europese Commissie

1. The prospects of European private law

Samenvatting van het programma

Het Europese recht heeft een grote invloed op het privaatrecht. Daarbij zijn verschillende gradaties te onderscheiden. Het verbintenissenrecht is weliswaar nog vooral nationaal georiënteerd, maar de internationale en Europese invloeden worden steeds sterker. Het contractenrecht was het eerste rechtsgebied waar over de grenzen werd gekeken. Het procesrecht en het goederenrecht volgen op enige afstand, maar die gebieden, alsook het aansprakelijkheidsrecht, staan in toenemende mate onder invloed van internationale ontwikkelingen. Vragen die hierbij rijzen, betreffen o.a. de wijze van regulering, de kwaliteit en consistentie en de handhaving daarvan, alsmede de rechtspolitieke achtergronden. De vergaande economische integratie en het vrije verkeer van personen heeft ook geleid tot een sterke Europese dimensie binnen het personen- en familierecht. Hierbij kunnen twee onderling gerelateerde ontwikkelingen worden onderscheiden: aan de ene kant de unificatie (het gelijkvormig maken) van de regels van het internationaal privaatrecht, en aan de andere kant het harmoniseren van de respectievelijke materiële rechtsregels. De onderzoekers stellen zich ten doel te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is (1) het recht met betrekking tot grensoverschrijdende familierelaties in Europa te unificeren; en (2) het materiële personen- en familierecht binnen Europa te harmoniseren. Het onderzoeksprogramma zal zich ook bezig houden met het spanningsveld tussen het intellectuele eigendomsrecht vanuit een eigendomspectief en het intellectuele eigendomsrecht vanuit de mensenrechtelijk perspectief alsmede met de handhaving van het intellectuele eigendomsrecht. Het onderzoek binnen Ondernemingsrecht bestaat uit de volgende ontwikkelingen op het gebied van het Europese ondernemingsrecht: de concurrentie tussen de Lidstaten inzake flexibele regelgeving binnen het ondernemingsrecht (voor besloten vennootschappen) waarvoor jurisprudentie van het EG Hof van Justitie de aanleiding vormt; een toenemende invloed van Amerikaanse theorieën op het gebied van ondernemingsrecht; en een verschuiving binnen de doelstellingen van het harmonisatieproces. Ten aanzien van dit laatste onderwerp bestaat nu een beperktere benadering van de harmonisatie van de garanties voor investeerders en andere stakeholders in ondernemingen. Het programma richt zich op de volgende onderdelen: (1) de effecten van de jurisprudentie van het EG Hof van Justitie op de ontwikkeling van het Europees ondernemingsrecht; (2) het evenwicht tussen flexibiliteit en bescherming voor investeerders en andere stakeholders in ondernemingen; en (3) de verbanden tussen ondernemingsrecht en andere rechtsgebieden (financieel recht, faillissementsrecht en arbeidsrecht). Er zal ook op dit terrein aandacht worden besteed aan handhaving en regulering.

De onderzoekers zullen zich richten op de problemen die zich voordoen in deze verschillende ontwikkelingsstadia van de Europeanisering. Sinds 1994 hebben academici op meerdere terreinen van het privaatrecht op basis van rechtsvergelijkend onderzoek zogenaamde 'Principles' opgesteld. Zij hebben tot doel een bijdrage te leveren aan de harmonisatie van het privaatrecht in Europa en spelen derhalve een centrale rol in het onderzoeksprogramma 'Prospects of European Private Law' dat tot doel heeft de weg te effenen voor een werkelijk Europees privaatrechtelijk systeem.

Stand van zakenverslag 2008

Inleiding

De coherentie van het onderzoeksprogramma als geheel is gewaarborgd en goed te bewaken doordat de vier deelprogramma's het onderzoek vanuit dezelfde zes centrale thema's geprogrammeerd hebben. In 2008 werd die interne coherentie nog eens onderstreept met de verschijning van de bundel gewijd aan de 150^e verjaardag van Molengraaff ('150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien') waarin diverse onderzoeksthema's aan bod kwamen.

Interne coherentie

De zes thema's die door het onderzoeksprogramma onderscheiden worden, worden binnen het deelgebied 'Law of Obligations and Property Law' niet enkel in afzondering onderzocht. Hoewel de meeste publicaties zich richten op een onderwerp dat vooral binnen één van de thema's past, wordt zeker ook getracht om de zaken in breder perspectief te zetten. De bundel 'Gedrag en Privaatrecht' onder redactie van Van Boom, Giesen en Verheij, moge daarvan getuigen.

De onderzoekslijnen die in de voorgaande jaren zijn opgebouwd in het deelprogramma Europees familie- en erfrecht zijn dit jaar voortgezet. Dat betekent dat het onderzoek op het terrein van het internationale en Europese familierecht zich toegespitst heeft op drie pijlers. In de eerste plaats is het onderzoeksprogramma 'Maintenance in Europe' goed van de grond gekomen. Hierin staat (internationale) alimentatie tussen partners, tussen ouders en kinderen en tussen andere familieleden centraal binnen een rechtsvergelijkende en Europese context (Curry-Sumner, Jonker, Schrama). In de tweede pijler is sprake van interne consistentie waar het gaat om rechtsvergelijkend onderzoek naar de ouder-kind relatie (promotieonderzoek van Blauwhoff, Jepessen-De Boer, Jonker, De Vries en het onderzoek van Schrama en Vonk). Een belangrijke derde pijler betreft het rechtsvergelijkende onderzoek van de CEFL naar Europese beginselen inzake vermogensrechtelijke betrekkingen tussen echtgenoten. Boele-Woelki, Schonewille en Schrama hebben het Nederlandse rapport voor dit project geschreven. De vermogensrechtelijke relatie tussen partners onderling wordt ook door Braat en Schrama onderzocht.

De coherentie van het subonderzoeksprogramma Europees Ondernemingsrecht heeft zich in 2008 verder ontwikkeld langs de eerder uitgezette lijnen van flexibilisering van het BV-recht en het recht inzake kapitaalbescherming. Beide onderwerpen staan nog steeds volop in de belangstelling en zullen ook in de komende jaren interessant blijven. Daarnaast wordt onderzoek verricht naar personenvennootschappen en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook voor deze onderwerpen geldt dat zij de komende jaren interessant blijven. In het deelprogramma betreffende intellectuele eigendom verricht de CIER-onderzoeksgroep het onderzoek in het bijzonder langs drie lijnen:

1. de verhouding tussen het algemene privaatrecht en het bijzondere privaatrecht van het intellectuele eigendomsrecht
2. de verhouding tussen het intellectuele eigendomsrecht en de mensenrechten
3. de externe en interne systematiek van het intellectuele eigendomsrecht.

In het verslagjaar is langs elk van de genoemde drie lijnen daadwerkelijk onderzoek uitgevoerd.

Ad 1.

Uit het publicatieoverzicht blijkt dat de publicaties van Van Engelen belangrijke actuele vraagstukken betreffen terzake de verhouding tussen het algemene privaatrecht en het intellectuele eigendomsrecht. Voorts is vergesonderd het onderzoek van Van Engelen naar de verhouding tussen het algemene vermogensrecht en het intellectuele eigendomsrecht. De uitkomst van het onderzoek zal in de loop van 2009 worden gepubliceerd bij Bju. Eveneens in de afrondingsfase bevindt zich het onderzoek van Grosheide in de Kluwer-serie Monografieën Privaatrecht naar de wederwaardigheden van de ooit beoogde invoering van een Boek 9 BW. Ook dat boek zal in de loop van 2009 verschijnen.

Ad 2.

De in het publicatieoverzicht opgenomen publicaties van Hayyan ul Haq op het gebied van de relatie intellectueel eigendomsrecht/mensenrechten zijn imponerend.

Per ultimo december is aan Edward Elgar aangeboden het manuscript van een boek *Intellectual Property and Human Rights: A Paradox?* dat onder redactie van Grosheide zal verschijnen als eerste uitgave in een nieuwe serie CIER Publications en waaraan is bijgedragen door Belder, Brinkhof, De Cock Buning, Grosheide en Koopman.

Ad 3.

De externe en interne systematiek is met nadruk aan de orde in de in het publicatieoverzicht opgenomen publicaties van Brinkhof, De Cock Buning en Grosheide.

Doelstelling en resultaat

Gedurende 2008 mocht het deelprogramma 'Law of Obligations and Property Law' (eindelijk) vier nieuwe hoogleraren verwelkomen, sommigen in deeltijd, anderen bijna fulltime. De resultaten van die kwaliteitsimpuls kunnen nu nog niet zichtbaar en kwantificeerbaar gemaakt worden, daarvoor is het nog te vroeg, maar de verwachtingen voor de toekomst (enkele oraties staan gepland voor 2009) zijn hooggespannen. Voor het overige nam het aantal inzetbare fte's eerder af dan toe, maar toch kijken we met tevredenheid terug op wat er desondanks bereikt is.

Specifiek vermeldenswaard naast de twee al genoemde bundels en het congres waarmee de 150^e geboortedag van Molengraaff gevierd werd, zijn bijvoorbeeld de procesrechtelijke promotie van Sujecki (over de procedure om niet betwiste vorderingen af te wikkelen), resulterend in een Duitse uitgave, de Monografie BW die Engelhard (met Van Maanen) publiceerde over de grondslagen van aansprakelijkheid, de oraties van Sijmons en Van Dam die in (uitgewerkte) boekvorm verschenen, en de bundel Nieuw Verzekeringsrecht Praktisch Belicht in de reeks Recht & Praktijk. Giesen preadviseerde (met Tjong Tjin Tai) voor de Vereniging voor Burgerlijk Recht, hetgeen een monografie opleverde die de proportionele tendensen in ons privaatrecht in kaart bracht en nader wist te duiden.

Daarnaast dient uiteraard het verschijnen van de *Principles of European Law, Sales Law*, onder redactie van Hondius en anderen, vermeld te worden. Deze publicatie, uitvloeisel van het 'Europees BW project', heeft inmiddels al de weg gevonden naar de nu al veelbesproken 'Draft' voor een *Common Frame of Reference*. Aan onze emeritus hoogleraar Hans Heyman werd diens gebundelde Verzameld Werk aangeboden en Grosheide verzorgde zelf een hernieuwde uitgave van enige opstellen over rechtsvinding. Ook dit jaar waren de junioren, en vooral de aio's, weer actief op het publicatiefront, met grotere en kleinere publicaties van Lokin, Bijl, Enneking en Rijnhout.

Onderzoekers binnen het programma hebben belangrijke bijdragen aan conferenties geleverd, niet alleen door presentaties te houden, maar ook door de organisatie van een aantal internationale symposia en congressen. Een eerste doel van het onderzoek in het subprogramma Europees Familierecht was het opstarten van het onderzoeksprogramma 'Maintenance in Europe', waarin het onderzoek naar onderhoudsverplichtingen vanuit verschillende perspectieven gebundeld wordt. Hierin zijn belangrijke stappen gezet met het opstarten van het VENI-onderzoek van Curry-Sumner en het promotieonderzoek van Jonker. In dit kader past ook het tweedaags seminar in Utrecht over 'Child Maintenance: Persistent Problems, Finding Solutions' gehouden op 27 en 28 maart 2008 en georganiseerd door Curry-Sumner en dr. Skinner (University of York).

Een tweede belangrijke doelstelling die in 2008 is gerealiseerd, betreft de verdere uitbouw van het *Utrecht Centre for European Research into Family Relations* (UCERF). In 2008 is een succesvol tweede symposium gehouden en zo is de naamsbekendheid vergroot.

Voor de speciale uitgave van het Utrecht Law Review (Current Debates in Family Law around the Globe) onder redactie van Boele-Woelki hebben zes Utrechtse onderzoekers (Blauwhoff, Boele-Woelki, Curry-Sumner, Jeppesen de Boer, Schrama en Vonk) een bijdrage geschreven. Alle 16 auteurs van deze aflevering werden in juni 2008 naar Utrecht voor een expertmeeting uitgenodigd. Deze bijeenkomst werd medegefinancierd door de KNAW. UCERF heeft met de publicatie in de ULR en de expertmeeting ook internationale bekendheid verworven.

Het onderzoek van de promovendi Blauwhoff, Jonker, Lokin en De Vries is volgens planning verlopen, hetgeen ook heeft geresulteerd in een aantal artikelen en bijdragen aan conferenties, waaronder de internationale ISFL conferentie in Wenen. De promotie van Jeppesen-De Boer vond plaats op 23 mei 2008 en de promotie van Blauwhoff staat gepland voor 15 mei 2009.

Nadat in 2007 de eerste resultaten zijn behaald op het onderzoeksterrein van het Europees ondernemingsrecht, is in 2008 veel onderzoek verricht. Dat heeft uitgemond in talrijke publicaties. De Europese (of internationale) dimensie van het onderzoek werd belicht in de Engelstalige publicaties van Van den Braak, Lennarts, Lennarts samen met Koppert-van Beek, Lambooy en Enneking. Het personenvennootschapsrecht is met name aan de orde gekomen in publicaties van Zamen en publicaties van Zaman samen met Koppert-van Beek. Verborggen productie is geleverd door Van der Waals en Meijer-Wagenaar die beiden (in beginnend resp. gevorderd stadium) promotie-onderzoek verrichten. Ook Roelofs heeft vorderingen gemaakt met zijn promotie-onderzoek. Van der Krans heeft in 2008 zijn promotie-onderzoek afgerond. De verdediging van zijn dissertatie staat gepland begin 2009.

Als meest sprekende resultaat overeenkomstig de doelstellingen van het deelprogramma Intellectuele Eigendom kan worden genoemd de aanstaande publicatie van het eerdergenoemde boek *Intellectual Property Law and Human Rights: A Paradox?*

Voorts is uit het publicatieoverzicht afleesbaar dat de onderzoeksgroep er goed in slaagt om in het uitgezette spoor van de drie thema's substantiële onderzoeksuitkomsten te produceren. Vermelding verdient dat bovendien over een breed terrein wordt bijgedragen aan theoretische en praktische voorlichting op het gebied van het intellectuele eigendomsrecht door middel van voordrachten, congresbijdragen en soortgelijke activiteiten. In dit verband verdient voorts vermelding dat het vertraagde promotieonderzoek van de onderzoekers L. Belder, J. Koopman en H. ulHaq zich inmiddels voorspoedig heeft ontwikkeld. Te verwachten is dat de

promotie van de drie promovendi in de tweede helft van 2009 zal kunnen plaatsvinden. Het promotieonderzoek van R.A.M. Quanjel-Schreurs verloopt op schema.

Vernieuwingen

Zoals gepland en aangekondigd, verscheen in 2008 de bundel 'Gedrag en Privaatrecht' waaraan Giesen, Verheij en Engelhard participeerden. Daarmee is een belangrijke poging gedaan om een nieuwe richting in de wetenschapsbeoefening van het privaatrecht te duiden en in te slaan, te weten de 'civilologie, een benadering waarin de gedragsassumpties, de gedragseffecten en hun (beleidsmatige) gevolgen in het privaatrechtelijke domein onderzocht worden. De methode van rechtswetenschappelijk onderzoek stond ook centraal in de bijdrage van Giesen aan de Molengraaff bundel. Inhoudelijk vernieuwende bijdragen werden in overvloed geleverd. Hiervoor werd reeds menig voorbeeld genoemd. Daaraan kan toegevoegd worden, hoewel andere bijdragen daarmee tekort wordt gedaan, het artikel van Engelhard over vergoeding van derdenschade, het artikel van De Kezel over vergoeding van asbestschade, de bijdrage van Jongbloed over case management en het artikel van Koning over aansprakelijkheid in het luchtvervoer.

Een belangrijke vernieuwing in het deelprogramma Europees familie- en erfrecht is de nadruk op meer interdisciplinaire onderzoek. Het onderzoek van Budzikiewicz (*Grenzen schuldrechtlicher Pflichtenbindung im Familienrecht*), Schrama (strafrecht en familierecht, sociaal zekerheidsrecht, onderhoudsrecht en familierecht), De Vries (familierecht en aansprakelijkheidsrecht), Vonk (contracteren binnen het afstammingsrecht) zijn hier voorbeelden van. Daarnaast richt het onderzoek binnen de CEFL zich op de vermogensrechtelijke betrekkingen tussen echtgenoten, een geheel nieuw thema. Een derde belangrijke ontwikkeling betreft de nieuwe programmering binnen het interfacultaire samenwerkingsverband Family Relations.

Binnen het deelprogramma Europees ondernemingsrecht is een start gemaakt met een onderzoeksproject op het gebied van de Europese BV ('SPE'). Op initiatief van Zaman is er een team onderzoekers gestart met het verrichten van onderzoek naar de concept-verordening. Dit onderzoek zal uitmonden in een boek en een congres dat op 19 juni 2009 wordt gehouden te Utrecht. Lennarts, Zaman en Van den Braak hebben in de herfst van 2008 in dit verband een bezoek gebracht aan een Europese bijeenkomst over dit onderwerp in Brussel. In 2008 is voorts onderzoek uitgevoerd naar een nieuw thema: Corporate Social Responsibility. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in de publicaties van de hand van Enneking en Lambooy

In het deelprogramma Intellectuele Eigendom kunnen de volgende nieuwe projecten die de interne coherentie van het programma bevorderen worden genoemd:

CO-REACH

Samen met onderzoekers in Glasgow, Straatsburg, Strathclyde (leiding), en Wenen is een aanvraag ingediend voor een samenwerkingsproject met onderzoekers in Peking met de werktitel Intellectual Property Rights in the New Media Environment. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door leden van de onderzoeksgroep.

SOURCES COPYRIGHT HISTORY PROJECT

Samen met het Instituut voor Informatie Recht (IvIR) van de Universiteit van Amsterdam zal het Nederlandse complement worden aangeleverd in een sinds kort bestaande digitale databank van becommentarieerde historische documenten met betrekking tot de ontwikkeling van het auteursrecht sedert de ontdekking van de boekdrukkunst. In de databank zijn thans opgenomen documenten met betrekking tot de situatie in Engeland, Duitsland, Frankrijk en de Verenigde Staten. De bedoeling is voor de uitvoering van dit vanuit de EU te subsidiëren project om de aanstelling van twee promovendi te vragen (een in Amsterdam, een in Utrecht).

SURF.

In opdracht van SURF wordt sedert kort onderzoek gedaan naar de intellectueel eigen domsrechtelijke bescherming van ruwe data; dit betreft de daartoe aan te brengen grenzen tussen selectie, ordening en gebruik van dergelijke data.

Samenwerking

Samenwerking heeft, zoals elk jaar, plaatsgevonden binnen het deelprogramma 'Law of Obligations and Property Law' via gezamenlijke publicaties (o.a. Engelhard/Engelhard), plannen voor gezamenlijke publicaties (thema: handhaving), en via overlegstructuren. Zo werd in 2008 de Leesclub Aansprakelijkheidsrecht opgericht, met als doel dat junioren en senioren samen teksten bestuderen en bespreken om van elkaar te leren, en maakte de 'Klankbordgroep Internationaal Contracteren' (diverse vertegenwoordigers uit bijvoorbeeld advocatuur en bedrijfsleven bespreken daar met wetenschappers hun rechtsgebied) een 'doorstart'. Doch ook

tussen de deelprogramma's, zoals moge blijken uit de al genoemde opstellenbundels, en met wetenschappers elders (o.a. Giesen/Coenraad) wordt nauw samengewerkt.

Internationaal werd veel werk verricht voor het al genoemde deel van de *Principles of European Law, Sales Law*, doch ook voor (deels nog te verschijnen) publicaties, zoals enkele in gang gezette Ius Commune Casebooks (Milo, Hondius, Giesen), voor Trento (Common core) projecten (De Kezel, Giesen, Hondius) en voor bijdragen aan feestbundels (Hondius).

In het deel programma Europees familie- en erfrecht is in 2008 het bestaande Europese samenwerkingsverband van de CEFL verder versterkt en uitgebouwd. Experts uit een viertal nieuwe landen zijn toegetreden. Van de samenwerking in het kader van de CEFL profiteren ook Utrechtse onderzoekers. Voor Lokin werd in Uppsala (Jänträ-Jareborg) een kort studieverblijf georganiseerd. Zij zal in 2009 een langere tijd aan deze Zweedse universiteit verblijven. Ook Curry-Sumner en Jonker zullen begin 2009 in Uppsala presentaties houden en daar onderzoek verrichten naar de werkwijze van de landelijke organisatie voor de inning van onderhoud. Curry-Sumner verbleef in december een week in Brno (Hrusaková) om aldaar onderzoek te verrichten naar de werkwijze van de Tsjechische organisatie voor de inning van onderhoudsbijdragen.

In 2008 is in het kader van Focus en massa de universitaire samenwerking voortgezet binnen Familierelaties, een interdisciplinair samenwerkingsverband binnen de Universiteit Utrecht met onderzoekers uit de juridische, sociaal-wetenschappelijke en ethische discipline met als thema familierelaties, waarbij een tweede onderzoeksprogramma is vastgesteld voor de periode 2008-2012. In dit vervolgp programma dat in het universitaire focus en massa programma 'Coordinating Societal Change' een belangrijke rol speelt, zal de samenwerking o.a. binnen REBO meer gestalte krijgen. Met belastingrecht (Michielse), strafrecht (Kelk, Wijers) en economie (Schippers) zijn een drietal nieuwe promotieprojecten opgezet en ook sociaal-geografen zullen in het nieuwe programma participeren. In het deelprogramma Europees Ondernemingsrecht is op 27 november 2008 onder voorzitterschap van Lennarts tijdens het Ius Commune congres met onderzoekers van de universiteiten van Amsterdam, Maastricht en Kaapstad een workshop gehouden waarin de SPE-Verordening centraal stond. Onderzoekers Uziuhu en Roelofs hebben tijdens deze bijeenkomst een voordracht gehouden.

Op 12 en 13 december 2008 vond het congres Governance of the Modern Firm plaats in Utrecht. Dit congres werd mede georganiseerd door Lennarts en Oostwouder. Ook de Departementen Economie en Bestuur- en Organisatiewetenschappen van de Universiteit Utrecht waren bij de organisatie van dit congres betrokken. In het deelprogramma Intellectuele Eigendom is de bestaande samenwerking (zie het Schema aangehecht bij het verslag over 2007) geconsolideerd, in het bijzonder die binnen de Onderzoek school Ius Commune met de Maastrichtse onderzoekers op het gebied van het intellectuele eigendomsrecht.

Daaraan worden dus nu de samenwerkingen toegevoegd die zijn gerapporteerd in de rubriek *Vernieuwingen*. Voor het overige wordt verwezen naar de van een aantal leden van de onderzoeksgroep bijgevoegde overzichten van hun activiteiten verricht in het achterliggende jaar.

Deelnemers aan het programma in 2008 waren:

- Bartels, prof. mr. S.E.
- Boele-Woelki, prof. dr. K.R.S.D.: onderzoeksleider
- Braat, mr. B.
- Brinkhoff, prof. mr. J.J.
- Cock-Buning, prof. mr. M. de
- Curry-Sumner, mr. I.
- Dorresteyn, prof. mr A.F.M.
- Elferink, mr. M.H.
- Engelen, prof. mr. Th.C.J.A. van
- Engelhard, mr. E.F.D.
- Giesen, prof. mr. I.: onderzoeksleider
- Huizen, prof. mr. Ph.H.J.G. van
- Jongbloed, prof. mr. A.W.
- Keirse, prof. mr. A.L.M.
- Koning, mr I.
- Kopper-van Beek, mr. M.S.
- Kortmann, mr. C.N.J.
- Krusinga, mr. S.A.

- Lazić, dr. V.
- Lennarts, prof. mr. M.L.
- Mahé, mr. C.B.P.
- Milo, mr. J.M.
- Oostrom-Streep, N.C. van
- Oostwouder, prof. mr. W.J.
- Schaub, mr. M.Y.
- Schrama, mr. W.M.
- Schuit, prof. mr. S.
- Sijmons, prof. mr. J.G.
- Struycken, prof. mr. T.H.D.
- Veder, prof. mr. P.M.
- Vonk, mr. M.J.

Niet gepromoveerde onderzoekers en AIO's:

- Blauwhoff, mr. drs. R.J.
- Braak, mr. S.M. van der
- Bijl, mr. M.C.
- Dupont, mr. W.J.H.T.
- Emaus, mr. J.M.
- Enneking, mr. L.F.H.
- Jonker, mr. M.
- Kezel, mr. E.N.F.M. de
- Krans, mr. A. van der
- Lambooi, mr. T.E.
- Leber, mr. L.
- Lokin, mr. P.A.M.
- Meijer-Wagenaar, mr. I.
- Meijsen, mr. M.
- Paijmans, mr. B.M.
- Rijnhout, mr. R.
- Santcroos-Uziah, O., LL.M.
- Schonewille, mr. F.
- Steegmans, mr. A.M.
- Tombe-Grotenhuis, mr. M.
- Veenstra, mr. H.
- Vries, mr. N.H.G. de
- Waals, mr. S.E. van der
- Zaman, prof. mr. D.F.M.M.

Honorair onderzoekers:

- Dam, prof. mr. C.
- Deurvorst, mr. T.E.
- Freudenthal, mr. M.
- Grosheide, prof. mr. F.W.
- Hondius, prof. mr. E.H.
- Klomp, mr. R.J.Q.
- Kooten, mr. H.J. van
- Kortmann, mr. C.N.J.
- Pasanea, mr. R.
- Pinckaers, mr. J.C.S.
- Ruygvoorn, mr. R.N.
- Schelhaas, mr. H.N.
- Verheij, mr. A.J.

Publicaties 2008

Dissertaties

- Jeppesen de Boer, C.G., Joint Parental Authority, A comparative legal study on the continuation of joint parental authority after divorce and the breakup of a relationship in Dutch and Danish law and the CEFL principles, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, 23 mei 2008, Intersentia Antwerpen 2008, Volume 22, 341 pp. Promotor: prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki
- Sujecki, B., Das elektronische Mahnverfahren: eine rechtsvergleichende und europarechtliche Untersuchung, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, 15 februari 2008, Tübingen: Mohr Siebeck 2008, 417 pp. Promotores: Prof. mr. F.W. Grosheide en dr. M. Freudenthal

Law of obligations

Wetenschappelijke publicaties

- Bijl, M.C., Het vereiste van strikte conformiteit bij letters of credit: you can take that to the bank!, Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht, Nr 3 2008, pp. 85-96.
- Bijl, M.C., Over de ondergang van het 'handelsrecht' en het eerherstel voor de tekstuele uitleg van commerciële contracten, in: M.C. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 121-136.
- Dam, C.C. van, Onderneming en mensenrechten, Oratie Universiteit Utrecht, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 109 pp.
- Engelhard, E.F.D. & G.E. van Maanen, Aansprakelijkheid voor schade: contractueel en buitencontractueel, Monografieën BW A-15, Kluwer, Deventer, 2008, 99 pp.
- Engelhard, E.F.D., Naar een nieuw criterium voor de vergoeding van derden: het Voorontwerp Inkomensschade en het wetsvoorstel Reïntegratiekosten, Verkeersrecht, 2008, afl. 1, pp. 1-6
- Engelhard, E.F.D., Visie op (recente rechtspraak over) de Taxibus-criteria conform recente klinische inzichten, Vermogensrechtelijke Annotaties, 2008, vol. 1, pp. 20-46
- Engelhard, E.F.D., Directe Actie en Gevolg van Erkenningen, in: M.L. Hendrikse, Ph.H.J.G. van Huizen en J.G.H. Rinkes (red.), Verzekeringsrecht Praktisch Belicht, Recht en Praktijk no. 137, Kluwer, Deventer, 2008, pp. 349-375
- Engelhard, E.F.D. & I.M. Engelhard, Schokschade, in: W.H. van Boom, I. Giesen & A.J. Verheij (red.), Gedrag en Privaatrecht, Boom Juridische Uitgevers, Den Haag, 2008, pp. 227-244.
- Freudenthal, M., G. Cumming & R. Janal, Enforcement of Intellectual Property Rights in Dutch, English and German Civil Courts, Alphen a/d Rijn: Kluwer Law International, Wolters Kluwer, The Netherlands: 2008, 320 pp.
- Freudenthal, M. Handhavingsrichtlijn intellectuele-eigendomsrechten: bewarende en voorlopige maatregelen, JBPr 2008, nr 7/3, pp. 200-210.
- Freudenthal, M., EG-Betekendingsverordening gewijzigd, JBPr 2008, nr 7/4, pp. 331-343.
- Freudenthal, M. & F. Schonewille, De Europese Mediationrichtlijn is een feit: de Nederlandse wetgever moet nu aan de slag!, Tijdschrift voor Conflictantering 2008, nr 7, pp. 99-103.
- Giesen, I., W.H. van Boom & A.J. Verheij, Gedrag en Privaatrecht: inleiding en verantwoording, in: W.H. van Boom, I. Giesen en A.J. Verheij (red.), Gedrag en Privaatrecht. Over gedragspresumpties en gedragseffecten bij privaatrechtelijke leerstukken, Boom Juridische uitgeverij, Den Haag, 2008, pp. 19-48.
- Giesen, I., Attributie, juridische causaliteit en preventieve werking, in: W.H. van Boom, I. Giesen en A.J. Verheij (red.), Gedrag en Privaatrecht. Over gedragspresumpties en gedragseffecten bij privaatrechtelijke leerstukken, Boom Juridische uitgeverij, Den Haag 2008, pp. 181-208
- Giesen, I., A.J. Verheij & W.H. van Boom, Afsluitende observaties, in: W.H. van Boom, I. Giesen en A.J. Verheij (red.), Gedrag en Privaatrecht. Over gedragspresumpties en gedragseffecten bij privaatrechtelijke leerstukken, Boom Juridische uitgeverij, Den Haag 2008, pp. 601-611
- Giesen, I., Inleidingen en Antwoorden op de referenties en interventies bij het preadvies 'Alternatieve regelgeving in privaatrechtelijke verhoudingen', in: Handelingen van de Nederlandse Juristen-Vereeniging, 137e jaargang/2007-2, Alternatieve regelgeving. Verslag van de op 8 juni 2007 te Haarlem gehouden algemene vergadering, Kluwer: Deventer 2008, pp. 28-30, 37-40, 40-42, 47-48, 50-51, 63-65 en 74-75.

- Giesen, I. & L. Coenraad, Nieuwe fundamenten voor de Nederlandse rechtspleging, *Nederlands Juristenblad*, 2008, afl. 16, pp. 989-997
- Giesen, I. & T.F.E. Tjong Tjin Tai, Proportionele tendensen in het verbintenissenrecht. Een rechtsgeleerde dialoog, *Preadvies voor de Vereniging voor Burgerlijk Recht*, Kluwer: Deventer 2008, 136 pp.
- Giesen, I., De 'multidimensionale' rechtswetenschap van en na Molengraaff, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 29-43.
- Giesen, I., De omgang met en handhaving van 'meervoudigheid van maatschappelijke normstelsels': een analyse van recente rechtspraak, *WPNR* 6772, 2008, pp. 785-792.
- Giesen, I. & L. Klaming, Access to Justice: The Quality of the Procedure (February 2008), *TISCO Working Paper Series on Civil Law and Conflict Resolution Systems No. 002/2008*:<http://ssrn.com/abstract=1091105>
- Grosheide, F.W., *Recht op de man. Opstellen over Rechtsvindens en Rechtsvinding*, deLex: Amstelveen 2008, 160 pp.
- Hondius, E.H., V. Heutger, Ch. Jeloschek, H. Sievesand & A. Wiewiorowoska, *Principles of European Law, Sales (PEL S)*, Study Group of a European Civil Code, Sellier, München, 2008, 485 pp.
- Hondius, E.H., La réforme du droit des contrats aux Pays-Bas, in: R. Cabrillac, D. Mazeaud, A. Prüm (red.), *Le Contrat en Europe aujourd'hui et demain*, Société de législation comparée, Paris, 2008, pp. 41-58.
- Hondius, E.H., De la responsabilité délictuelle des enfants et de leurs parents, in: M. Fabre-Magnan, J. Ghestin, P. Jourdain en C. Labrusse-Riou, *Études offertes à Geneviève Viney*, LGDJ, Paris, 2008, pp. 511-515.
- Hondius, E.H. & H.R.B.M. Kummeling, Klare taal in het bestuursrecht, in: G.H. Addink et al. (red.), *Grensverleggend bestuursrecht/Opstellen voor prof. mr J.B.J.M. ten Berge*, Deventer: Kluwer, 2008, pp. 175-189.¹
- Hondius, E.H., Rechtsvergelijking voor het forum van de Amerikaanse rechter, in: A.A. Franken, M. de Langen, M. Moerings (red.), *Constante waarden/Liber amicorum prof. mr. Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom, 2008, pp. 305-311.
- Hondius, E.H., Gemeenschappelijk referentiekader (common frame of reference): kiem van een Europees BW?, *TvC* 2008, nr 4, pp. 134-143
- Huizen, Ph.H.J.G. van, Transportverzekering van middels documenten verhandelbare zaken, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 223-236.
- Huizen, Ph.H.J.G. van, IPR van de verzekeringsovereenkomst, in: M.L. Hendrikse, Ph.H.J.G. van Huizen en J.G.H. Rinkes (red.), *Verzekeringsrecht Praktisch Belicht*, *Recht en Praktijk* no. 137, Kluwer, Deventer, 2008, pp. 501-525.
- Jongbloed, A.W., Judicial Case Management and Efficiency in the Netherlands, in: C.H. van Rhee (ed.), *Judicial Case Management and Efficiency in Civil Litigation*, Intersentia Mortsels 2008, pp. 93-110.
- Jongbloed, A.W., Specific Performance: procedural Aspects in Dutch Law, in: J. Smits, D. Haas and G. Heslen (eds.), *Specific Performance in Contract law: National and Other Perspectives*, Intersentia Antwerp-Oxford-Portland 2008, pp. 171-192.
- Jongbloed, A.W., Execution of Ships, in: M.L. Hendrikse e.a. (ed.), *Aspects of Maritime Law*, Wolters Kluwer Austin/Boston/Chicago/New York/The Netherlands 2008, pp. 371-386.
- Jongbloed, A.W., Reële executie, toen en nu, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 265-273
- Jongbloed, A.W., Executierecht, *Studiereeks Burgerlijk Procesrecht* deel 5, Kluwer Deventer 2008, 142 pp.
- Jongbloed, A.W., Soziales Mietrecht in den Niederlanden, *Wohnrechtliche Blätter*, jaargang 20, nr 6, 2008, pp. 153-172.
- Jongbloed, A.W. & B. Sujecki, E-justice in the Netherlands, in: A.W. Jongbloed (ed.), *The XIIIth World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports*, Intersentia, Antwerp/Oxford/Portland 2008, pp. 217-236
- Keirse, A.L.M., Molengraaff en de kunst van delen, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 137-154.
- Kezel, E. de, Schadevergoeding bij asbestschade, *Nieuw Juridisch Weekblad*, 2008, afl. 180, pp. 282-299.

1 De publicatie is totstand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees Publiekrecht.

- Kezel, E. de, Een oplossing voor de asbestproblematiek via schadevergoedingsfondsen? Het nieuw opgerichte Fonds voor Asbestslachtoffers in België, *Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade*, 2008, nr. 1, pp. 17-28
- Kezel, E. de, De erkenning en vergoeding van schade veroorzaakt door asbestziekten in België: het Schadeloosstellingfonds voor Asbestslachtoffers, in: H. Bocken, I. Boone, E. de Kezel, K. Devolder e.a.,, *Nieuwe wettelijke regelingen voor vergoeding van gezondheidsschade. De Wet van 15 mei 2007 betreffende de vergoeding van schade als gevolg van gezondheidszorgen*, 2008, pp. 39-76.
- Kezel, E. de, Civiele vorderingsmogelijkheden van milieuslachtoffers, *Tijdschrift voor Milieurecht* 2008, nr 5, pp. 585-601
- Kezel, E. de, La nouvelle loi relative à la réparation des dommages résultant de soins de santé en droit belge, *Revue de droit médical et d'identification appliqués à l'odontologie*, 2008, numéro 7 , pp. 113-121.
- Klomp, R.J.Q., *Volgrecht. Het recht van de kunstenaar bij doorverkoop van zijn werk*, Amstelveen: De Lex, 2008, 82 pp.
- Koning, I., Liability in Air carriage. Carriage of cargo under the Warsaw and Montreal Conventions, *Air and Space Law*, nr 4/5 2008, pp. 318-345.
- Koning, I., Molengraaff, vervoer en overmacht, in M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 237-253.
- Kortmann, C.N.J. & A.W. Bos, *Bouwovergangsrecht in één regel samengevat*, *Bouwrecht*, 2008, afl. 3, pp. 190-198.
- Kortmann, C.N.J. & J.J. Draaijer, *Van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) naar de Wet ruimtelijke ordening (Wro); een soepele overgang?* *Bouwrecht* nr 8 2008, pp. 535-545.
- Kruisinga, S.A., *Vervaltermijn bij koop: van Molengraaff tot heden*, in M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 211-222.
- Lazić, V., *Revising the 1976 UNCITRAL Arbitration Rules – Towards a Greater Degree of Transparency in Investment Arbitration?*, *PIL Yearbook Law Faculty of the University of Montenegro: Private International Law and Protection of Foreign Investors*, Podgorica 2008, pp. 29-49.
- Lokin, P.A.M., *De huwelijksnacht van Tobias en Sarah, een Salomonsoordeel?*, *Ars Aequi*, 2008, afl. 3, pp. 187-195.
- Milo, J.M. & V. Sagaert, *Private property rights in cultural objects. Balancing preservation of cultural objects and certainty of trade in Belgian and Dutch law*, in B. de Marsin, E.J.H. Schrage, B. Tilleman, A. Verbeke, *Art and Law, Die Keure, Brugge* 2008, pp. 468-491.
- Rijnhout, R., *Vergoeding van schade van naasten: bittere ironie én bittere waarheid*, in: M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 155-171.
- Schelhaas, H.N., *Pacta sunt servanda bij commerciële contractanten*, *Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht* 2008/4, pp. 150-160.
- Sijmons, J.G., *De stimulerende middelen van de wetgever. Ontwikkelingen in het gezondheidsrecht*, *Oratie Universiteit Utrecht*, Sdu Uitgevers, Den Haag, 2008, 32 pp.
- Sijmons, J.G & J.H. Hubben., *De zelfstandig gevestigde medisch specialist op een gewijzigd juridisch speelveld*, *Nederlands Tijdschrift voor geneeskunde*, 2008, afl. 152(2), pp. 104-106.
- Sijmons, J.G. & T.A.M. van den Ende, *De juridische herpositionering van de zorginstelling*, in: *Maatschappelijk ondernemen in het bijzonder in de zorg*, *Preadviezen Vereniging Handelsrecht*, Sdu Uitgevers, Den Haag 2008, pp. 1-102.
- Sijmons, J.G., *Zaken 'buiten de handel' terug in het burgerlijk recht?*, in: M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 295-303.
- Steegmans, A.M., *Het (nog immer) negatieve stelsel van openbare registers en de daarbij behorende derdenbescherming*, in: M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 175-194.
- Struycken, T.H.D. & B.F.L.M. Schim, *Vermogensscheiding in ondernemingsrechtelijk perspectief: aandelen houden vanachter het girale gordijn*, in: W.A.K. Rank (red.), *Vermogensscheiding in de financiële praktijk*, *Bankjuridische Reeks*, Amsterdam: NIBE-SVV, deel 56, 2008, pp. 109-129.
- Veder, P.M., *Plaatst Nederland zich alsnog 'aan de spits der moderne rechtsontwikkeling'?*, in: M. Bijl (e.a.) (red), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, BJu: Den Haag 2008, pp. 195-207.

Vakpublicaties

- Bijl, M.C., I. Giesen, S.A. Kruisinga, T.H.D. Struycken (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, Boom Juridische uitgeverij: Den Haag 2008, 310 pp.
- Bijl, M.C., Commercialia Betalingsverkeer/Zekerhedenrecht', Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht, nr 4 2008, pp. 162-163
- Bijl, M.C., Commercialia Betalingsverkeer/Zekerhedenrecht', NTHR 2008/6, pp. 277-278
- Dam, C.C. van, Slachtoffer met directe actie procedeert 'thuis' tegen buitenlandse verzekeraar, Verkeersrecht 56, 2008/2, pp. 33-37.
- Engelhard, E.F.D., Opzettelijke levensberoving en shockschade, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2008, afl. 7, pp. 307-309.
- Freudenthal, M., Grensoverschrijdende betekening; taalvereisten voor dagvaarding en bijlagen, Advocatenblad, nr 9 2008, pp. 364-365.
- Freudenthal, M., Uitvoering van de Verordening Europese betalingsbevelprocedure – hoe Europees is Nederland?, NJB nr 37 2008, pp. 2366-2369.
- Giesen, I., Smartengeld aan de thermometer, AV&S 2008/5, p. 219.
- Giesen, I. & S.D. Lindenbergh, PETL: Epiloog, AV&S 2008/5, pp. 228-229.
- Giesen, I., Causaliteit en toerekening naar redelijkheid: geduld is, en blijft, een schone zaak, WPNR 6762, 2008, pp. 563-565.
- Giesen, I., De normstellende rol van de Hoge Raad in het aansprakelijkheidsrecht, AV&S 2008/3, p. 111.
- Giesen I., W.H. van Boom & A.J. Verheij (red.), Gedrag en Privaatrecht. Over gedragspresumpties en gedragseffecten bij privaatrechtelijke leerstukken, Boom Juridische uitgeverij, Den Haag 2008, 616 pp.
- Giesen, I. & H.N. Schelhaas, Samenwerking bij rechtsvorming. De instelling van een Periodiek Overleg van Rechtsvormers (POR), in: Raad & Daad. Over de rechtsvormende taak van de Hoge Raad, W.M.T. Keukens, M.C.A. van den Nieuwenhuizen (red.), Ars Aequi Libri, Nijmegen, 2008, pp. 131-154 (eerder verschenen in Ars Aequi 2006)
- Grosheide, F.W., A Little Learning Is A Dangerous Thing, Contracteren 2008/4, pp. 78-80.
- Grosheide, F.W. & C.E. Drion, Enerzijds, anderzijds, Contracteren 2008, nr 2 pp. 30-31.
- Hondius, E.H., Towards a new general part of the French law of obligations – two faces of the Catala project, in: Mads Aldenas et al. (red.), Liber amicorum Guido Alpa/ Private law beyond the national systems, British Institute of International and Comparative Law, London, 2008, pp. 526-531 [tevens verschenen in European Review of Private Law 2007, pp. 835-839].
- Hondius, E.H., De dageraad van het wereldrecht/Molengraaff's visie op de ontwikkeling van internationaal en eenvormig privaatrecht, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, BJu: Den Haag 2008, pp. 23-28.
- Hondius, E.H., Rechtsvorming: een blik over de grenzen, in: W.M.T. Keukens, M.C.A. van den Nieuwenhuizen (red.), Raad & daad/Over de rechtsvormende taak van de Hoge Raad, Ars Aequi, Nijmegen, 2008, pp. 167-176 (eerder verschenen in Ars Aequi 2006, p. 327-332).
- Hondius, E.H., Editorial/Editorial/Redaktionell, European Review of Private Law 2008, pp. 1-6.
- Hondius, E.H., A.R. Bloembergen, Schadevergoeding bij onrechtmatige daad, dissertatie Utrecht 1965, Ars Aequi nr 1 2008, pp. 73-77.
- Hondius, E.H., Interventie, in: Karlsruhe Forum 2007: Folgenzurechnung im Schadensersatzrecht: Gründe und Grenzen, Karlsruhe: Verlag Versicherungswirtschaft 2008, pp. 167-171.
- Hondius, E.H., Bezint nadat ge begint, WPNR 2008, nr. 6750, pp. 287-288.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/1, pp. 17-27.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/2, pp. 98-108
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/3, pp. 134-142.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/4, pp. 170-179.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/5, pp. 208-213.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/6, pp. 237-248.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/7, pp. 298-306.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/8, pp. 362-375
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/9, pp. 400-415.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2008/10, pp. 436-445
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, Ars Aequi Katern 106, 2008, pp. 5544-5546.

- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 107, 2008, pp. 6021-6023.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 108, 2008, pp. 6072-6074.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 109, 2008, pp. 6126-6128.
- Hondius, E.H., Kroniek van het consumentenrecht, *NJB* 2008/34, pp. 2199-2208
- Hondius, E.H., Bespreking van Guillaume Wicker, Jean-Baptiste Racine (red.), *Terminologie contractuelle commune, Projet de cadre commun de référence*, Paris: Société de législation comparée, 2008, *European Review of Private Law* 2008, nr 4, pp. 649-650.
- Hondius, E.H., Bespreking van Laura Sautonnie-Laguionie en Frédéric Bujoli (red.), *Principes contractuels communs, Projet de cadre commun de référence*, Société de législation comparée, Paris, 2008, *European Review of Private Law* 2008, nr 4, pp. 651-652.
- Hondius, E.H., Bespreking van Unfair commercial practices/some policy issues raised in Weatherill & Bernitz 'The Regulation of Unfair Commercial Practices under EC Directive 2005/29' and in Collins 'The forthcoming EC directive on unfair commercial practices/Contract, consumer and competition law implications', *Maastricht Journal*, 2008/2, pp. 264-267.
- Hondius, E.H., Bespreking van Reiner Schulze (ed), *Common frame of reference and existing EC contract law*, 2008, *European Review of Private Law* 2008/5, pp. 891-893.
- Hondius, E.H., Bespreking van Michael Stürmer (ed), *Jahrbuch für italienisches Recht*, vol 20, *European Review of Private Law* 2008/5, p. 897.
- Hondius, E.H., Bespreking van B. Wessels, R.H.C. Jongeneel, M.L. Hendrikse (red.), *Algemene voorwaarden*, Deventer: Kluwer, 2006, 717 p., *TvC* 2008/4, pp. 164-166.
- Hondius, E.H., bespreking Hubert Bocken (red.), *Nieuwe wettelijke regelingen voor vergoeding van gezondheidsschade*, *TGR* 2008/8, pp 657-660.
- Hondius, E.H., Supplement in E.H. Hondius (hoofred.), *losbladige Verbintenissenrecht afd. 6.5.3*, ca 130 pp.
- Hondius, E.H., Emoties en recht, *Ars Aequi* 2008/21, p. 21
- Hondius, E.H., Dissent: een concurring opinion, *Ars Aequi* 2008/2, p. 107
- Hondius, E.H., Doe meer met Kant, *Ars Aequi* 2008/3, p. 199
- Hondius, E.H., The litigious society of ... Shakespeare, *Ars Aequi* 2008/4, p. 271
- Hondius, E.H., 'Themis en de muzen', *Ars Aequi* 2008/5, p. 345
- Hondius, E.H., 'Reinhard Zimmermann en de theorie van de tennissport', *Ars Aequi* 2008/6, p. 421
- Hondius, E.H., 'Een rechtseconomische visie op echtscheiding', *Ars Aequi* 2008/9, p. 609
- Hondius, E.H., 'Multiculturaliteit in Frankrijk: dwalen over maagdelijkheid', *Ars Aequi* 2008/10, p. 703
- Hondius, E.H., '... en het recht: cricket', *Ars Aequi* 2008/11, p. 789
- Hondius, E.H., 'Contra Jip en Janneke', *Ars Aequi* 2008/12, p. 877
- Hondius, E.H., 'De rechtenstudie in de Verenigde Staten', *Ars Aequi* 2008/9, p. 669-673
- Hondius, E.H., 'De reizende – Utrechtse – jurist', *Iuncto december* 2008, jaargang 20, nr. 2, p. 68.
- Huizen. P.H.J.G. van, M.L. Hendrikse & J.G.H. Rinkes (red.), *Verzekeringsrecht Praktisch Belicht, Recht en Praktijk* no. 137, Kluwer: Deventer 2008, 552 pp.
- Jongbloed, A.W., Art. 502-616 en 725-770c Rv, in: A.I.M. van Mierlo, C.J.J.C. van Nispen en M.V. Polak (red), *Tekst & Commentaar, Burgerlijke Rechtsvordering*, derde druk, Deventer: Kluwer, 2008, pp. 827-962 en 1072-1102
- Jongbloed, A.W., G.E. Freriks e.a. (red.), *Mediation is volwassen!, actuele toepassingen en ontwikkelingen*, Maklu Apeldoorn Antwerpen 2008, 183 pp.
- Jongbloed, A.W. (ed.), *The XIIIth World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports*, Intersentia, Antwerp/Oxford/Portland 2008, 304 pp.
- Jongbloed, A.W., Reactie [op discussie tussen J.J.A. de Groot, Derdenbeslag onder de notaris, *WPNR* (2008) 6752, p. 333-336 (met reactie P. Wanders in *WPNR* 6756, p. 409; idem en naschrift, *WPNR* (2008) 6767, p. 683-685], *WPNR* 6675 (2008), pp. 879-881.
- Jongbloed, A.W., Een eendagsvlieg: kort in het middelpunt van de belangstelling, maar over enkele weken vergeten, *Executief* 2008/9, pp. 130-135.
- Jongbloed, A.W., Op de rand of net er over, *Ars Aequi* 2008/3, pp. 196-198.
- Jongbloed, A.W., Liever een onse extra: meer uitvoerbaarheid bij voorraad in het huurrecht, *Praktisch Procederen* 2008/4, pp. 81-85

- Jongbloed, A.W., Tegenvallende bezoekersaantallen: wie draagt de schade?, *Praktisch Procederen* 2008/5, pp. 119-125
- Jongbloed, A.W., R.J.Q. Klomp, C. Mak, C.H. van Rhee & J.B. Spath, *Wetseditie Burgerlijk recht 2008/2009*, Nijmegen: Ars Aequi Libri, 1099 pp.
- Kezel, E. de, Cassatie verduidelijkt zijn loondoorbetalingsarresten, *Juristenkrant*, 2008, afl. 169, p. 4.
- Kezel, E. de, Minderjarige delinquent kan niet naar assisen, *Juristenkrant*, 2008, afl. 166, p. 3.
- Kezel, E. de, Ouderlijke aansprakelijkheid nieuwe stijl? Hof van beroep interpreteert artikel 1384, lid 2 BW à la Française, *Juristenkrant*, 2008, afl. 165, p. 3.
- Kezel, E. de, Ongeoorloofd karakter lening moet je bewijzen, *Juristenkrant*, 2008, afl. 163, p. 3.
- Kezel, E. de, Asbestfonds 'immuniseert' voormalige asbestwerkgevers, *Juristenkrant*, 2008, afl. 159, p. 8.
- Kezel, E. de, Grondwettelijk Hof bevestigt loondoorbetalingsarresten van cassatie, *Juristenkrant* 2008, p. 5.
- Klomp, R.J.Q., & C. Mak (red.), *Burgerlijk Wetboek 2008/2009 Boeken 1 t/m 8 Wetseditie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri, 2008, 17e druk, 780 pp.
- Koning, I., *Commercialia Vervoer*, *Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht* 2008-6, pp. 290-292.
- Kortmann, C.N.J. & A.W. Bos, *Bouwovergangsrecht in één regel samengevat*. Naschrift, *Bouwrecht*, 2008/3 pp. 493-494.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht*, 2008, afl. 1, pp. 33-34.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht*, 2008, afl. 2, pp. 69-70.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht*, 2008, afl. 3, pp. 123-125.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *NTHR* 2008/4, pp. 164-165.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *NTHR* 2008/5, pp. 221-222.
- Kruisinga, S.A., *Commercialia Handelskoop*, *NTHR* 2008/6, pp. 278-280.
- Oostrom-Streep, N.C. van, *Kwalitatief recht: ja of nee?*, *JBN* 2008/15, pp. 11-14
- Oostrom-Streep, N.C. van, *Boek 3 Titel 9 Afdeling 4*, in: A.C. van Schaick e.a. (red.), *Burgerlijk Wetboek*, Boeken 3, 5 en 6, *Wet en Rechtspraak*, p. 193-207.
- Pajmans, B.M., *Asbest, scholen en aansprakelijkheid ten opzichte van leerlingen*, *PIV Bulletin* 2008, nr. 3, pp. 17-20.
- Rijnhout, R., *Een (on)vergoedbare nachtmerrie van ouders*, *Rechtsvraag (335) verbintenissenrecht*, *Ars Aequi*, 2008/5, pp. 390-392.
- Sijmons, J.G., *Kroniek jurisprudentie wet tarieven gezondheidszorg en Wet marktordening gezondheidszorg*, *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht*, 2008, nr. 4, pp. 263-275.
- Sijmons, J.G., J.P. Ottenvanger, K.I.A. Fehse & A.H. Hilberts, *Concernvorming van een ziekenhuis en verzelfstandiging van zorggerelateerde onderdelen: Zwolle als voorbeeld*, *Medisch Contact*, 2008, nr. 8, p. 328.
- Struycken, T.H.D., *The New Act on the Conflict of Law Rules Relating to Property Matters*, *Butterworths Journal of International Banking and Financial Law*, 2008, September, pp. 444-446.
- Struycken, T.H.D. & B. Sujecki, *Das niederländische Gesetz zur Regelung des internationalen Sachenrechts*, *IPRax*, 2008, Heft 6, pp. 558-562.
- Struycken, T.H.D., *Tafelrede*, in: M. Bijl e.a. (red.), *150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien*, *Boom Juridische uitgeverij*: Den Haag 2008, pp. 307-310.
- Verheij, A.J., *Kroniek Werkgeversaansprakelijkheid, Aansprakelijkheid Verzekering & Schade*, 2008, nr. 3, pp. 153-162.

Annotaties

- Dam, C.C. van, *Noot bij HR 13 oktober 2006 (Hewitt Associates e.a. /Stichting Vie d'Or)*, *HR 13 oktober 2006 (Deloitte & Touche e.a./Stichting Vie d'Or)* en *HR 13 oktober 2006 (De Nederlandsche Bank/Stichting Vie d'Or)*, *NJ* 2008, 527, 528 en 529, *Nederlandse Jurisprudentie* 2008, afl. 43, pp. 4163-4170.
- Enneking, L.F.H., *House of Lords 5 July 2006, Sutradhar (fc) v. Natural Environment Research Council*, [2006] UKHL 33 – Dutch case note, in: *European review of private law*, vol. 16, 2008, afl. 3, pp. 499-512.
- Freudenthal, M., *Betekening op voet van art. 63 Rv welke niet gevolgd wordt door betekening krachtens de Betekeningsovereenkomst*, *Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht*, 2008, nr. 30, pp. 261-273.

- Freudenthal, M., noot bij Hof Amsterdam 7 en 12 december 2006, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, 5, pp. 42-44
- Freudenthal, M., noot bij Hof Den Haag 20 december 2007, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, nr. 7, pp. 48-55
- Freudenthal, M., noot bij Rb. Den Haag 21 februari 2007, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, nr. 12, pp. 74-81
- Freudenthal, M., noot bij HR 30 mei 2008, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, nr. 30, pp. 261-273
- Freudenthal, M., noot bij Hof Arnhem 1 april 2008, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, nr. 34, pp. 287-294
- Freudenthal, M., Handhavingsrichtlijn intellectuele-eigendomsrechten: bewarende en voorlopige maatregelen, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, afl. 3 2008, pp. 200-210.
- Freudenthal, M., Nietigverklaring dagvaarding, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht, 2008, nr. 29 en 34, pp. 287-294
- Hondius, E.H., Redelijkheid & billijkheid met de Franse slag, Cour de cassation 10 juli 2007, Ars Aequi 2008/9, pp. 647-651.
- Hondius, E.H., Pleural plaques: Lords kennen geen vergoeding van angstgevoelens toe, House of Lords 17 oktober 2007, Ars Aequi 2008/10, pp. 743-746.
- Jongbloed, A.W., noot bij vzr. Haarlem 31 augustus 2007 (opheffing conservatoir beslag), Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/14, pp. 85-97.
- Jongbloed, A.W., Noot bij vzr. Arnhem 20 februari 2008 (verschuldigdheid dwangsommen in geval van kop-staart-vonnis), Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/23, pp. 178-184.
- Jongbloed, A.W., noot bij Hof Arnhem 25 september 2007 (opeisen verbeurde dwangsommen en misbruik van bevoegdheid), Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/33, pp. 284-287.
- Jongbloed, A.W., noot bij rb. Arnhem 27 februari 2008 (opeisen verbeurde dwangsommen), Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/36, pp. 299-306.
- Jongbloed, A.W., noot bij vzr. Zwolle 9 oktober 2007 (opeisen verbeurde dwangsommen en misbruik van bevoegdheid), Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/39, pp. 322-325.
- Jongbloed, A.W. & N. Eeken (red.), Jurisprudentie, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2008/1, pp. 18-35.
- Jongbloed, A.W. & N. Eeken (red.), Jurisprudentie, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte, 2008/2, pp. 55-82.
- Jongbloed, A.W. & N. Eeken (red.), Jurisprudentie, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte, 2008/3, pp. 106-123.
- Jongbloed, A.W. & N. Eeken (red.), Jurisprudentie, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte, 2008/4, pp. 150-164.
- Jongbloed, A.W. & N. Eeken (red.), Jurisprudentie, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte, 2008/5, pp. 191-205.
- Keirse, A.L.M., annotatie onder Hof Leeuwarden 9 september 2008, LJN BF0772, JA 2008/167, pp. 1364-1371.
- Kortmann, C.N.J., noot bij ABRvS 4 augustus 2007, Bouwrecht 2008, nr. 53, pp. 251-291.
- Kortmann, C.N.J., noot bij ABRvS 11 juli 2007, De Gemeentestem 2008, afl. 7293, nr. 43, pp. 193-196.
- Kortmann, C.N.J., Verstrikt in een woud van ficties, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2008, afl. 1, pp. 50-60.
- Milo, J.M., Pye v UK. A technical retreat from private (property) law, European Review Private Law, nr 2 2008, pp. 353-361.
- Milo, J.M., noot bij EHRM 15 januari 2008 (Karaman v Turkije), European Human Rights Cases, 2008, no. 3, pp. 380-386.
- Pajmans, B.M., noot bij HR 7 december 2007, JA 2008, nr. 33, pp. 293-296.
- Pajmans, B.M., noot bij Rechtbank Rotterdam 16 juli 2008, JA 2008, afl. 10, nr 106, pp 1306-1308.
- Rijnhout, R., noot bij Hof 's-Hertogenbosch 5 februari 2008, JA 2008, nr. 44, pp. 368-371.
- Rijnhout, R., noot bij Rb. Arnhem 16 april 2008, JA 2008, nr 76, pp 683-685.
- Schaub, M.Y., Disclaimers op internet, TvC 2008, nr. 4, pp. 162-163.
- Schaub, M.Y., Uitoefening van het ontbindingsrecht bij koop op afstand, TvC 2008, nr. 5, pp. 202-204.

- Schelhaas, H.N., noot bij rechtbank 's-Gravenhage 9 april 2008, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008/47, pp 398-405.
- Sijmons, J.G., noot bij CBB 14 januari 2008, AWB 07/510 13770, Gezondheidszorg Jurisprudentie 2008, afl. 2, nr 38, pp. 266-271.
- Tombe-Grootenhuis, M. de, noot bij HR 4 april 2008, NJ 2008, 20, Robur/De Koning, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008, afl. 3, nr. 27, pp 242-252.
- Tombe-Grootenhuis, M. de, Noot onder HR 23 mei 2008, nr. C06/094HR, LJN BB3733,E & T Energie en Milieu BV/Holland Milieutechniek BV, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2008, afl. 4, nr. 41, pp 362-374.

European family and succession law

Wetenschappelijke publicaties

- Boele-Woelki, K., The CEFL Principles regarding parental responsibilities: Predominance of the Common Core, in: K. Boele-Woelki & T. Sverdrup (eds.), *European Challenges in Contemporary Family Law*, European Family Law series no. 19, Antwerpen: Intersentia 2008, pp. 63-91.
- Boele-Woelki, K., *European Challenges in Contemporary Family Law: Some Final Observations*, in: K. Boele-Woelki & T. Sverdrup (eds.), *European Challenges in Contemporary Family Law*, European Family Law series no. 19, Antwerpen: Intersentia 2008, pp. 413-423.
- Boele-Woelki, K., *Op weg naar universele toepasselijkheid van de Verordening inzake echtscheiding en ouderlijke verantwoordelijkheid*, FJR 2008, nr. 4, pp. 52-56.
- Boele-Woelki, K., *Legal Recognition of Same-sex Relationships within the European Union*, 82 *Tulane Law Review* 2008, pp. 1949-1981.
- Boele-Woelki, K., *What comparative family law should entail*, *Utrecht Law Review*, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 1-24.
- Boele-Woelki, K., *Umzugsmütter, Umgangsväter und Kindeswohlinteressen*, in: Vytautas Mizaras (ed.), *Private Law: Past, Present and Future, Liber Amicorum for Valentinas Mikelenas*, Vilnius: Justitia 2008.
- Boele-Woelki, K., *Harmonisation of Family Law in Europe: A Comparison of the New Portuguese Divorce Law with the CEFL Principles of European Family Law*, Lisbon 25 September 2008.
- Boele-Woelki, K., *To Be, Or Not to Be: Enhanced Cooperation in International Divorce Law Within the European Union*, *Victoria University of Wellington Law Review* 2008, issue 4.
- Boele-Woelki, K., F. Schonewille & W. Schrama, *Property Relations Between Spouses: The Netherlands Commission on European Family Law 2008*, www.ceflonline.net.
- Boele-Woelki K., B. Braat, I. Curry-Sumner, C. Jeppesen de Boer, P. Lokin, M. Vonk, N. de Vries & W. Schrama, *Research Questions in Family Law derived from a Comparative Synthesis of General Developments and Trends*, *Utrecht Law Review*, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 279-289 .
- Blauwhoff, R.J., *Tracing down the historical development of the legal concept of the right to know one's origins. Has 'to know or not to know' ever been the legal question?*, *Utrecht Law Review*, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 99-116.
- Blauwhoff, R.J., *Molengraaff en het vaderschapsonderzoek*, in M.C. Bijl e.a. (red), *Molengraaff 150 jaar: terugkijken en vooruitzien*, Boom Juridische Uitgevers, Den Haag 2008, pp. 47-66.
- Braat, B. & E. de Ruijter, *Co-Working Partners: The Influence Of Legal Arrangements*, *Int Journal of Law Policy and the Family*, 2008, 22, pp. 421-435.
- Braat, B. & F. Ferrand, *Property Relations Between Spouses: France*, *Commission on European Family Law 2008*, www.ceflonline.net
- Braat, B., *Buitenrechterlijke scheiding en draagmoederschap: Is Frankrijk er klaar voor?*, FJR nr 12 2008, pp. 289-294.
- Curry-Sumner, I., *European recognition of same sex relationships: we need action now!*, *International Family Law*, nr 12 2008, pp. 102-109.
- Curry-Sumner, I., *Party autonomy and responsibility*, in: B. Atkin (red.), *International Survey of Family Law: 2008 Edition*, Family Law: Bristol, 2008, pp. 255-275.
- Curry-Sumner, I. & S. Curry-Sumner, *Is the Union Civil? Same-sex marriages, civil unions, domestic partnerships and reciprocal benefits in the United States of America*, *Utrecht Law Review*, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 236-278.

- Curry-Sumner, I. & M. Vonk, Ontwikkelingen op het gebied van internationale adoptie, FJR nr 12 2008, pp. 264-272.
- Gestel, M. van, Een voornaam naar keuze, in: M. Bijl (e.a.) (red), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, pp. 67-76.
- Jeppesen de Boer, C.G., Free movement rights and joint parenting, Utrecht Law Review, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 73-82.
- Jonker, M., Kinderalimentatieafspraken: een sanctie achteraf, of een stimulatie vooraf?, FJR 6, 2008, pp. 121-125.
- Lazic, V., Recent Developments in Harmonizing 'European Private International Law' in Family Matters', European Journal of Law Reform, Vol. 10, Issue. 1, 2008, pp. 75-96.
- Linden, A.P. van der, Adoptie in het kennelijk belang van het kind? Justitiële Verkenningen 2008 nr. 7, pp. 68-86.
- Schonewille, F., Het ouderschapsplan en het partneralimentatieplan als communicerende vaten in Family Mediation, in: G. Frerks e.a. (red.), Mediation is volwassen!, Antwerpen/Apeldoorn: Maklu 2008, pp. 43-51.
- Schonewille, F., Tendensen in het notariële tuchtrecht: de liefde voor de querulante cliënt en een pleidooi voor de toepassing van mediation bij klachten, WPNR 6768 en 6769 2008, pp. 701-703, resp. 718-721
- Schrama, W.M., Family function over family form in the law on parentage?, Utrecht Law Review, 2008, vol. 4, issue 2, pp. 83-98.
- Schrama, W.M., De zaak Baby Donna en de betekenis van bloedverwantschap: de spagaat tussen familievorm en familiefunctie, WPNR 2008/6762, pp. 573-578.
- Schrama, W.M., The Dutch approach to informal lifestyles: Family function over family form?, International Journal of Law, Policy and the Family 22, 2008, pp. 311-332.
- Vonk, M.J., Duo-moeders en hun kinderen, Actuele ontwikkelingen in het familierecht, UCERF reeks 2, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008, pp. 17-30.
- Vonk, M.J., The role of formalised and non-formalised intentions in legal parent-child relationships in Dutch law, Utrecht Law Review, 2008, vol. 4, issue 2, pp.117-134.
- Vries, N. de, Het verbod op het gebruik van geestelijk geweld in de opvoeding van kinderen: een 'geslaagde' wijziging?, FJR nr 5 2008, pp. 90-98.

Vakpublicaties

- Boele-Woelki, K. & T. Sverdrup (eds.), European Challenges in Contemporary Family Law, European Family Law series no. 19, Antwerpen: Intersentia 2008, 423 pp.
- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Internationale alimentatie: twee nieuwe Haagse instrumenten, Eerste uitspraken van het Hof van Justitie over de Brussel IIbis Verordening, Anticiperende toepassing Haags Verdrag Bescherming Meerderjarigen, Terughoudende toepassing van artikel 9 Rv: forum necessitates, Amerikaanse visie op Rome II, AA 2008 katern 106, pp. 5546-5548.
- Boele-Woelki, K., Nieuws over UCERF, in: Actuele ontwikkelingen in het familierecht, UCERF reeks 2, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008, pp. 7-12.
- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Prejudiciële spoedprocedure, Rome I en prejudiciële vraag over art. 4 lid 4 EVO, Art. 5 sub 3 Brussel I: prejudiciële vraag over de Erfolgsort, Rechtskeuze voor Nederlands recht = uitsluiting Weens Koopverdrag?, Gerechtelijke vaststelling van het vaderschap en openbare orde, AA katern 107 2008, pp. 6023-6025.
- Boele-Woelki, K. (ed.), Current debates in family law around the globe, Utrecht Law Review, 2008, vol. 4, issue 2, 289 pp.
- Boele-Woelki, K., Niederlande: Umzug von Kindern gegen den Willen des anderen Elternteils, Zeitschrift für das gesamte Familienrecht 2008/18, pp. 1704-1706.
- Boele-Woelki, K., Internationaal Privaatrecht, Verordeningen, Verdragen & Wetten 2008-2010, zevende druk, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008, 446 pp.
- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Rome I, Wijziging Brussel II bis gestrand – nauwere samenwerking van een aantal lidstaten, Datum inwerkingtreding EET-Verordening beslissend voor waarmerking, Erkenning van per telefoon gesloten huwelijk, Gutachten zum internationalen und ausländischen Privatrecht, Drie jaar Belgisch wetboek IPR, AA 2008 katern 108, pp. 6074-6076.
- Boele-Woelki, K., Europese unificatie conflictenrecht echtscheiding van de baan, FJR 2008, nr. 12, p. 261.

- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Grensoverschrijdend procederen vereenvoudigd, Internationaal namenrecht: vrij verkeer van personen (HvJ) en partijautonomie (HR), Toepasselijkheid van de wet verevening pensioenrechten, Art. 19 Brussel II bis: litispendinge, AA katern 109 2008, pp. 6128-6129.
- Linden, A.P. van der, Onderdeel Familierecht, in: M. Verhage-van Kooten (red), Recht voor de zorg- en welzijnsprofessional: Zesde herziene druk, Den Haag, SDU Uitgevers 2008 (ongeveer 70 pagina's, verspreid door het boek).
- Linden, A. P. van der, Hoofdstuk 8: Minderjarigheid, in: P. Vlaardingerbroek (red.), Het hedendaagse personen- en familierecht, Vijfde herziene druk, Deventer: Kluwer 2008, pp. 313-340.
- Linden, A. P. van der, Hoofdstuk 9: Ouderlijk gezag en voogdij, in: P. Vlaardingerbroek (red.), Het hedendaagse personen- en familierecht, Vijfde herziene druk, Deventer: Kluwer 2008, pp. 341-391.
- Linden, A. P. van der, Hoofdstuk 10: M aatregelen van justitiële jeugdhulpverlening, in: P. Vlaardingerbroek (red.), Het hedendaagse personen- en familierecht, Vijfde herziene druk, Devnter: Kluwer 2008, pp. 392-442.
- Loeb, E., Scheidingsbemiddeling: volwassen scheiden!, in: G. Frerks e.a. (ed.), Mediation is volwassen!, Apeldoorn: Maklu 2008, pp. 53-61.
- Schonewille, F., Het verplichte ouderschapsplan bij scheiding: mediation krijgt een wettelijke basis, Forum voor conflictmanagement nr. 1, 2008, pp. 32-34.
- Schonewille, F., G. Frerks, A. Jongbloed, S. Kalff, C.M.A.A. Potters & M. Uitslag (red), Mediation is volwassen!, Antwerpen/Apeldoorn: Maklu 2008, 183 pp.
- Schonewille, F., Methode en civielrechtelijke aspecten van Divorce Estate Planning, Kwartaalbericht Estate Planning nr. 3, september 2008, pp. 4-12.
- Schrama, W.M., Het ouderschapsplan voor ouders in een informele relatie, Waarom we weinig weten, maar toch wetgeven en waarom dat onwenselijk is, NJB 2008, nr. 10, p. 576.
- Schrama, W.M., Boekbespreking: N. Schwidich, De nichteheliche Lebensgemeinschaft in het Duitse en Nederlandse recht, FJR 2008, nr. 9, pp. 189-193.
- Vries, N. de, Kan adoptie een strengere zorgplicht voor ouders rechtvaardigen?, NJB nr 17 2008, pp. 1041-1042.

Annotaties

- Linden, van der, A.P., Annotaties in Rechtspraak Familierecht :
 2008 Nr. 19 Hof 's-Gravenhage 17 oktober 2007, pp. 91-93.
 2008 Nr. 22 Rb. Roermond 12 september 2007, pp. 103-105.
 2008 Nr. 36 Rb. Groningen 21 juni 2007, pp. 157-160.
 2008 Nr. 43 Hof Arnhem 20 november 2007, pp. 212-215.
 2008 Nr. 63 HR 21 maart 2008, pp. 299-305.
 2008 Nr. 69 Hof 's-Gravenhage 13 februari 2008, pp. 357-360.
 2008 Nr. 75 HR 11 april 2008, pp. 375-381.
 2008 Nr. 97 Rb. Amsterdam 29 september, pp. 489-499.
 2008 Nr.123 Hof 's-Gravenhage 6 augustus 2008, pp. 614-618.

Intellectuele eigendom

Wetenschappelijke publicaties

- Brinkhof, J.J., Over 20 arresten van de Hoge Raad op het gebied van het octrooirecht en over 13 annotaties en 7 conclusies van Verkade, BIE 2008/4 Album Amicorum Feer Verkade, pp. 9-38.
- Cock Buning, M. de, Europees audiovisueel mediabeleid: voor culturele diversiteit of eentonigheid?, opstellen over informatierecht aangeboden aan Prof. mr. E.J. Dommering, (Dommering bundel), Amsterdam: Cramwinckel 2008, pp. 45-57.
- Cock Buning, M. de, Het nieuwe toegangsrecht voor nieuwsverslaggeving, Mediaforum 2008-2, pp. 55-61.
- Cock Buning, M. de, Hoofdstuk 10: Douanemaatregelen, in: Handhaving Intellectuele Eigendomsrechten Deventer: Kluwer 2008, 21 pp.
- Elferink, M.H. & Ringnalda, A, Digitale ontsluiting van historische archieven en verweesde werken. Een inventarisatie, Onderzoek door Universiteit Utrecht (CIER) in opdracht van het WODC (Ministerie van Justitie), juli 2008, 162 pp.

- INK 'http://www2.law.uu.nl/priv/cier/nl/medewerkers/dengelen.htm' Engelen, Th.C.J.A. van, Tijden veranderen, stilstaand ga je achteruit, Oratie Universiteit Utrecht, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2007 (feitelijk 2008), 48 pp.
- Engelen, Th.C.J.A. van, Zekerheidsrechten op intellectuele eigendomsrechten, een heikel avontuur, Maandblad voor vermogensrecht nr 7/8, 2008, pp. 147-157.
- Engelen, Th.C.J.A. van, Intellectueel Kapitaal in de rechtspraak: 2007 onder de loep, IER 4-2008, pp. 179-193.
- Grosheide, F.W., Juridisering van het internet: eender als of anders dan gebruikelijk? Ars Aequi 2008/7, pp. 500-504.
- Grosheide, F.W., Waarom handelingen en arbeid geen werk moeten vormen, een pleidooi voor herstel van vanzelfsprekendheid in het auteursrecht, in: N. van Eijk & B. Hugenholtz (red), Dommering-bundel, opstellen over informatierecht aangeboden aan prof. mr. E.J. Dommering, Amsterdam: Cramwinckel 2008, pp. 113-134.
- Grosheide, F.W., Totalitair auteursrecht (?), BIE 2008/4 Album Amicorum Feer Verkade, pp. 61-69.
- Grosheide, F.W., De (ware) aard van het merk, in: M.C. Bijl e.a (red.), 150 jaar Molengraaff: terugkijken en vooruitzien, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, pp. 257-264.
- Hayyan ul Haq, Re-examining the exclusive rights principle in optimising information and technology under the intellectual property regime: an Indonesian perspective, International Journal of Intellectual Property Management, Vol.2, No.1, 2008, pp.44-58.
- Hayyan ul Haq, Optimising the Utilisation of Information and Technology under Intellectual Property Regimes, International Review of Intellectual Property and Competition Law, the Max Planck Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law, Munich, Germany, (IIC), Vol.39, No.3, 2008, pp.259-282.
- Hayyan ul Haq, Legal Framework for the Utilisation of Intellectual Property Products for the Greatest Benefit for the Greatest Number, Jurnal Ilmu Hukum, Amanna Gappa, Vol. 16 Nomor 1, March 2008, Law Faculty of Hasanuddin University, pp. 1-17.
- Koopman, J., Human rights implications of patenting biotechnological knowledge (chapter 21), in: P.L.C. Torremans (red.), Intellectual property and human rights, Alpen a/d Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 533-582.

Vakpublicaties

- Cock Buning, M. de, EK Brussel 2008: Auteursrecht-Mediarecht 1-0!, IER 2008-2, pp. 45-46.
- Elferink, M.H., Digitale ontsluiting van cultureel erfgoed en de problematiek van 'verweesde werken'. Verkenning van een Canadees model, BIE 2008/4 Album Amicorum Feer Verkade, pp. 44-52.
- Engelen, Th.C.J.A. van, Overpeinzingen over grensoverschrijdend optreden: de Supreme Court in Microsoft v. AT&T, BIE 2008/4 Album Amicorum Feer Verkade, pp. 53-61.
- Koopman, J., Human donors' right to consent to patenting biochemical inventions: Is it real?, Personalized Medicine, 2008 5(3), pp. 199-203.
- Quanjel-Schreurs, L., Kan J.K. Rowling publicatie van het Harry Potter Lexicon tegenhouden?, CIER-column, 2008/1, www.cier.nl

Annotaties

- Cock Buning, M. de, Annotatie CvB RCC 19-8-2008, IER 2008/6, p. 349
- Cock Buning, M. de, Annotatie HR 30-5-2008, IER 2008/6, p. 351
- Cock Buning, M. de, Annotatie CvB RCC 17-6-2008, IER 2008/6, p. 354
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Voorz. Rb. Amsterdam 24 januari 2008 (Brein/ShareConnector), IER 2008-4, pp. 242-243.
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Hof 's-Gravenhage 20 maart 2008 (Vitra/Classic Design), IER 2008-4, pp. 235-236.
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij College van Beroep Reclame code 13 maart 2008 (Heineken/STAP), IER 2008-3, pp. 127-130.
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Voorz. Rb. Haarlem 14 december 2007 (Wonders/Loods 5), IER 2008-2, pp. 72-75.
- Grosheide, F.W., Annotatie Vzr Rb Utrecht 30-7-2008, IER 2008/6, p. 318
- Grosheide, F.W., Annotatie Rb Amsterdam 27-6-2008, IER 2008/6, p. 316

- Grosheide, F.W., Annotatie Martinique/Present, IER 2008/1, p. 22.
- Grosheide, F.W., Annotatie G-Star/New Yorker (Elwood), IER 2008/1, p. 36.
- Grosheide, F.W., Annotatie Life Hammer/Smeba, IER 2008/2, p. 80.
- Grosheide, F.W. Annotatie Puma/Ferro, IER 2008/2, p. 92.
- Grosheide, F.W., Annotatie Promusicae/Telefonica, IER 2008/3, p. 162-163
- Pinckaers, J.C.S., Annotatie Van Basten/Dutch Filmworks, AMI 2008/2, pp. 44-46.

Company law

Wetenschappelijke publicaties:

- Braak, S.M. van den, Creditor protection at the crossroads of company and insolvency law: the Dutch example, European Company Law 2008/5, pp. 229-236.
- Dorresteyn, A.F.M. & O. Uziuhu-Santcroos, The Societas Europaea (SPE) under the Magnifying Glass (Part I), European Company Law 2008/6, pp. 277-283
- Eck, G.C. van & E.R. Roelofs, Enige overwegingen ten aanzien van de toepasselijkheid van de Wet grensoverschrijdende fusies op ‘Sevic-fusies’, Tijdschrift voor Ondernemingsbestuur, 2008-4, pp. 85-89.
- Enneking, L.F.H., The common denominator of the Trafigura Case, Foreign Direct Liability Cases and the Rome II Regulation, European review of private law, vol. 16 2008, afl. 2, pp. 283-312.
- Koppert-van Beek, M.S., Faillissementsrechtelijke facetten van het personenvenootschapsrecht, in: M.C. Bijl e.a. (red.), Molengraaff 150 jaar: terugkijken en vooruitzien, Den Haag: BJu 2008, pp. 91-102.
- Krans, A. van der & J.B.J. van der Kolk, Van belangenpluralisme naar een dominantierend aandeelhoudersbelang en de inzetbaarheid van beschermingsconstructies, O&F, 2008/2, pp. 23-40.
- Lambooy, T. & N. van Vliet, Transparency on Corporate Social Responsibility in Annual Reports. Information on environmental and employees matters of the worldwide activities of large European Union based companies must now be included in their annual reports, ECL 2008/3, pp. 127-135.
- Lambooy, T. & M.E. Rancourt, Shell in Nigeria: from Human Rights Abuses to Corporate Social Responsibility, Human Rights and International Legal Discourse, HR&ILD 2008-2, pp. 229-276.
- Lambooy, T. & A.E.M. Kamp-Roelands, Hoofdstuk 6: Maatschappelijk verantwoord ondernemen; in R.G. Bosman e.a., NIVRA, Het Jaar 2007 verslagen, Deventer: Kluwer Juridisch, december 2008, pp. 115-143
- T. Lambooy en W. van Genugten, The Universal Declaration for Human Rights: catalyst for development of human rights standards. Gaps analysis: environmental justice, sustainable development, and role of private actors, in: R. Lubbers, W. van Genugten en T. Lambooy Inspiration for Global Governance, Kluwer Deventer 2008, pp. 33-61.
- Lennarts, M.L. & M.S. Koppert-van Beek, Loyalty Dividend and the EC Principle of Equal Treatment of Shareholders, European Company Law, 2008/4, pp. 173-180.
- Lennarts, M.L., Company Mobility within the EU, fifty years on – From a non-issue to a hot topic, Utrecht Law Review, Volume 4, Issue 1 2008, pp. 1-5.
- Lennarts, M.L. & O. Uziuhu, Report on the Conference on the EPC, Ondernemingsrecht afl. 7, nr 76 2008, pp. 263-268.
- Lennarts, M.L., Titel 8 van het Voorontwerp Insolventiewet: Bestuurdersaansprakelijkheid in geval van faillissement, Ondernemingsrecht 2008-13, pp. 460-467.
- Lennarts, M.L., Een wens van Molengraaff vervuld: een eigen regeling voor de bv!, in: M.C. Bijl e.a. (red.), Molengraaff 150 jaar: terugkijken en vooruitzien, Den Haag: BJu 2008, pp. 79-90.
- Oostwouder, W.J., The Implementation of the MiFID in the Netherlands: Mission Accomplished?, European Company Law, april 2008, volume 6, Issue 2, pp. 58-68.
- Huyzer, J. & W.J. Oostwouder, The proof of the pudding...? Should the Dutch collective dismissal legislation be changed because it is not as competitive as that of neighbouring Member States, in: F. Pennings et al. (eds.), Social Responsibility in Labour Relations, Austin: Kluwer Law International 2008, pp. 423-442.
- Oostwouder, W.J. & J. Berk, De ongeoorloofde latere bekendmaking in het licht van de artikelen 403 en 408 boek 2 burgerlijk wetboek, in: Vereniging Jaarrekeningenrecht, Bundel 2008/2009, Den Haag: BJu 2008, pp. 127-140.

- Oostwouder, W.J., Van oude en nieuwe woekerwetten tot de woekerpolis. Van oude kwesties, de dingen die niet voorbijgaan... , in: M.C. Bijl e.a. (red.), Molengraaff 150 jaar: terugkijken en vooruitzien, Den Haag: BJu 2008, pp. 274-294.
- Zaman, D.F.M.M., Karakterverschillen tussen de Flexibele BV en de Personenvennootschap in: J.M.M. Maeijer (e.a.), Flexibele rechtsvormen, Serie vanwege het Van der Heijden Instituut, deel 98, Deventer: Kluwer 2008, pp. 23-36.
- Zaman, D.F.M.M., Inleiding, in: F.J. Oranje e.a., Het nieuwe BV-recht voor de praktijk, Preadvies KNB, SDU Uitgevers 2008, pp. 13-19.
- Zaman, D.F.M.M. & M.S. Koppert-van Beek, Het fonds voor gemene rekening, Ondernemingsrecht 2008-10/11, nr. 109, pp. 379-386 en naschrift bij de reactie van Blanco Fernandez op dit artikel, Ondernemingsrecht 2008-14, pp. 515-516.
- Zaman, D.F.M.M., De nieuwe rol van de stichting administratiekantoor, in: M.P. Nieuwe Weme (e.a.), Handboek Openbaar bod, OO&R, Deventer: Kluwer 2008, pp. 643-663.

Vakpublicaties

- Dorresteijn, A.F.M., Ondernemingsbestuur en risicomanagement: het juridisch perspectief, in: Vicky Gwosdz, Luc Keuleneer, Willem Verhoog (red.), Framework voor integraal risicomanagement, Antwerpen: Standaard Uitgeverij nv 2008, pp. 155-166.
- Dorresteijn, A.F.M. & R.H. van 't Kaar, De juridische organisatie van de onderneming, Deventer: Kluwer 2008, 10^e herziene druk, 247 pp.
- Koppert-van Beek, M.S., De prijsbepaling van aandelen bij gedwongen uitkoop, *JutD* 2008/20, pp. 9-11.
- Koppert-van Beek, M.S., Wijziging van het kapitaalbeschermingsrecht van de NV, *JutD* 2008/14, pp. 19-21.
- Koppert-van Beek, M.S., De Blue Tomato-zaak over de werking van art. 2:248 BW, *JutD* 2008/7, pp. 13-15.
- Koppert-van Beek, M.S., De maatschappelijke onderneming, *JutD* 2008/2, pp. 20-24.
- Lennarts, M.L., De depositogarantieregeling: wie betaalt eigenlijk de rekening? *TvI afl.* 7 2008, pp. 293-294.
- Manen, H. van, Bookreview: Prof. dr. Marcus Lutter e.a. *Legal Capital in Europe* Europe – European Company and Financial Law Review Special Volume 1, Berlin, 2006, *European Review of Private Law* Volume 16, nr 2/2008, pp. 363-364.
- Oostwouder, W.J. & N. Vloemans, Hoofdstuk 1, Inleiding, in: M.L. Hendrikse, Ph.H.J.G. van Huizen en J.G.J. Rinkes (red.), *Verzekeringsrecht praktisch belicht*, Deventer: Kluwer 2008, pp. 1-19.
- Roelofs, E.R., *Congres 'Companies Crossing Borders within Europe'*, in: *Ondernemingsrecht* 2008/4, pp. 159-162.
- Waals, S.E. van der, Notaris, wees gewaarschuwd!, *JBN januari* nr 3 2008, pp. 10-13.
- Zaman, D.F.M.M., De Flex-BV, *Juridische Berichten voor het Notariaat*, April 2008, 18^e jaargang, nr 20, pp. 8-12.
- Zaman, D.F.M.M., De Commanditaire Vennootschap aan de andere kant van de wereld, *WPNR* 10 mei 2008/6754, pp. 363-364.

Annotaties

- Braak, S.M. van den, Rb. Rotterdam 7 november 2007, *RO* 2008, afl. 1, nr. 7, pp. 37-43.
- Braak, S.M. van den, HvJ EG 6 december 2007, *RO* 2008, afl. 3, nr.14, pp. 161-173.
- Braak, S.M. van den, Hof Amsterdam 21 maart 2008, *RO* 2008, afl. 6, nr. 41, pp. 395-402.
- Braak, S.M. van den, Hof Amsterdam 20 mei 2008, *RO* 2008, afl. 7, nr. 51, pp. 476-482.
- Braak, S.M. van den, Rb. Utrecht 30 juli 2008, *RO* 2008, afl. 10, nr. 68, pp. 600-610.
- Braak, S.M. van den, Rb. Leeuwarden 27 augustus 2008, *RO* 2008, afl. 11, nr. 75, pp.649-654.
- Koppert-van Beek, M.S., Hof Leeuwarden 6 augustus 2008, *RO* 2008, afl. 11, nr 70, pp. 625-629.
- Koppert-van Beek, M.S., Rechtbank 's-Gravenhage, 20 juni 2008, *RO* 2008, afl. 8/9, nr. 61, pp. 560-564.
- Koppert-van Beek, M.S., Hof 's-Gravenhage, 12 maart 2008, *RO* 2008, afl. 6, nr. 43 pp.413-419.
- Koppert-van Beek, M.S., Hof Amsterdam 22 november 2007, *RO* 2008, afl. 4, nr. 21, pp. 233-236.
- Koppert-van Beek, M.S., Hof Amsterdam 5 juli 2007, *RO* 2008, afl. 3, nr. 15, pp. 173-178.
- Meijer-Wagenaar, I., Rb Roermond 5 februari 2008, *RO* 2008, afl. 4, nr. 27, pp. 287-293.

Belangrijkste overige wetenschappelijke activiteiten

KNAW lidmaatschappen

E.H. Hondius,

- lid Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Redactielidmaatschappen van tijdschriften

M.C. Bijl,

- Redactiesecretaris Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht (NTHR).

K. Boele-Woelki,

- Titulair lid Academie International de Droit Comparé
- Redacteur van de European Family Law Series
- Redacteur van de European Journal of Law Reform
- Redacteur van de Electronic Journal of Comparative Law
- Redacteur van het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht
- Lid van de internationale redactie van de Zeitschrift für das gesamte Familienrecht
- Lid van de internationale redactie Child and Family Law Quarterly

J. Brinkhof,

- Redactielid Bijblad bij de Industriële Eigendom

M. de Cock Buning,

- Redactielid van het tijdschrift 'Intellectuele Eigendom en Reclamerecht' (IER).

I. Curry-Sumner,

- Lid van de redactie van het Nederlands Internationaal Privaatrecht (NIPR)
- Lid van de redactie van Jurisprudentie Personen en Familierecht (JPF)

C.C. van Dam,

- Hoofdredacteur Verkeersrecht

A.F.M. Dorresteyn,

- Redacteur European Company Law, Kluwer Law International
- Redacteur Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie, Reed Business Information

J. Emaus,

- redactiesecretaris Contracteren

E.F.D. Engelhard,

- Redacteur Ars Aequi Libri

I. Giesen,

- Redacteur van de boekenreeks Monografieën BW van uitgeverij Kluwer.
- Redacteur van het tijdschrift 'Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging' (TCR).
- Redacteur van het tijdschrift 'Aansprakelijkheid, Verzekering & Schade' (AV&S).
- Redacteur van het tijdschrift 'Utrecht Law Review' (UL Rev).

F.W. Grosheide,

- Voorzitter Redactie Contracteren
- Intellectuele Eigendom & Reclamerecht

E.H. Hondius,

- European Review of Private Law, hoofdredacteur
- Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, ere-redacteur
- Tijdschrift voor Consumentenrecht, redacteur
- Journal of Consumer Policy, Editorial Board
- Journal of Contract Law (Australië), Editorial Board
- Journal of European Tort Law, Editorial Board
- Journal for the Semiotics of Law, Editorial Board
- Revista de derecho privado (Spanje), lid Consejo Asesor
- Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, redactieraad
- Tijdschrift voor Privaatrecht (België), redactieraad
- Revue européenne de droit de la consommation (België), redactieraad
- losbladige Verbintenissenrecht, hoofdredacteur
- ius commune lectures, redacteur
- serie Schriften zur Europäischen Rechtswissenschaft (Sellier, München), redacteur

Ph. van Huizen,

- Redactielid Tijdschrift Vervoer en Recht
- Redactielid Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht

A.W. Jongbloed,

- Redacteur Praktisch procederen
- Lid Editorial board Forum voor Conflictmanagement
- Redacteur Tijdschrift voor Huurrecht Bedrijfsruimte

A.L.M. Keirse,

- Redacteurschap Letsel & Schade.
- Redacteurschap Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade.

E. de Kezel,

- Redactielid Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten (Kluwer Rechtswetenschappen)
- Redactielid KIDS-codex (Kluwer Rechtswetenschappen)
- Redactielid Tijdschrift voor Milieurecht (Kluwer Rechtswetenschappen)
- Redactielid Nieuwsbrief van de Liga voor Mensenrechten
- Redactielid De Juristenkrant (Kluwer Rechtswetenschappen)

R. Klomp,

- lid sectie Privaatrecht Boekenraad van Ars Aequi Libri
- lid redactiecommissie Prinsengrachtreeks
- lid redactie Juridisch Zakboek

I. Koning,

- Redactielid Tijdschrift Vervoer en Recht

M.S. Koppert-van Beek,

- Redacteur Juridisch up to date

A. van der Krans,

- Redactiesecretaris Onderneming & Financiering

T.E.Lambooy,

- Redactielid European Company Law

V. Lazić,

- Redacteur van de European Business Organisations Law Review
- Redacteur van de Croatian Arbitration Yearbook

M.L. Lennarts,

- Redactielid Rechtspraak Ondernemingsrecht.
- Redactielid Tijdschrift voor Insolventierecht
- Redactielid WPNR
- Redactielid Tekst & Commentaar Ondernemingsrecht en Effectenrecht

A.P. van der Linden,

- Lid van redactie van het Handboek Jeugdbeleid

P.M.M. Mostermans,

- Redactielid tijdschrift Nederlands Internationaal Privaatrecht

N. van Oostrom-Streep,

- Redactielid Notariaat Magazine

W.J. Oostwouder,

- Redactielid Onderneming & Financiering
- Redactielid Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht

R. Rijnhout,

- Redactiesecretaris 'Tijdschrift Vergoeding Personenschade'

M. Schaub,

- Redactiesecretaris European Review of Private Law

H.N. Schelhaas,

- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht
- Redacteur Ars Aequi Libri

Schonewille, F.,

- Redactielid tijdschrift Tijdschrift voor Conflicthantering

T.H.D. Struycken,

- redacteur Bb
- redacteur VrA

M. Veder,

- redactielid Tijdschrift Financiering, Zekerheden en Insolventierechtpraktijk

D.F.M.M. Zaman,

- Redactielid SDU Commentaar Ondernemingsrecht.
- Lid Hoofdredactie Juridische Berichten voor het Notariaat.
- Redactielid Tijdschrift voor Ondernemingsbestuur

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen

K. Boele-Woelki,

- Voorzitter van de Commission on European Family Law
- Dagelijks Bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking
- Bestuurslid van het Internationaal Juridisch Instituut
- Bestuurslid van Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht

B. Braat,

- Secretaris van de Commission on European Family Law

M. de Cock Buning,

- Bestuurslid Stichting De Appel.
- Bestuurslid Stichting Machiavelli.
- Bestuurslid van de Vereniging voor Auteursrecht (VvA).

F.W. Grosheide,

- Bestuurslid Vereniging voor Auteursrecht (VvA)
- Bestuurslid Helbach Stichting IE
- Association Litteraire et Artistique (ALAI) (Bestuursvergaderingen Parijs 15 maart en Dubrovnik 5 oktober 2008)
- Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property Law (ATRIP) (Bestuursvergadering Muenchen 20 juli 2008)

E. de Kezel,

- Lid van de Pan-European Organisation of personal injury lawyers (academic board)

A.P. van der Linden,

- Lid van het dagelijks bestuur van The International Society of Family Law.

N. van Oostrom-Streep,

- Bestuurslid SBN
- Bestuurslid Stichting tot Bevordering van de Notariële Wetenschap

M. Schaub,

- Secretaris klankbordgroep internationaal contracteren

H.N. Schelhaas,

- Bestuurslid Vereniging voor Burgerlijk Recht

J. Sijmons,

- Bestuurslid Vereniging voor Gezondheidsrecht

M. Veder,

- secretaris Commissie Insolventierecht

N. de Vries,

- Bestuurslid van het Promovendi Netwerk Nederland

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties

K. Boele-Woelki,

- Titulair lid Academie International de Droit Comparé

I. Curry-Sumner,

- Internationale Vertegenwoordiger voor het Institute suisse de droit comparé
- Internationale Vertegenwoordiger, International Family Law (IFL)

M. de Cock Buning,

- Voorzitter van het College voor Klacht en Beroep (CvKB) van Stichting Internet
- Domeinnaam registraties (SIDN)
- Member Joint Faculty Advisory Committee Washington State University in St. Louis/UU.

- Arbitrer, Domain Name Dispute Resolution bij de World Intellectual Property Organisation (WIPO) voor (ccTLD) domeinnaam registraties in .nl domein
- Criticus pleitoefening advocaatstagiaires voor het Bureau van de Orde van Advocaten in het Arrondissement Amsterdam
- Arbitrer, Domain Name Dispute Resolution bij de Malaysian Network Information Centre (MYNIC), Regional Centre for Arbitration Kuala Lumpur (RCAKL) voor domeinnaam registraties in het .my domein van Maleisië
- Panelist, Domain Name Dispute Resolution bij de World Intellectual Property Organisation (WIPO) voor internationale (gTLD) domeinnaam registraties

C.C. van Dam,

- Visiting Professor School of Law, King's College London
- Visiting Professor School of Law, Queen Mary University
- Adviseur International Commission of Jurists

I. Giesen,

- Preadviseur Vereniging voor Burgerlijk Recht 2008.
- Lid van de Evaluatiecommissie Bureau Financieel Toezicht, ingesteld door staatssecretaris Albayrak van Justitie
- 'Distinguished Visiting Professor' aan Rhodes University te Grahamstown, Zuid-Afrika

F.W. Grosheide

- Lid Advisory Board Research Network in Intellectual Property (RNIP)
- Lid Working Group Primary Sources on Patents in Six Jurisdictions
- Lid Working Group Primary Sources on Copyright Law
- Lid International Program Committee Least-Squares Policy Iteration (LSPI)
- Lid European IP Contract Law Project
- Lid Adviescommissie Schweizerisches Obligationenrecht und Europäisches Vertragsrecht
- Lid van Vaste Adviescommissie Auteursrecht Ministerie van Justitie
- Lid van Geschillencommissie Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten
- Lid van Program Committee International Association of IT Lawyers (IAITL)
- Consultant voor World Intellectual Property Organisation (WIPO)
- UNCITRAL Working Group Secured Interests in Intellectual Property Law
- Advisory Board Research Network in Intellectual Property (RNIP)
- Working Group Primary Sources on Patents in Six Jurisdictions
- Working Group Primary Sources on Copyright Law
- International Program Committee Least-Squares Policy Iteration (LSPI)

E.H. Hondius,

- membre titulaire Académie Internationale de Droit Comparé
- member International Academy of Commercial and Consumer Law
- erelid Vereniging voor de vergelijkende bestudering van het recht in België en Nederland
- vice-voorzitter Landelijk overlegorgaan wetenschappelijke integriteit
- (eenmalig) lid jury promotieprijs Provinciaal Utrechts Genootschap
- lid jury scriptieprijs Kennispunt rechten Utrecht
- (eenmalig) lid jury Vliegthart scriptieprijs
- lid wetenschappelijke commissie ('Programmatic steering board') Hague Institute for the Internationalisation of Law
- lid bezwaaradviescommissie Consumentenautoriteit
- lid SER-commissie voor consumentenangelegenheden
- waarnemend voorzitter Coördinatiegroep zelfregulering SER (thans afgerond)
- lid Internationaler Beirat Centrum für Europäisches Privatrecht Westfälische Wilhelms-Universität Münster
- lid commissie van beroep Stichting milieukeur
- lid geschillencommissie Kifid

- voorzitter begeleidingscommissie WODC onderzoek naar geschillencommissies
- lid adviescommissie selectie NIAS fellows

A.W. Jongbloed,

- Lid van Conseil Scientifique van Institut de droit international judiciaire privé et de droit de l'exécution (IDJPEX)
- Lid begeleidingscommissie onderzoek WODC/Raad voor de rechtspraak Naleving civiele rechtspraak

A.L.M. Keirse,

- Voorzitter Algemene voorwaardenoverleg SER

R. Klomp,

- lid Studiecommissie Geschiedenis van het auteursrecht van de Vereniging voor Auteursrecht

A.P. van der Linden,

- Lid van de Commissie lesbisch ouderschap en interlandelijke adoptie (commissie Kalsbeek)

L. Quanjel-Schreurs

- Jury pleitwedstrijden Jonge Balie Maastricht, rechtbank Maastricht 21 november

D.F.M.M. Zaman

- Voorzitter van de Gecombineerde Commissie Venootschapsrecht van de Koninklijke Beroepsorganisatie en de Nederlandse Orde van Advocaten.

Inzet onderzoekstijd European Private Law 2008

1e geldstroom, gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Bartels, S.E.	prof. mr.	HGL	0,03 ²	Ius Commune	Priv.r.
Boele-Woelki, K.R.S.D.	prof. dr.	HGL	0,30 ³	Ius Commune	Priv.r.
Braat, B.	mr.	JUD	0,18	Ius Commune	Priv.r.
Brinkhof, J.J.	prof. mr.	HGL	0,08	Ius Commune	Priv.r.
Buskens, L.P.H.M.	prof. mr.	HGL	0,00 ⁴		U.U.F.
Cock Buning, M. de	prof. mr.	HGL	0,16	Ius Commune	Priv.r.
Curry-Sumner, I.	mr.	UD	0,33 ⁵	Ius Commune	Priv.r.
Dorresteijn, A.F.M.	prof. mr.	HGL	0,05 ⁶	Ius Commune	Priv.r.
Elferink, M.H.	mr.	UD	0,13	Ius Commune	Priv.r.
Engelen, Th.C.J.A. van	prof. mr.	HGL	0,00		Priv.r.
Engelhard, E.F.D.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Giesen, I.	prof. mr.	HGL	0,35	Ius Commune	Priv.r.
Huizen, Ph.H.J.G. van	prof. mr.	HGL	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Jongbloed, A.W.	prof. mr.	HGL	0,35	Ius Commune	Priv.r.
Keirse, A.L.M.	prof. mr.	HGL	0,16 ⁷	Ius Commune	Priv.r.
Koning, I.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Koppert-van Beek, M.S.	mr.	UHD	0,30	Ius Commune	Priv.r.
Kortmann, C.N.J.	mr.	UD	0,05 ⁸	Ius Commune	Priv.r.
Kruisinga, S.A.	mr.	UHD	0,33 ⁹	Ius Commune	Priv.r.
Lazić, V.	dr.	UHD	0,08		Priv.r.
Lennarts, M.L.	prof. mr.	HGL	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Mahé, C.B.P.	mr.	UD	0,10	Ius Commune	Priv.r.
Milo, J.M.	mr.	UHD	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Oostrom-Streep, N.C. van	prof. mr.	HGL	0,09 ¹⁰	Ius Commune	Priv.r.
Oostwouder, W.J.	prof. mr.	HGL	0,32	Ius Commune	Priv.r.
Schaub, M.Y.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Schuit, S.	prof. mr.	HGL	0,00	Ius Commune	U.U.F.
Sijmons, J.G.	prof. mr.	HGL	0,00	Ius Commune	U.U.F.
Struycken, T.H.D.	prof. mr.	HGL	0,08	Ius Commune	Priv.r.
Veder, P.M.	prof. mr.	HGL	0,18 ¹¹	Ius Commune	Priv.r.
Totaal			5,45		

2 Exit per 02-02-2008

3 Sabbatical van 3 maanden

4 Exit per 01-10-2008

5 OZ-tijd gaat naar 3^e GS per 01-11-2008

6 Decaan faculteit tot 01-09-2008, daarna 0,2 fte aanstelling Privaatrecht.

7 in dienst per 01-07-2008

8 Exit als bezoldigd UD per 01-10-2008

9 Omvang OZ-aanstelling gewijzigd per 01-12-2008

10 in dienst per 01-07-2008

11 in dienst per 01-07-2008

Niet-gepromoveerde onderzoekers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onder-deel
Braak, S.M. van den	mr.	UD	0,20	Ius Commune	Priv.r
Derckx, V.L.	mr.	UD	0,12 ¹²	Ius Commune	Priv.r.
Dupont, W.J.H.T.	mr.	UD	0,17	Ius Commune	Priv.r.
Kezel, E.N.F.M. de	mr.	JUD	0,38	Ius Commune	Priv.r.
Krans, A. van der	mr.	JUD	0,39	Ius Commune	Priv.r.
Lambooy, T.E.	mr.	JUD	0,03 ¹³	Ius Commune	Priv.r.
Meijer-Wagenaar, I.	mr.	UD	0,27 ¹⁴	Ius Commune	Priv.r.
Pajmans, B.M.	mr.	UD	0,09	Ius Commune	Priv.r.
Schonewille, F.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Steegmans, A.M.	mr.	JUD	0,18 ¹⁵	Ius Commune	Priv.r.
Tombe-Grootenhuis, M.	mr.	UD	0,12	Ius Commune	Priv.r.
Veenstra, H.M.	mr.	JUD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Waaals, S.E. van der	mr.	JUD	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Zaman, D.F.M.M.	prof. mr	HGL	0,00	Ius Commune	U.U.F.
Totaal			2,95		

AIO's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onder-deel
Bijl, M.C.	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Emaus, J.M.	mr	AIO	0,25 ¹⁶	Ius Commune	Ius Com.
Enneking, L.F.H.	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Jonker, M	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Leber, L.	mr	AIO	0,13 ¹⁷	Ius Commune	Ius Com.
Lokin, P.A.M.	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Rijnhout, R	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Vries, de N.H.G.	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Totaal			4,88		

12 Exit per 01-08-08

13 Zie ook voetnoot 20

14 SIOK vanaf 1-12-2008

15 In dienst per 01-02-2008

16 In dienst per 01-09-2008

17 In dienst per 01-11-2008

2e geldstroom, gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Curry-Sumner, I.	mr.	UHD	0,10 ¹⁸	Ius Commune	Priv.r.
Schrama, W.M.	mr.	UHD	0,32	Ius Commune	Priv.r.
Vonk, M.J.	mr.	UD	0,70	Ius Commune	Ius Com.
Totaal			1,12		

niet-gepromoveerde onderzoekers (AIO's, etc.):

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Klaming, L.	mr.	JUD	0,50 ¹⁹	Ius Commune	Ius Com
Totaal			0,50		

AIO's:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Blauwhoff, R.J.	mr. drs.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Totaal			0,75		

3e geldstroom, gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Cock Buning, M. de	prof. mr	HGL	0,08	Ius Commune	Priv.r.
Elferink, M.H.	mr.	UD	0,13	Ius Commune	Priv.r
Giesen, I.	prof. mr	HGL	0,05	Ius Commune	Priv.r.
Totaal			0,26		

niet-gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Lambooy, T.E.	mr.	JUD	0,07 ²⁰	Ius Commune	Priv.r.
Meijssen, M.	mr.	UD	0,60	Ius Commune	Priv.r.
Santcroos-Uziahu, O.	LL.M.	JUD	0,07 ²¹	Ius Commune	Priv.r.
Schreurs, P.M.F.	mr.	JUD	0,20 ²²	Ius Commune	Priv.r.
Totaal			0,94		

18 VENI subsidie vanaf 01-11-2008

19 Exit per 01-07-2008

20 Van 01-03 tot 01-07-2008

21 In dienst per 01-09-2008

22 Van 01-02 tot 01-10-2008

Totaal in 2008 gerealiseerde onderzoekstijd in fte

geldstroom	Gepromoveerde onderzoekers	Niet gepromov. onderzoekers	AIO's	totalen
1e geldstroom	5,45	2,95	4,88	13,28
2e geldstroom	1,12	0,50	0,75	2,37
3e geldstroom	0,26	0,94	0,00	1,20
Totalen	6,83	4,39	5,63	16,85

Beurspromovendi

Naam Promovendus	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Haq, L.M.H.	Sh.LL.M		0,00		Priv.r.
Momberg Uribe. R.A.	LL.M.		0,00		Priv.r.
Rusu, C.S.	LL.M.		0,00		Priv.r.

Buitenpromovendi

Naam Promovendus	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Alessi, D.	LL.M.		0,00		Priv.r.
Beek, N. van der	drs.		0,00		USBO
Belder, L.P.C.	mr. drs.		0,00		Priv.r.
Bosscher, D.J.B.	mr.		0,00		Priv.r.
Burg, M. van der	mr. dr.		0,00		Priv.r.
Cohen Jehoram, T.	mr.		0,00		Priv.r.
Hays, T	LL.M.		0,00		Priv.r.
Koopman, J	mr.		0,00		Priv.r.
Kryczka, K.	mr.		0,00		Priv.r.
Luginbuehl, K.E.	mr.		0,00		Priv.r.
Manen, H. van	mr.		0,00		Priv.r.
Moor, B de	mr.		0,00		Priv.r.
Mouthaan, B.	mr		0,00		Priv.r.
Peeperkorn, D.	mr.		0,00		Priv.r.
Ploeger-Merçangöz, G.E.	LL.M.		0,00		Priv.r.
Pokhyla, R.	LL.M.		0,00		Priv.r.
Quanjel-Schreurs, L.	mr.		0,00		Priv.r.
Roelofs, E.R.	mr.		0,00		Priv.r.
Santcroos-Uziah, O.	LL.M.		0,00		Priv.r.
Schäfer, J.	mr.		0,00		Priv.r.
Tuytel, M.M.	mr.		0,00		Priv.r.
Vermeer, M.	mr.		0,00		Priv.r.

Honorair medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Boon, M.N.	mr.	UD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Dam, C.C. van	prof. mr.	HGL	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Deurvorst, T.E.	mr.	UHD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Freudenthal, M.	mr.	UD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Grosheide, F.W.	prof. mr	HGL	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Hondius, E.H.	prof. mr	HGL	0,00 ²³	Ius Commune	Priv.r.
Klomp, R.J.Q.	mr.	UHD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Kooten, van H.J.	mr.	UHD	0,00		Priv.r.
Kortmann, C.N.J.	mr.	UD	0,00 ²⁴	Ius Commune	Priv.r.
Pasanea, R	mr.	UD	0,00		Priv.r.
Pinckaers, J.C.S.	mr.	UD	0,00		Priv.r.
Ruygvoorn, M.R.	mr.	UD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Schaick, A.C. van	mr.	U(H)D	0,00 ²⁵		Priv.r.
Schelhaas, H.N.	mr.	UHD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Verheij, A.J.	dr.	UHD	0,00		Priv.r.

23 Tevens faculteitshoogleraar

24 Onbezoldigde aanstelling per 01-10-2008

25 Exit per 01-05-2008

2. Human Rights in a World of Conflict and Diversity 2008

Summary

The research programme aims at a coherent multi-level and multidisciplinary (including also the different legal subdisciplines) approach of some interrelated major issues in the national, regional and international human rights discourse.

The universality and indivisibility of human rights are challenged by developments such as globalisation, migration, new forms of terrorism and armed conflicts all over the world. Standards, concepts and structures for implementation have to be re-considered. In this research programme the re-thinking is focused on three interrelated themes: Enforcement and supervision of the implementation of Human Rights, Human Rights Aspects of Pluralism and Social Cohesion, and Armed Conflicts and Terrorism., Peace Building, Development, Security and the Rule of Law.

Under the first theme the whole range of supervision and implementation instruments will be covered, including treaty bodies and international courts, regional human rights systems and the national machinery, including the role of the police. Specific attention is paid to the effects for specific (vulnerable) groups and gendermainstreaming. The overall objectives of this sub-programme are (a) to continuously clarify and analyse the ongoing dynamic development of the international and regional systems of protection and promotion of human rights; (b) to analyse in a comparative manner these various systems; (c) to analyse, in a comparative manner the implementation of international and regional human rights norms at the domestic level, and (d) to inquire, in light of an analysis of the strength and weaknesses of the present system, which new mechanisms could have an added value.

The second theme will deal with the national, international and comparative human rights aspects in the debate whether limits should be set permitting or accommodating cultural or religious pluralism. Specific human rights, like the freedom of religion will be analysed and conceptual models of pluralism are developed, paying due attention to new forms of conflicts of fundamental rights.

Conflict and security law, including the law related to international terrorism, arms control law and humanitarian law, are prominent issues in the present research agenda under the third theme. The research in this cluster will focus on the significance of human rights issues in peace-keeping and peace-enforcement, new attempts on combating terrorism, conflict prevention and the role of police in the enforcement of human rights.

State of affairs report

Methodology

To meet the concerns of the CEOZ Commission on the research method a workshop on research methodology has been organised in 2008 with all senior researchers of the program. After an introduction by Professor Jan Smits of the University of Tilburg, the strengthening of methodology was discussed, with special attention to the interdisciplinary aspects of human rights research.

Aims and results

One of the aims of the research cooperation is to work together in concrete activities, such as the organization of seminars, reading groups and exchange of knowledge on recent developments. This is realized by annual conferences, prepared alternatively by each of the three sub-themes.

In 2006 the first symposium in the field of sub-theme B (Human Rights aspects of pluralism and social cohesion) was held on 'Religious Pluralism in Europe: where to draw the line?'

This symposium preceded the inaugural lecture of Professor A. A. An-Na'im. Both participants of the subprogram, but also of other subprogram's and external (international) experts presented and discussed papers. The seminar resulted in a book with the same title published by Intersentia in 2007, edited by M.L.P. Loenen and J.E. Goldschmidt.

Similarly, the contributions of the SIM anniversary conference held in September 2006 (edited by Ineke Boerefijn and Jenny Goldschmidt) were published in a book entitled 'Human Rights in the Polder' (also by Intersentia) in 2007.

On 31 January 2008 a Conference in the field of subprogram A (Enforcement and supervision of the implementation of human rights) has been held, on the subject of changing perceptions of sovereignty. In December 2008 a book with the same title was published by Intersentia, in honour of Cees Flinterman, edited by Ineke Boerefijn and Jenny E. Goldschmidt.

Every week the staff meets for discussions of recent cases and materials or a brown bag meeting to exchange views and information on the research.

In 2008 several projects have been successfully completed. This resulted in two Ph.D. graduations, of G. Zyberi and D. Cucereanu. A.C. Buyse got his Ph.D. graduation in Leiden.

The dissertation of Gentian Zyberi was awarded the second Max van der Stoel Price in December 2008: the winner of the Max van der Stoel Price being dr. Antoine Buyse who got his Ph.D. Degree in Leiden and is now lecturer at SIM. Antoijne Buyse also received the Erasmus Price for his dissertation and the Wiarda Price of Utrecht University Law School. Genti Zyberi received the second price in the Wiarda competition.

About 5 PhD researches are to be completed end defended in 2009.

Two new Ph.D Candidates (one financed by Now and one having a scholarship from an NGO) started in 2008 and in December another request for funding was accepted by Now, and this candidate will start in 2009. In 2009 another bursar Ph.D candidate also stated her research.

From September until November 2008 SIM also hosted the UNESCO chair in Education for Peace, Democracy and Human Rights with special focus on Latin America on which Professor Martin Lozada was appointed as visiting professor. In September 2008 he gave his inaugural lecture.

It may, finally, be mentioned that SIM publishes the Netherlands Quarterly of Human Rights (NQHR), Intersentia, Antwerp. The Editorial Board is composed of five scholars working at SIM and a large number of scholars from different parts of the world. NQHR is the only externally refereed English language journal in the field of human rights in the Netherlands

International Cooperation

The Netherlands Institute of Human Rights continued to play a leading role in the framework of the Association of Human Rights Institutes (AHRI) and COST A28, a joint Research Program finances by the EU.

In 2009 this programme on 'Human Rights, Peace and Security in EU Foreign Policy' will be concluded with a final report presented during an international conference organized in Utrecht. In 2007 SIM and its AHRI partners successfully submitted a new COST research proposal that will be implemented from 2009. The new program focuses on the 'The Role of the EU in United Nations Human Rights Reform'.

In addition, SIM is the coordinator of the EU-financed Asia-link project on human rights and good governance education, which is a cooperative endeavor between the University of Utrecht, Queen's University (Belfast), Mykolas Romeris University (Vilnius), University of Indonesia (Jakarta) and the National University of Mongolia (Ulaanbataar).

Human Rights constitute a substantial part of the various cooperation projects with China. Dr. Yuwen Li is a member of the Regional Committee Asia at UU. The Utrecht University has launched a three years Ph.D program in cooperation with the China Scholarship Council (CSC), in which UU will admit about 15 Chinese Ph.D students each year with the scholarship from the CSC. In 2007 Yanging Hong was admitted to start his Ph.D at SIM under the UU-CSC Agreement. His supervisor is Prof. Jenny Goldschmidt and the topic of his thesis is on the position of migrant workers, with special attention to the division of responsibilities between central and local governments.

In 2008 two successful conferences have been held under the LAEHR project. These conferences brought together leading scholars, court members and practising lawyers in the field of human rights research from both Europe and (Latin) America. The LAEHR project has been extended over 2009.

The School of Human Rights research is also engaged in intensive international cooperation programs, in particular the Global Constitutional Justice Project.

Innovations

A major innovation in 2006 was the development of the Focus and Massa Program 'Conflicts and Human Rights', in which key research activities of several departments of Utrecht University will be linked. Jenny Goldschmidt is one of the three leaders of this program. In 2008 the financial framework has been established and a meeting with all senior researchers was held to start the inter-program exchange. This meeting was very successful and in 2009 the first round of research applications will be held. Applications for external finances are being considered. Under this umbrella we hope to strengthen cooperation with other disciplines, i.e., ethics, anthropology, history, and conflict studies. Informal contacts and exchanges have already started. Meanwhile the first results have already been achieved. Such as the drafting of a Ph.D. proposal by an international LL.M candidate, the cooperation in a seminar on human trafficking. A website is being prepared and cooperation with the University Museum to prepare an exhibition in 2011 on the occasion of the celebration of the Peace of Utrecht is continued.

Deelnemers aan het programma waren in 2008:

- Blois, dr. M. de
- Boerefijn, prof. dr. I.
- Brink, mr. M. van den
- Brouwer, mr R.R.
- Buyse, mr A.
- Dekker, dr. G.R. den
- Gaay Fortman, prof. mr. B. de
- Gill, prof. dr. T.D.
- Goldschmidt, prof. mr. J.E.: onderzoeksleider
- Grunfeld, dr. F.
- Haeck, dr. Y.
- Hesselink, prof. dr. G.
- Hoof, prof. mr. G.J.H. van
- Janse, dr. R.
- Leeuwen, mr. F. van
- Li, dr. Y.
- Loenen, prof. mr. M.L.P.: onderzoeksleider
- Lozada, prof. M.
- Malcontent, dr. P.
- Myer, dr. E.
- Reenen, prof. dr. P. van
- Rossum, dr. W. van
- Ryngaert, dr. C.M.J.
- Tigchelaar, dr. H.
- Zwart, prof. mr. T.
- Zyberi, mr G.

Niet gepromoveerde onderzoekers en AIO's:

- Biholar, drs. R.
- Federova, mr. M.
- McGonigle, drs. B.
- Mibenge LL.M, C.
- Muller, drs. P.H.A.M.

- Ooijen, mr. H. van
- Rouwette, drs. R.
- Speekenbrink, mr. S.
- Vermeulen, mr. M.L.
- Zwaak, mr. L.

Honorair medewerkers:

- Baehr, prof. dr. P.R.
- Flinterman, prof. mr. C.
- Roelofsen, prof. dr. C.

Publicaties 2008

Dissertaties

- Cucureanu, D., Aspects of regulating freedom of expression on the internet, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht, 12 september 2008, School of Human Rights Research Series 27, Antwerpen – Oxford – Portland: Intersentia, 2008, ix, 287 pp.
Promoteres: prof.dr. C. Flinterman, prof.dr. G.J.H. van Hoof, prof.dr. J.J.C. Kabel
- Zyberi, G., The humanitarian face of the International Court of Justice: Its contribution to interpreting and developing international human rights and humanitarian law rules and principles, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht, 3 april 2008, School of Human Rights Research Series Vol. 26, Antwerpen – Oxford – Portland: Intersentia, 2008, xxiii, 523 pp.
Promoteres: prof.dr.C. Flinterman and prof.dr. T. Gill.

Externe dissertatie

- Buyse, A.C., Post-conflict housing restitution. The European human rights perspective, with a case study on Bosnia and Herzegovina, Leiden University 2008, 21-2-2008, School of Human Rights Research Series 25, Antwerpen – Oxford – Portland: Intersentia 2008, xvi, 435 pp.
Promoteres: prof.dr. R.A. Lawson, prof.mr. Th.C. van Boven

I. Enforcement and supervision of the implementation of Human Rights

Wetenschappelijke publicaties:

- Baehr, P.R., Een bijzondere groep van gedetineerden: De ‘Gewetensgevangenen’ (‘Prisoners of conscience’), in: A.A. Franken, M. De Langen en M. Moerings (red.), *Constante waarden: Liber Amicorum* prof. dr. Constantijn Kelk, Utrecht: Willem Pompe Instituut en Den Haag: Boom Juridische Uitgevers, 2008, pp. 403-409.
- Baehr, P.R., Colonialism, slavery, and the slave trade: A Dutch perspective, in: Mark Gibney, Rhoda Howard-Hassmann, Jean-Marc Coicaud and Niklaus Steiner (eds.), *The age of apology: Facing up to the past*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008, pp. 229-240.
- Boerefijn, I. & J.E. Goldschmidt, Human rights in the polder, in: I. Boerefijn & J.E. Goldschmidt (eds), *Human rights in the polder. Human rights and security in the public sphere*. Antwerpen/Oxford/New York: Intersentia, 2008, pp. 5-18.
- Boerefijn, I. & J. Goldschmidt, Combating domestic violence against women. A positive state duty beyond sovereignty, in: I. Boerefijn and J. Goldschmidt, eds, *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerpen – Oxford –Portland: Intersentia 2008, pp. 273-294.
- Boerefijn, I. & E. Naezer, Emerging Human Rights obligations for Non-state actors, in: Carin Benninger-Budel (ed.), *Due diligence and its application to protect women from violence*, Nijhoff Law specials, vol. 73, Leiden – Boston: Martinus Nijhoff, 2008, pp. 91-107.
- Flinterman, C., & G. Lui, 11 September 2001, VS, *Nederland en het Internationale Recht*, NJB 31 2008, pp. 1931-1933.
- Flinterman, C., Act justly, Valedictory address, *Netherlands Quarterly of Human Rights*, vol. 26, 2008, pp. 271-281.
- Goldschmidt, J.E., Introduction, in: Boerefijn, I. & J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, pp. 1-7.
- Goldschmidt, J.E., Combating domestic violence against women: A positive state duty beyond sovereignty, in: Boerefijn, I. & J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, pp. 273-291.
- Gaay Fortman, B. de, Beating the state at its own game. An Inquiry into the intricacies of sovereignty and the separation of powers, in: I. Boerefijn and J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of Sovereignty and Human Rights*, Antwerp: Intersentia, 2008, pp. 41-57.
- Haeck, Y., C. Burbano Herrera & L. Zwaak, Strasbourg takes away any remaining doubts and broadens its Pan-European protection: Non-compliance with a provisional measure automatically leads to a violation

- of the right of individual application... or doesn't it?, *European Constitutional Law Review*, no. 1, 2008, pp. 41-63.
- Haeck, Y. & VandeLanotte, J., Desperately trying to keep the Titanic afloat: The reform proposals concerning the European Convention on Human Rights after Protocol No. 14, *Inter-American and European Human Rights Law Journal* no. 1, 2008, pp. 87-123.
 - Leeuwen, F. van ¿El derecho a decidir de una mujer?- El Comité de derechos humanos de naciones unidas, derechos humanos de las mujeres y cuestiones de reproducción humana, in: R. M. Mestre i Mestre (ed.), *Mujeres, derechos y ciudadanías*, Valencia: Tirant lo Blanch, 2008, pp. 135-164.
 - Li, Y., The Influence of international organizations on the protection of human rights in the Chinese Legal System, in: Boerefijn, I. & J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerp-Oxford-Portland: Intersentia, 2008, pp. 179-197.
 - Lozada, M., Law's response to crimes against humanity. Some lessons from Argentina, Inaugural address as visiting professor to the UNESCO Chair in Education for Peace, Human Rights and Democracy 2008, 19 September 2008, SIM, Utrecht University, Utrecht: Drukkerij Zuidam, 2008, pp. 1-22.
 - Malcontent, P., The European Union's influence on the character and effectiveness of Dutch conduct in the UN Commission on Human Rights, in: I. Boerefijn and J. Goldschmidt, eds, *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerpen – Oxford –Portland: Intersentia 2008, pp. 199-232.
 - Zwaak, L., The role of the Council of Europe and its Committee of Ministers: Analysing the efficiency of measures taken under Article 46(2) of the ECHR, in: I. Boerefijn and J.E. Goldschmidt (eds.), *Changing perceptions of sovereignty and Human Rights: Essays in Honour of Cees Flinterman*, Antwerp – Oxford – Portland: Intersentia, 2008, pp.355-380.
 - Zwaak, L., Yves Haeck & Clara Burbano Herrera, Strasbourg Court takes away any remaining doubts and broadens its Pan-European protection: Non-compliance with a provisional measure automatically leads to a violation of the right of individual application...or doesn't it?: Strasbourg Court takes away any remaining doubts and broadens Its Pan-European protection, *European Constitutional Law Review*, Volume 4 (2008). T.M.C. Asser Press The Hague, pp. 41-63.
 - Zwaak, L./F. & Cecilia Medina, Sistemas Regionales de Protección de los Derechos Humanos (Differences between the European and the Inter-American systems), *Derechos Humanos Hoy. Balance Internacional,(Human Rights Today. Taking Stock)*, in: José Zalaquett and Cecilia Medina (eds), *Centro de Derecho Humanos*, Facultad de Derecho de la Universidad de Chile, Santiago de Chile, 2008, pp. 93-103.
 - Zwaak, L., The role of the Council of Europe in fighting terrorism, in: Juan Carlos Arjona, Christina Hardaga, (ed), *Terrorismo Y Derechos Humanos, Fontamara is dit de uitgever? ja*, Mexico City 2008, pp. 319-349.

Vakpublicaties:

- Baehr, P.R., Een nieuwe mensenrechten strategie?, *NJCM Bulletin* 33:2, maart 2008, pp. 177-184.
- Biholar, R., EUROJUST – Fighting organized cross-border crime in Europe, *Newsletter School of Human Rights Research*, vol. 12, issue 4, December 2008, pp. 12-13.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, vol. 26, 2008, pp. 109-124.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, vol. 26, 2008, pp. 235-237.
- Boerefijn, I., *Human Rights, United Nations High Commissioner for (UNHCHR)*. http://www.mpepil.com/subscriber_article?script=yes&id=/epil/entries/law-9780199231690-e821&recno=1&author=Boerefijn%20%20Ineke
- Boerefijn, I., *Vienna World Conference on Human Rights (1993)* http://www.mpepil.com/subscriber_article?script=yes&id=/epil/entries/law-9780199231690-e1744&recno=2&author=Boerefijn%20%20Ineke
- Boerefijn, I., *Zestig jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens: op weg naar een holistische benadering*, *Internationale Spectator*, Vol. 62, nr. 12, 2008, pp. 643-647.
- Boerefijn, I. & J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of sovereignty and human rights, Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, viii + 582 pp

- Boerefijn, I. & J.E Goldschmidt (eds), Human rights in the polder. Human rights and security in the public sphere. Antwerpen/Oxford/New York: Intersentia, 2008, xiv + 186 pp.
- Brink, M. v.d. & A. van Eerdewijk, Voor zichzelf en zijn gezin: Mensenrechten, gender en de (on)zin van een verdragscomité speciaal voor vrouwen [redactioneel], Tijdschrift voor Genderstudies, nr. 4, 2008, pp. 2-10
- Brink, M. v.d., Book Review: Hanna Beate Schöpp-Schilling (ed.) & Cees Flinterman (ass.ed.), The circle of empowerment. Twenty-five years of the UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women, New York: The Feminist Press, dec. 2007, Netherlands Quarterly of Human Rights, no. 4, Antwerpen: Intersentia, 2008, pp. 651-655.
- Flinterman, C., Universele Rechten van de Mens (ook van vrouwen?), Internationale Spectator, vol. 62, 2008, pp. 653-654.
- Flinterman, C., Comments, in: Gosh, B., Human rights and migration, SIM Special, no. 31, Utrecht, 2008, pp. 37-39.
- Flinterman, C., Letters from Quito, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 3, September 2008, pp. 2-3
- Flinterman, C., Letter from CEDAW, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 2, June 2008, pp. 2-3.
- Goldschmidt, J.E., Mensenrechten voor iedereen? De betekenis van mensenrechten voor kwetsbare groepen, Tijdschrift voor Antilliaans Recht 3, 2008 pp. 174-182.
- Goldschmidt, J.E., Letter from Curacao, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 2, June 2008, pp. 4-5.
- Haeck, Y., Book Review 'Protection of property rights within the European Convention on Human Rights', Aldershot/Ashgate, 2004, 274 p. (hardbound) – A.R. Çoban, Netherlands Quarterly of Human Rights 1, Antwerpen: Intersentia, 2008, pp. 149-151.
- Hong, Y., Human rights and Olympic games in China, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 3, September 2008, pp. 7-8.
- Leeuwen, F. van, Mensenrechten – Verenigde Naties (Human rights – United Nations), Ars Aequi, Katern, no. 108, pp. 6106-6107.
- Mangunhai, Y., The bumpy road to human rights enjoyment in the Americas, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 4, December 2008, pp. 7-8.
- McGonicle, B., Letter from The Hague, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 3, September 2008, p. 9.
- Mibenge, C., Interview with Tom Zwart, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 1, March 2008, pp. 10-12.
- Suijkerbuijk, M., Our man in New York: Impressions from Cees Flinterman's valedictory seminar, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 1, March 2008, pp. 2-3.
- Vermeulen, M.L., Inaugural address by Martin Lozada, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 4, December 2008, pp. 6-7.
- Zwaak, L. & Y. Haeck, Rubriek 'Council of Europe, Netherlands Quarterly of Human Rights, vol. 26, no. 2, Antwerpen: Intersentia, 2008, pp. 238-243.
- Zwaak, L. & Y. Haeck, Rubriek 'Council of Europe, Netherlands Quarterly of Human Rights, vol. 26, no. 1, Antwerpen: Intersentia, 2008, pp. 125-129.
- Zwaak, L.F. and N. Jägers, Editorial, Netherlands Quarterly of Human Rights, Vol.26 no. 1, 2008, pp. 3-7.
- Zwaak, L., Introduction, When Judhes dissent, separate opinions of Judge Giovanni Bonnelo at the European Court of Human Rights, Mario Scavione (ed.), Institute of Maltese Journalists, 2008, Malta, pp. v-ix.
- Zwaak, L., Ch. Heyns and D. Padilla, A schematic comparison of regional human rights systems: An update 2008, SUR International Journal on Human Rights, nr. 8, 2008, p. 69-90.
- Zwart, T., Editorial: Desert islands discs. Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 3, September 2008, pp. 1-2.
- Zyberi, G., Act Justly: Cees Flinterman's valedictory Lecture, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 1, March 2008, pp. 3-4.

Annotaties:

- Vermeulen, M.L., Mensenrechtencomité 16 augustus 2007, Messaouda Grioua Algerije, Gedwongen verdwijningen: een de facto dimensie aan het recht op erkenning door de wet, m.nt. M.L. Vermeulen, NJCM-Bulletin 33-5, 2008, pp. 676-689.

II. Human Rights Aspects of Pluralism and Social Cohesion

Wetenschappelijke publicaties

- Blois, M. de, The True Spirit of Toleration. Edmund Burke on Establishment and Tolerance, *Rechtsfilosofie en Rechtstheorie* 2008/3, pp. 212-229
- Boerefijn, I., A human-rights based approach of violence against women, *International Studies Journal*, vol. 4, no. 15, 2008, pp. 181-237.
- Boerefijn, I., Reconciling human rights of women and children, in: Hans van Crombrugge et al (eds), *Shared pedagogical responsibility*, Antwerp: Intersentia, 2008, pp. 59-75.
- Brink, M. van den, Gendered sovereignty? In search of gender bias in the international law concept of state sovereignty, in: J.E. Goldschmidt & I. Boerefijn (eds.), *Changing perceptions of sovereignty and human rights*, Essays in honour of Cees Flinterman, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, pp. 65-83.
- Brink, M. van den, S. Burri, J.E.Goldschmidt & M.L.P. Loenen, European equality law or: loosing sight of the wood for the trees, in: Frans Pennings, Yvonne Konijn & Albertine Veldman (eds), *Social responsibility in labour relations. European and Comparative Perspectives*, Wolters Kluwer, 2008, pp. 353-371.¹
- Graven, M. & M. van den Brink, Trans m/v: genderdiversiteit, seksegelijkheid en het recht ('Trans m/f: gender diversity, sex equality and the law'), *Tijdschrift voor Genderstudies*, no. 2, 2008, pp. 52-66.
- Brouwer, R., On the ancient background of Grotius's notion of natural law', *Grotiana* 29, 2008, pp. 1-24.
- Gaay Fortman, B. de, *Religione e diritti umani: Storia e teoria, daimon, annuario di diritto comparato delle religioni*, Vol 7, 2007/7², pp. 21-48.
- Gaay Fortman, B. de, *Theocracy, democracy and secularization: Is there room for compromise, sociological analysis*, Vol. 2, Nr. 2, 2008, pp. 57-68.
- Gaay Fortman, B. de, Codes construeren en communiceren. De politieke exemplar in het ultrakorte verhaal, in: Bob Becking and Annette Merz (eds.), *Verhaal als identiteits-code*, Utrecht: Utrechtse Theologisch Reeks, no 60, pp. 133-142.
- Loenen, M.L.P., Freedom of religion versus sex equality and state neutrality: the difference the method of review can make, in: E. Brems (ed), *Conflicts between fundamental rights*, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, pp. 421-429
- Loenen, M.L.P., Kopftuch ja, Burka nein? Gedanken zur Beschränkung der Glaubensfreiheit in Bezug auf gesichtsbedeckende Schleier, in: K. Arioli, M. Cottier, P. Farahmand & Z. Küng (Hrsg.), *Wandel der Geschlechterverhältnisse durch recht? Dike/Nomos: Zürich/St. Gallen/Baden-Baden 2008*, pp. 321-332.
- Loenen, M.L.P., The headscarf debate: approaching the intersection of sex, religion and race under the ECHR and EC equality law, in: D. Schiek & V. Chege (eds), *European Union non-discrimination law. Comparative perspectives on multidimensional equality law*, Routledge-Cavendish: London/New York 2008, pp. 313-328.
- Loenen, T., Religious pluralism and the European Court of Human Rights. Some reflections on the pros and cons of a wide margin of appreciation in the case of *Sahin v. Turkey*, in: I. Boerefijn, J.E. Goldschmidt (eds), *Changing perceptions of Sovereignty and Human Rights*, Essays in honour of Cees Flinterman, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, pp. 381-394.
- Ooijen, H.M.A.E. van, Boerka of bivakmuts: verbod in de openbare ruimte? Het wetsvoorstel Kamp nader onder de loep genomen, *NJCM-Bulletin Jaargang 33 Nummer 2*, 2008, pp. 160-176.
- Rossum, W. van, Resolving multicultural legal cases: A bottom up perspective on the internationalization of law, in: Klabbers, Jan & Sellers, Mortimer (eds.), *The Internationalization of Law and Legal Education Series: Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice*, Vol. 2, 2008, pp 113-128.

1 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

2 published in 2008

- Rossum, W. van, Religious courts alongside secular state courts: The Case of the Turkish Alevites, *Law, Social Justice and Global Development*, Issue 12-2008, 2, <http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/lgd/>
- Rossum, W. van, & B. Volker, Fair trial of fear trial? Cultureel gekleurde interpretaties in een beslissing om partijen gescheiden te horen. *Trema – Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht*, volume 31, issue 2, 2008, pp. 72-77.
- Vries, U.R.M.Th. de, M. van der Linden-Smith & H. Tigchelaar, Identiteitsfraude en privacy, *Privacy en informatie*, jaargang 11, nr. 4- augustus 2008, pp.171-178.³

Vakpublicaties

- Blois, M. de & P. Boswijk, Grenzenloze intolerantie, *Nederlands Juristenblad* 2008, p. 221.⁴
- Boerefijn, I., Mensenrechten van vrouwen en schadelijke praktijken, in: Jan Wouters en Cedric Ryngaert (red.), *Mensenrechten, Actuele brandpunten*, Leuven: Acco, 2008, pp. 63-78.
- Brink, M. van den, Book review: Ingrid Westendorp, *Women and housing: Gender makes a difference*, Intersentia: 2007, *Tijdschrift voor Genderstudies*, no. 2, 2008, pp. 87-90.
- Gaay Fortman, B. de, Moses and all the prophets. A constructive critique on ecumenical response to economic injustice, in: Frans Bouwen (ed.), *Sixty years: The ecumenical movement at a crossroads*, Kampen: Kok, 2008, pp. 62-87.
- Rossum, W. van, Strategische verdediging in culturele strafzaken (bespreking van Mirjam Siesling, *Multiculturaliteit en verdediging in strafzaken*). *Trema – Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht*, volume 31, issue 3, 2008, pp. 131-133.
- Linden-Smith, M. van der, H. Tigchelaar & U.R.M.Th. de Vries, Identiteitsfraude en privacy, *Privacy en Informatie*, jaargang 11, nummer 4, pp. 171-178.⁵

Annotaties

- Blois, M. de, Hof bevestigt toelatingsrecht schoolbestuur, Annotatie bij Gerechtshof Amsterdam 24 juli 2007, *Wettelijk vertegenwoordigers van Th. t. de Vereniging voor voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag*, NJCM Bulletin 2008, pp. 498-506.

III. Armed Conflicts and Terrorism: Peace Building, Development, Security and the Rule of Law

Wetenschappelijke publicaties

- Baehr, P.R., Human rights in foreign policy and international relations: Shifting emphasis after 9/11? The cases of the United States and the Netherlands, in: I. Boerefijn and J.E. Goldschmidt (eds.), *Changing perceptions of sovereignty and human rights: Essays in honour of Cees Flinterman*, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia, 2008, pp. 481-496.
- Buyse, A.C., L'union fait la force. Post-conflict housing restitution in Bosnia and Herzegovina, in: Roel de Lange (ed.), *Aspects of transitional justice and human rights*, Proceedings of the 2006 Annual conference of the Netherlands School of Human Rights, Nijmegen 2007,⁶ pp. 53-64.
- Buyse, A.C., & R. Lawson, State Recognition: Admission (Im)Possible, *Leiden Journal of International Law* vol. 20, 2007,⁷ pp. 57-67.
- Buyse, A.C., Lost and regained? Restitution as a remedy for human rights Violations in the context of international law, *Heidelberg Journal of International Law (Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht)* vol. 68, 2008, pp. 129-153.
- Buyse, A.C., Stoelendans om huizen. Het recht op huizenteruggave in post-conflictsituaties, *NJCM-Bulletin*, vol 33, 2008, pp. 485-497.

3 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees Publiekrecht

4 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees Publiekrecht

5 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees Publiekrecht

6 niet opgenomen in jaarverslag 2007

7 niet opgenomen in jaarverslag 2007

- Flinterman, C., & E. Jurjens, Mensen zonder rechten; de Veiligheidsraad, terrorisme-verdachten en rechtsbescherming, *Ars Aequi*, volume 57, issue 3, pp. 210-213
- Myjer, E., Afghanistan, the erosion of the right to self-defence and the case of the missing immediacy; the debate on the ban on the use of force and self-defence from a human rights perspective, in: Boerefijn, I. and Goldschmidt, J. (eds), *Changing Perceptions of Sovereignty and Human Rights, Essays in Honour of Cees Flinterman*, Antwerpen, Oxford: Intersentia, 2008, pp. 529-550.
- Myjer, E., Editorial, *Journal of Conflict and Security Law* (spring), 2008, pp. 1-2.
- Myjer, E., Editorial, *Journal of Conflict and Security Law* (summer), 2008, pp. 163-164.
- Ryngaert, C., Applying the Rome statute's complementarity principle: Drawing lessons from the prosecution of core crimes by States acting under the Universality Principle, *Criminal Law Forum* 2008, pp.153-180.
- Ryngaert, C., Universal tort jurisdiction over gross human rights violations under international law, *Netherlands Yearbook of International Law* 2007, vol. 38, Cambridge: Cambridge University Press 2008, pp. 3-60.
- Ryngaert, C., The United States and the International Criminal Court, The global community. *Yearbook of International Law and Jurisprudence* 2007, Oxford: Oxford University Press, 2008, pp. 125-143.
- Ryngaert, C., De toepassing van het beginsel aut dedere aut judicare in de Belgische rechtsorde, *Tijdschrift voor Strafrecht*, nr? 2008, pp. 346-353.
- Ryngaert, C., Private military contractors en schendingen van de mensenrechten: vervolging in Nederland?, *NJCM-Bulletin*, ,33-7, 2008, pp. 961-975.
- Ryngaert, C., Litigating abuses committed by private military companies, *European Journal of International Law*, 19-5, 2008, pp. 1035-1053.
- Ryngaert, C., Anders globaliseren. Mensenrechten, milieu en internationale handel, Leuven: Acco, 2007,⁸ 164 pp.
- Ryngaert, C., Cross-border takeover regulation: A transatlantic perspective, *European Company and Financial Law Review* ,4-3) 2007, pp. 434-459.⁹
- Ryngaert, C., Universal jurisdiction over genocide and wartime torture in Dutch Courts: An appraisal of the Afghan and Rwandan cases, *Hague Justice Journal* 2, 2007, pp.13-36¹⁰
- Ryngaert, C., The humanization of international law. Reflections on Theodor Meron's Hague lecture, *Human Rights and International Legal Discourse*, vol, 2, 2007, pp. 423-439.¹¹
- J. Wouters & C. Ryngaert, De toepassing van de (Belgische) wet van 5 augustus 2003 betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, speciale katern bij *Nullum Crimen*, april 2007, 21 pp.¹²
- Ryngaert, C. & K. de Vos, De nieuwe VN-Mensenraad: nieuwe hoop voor de rechten van het kind, *Tijdschrift voor Jeugd- en Kinderrechten* 2, 2007, pp. 69-75.¹³
- Ryngaert, C., De verantwoordelijkheid van transnationale ondernemingen voor schendingen van de mensenrechten: De VN-Speciale vertegenwoordiger stelt zijn rapport voor, *Wereldbeeld* 2, 2007, pp. 2-8.¹⁴
- Ryngaert, C., Beginselenstrijd over de overgangsregeling van de Genocidewet : Het legaliteitsbeginsel versus het non-discriminatiebeginsel. Kritische aanmerkingen bij Cass. 28 maart 2007, *Total, Rechtskundig Weekblad* 2007-08, pp. 795-798.¹⁵
- Ryngaert, C., Annotatie arrest Lechouritou en anderen t. Duitsland (C-292/05, dd. 15.02.2007) (betreffende compensatie toe te kennen aan de slachtoffers van een door Duitsland in Griekenland begane massamoord tijdens W.O II), *SEW* 2007, pp. 306-309.¹⁶

8 niet opgenomen in jaarverslag 2007

9 niet opgenomen in jaarverslag 2007

10 niet opgenomen in jaarverslag 2007

11 niet opgenomen in jaarverslag 2007

12 niet opgenomen in jaarverslag 2007

13 niet opgenomen in jaarverslag 2007

14 niet opgenomen in jaarverslag 2007

15 niet opgenomen in jaarverslag 2007

16 niet opgenomen in jaarverslag 2007

Vakpublicaties

- Janse, R., Surrogaatstaten. Het verlicht despotisme van internationaal territoriaal bestuur, *Academische Boeken Gids* 69, 2008, pp. 21-26.
- Janse, R., Paardenmiddel of placebo? Over de export van de rechtsstaat, *Academische Boeken Gids* 67, 2008, pp. 9-13.
- P. Malcontent, Het blijft voortmodderen. Maar ook dat kun je goed en slecht doen. Ferdinand van Dam, in: Bert van der Zwan, Bob de Graaff en Duco Hellema (eds), *In dienst van Buitenlandse Zaken. Achttien portretten van ambtenaren en diplomaten in de twintigste eeuw*, Amsterdam: Boom, 2008, pp 187-200
- Ryngaert, C., The doctrine of abuse of process: A comment to the Cambodia Tribunal's decision in the Case against Duch, *Leiden Journal of International Law* 2008 21-3, pp. 719-737.
- Ryngaert, C., Victim participation and bias in the Cambodian Courts: The pre-trial Chamber's decisions in the case against Nuon Chea, *Hague Justice Journal* 1, 2008, pp. 68-82.
- Ryngaert, C., Beginselenstrijd over de overgangsregeling van de Genocidewet: het legaliteitsbeginsel versus het non-discriminatiebeginsel. Kritische aanmerkingen bij Cass. 28 maart 2007, *Total, Rechtskundig Weekblad* 2007-08, pp. 795-798.
- Ryngaert, C., De spanning tussen vrede en gerechtigheid. Boekbespreking Luc Huyse, *Alles gaat voorbij, behalve het verleden*, *Internationale Spectator* afl. 1, 2007, p. 49-50.¹⁷
- Speekenbrink, S., Ph.D. defence of Gentian Zyberi, *Newsletter School of Human Rights Research*, vol. 12, issue 2, June 2008, pp. 7-8.

IV. Overige publicaties

Wetenschappelijke publicaties

- Baehr P.R., Het bezetten van hoge internationale posten: Voor- of nadeel voor Nederland?, *Internationale Spectator*, 62:7/8 (juli/augustus 2008), pp. 427-431.
- Brouwer, R.R., Hellenistic philosophers on Phaedr. 229B-230A', *Proceedings of the Cambridge Philological Society* 235/*Cambridge Classical Journal* N.S. 55 2008, pp. 30-48.
- Flinterman, C., & P. van Krieken, Today's response to the 'Rule of Law and the International Legal Order', in: Bouwen, F. (ed), *Kampen: Uitgeverij Kok*, 2008, pp. 128-151.
- Myjer, E., (medeauteur) van het advies van de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV): Advies inzake de toepassing van protocol 14 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, november 2008 (advies 18) <http://www.minbuza.nl/nl/organisatie/ministerie,organisatiestructuur>
- Myjer, E., (medeauteur, als lid van het Committee on Use of Force van de International Law Association), van het Initial report on the meaning of armed conflict in international law, 2008, (Rio De Janeiro) www.ila-hq.org/en/committees/index.cfm/cid/1022.
- Ryngaert, C., *Jurisdiction in international law*, Oxford: Oxford University Press, 2008, xxiii + 241 pp.
- Ryngaert, C., *Jurisdiction over antitrust violations in international law*, Antwerp: Intersentia, 2008, xx + 230 pp.
- Ryngaert, C., Extraterritorial export controls (secondary boycotts), *Chinese Journal of International Law* 7, 2008, pp. 625-658.
- Ryngaert, C., Trade and the environment, 25 *Merkourios*. *Utrecht Journal of International and European Law*, No. 67, 2008, pp. 48-79.
- Wouters, J. & C. Ryngaert, Globalisering en internationaal recht, in: J. Delwaide & G. Geeraerts (red.), *Globalisering interdisciplinair bekeken*, Brussel: Brussels University Press, 2008, pp. 89-110.
- Wouters, J., & Ryngaert, C., The impact of human rights in international humanitarian law on the process of the formation of customary international law, in: M. Kamminga & M. Scheinin (eds), *The impact of human rights law on general international law*, Oxford: Oxford University Press, 2008, pp. 111-131.
- Ryngaert, C., Territorial jurisdiction over cross-border offences, *International Criminal Law Review* 2008, pp. 187-209.

17 niet opgenomen in jaarverslag 2007

Vakpublicaties

- Blois M. de (red.), Grondslagen van het recht – Hoofdpijnen, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 372 pp.
- Flinterman, C., Letter from New York, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, no. 3, 2008, pp. 3-4.
- Flinterman, C., De betekenis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens na 60 jaar, Tijdschrift van de Stichting Vrijwillige Levensbeëindiging, nr. 4, 2008, pp. 5-6.
- Gaay Fortman, B. de, From the Zambian Reality towards meaningful development co-operation, Keynote address on the Zambia Day, Netherlands Ministry of Foreign Affairs, The Hague, 4th July 2008, p. 15.
- Gaay Fortman, B. van, Van overkant tot overkant. Onderzoek naar aard en aanpak van het Nederlands Afrikabeleid Bilateraal 1998-2006, Netherlands Ministry of Foreign Affairs, The Hague, 3rd May 2008.p. 30.
- McGonigle, B., International criminal procedure commentaries, in: A. Klip and G. Sluiter, eds., Annotated Leading Cases of International Criminal Tribunals: The East Timor Special Panels, Volume XIII, Antwerp: Intersentia 2008, pp. 35-39.
- Zyberi, G., Assessing the validity of reservations to international human rights treaties through the lens of the International Court of Justice, NJCM Bulletin, Vol. 34-8, 2008, pp. 1121-1129
- Zyberi, G. Book review, on Shiv RS Bedi, The development of human rights law by the judges of the International Court of Justice, Hart Publishing: Oxford – Portland Oregon, 2007. Netherlands Quarterly of Human Rights, Vol. 26, No. 2, 2008, pp. 285-288.

Annotaties

- Ryngaert, C., commentaar bij International Gerechtshof, Djibouti v. Frankrijk, Nederlands Juristenblad 83 2008, pp. 2309-2310.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Functies bij NWO:

Gaay Fortman, B.de ,

- Member NWO Committee on the Social Component of Genomics
- Member NWO Drafting Committee on Conflict-Escalation, Justice and Interventions

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Baehr, P.R.,

- Netherlands Quarterly of Human Rights
- Encyclopedia of Human Rights (wordt in 2009 gepubliceerd door Oxford University Press)

Boerefijn, I.,

- lid van de redactie van het NJCM Bulletin
- lid van de redactie van het International Studies Journal (Iran)

Brink, M. van den,

- redactielid Tijdschrift voor Genderstudies

Flinterman, C.,

- Editor in chief of the Netherlands Quarterly of Human Rights
- Member Editorial Board of the Maastricht Journal of European Comparative Law.
- Member Advisory Board of African Journal of Human Rights

Gaay Fortman, B. de,

- Editorial Board Member of Sociological Analysis

Gill, T.

- Netherlands International Law Review
- Journal of Armed Conflict & Security Law
- Militair Rechtelijk Tijdschrift

Goldschmidt, J.E.

- Redactie Netherlands' Quarterly of Human Rights

Haeck Y.,

- Hoofdredacteur Inter-American European Human Rights Journal (Int.Am Eur.Hum.Rts.J.) Uitgeverij: Intersentia, Antwerpen/Oxford
- Lid Redactieraad Bamacodex 1. Staats- en Bestuursrecht (Bamacodex) – Uitgeverij: Die Keure, Brugge
- Redactielid Tijdschrift voor Mensenrechten (T.v.M.R.) – Uitgeverij: Liga voor de Mensenrechten, Gent

Janse, R.,

- Articles and review editor Hague Journal on the Rule of Law

Loenen, M.L.P.,

- Redactielid NJCM-Bulletin
- Lid van de Editorial Board of 'Law, democracy and development journal', (Zuid-Afrikaans tijdschrift)

Myjer, E.,

- mede-hoofdredacteur (editor in chief) (vanaf 2000) van het peer refereed Journal of Conflict & Security Law (Oxford University Press) (samen met Professor Nigel White (Sheffield University)).

Ryngaert, C.,

- Human Rights and International Legal Discourse

Zwaak, L.F.

- Member editorial board Netherlands Quarterly of Human Rights

Zyberi, G.,

- Member of the Editorial Board of the Utrecht Law Review

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Brink, M. v.d.,

- Lid van de Committee on Feminism and International Law, International Law Association
- voorzitter van de Nederlandse werkgroep feminisme & internationaal recht, Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht

Gill, T.,

- Member Board of Governors; International Society for Military Law & The Law of War

McGonigle, B.,

- Co-Director Netherlands' Office, Public International Law & Policy Group

Ryngaert, C.

- Vice-voorzitter Urios, studievereniging voor internationaal en Europees recht

Rossum, W. van ,

- Lid bestuur Vereniging voor de Sociaal-wetenschappelijke bestudering van het Recht (VSR)

Zwart, T.,

- Board Member of the Telders Foundation

Fellowships, prijzen en eredoctoraten (behaald in 2008):

Buyse, A.C.

- Wiardaprijs 2008 (tweejaarlijkse prijs van Rechtsgeleerdheid voor beste publicatie van jonge onderzoeker)
- Erasmus Studieprijzen 2008, (landelijke, jaarlijkse prijs van de stichting Praemium Erasmianum voor beste dissertaties op het gebied van de geestes- en maatschappijwetenschappen)
- First Prize for the Max van der Stoep Human Rights Award for 2008 (category: PhD dissertations).

Haeck, Y.,

- Postdoctoraal Onderzoeksmandaat Bijzonder Onderzoeksfonds – te implementeren aan de Universiteit Gent

Janse, R.,

- Henry G. Schermersfellowship = joint fellowship of HiiL and NIAS (Netherlands Institute for Advanced Study) and is meant for sabbatical leave at NIAS

Mibenge, C.

- International Visiting Scholar, American University, Washington College of Law, Centre for Human Rights and Humanitarian law September 2008 – March 2009

Zyberi, G.,

- Honorable mention (eervolle vermelding) for the G.J. Wiarda Prize 2008, Utrecht University.
- Second Prize for the Max van der Stoep Human Rights Award for 2008 (category: PhD dissertations).

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties:

Bachr, P.R.,

- Voorzitter Jury Max van der Stoelprijs voor de mensenrechten

Boerefijn, I.,

- Lid van de Committee on International Human Rights Law and Practice, International Law Association
- Lid van de Committee on Feminism and International Law, International Law Association
- Lid van het bestuur van Amnesty International, afdeling Nederland
- Lid van de Advisory Board, Institute for Human Rights, Åbo Akademi University (Turku, Finland)

Flinterman, C.,

- Member of the United Nations Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW) and vice chair of the CEDAW working group on the Optional protocol
- Member of de Advisory Board of the African Center of Human Rights and Democracy Studies, Banjul, The Gambia
- Member of de advisory board of the Urban Morgan Institute of human rights, Cincinnati, Ohio, USA
- Member of the standing commission on human rights of the advisory council on international affairs, The Hague
- Member of the Board of the Netherlands Helsinki Committee
- Chair of the advisory council on research and education of the Clingendael Institute, the Hague
- Member of the Raad van Toezicht of the Netherlands Foundation Aim for Human Rights, Utrecht, The Netherlands

Gaay Fortman, B. de,

- Vice-Chair Curatorium Prince Claus Chair in Development and Equity
- Chair Curatorium UNESCO Chair 'In education for peace, democracy and human rights with special focus on Latin America'
- Chair Curatorium V.J. Koningsberger Chair in Peacebuilding and the Rule of Law

Gill, T.

- Lid Commissie Advies Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Member Advisory Commission on International Law ;Ministry of Foreign Affairs
- Member Expert Group on Direct Participation in Hostilities of the ICRC

Goldschmidt, J.,

- lid International Commission of Jurists (Geneva)
- lid Management Board European Union Monitoring Centre against Racism and Xenophobia (inc. lid Working group on Mandate) (Wenen)
- Lid Raad van bestuur Europese Grondrechten Agentschap (Wenen)
- Voorzitter Handicap + Studie Expertisecentrum (tot medio 2008)
- voorzitter College van Advies Nederlands Juristencomité voor de mensenrechten (NJCM)
- lid Adviescommissie uitoefening grondrechten ambtenaren (Binnenlandse Zaken)
- lid, tevens plv. voorzitter, Commissie Integriteit Rijksambtenaren
- bestuurslid Nederlands Helsinki Comité
- lid Adviescommissie mensenrechten, Adviesraad Internationale Vraagstukken

Malcontent, P.,

- Member Association of Human Rights Institutes (AHRI)
- Member Netherlands School of Human Rights Research

McGonigle, B.,

- Member Board of Advisors, Bilal Justice Center International

Myjer, E.,

- Lid van de regeringsadviescommissie inzake internationaalrechtelijke vraagstukken (Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (sinds november 1998, 3^e termijn);
- Lid van het Committee on Use of Force van de International Law Association (vanaf 2007);
- Lid (adviseur) Nederlandse delegatie bij de Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW) in het algemeen, in het bijzonder ten behoeve van de 2^e Toetsingsconferentie van het Chemisch Wapenverdrag (mei);

-

Ryngaert, C

- co-rapporteur committee on non-state actors, International Law Association
- auteur vooradvies universaliteit van mensenrechten voor Adviesraad Internationale Vraagstukken
- lid kerngroep Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten

Zwaak, L.F.

- Member of the Advisory Board, Kurdish Human Rights Project, London

Zwart, T.,

- Director of the Global Constitutional Justice Project,
- Director of the Receptor Approach Project, Director of the Friends of the Courts Project
- Chair of the Courts Group
- Chair of the Due Process in Global Administrative Law Group
- Co-chair of the Values in Global Administrative Law Group
- Chair of the Scientific Committee overseeing the research into the effectiveness of the Integration Abroad Act, appointed by the Dutch Minister for Housing, Neighbourhoods and Integration.

Inzet onderzoekstijd Human Rights in a World of Conflict and Diversity 2008

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Oz-school	Onderdeel
M. de Blois	dr.	UD	0,30	RvdM	RTH/ENC
C. Boerefijn ^{18 19}	prof.dr.	UHD	0,35	RvdM	SIM
M. van den Brink	mr.	UD	0,12	RvdM	RTH/JVS
R.R. Brouwer	mr.	UD	0,30		RTH
A.C. Buyse	mr.	UD	0,40	RvdM	SIM
G.R. den Dekker ²⁰	dr.	UD	0,10	RvdM	ISEP
B. de Gaay Fortman	prof.mr.	HGL	0,0	RvdM	SIM
T.D. Gill	prof.dr.	HGL	0,08	RvdM	VKR
J.E. Goldschmidt	prof.mr.	HGL	0,15	RvdM	SIM
F. Grunfeld	dr.	HGL	0,00	RvdM	SIM
Y. Haeck	dr.	UD	0,24	RvdM	SIM
G.S.C.M. Hesseling	prof.dr.	HGL	0,08	RvdM	SIM
G.J.H. van Hoof	prof.mr.	HGL	0,08	RvdM	SIM
R. Janse	dr.	UHD	0,4	RvdM	RTH/ENC
F.C. van Leeuwen	drs.	JUD	0,0	RvdM	SIM
M.L.P. Loenen	prof.mr.	HGL	0,40	RvdM	RTH/JVS
M. Lozada ²¹	prof.	HGL	0,00	RvdM	RvdM
P.A.M. Malcontent	dr.	UD	0,3	RvdM	SIM
E.P.J. Myjer	dr.	UD	0,40	RvdM	VKR
W. van Rossum	dr.	UD	0,18	RvdM	RTH/JVS
C.M.J Ryngaert	dr.	UD	0,30	RvdM	VKR
H. Tigchelaar	dr.	UD	0,10	RvdM	RTH/ENC
T. Zwart	mr.	HGL	0,10	RvdM	RvdM
G. Zyberi ²²	dr.	UD	0,25	RvdM	SIM
Totaal			4,63		

18 tot 1/9/2008: 0,2 fte (= 0,213)aanstelling aan Universiteit Maastricht

19 vanaf 1/9/2008 (= 0,133)

20 in dienst per 1-7-2008

21 UNESCO chair

22 from 1-3-2008 junior staf

1e geldstroom, niet gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte) niet gepromov	Oz-school	Onderdeel
C. Mibenge ²³	LL.M	junior staff	0,13	RvdM	SIM
L.F. Zwaak	mr.	UD	0,40	RvdM	SIM
Totaal			0,53		

AIO's

Naam aio	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Oz-school	Onderdeel
F.C. van Leeuwen ²⁴	drs.	AIO	0,56	RvdM	RvdM
G. McGonicle	drs.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
P.H.A.M. Muller	drs.	AIO	0,60	RvdM	RvdM
H. van Ooijen	mr.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
R. Rouwette ²⁵	drs.	AIO	0,25		
S. Speekenbrink	mr.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
G. Zyberi ²⁶	mr.	AIO	0,13	RvdM	RvdM
Totaal			3,79		

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school	Onderdeel
R. Biholar ²⁷	drs.	AIO	0,56	RvdM	SIM
M.I. Fedorova (Mozaiek)	mr.	AIO	0,25	RvdM	SIM
C. Mibenge ²⁸	LL.M	AIO	0,63	RvdM	
M.-L. Vermeulen	mr.	OIO	0,75	RvdM	RvdM
Totaal			2,19		

3^e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school	Onderdeel
Y. Li	dr.	OZ	0,32		SIM
P. van Reenen	prof.dr.	HGL	0,0	RvdM	RvdM
Totaal			0,32		

23 from 1/11 junior staff

24 tot 1-9-2008 aio, daarna junior onderzoeker zonder onderzoekstijd

25 in dienst 1/9/2008

26 tot 1-3-2008, daarna junior ud; promotie 3-4-2008

27 in dienst 1-3-2008

28 tot 1/11, daarna junior onderzoeker met 80% onderzoekstijd

Totaal gerealiseerde inzet 2008 in onderzoeks-fte²⁹

geldstroom	Wp min niet gepromov. Medew./aio's	Niet gepromov. medew.	aio's	totalen
1e geldstroom	4,63	0,53	3,79	8,95
2e geldstroom	0,00	0,00	2,19	2,19
3e geldstroom	0,32	0,00	0,00	0,32
Totalen	4,95	0,53	5,98	11,46

Beurspromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte
Hong, Y.	mr.	AIO	0,75
Y. Mangubhai ³⁰	drs	AIO	0,56
Totaal			1,31

Buitenpromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte
D.Cucereanu ³¹	LL.M.		
B. Erdogan	LL.M.		
B.v.Ginkel	drs.		
J. Handmaker	LL.M		
I. Hadiprayitno	LL.M		
U. Kaitesi	LLM		
A. Rodrigues	mr.		
J. Wang	LL.M		
S. Walker	LLM		
S. Wijte	mr.		

Honorair medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Oz-school	Onderdeel
P.R. Baehr	prof.dr.	HGL	0,0	RvdM	SIM
C. Flinterman	prof.mr.	HGL	0,0	RvdM	SIM
C.G. Roelofsen	prof.dr.	HGL	0,0	RvdM	VKR

29 Exclusief beurspromovendi en buitenpromovendi

30 in dienst 1-6-2008

31 promotie 12-9-2008

3. Criminal law and fundamental values in a changing world: shifting boundaries in the risk society

Samenvatting

Door ontwikkelingen in de Nederlandse strafrechtspleging, die als kenmerken van de 'risk society' worden beschouwd, worden de grenzen van klassieke en fundamentele waarden van straf(proces)recht opgerekt, en veranderen en verharden maatschappelijke verhoudingen. Dit programma beoogt de verandering in en betekenis van die fundamentele waarden empirisch en normatief in kaart te brengen en de relatie met de risicosamenleving te duiden. De benadering is multi-disciplinair. Onderzoeksthema's en -methodologie sluiten aan bij de kritische en culturele criminologie, en bij strafrechtstheoretische benaderingen die de normatieve, discursieve betekenis van het strafrecht benadrukken. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan sociologische theorievorming rond de risicosamenleving en aan het strafrechtelijke debat over grondslagenkwessies, in het bijzonder de betekenis van fundamentele rechten in een veranderd concept van de rechtsstaat. Bestaande samenwerking in en met de onderzoeksschool Rechten van de Mens wordt voortgezet; er wordt naar nieuwe samenwerking gezocht met 'European Public Law'. Belangrijke gezamenlijke thema's betreffen rechtsstaat en veiligheid, en de rol van mensenrechten in de normering van internationale strafrechtsspraak en samenwerking in de rechtshandhaving. Het programma bestaat uit drie samenhangende onderdelen:

1. **Conceptueel en overkoepelend:** Wat wordt bedoeld met de risicosamenleving? Welke vorm neemt deze aan in Nederland en waarom? Wat heeft dat voor gevolgen?
2. **Vijf deelprogramma's** waarin telkens aan de hand van concrete thema's nieuwe ontwikkelingen nader worden onderzocht:
 - A. **De sociale constructie van risico en veiligheid.** Wat wordt hiermee bedoeld? Wat zegt dat over het concept van de risicosamenleving? En over de oplossingen die het strafrecht kan bieden om risico's te weren?
 - B. **Verschuivingen in de verhoudingen van de trias politica.** De nadruk verschuift van strafrechtelijke rechtsbescherming naar instrumentaliteit en meetbare veiligheidsresultaten, van individuele belangen van verdachte en dader naar het collectieve (veiligheids)belang. De roep om zichtbare realisering van justitieel beleid en productie in de rechtspraak brengen een tendens tot centralisering mee en de rol van de executieve neemt in belang toe, met gevolgen voor de posities van de onafhankelijke rechterlijke macht en van de overige professionele deelnemers in het strafproces. Hoe verhoudt zich e.e.a. tot constitutionele en strafrechtelijke beginselen?
 - C. **Verschuivingen tussen private en publieke sfeer.** Politieke en maatschappelijke eisen betreffende collectieve veiligheid en het recht op veiligheid en genoegdoening van individuele burgers, worden vertaald in nieuwe/gewijzigde strafbepalingen en gewijzigde rechterlijke interpretaties van algemene leerstukken, i.h.b. wat betreft de strafrechtelijke aansprakelijkheidsleer en de juridisering van de positie van het slachtoffer.
 - D. **Openbaarheid** is zowel democratische grondslag van de strafrechtspleging als rechtsstatelijk structuurbeginsel van het strafproces. Wat betekent de spanning tussen beide, mede als gevolg veranderingen in de publieke sfeer en bij de media, voor de verhouding tussen vrijheid van meningsuiting en algemene en individuele belangen in de strafrechtspleging, en de interne en externe openbaarheid van het strafproces zelf.
 - E. **Internationalisering/globalisering.** Ten opzichte van de klassieke staatssoevereiniteit op strafrechtelijk gebied (nationale vormgeving van het straf(proces)recht, en berechting naar nationale normen) doen zich twee grote verschuivingen voor: het ontstaan van een Europese strafrechtsorde, en de totstandkoming en handhaving van supranationale normen betreffende schending van fundamentele mensenrechten in conflictsituaties. Welke rol spelen traditionele en rechtscultureel bepaalde fundamentele waarden nog?
3. **Evaluerend:** *Hoe moet de ontwikkeling van risicosamenleving en -justitie worden geduid in het licht van klassieke rechtstaatgedachte?* Wat is precies de uitwerking van de groei van de risicosamenleving voor de legitimiteit van de strafrechtspleging als institutie?

Stand van zaken verslag 2008

Het onderzoeksprogramma van het Willem Pompe Instituut, *Criminal law and fundamental values in a changing world: shifting boundaries in the risk society*, is in 2006 van start gegaan. Zoals in de verslaglegging over de jaren 2006 en 2007 reeds is opgemerkt, bouwt het programma voort op dat over de jaren 2001-2005. De aandacht voor fundamentele rechten en klassieke beginselen is een constante binnen het Willem Pompe Instituut, zoals ook de multidisciplinaire benadering van onderzoeksvragen van oudsher een belangrijke meerwaarde vormt. In het huidige onderzoeksprogramma zijn ook nieuwe accenten gelegd, die verband houden met maatschappelijke ontwikkelingen die op deze plaats korthedshalve worden aangeduid als globalisering en risicosamenleving. Dergelijke ontwikkelingen roepen vragen op naar de actuele betekenis van fundamentele rechten en klassieke uitgangspunten van straf- en strafprocesrecht en vergen ook een belangrijke methodologische uitbreiding, namelijk die van de (internationale) vergelijking. Die vragen zijn voorwerp van (multidisciplinair en comparatief) onderzoek.

Interne coherentie

Het concrete onderzoek is ingebed in, en wordt gestuurd door algemene onderzoeksvragen van de vijf subprogramma's. Die subprogramma's sluiten direct aan op het algemene thema van het onderzoeksprogramma en zijn afgestemd op concrete thema's die ruimte laten voor een multidisciplinaire c.q. comparatieve benadering. Het programma kent een algehele onderzoeksleiding (de kernhoogleraren strafrecht en de hoogleraar criminologie) die de algemene coherentie bewaken. Ieder subprogramma kent een eigen onderzoeksleider.

De interne coherentie heeft in 2008 een extra impuls gekregen doordat een groot aantal onderzoekers, ook in onderlinge samenwerkingsverbanden, heeft bijgedragen aan het inmiddels breed gewaardeerde *liber amicorum* voor Constantijn Kelk, met bijdragen van verschillende disciplines over onderwerpen die de kern raken van het onderzoeksprogramma.

Doelstelling en resultaten

Uitgangspunt van het onderzoek binnen het Willem Pompe Instituut is een inzicht dat reeds door de naamgever is verwoord: empirisch onderzoek naar criminaliteit en de strafrechtelijke praktijk kan de normatieve vraag naar fundamentele rechten – die per definitie deel van de strafrechtspleging uitmaken – niet negeren, terwijl de normatieve ontwikkeling van het recht niet los kan worden gezien van het veranderlijke (sociale) fenomeen van criminaliteit. Dat inzicht vormt nog steeds de basis van het onderzoek, en bepaalt mede de doelstellingen.

Algemene doelstelling is de veranderingen die zich in de strafrechtspleging voordoen empirisch en normatief te duiden, de wisselwerking tussen beide invalshoeken te analyseren en in verband te brengen met maatschappelijke ontwikkelingen als die van de risicosamenleving. Een multidisciplinaire benadering – en veelal ook samenwerking – wordt daarbij nagestreefd. Het *liber amicorum* voor Constantijn Kelk vormt daarvan in 2008, zoals hiervoor reeds is opgemerkt, een resultaat van die benadering. Ook enkele extern gefinancierde onderzoeksprojecten, die in 2008 zijn uitgevoerd, geven invulling aan die ambitie: de evaluatie van de beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Miranda Boone, Frans Koenraadt) en een onderzoek naar de vraag in hoeverre de rechter is geïnformeerd over de tenuitvoerlegging van sancties en welke rol die informatie speelt bij de strafoplegging (Annemarieke Beijer, Miranda Boone, Stijn Franken, Constantijn Kelk). Voorts in 2008 van start gegaan het interdisciplinaire, extern gefinancierd onderzoeksproject van Geweld tegen gezagsdragers (Mirko Noordegraaf, Ivo Giesen en François Kristen).

In het jaarverslag 2007 is opgemerkt dat een aantal belangrijke stappen is gezet in de verbetering van de internationale oriëntatie en de focus op vergelijkend onderzoek. Dat proces heeft zich in 2008 aantoonbaar voortgezet. Op 13 juni 2008 sprak bijvoorbeeld David Nelken, Wiarda-hoogleraar, zijn oratie uit. Zijn inaugurele rede werd voorafgegaan door een symposium over *globalisation and comparative criminal justice*, met eminente sprekers (Braithwaite, Brants, Downes, Friedrichs, Nelken, Van Swaaningen), dat de positie van het Willem Pompe Instituut op de internationale kaart nog eens heeft bevestigd. John Vervaele was in 2008 algemeen rapporteur voor de AIDP, Chrisje Brants en Stijn Franken waren dat voor de AIDC. François Kristen verdedigde een preadvies voor de Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking. Verschillende onderzoekers hebben zitting in de redactie van een buitenlands en/of niet-Nederlandstalig tijdschrift, of zijn

verbonden aan internationale (wetenschappelijke) verenigingen. De noodzaak om ook niet-Nederlandstalig te publiceren, zal overigens ook in 2009 een punt van aandacht (en zorg) zijn.

Op 27 juni 2008 is Leonie van Lent gepromoveerd op een onderzoek naar de normatieve betekenis van externe openbaarheid in het strafproces (promotores: Chrisje Brants en Caroline Pelser). Ton Liefwaard, die in 2008 in dienst is getreden, is gepromoveerd aan de Vrije Universiteit. Als buitenpromovenda is Madeleine de Boer op 14 november 2008 gepromoveerd op een onderzoek naar culturele diversiteit in opvattingen over misdaad en straf onder leerlingen van het VMBO (promotor: Frank Bovenkerk). In 2009 zal Ferry de Jong naar verwachting promoveren.

In 2008 heeft Michiel Luchtman een VENI-subsidie verworven voor zijn onderzoeksvorstel *Prosecuting cross-border crime in the European Union – What role for the legality principle?* Dat project is eind 2008 van start gegaan.

Twee nieuwe hoogleraren hebben in 2008 het ambt aanvaard met het uitspreken van een oratie: François Kristen en Frans Koenraadt.

Constantijn Kelk heeft, zoals reeds is gememoreerd, zijn afscheidsrede uitgesproken. Die rede, het daaraan voorafgaande symposium en de festiviteiten na afloop zijn voor de uitstraling van het Willem Pompe Instituut – gelet op de hoeveelheid en de aard van de reacties – in de strafrechtswetenschappen en de strafrechtspleging van grote waarde gebleken.

Vernieuwingen

Per 1 januari 2009 is Dina Siegel aangetreden als hoogleraar criminologie. Hèctor Olàsolo is benoemd als hoogleraar internationaal strafrecht, in het bijzonder het recht van de internationale tribunalen. Daartegenover staat het aanstaande vertrek van Frank Bovenkerk en van Antoine Mooij. In de loop van 2009 zal de opvolger van Antoine Mooij, op de leerstoel forensische psychiatrie, moeten worden gevonden.

De samenhang in het onderzoek moet ook na het vertrek van de hiervoor genoemde, prominente onderzoekers behouden blijven. Datzelfde geldt voor multidisciplinaire en op fundamentele waarden gerichte methoden van onderzoek. In dat verband zal met name ook worden gezocht naar een versterking van de sectie criminologie, op UHD- en op UD-niveau.

Mede gelet op de nieuwe samenstelling van leerstoelhouders ligt de uitdaging om enthousiast, creatief en gezamenlijk invulling te geven aan het onderzoeksprogramma en het Utrechtse profiel van de strafrechtswetenschappen.

Samenwerking

Het Willem Pompe Instituut werkt binnen de cluster strafrecht van de onderzoeksschool samen met de vakgroepen strafrecht van de Maastrichtse en Rotterdamse universiteit.

Over de internationale samenwerking is hiervoor al een opmerking gemaakt. De expertmeeting die in november 2007 is gehouden over het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel zal in samenwerking met onderzoekers uit de Vrije Universiteit te Brussel een vervolg krijgen. Tim Boekhout van Solinge heeft een Franstalige conferentie over ecologische criminaliteit, onder auspiciën van GERN, georganiseerd.

De disciplinegroep zet tot slot waar mogelijk in op samenwerking in het kader van de universitaire focusgebieden 'Conflicts and human rights' en 'Origins and impact of institutions'. Binnen laatstgenoemd focusgebied is een multidisciplinair projectvoorstel gehonoreerd. De eerste resultaten van samenwerking binnen de focusgebieden moeten in 2009 zichtbaar worden.

Deelnemers aan het programma waren in 2008:

- Beijer, dr. A.
- Boekhout van Solinge, dr. T.
- Boone, dr M.M.
- Bovenkerk, prof. dr. F.: onderzoeksleider
- Brants, prof. mr. C.H.: onderzoeksleider
- Franken, prof. mr. A.A.: onderzoeksleider
- Koenraadt, prof. dr. F.A.M.M.
- Kool, dr. R.
- Korf, dr. D.
- Kristen, prof. mr. F.G.H.: onderzoeksleider
- Lent, mr. L. van

- Liefwaard, dr. T.
- Luchtman, dr. M.J.J.P.
- Mooij, prof. dr. A.W.M.
- Olasolo, dr. H.
- Peci, dr. I.
- Pelser, dr. C.M.
- San, prof. dr. M.R.P.J.R.S. van
- Sanders, dr. H.D.
- Sikkema, dr. E.
- Vervaele, prof. mr. J.A.E.
- Weijers prof. dr. I.

Niet gepromoveerde onderzoekers en AIO's:

- Coster van Voorhout, mr J.E.B.
- Eppink MSC, K.
- Grijzen, mr. C.
- Haar, mr G. ter
- Haverkamp, drs. Y.
- Hirsch Ballin LLM, M.F.H.
- Hoeven, mr. D. van der
- Hornman LLM, M.J.
- Jong, mr. F. de
- Kleijer-Kool, drs. D.
- Liem, drs. M.C.A.
- Lindeman, mr. J.M.W.
- Noorloos LLM, L.A. van
- Pijnen, mr. R.
- Stoitchkova, mr. D.E. van
- Strikwerda LLM, L.
- Wissink, drs. Y.

Honorair medewerkers:

- Baauw, prof. dr. P.J.
- Junger Tas, prof. dr. J.
- Kelk, prof. mr. C.

Publicaties 2008

Dissertaties

- Boer, M. de, Culturele diversiteit in opvattingen over misdaad en straf onder leerlingen van het VMBO, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht, 14 november 2008, 255 pp., Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
Promotor: prof. dr. F. Bovenkerk, co-promotoren: mr. dr. Y. Yeşilgöz, dr. W. Jansen
- Lent, L. van, Externe openbaarheid in het strafproces, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht, 27 juni 2008, 298 pp., Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Promotor: prof. mr. C.H. Brants, co-promotor: dr. C.M. Pelsler.

Externe dissertatie

- Liefwaard, T., Deprivation of Liberty of Children in Light of International Human Rights Law and Standards, Vrije Universiteit Amsterdam, 27 oktober 2008, Antwerp/Oxford/Portland: Intersentia 2008, 691 pp.
Promotor: prof. mr. J.E. Doek

1. De sociale constructie van risico en veiligheid

Wetenschappelijke publicaties

- Boekhout van Solinge, T., Eco-Crime: the Tropical Timber Trade, in: Dina Siegel and Hans Nelen (eds.), Organized Crime. Culture, markets and policies, New York: Springer 2008, pp. 97-112.
- Boekhout van Solinge, T., The Land of the Orangutan and Bird of Paradise Under Threat, in: Ragnhild Sollund (ed.), Global harms. Ecological crime and speciesism, New York: NOVA Science Publishing 2008, pp. 51-70.
- Boekhout van Solinge, T., De bestrijding van de cannabisteelt in Nederland in historisch perspectief, in: Tom Decorte (red.), Cannabisteelt in de lage landen. Perspectieven op de cannabismarkt in België en Nederland, Leuven/Voorburg: Acco 2008, pp. 141-159.
- Boone, M. & M. Moerings, Detentiecapaciteit en detentieomstandigheden in Nederland, FATIK, tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen, oktober-november-december 2008, nr. 120, pp. 5-10.
- Bovenkerk, F., Hebben praktijktests tegen discriminatie effect?, in: Anita Böcker e.a (red.), Migratierecht en rechtssociologie, Liber Amicorum Prof. mr. C.A. Groenendijk, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, pp. 521-530.
- Bovenkerk, F., Discrimineert Samenwerking?, in: Els van Eijden en Wilma van Hoeflaken (red.), Samenwerking 100 jaar, Amsterdam: Spinhex & Industrie 2008, pp. 83-90.
- Bovenkerk, F., De commerciële teelt van hennep in Nederland en het probleem van de georganiseerde misdaad, in: Tom Decorte (red.), Cannabisteelt in de lage landen, Leuven/Voorburg: Acco 2008, pp. 175-184.
- Bovenkerk, F. e.a., Risicomaatschappij en criminalisering, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 51-62.
- Franken, A.A., Strafrechtwetenschappen en terrorismebestrijding, Delikt & Delinkwent 2008, 1, pp. 1-14.
- Kelk, C., Strafrecht binnen menselijke proporties, afscheidsrede UU, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 46 pp.
- Korf, D.J., An open front door: the coffee shop phenomenon in the Netherlands, in: S. Rödner Snitzman, B. Olsson & R. Room (red.), A cannabis reader: global issues and local experiences. Lisbon: EMCCDA 2008, pp. 137-154.
- Korf, D.J., Drank en drugs, in: I. Weijers & C. Eliaerts (red.), Jeugdcriminologie. Achtergronden van jeugdcriminaliteit. Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 237-259.
- Kleemans, E.R., D.J. Korf & R. Staring, Mensen van vlees en bloed. Kwalitatief onderzoek in de criminologie, Tijdschrift voor Criminologie 2008, jrg. 50, nr. 4, pp. 323-336.
- Kleijer-Kool, L., Handhavers van de vrede of herovertaars? Politiestijlen en conflictpotentieel in Nederlandse multiculturele achterstandswijken, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, 138 pp.

- Liefwaard, T. & M.R. Bruning, De justitiële jeugdinrichting, in: I. Weijers en F. Imkamp (red.), Jeugdstrafrecht. Nederland in internationaal perspectief, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, pp. 205-228.
- Liem, M., Dader- en slachtofferschap in het suïcidepact, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 151-159.
- Strikwerda, L., Wie kan verantwoordelijkheid dragen voor de dood van Savanna?, rubriek rechtspraak, Delikt & Delinkwent 2008, nr. 3, pp. 291-313.
- Vervaele, J.A.E., Nulla dies sine linea, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 39-48.

Vakpublicaties

- Boekhout van Solinge, T., Moed gevraagd, Mainline 2008, nr. 1, p. 19.
- Boekhout van Solinge, T., Paddopaniek, Mainline 2008, nr. 2, p. 18.
- Boekhout van Solinge, T., Weg met het verslavingsdogma, Mainline 2008, nr. 3, p. 18.
- Boekhout van Solinge, T., Drugsvrij?, Mainline 2008, nr. 4, p. 18.
- Bovenkerk, F. & M. van San, Onder criminelen, Akademie Nieuws nr. 99, KNAW 2008, pp. 8-13.
- Kelk, C., Ten geleide, in: Gedachten van Willem Pompe over de mens in het strafrecht, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 5-8.
- Korf, D.J. (red.), Cannabis in Europe: dynamics in perception, policy and markets, Lengerich: Pabst Science Publishers 2008, 176 pp.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 31, pp. 50-51.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 45, pp. 82-83.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 57, pp. 114-115.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 66, pp. 142-143.
- Liefwaard, T., Minimumrecht op verlof, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 75, p. 173.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 76, pp. 174-175.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 87, pp. 206-207.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 95, pp. 238-239.
- Liefwaard, T. & J. Kok, Actualiteiten, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2008, 107, pp. 262-263.

2. Verschuivingen in de verhoudingen van de trias politica

Wetenschappelijke publicaties

- Bakker, A. & L. van Lent, Opsporing in detentie, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 277-285.
- Boer, J.A. den, G. Glas, A. Mooij, Voorwoord, in: J.A. den Boer, G. Glas, A. Mooij (red.), Kernproblemen van de psychiatrie, Amsterdam: Boom 2008, pp. 7-13.
- Coster van Voorhout, J.E.B. & A.A. Franken, Communicatie tussen raadsman en verdachte: Straatsburgse uitgangspunten en Nederlandse problemen, NJCM-Bulletin 2008, nr. 3, pp. 364-374.
- Franken, A.A., De vergeten verdachte, Delikt & Delinkwent 2008, 41, pp. 569-577.
- Franken, A.A., Over ethiek, vertrouwen en integriteit, in: A.E.M. Röttgering en G.J. van Oosten, Kruijstocht door het strafrecht (Van der Kruijs-bundel), Den Haag: SDU 2008, pp. 29-38.
- Koenraadt, F., Beschadiging en vervalsing van kunst: over de daders en hun daden, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 615-625.
- Koenraadt, F., De centrale positie van grensgevallen, oratie Universiteit Utrecht, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 38 pp.
- Liem, M. & F. Koenraadt, Filicide: A comparative study of maternal versus paternal child homicide, Criminal Behaviour and Mental Health, 18, 2008, pp. 166-176.
- Liem, M. & F. Koenraadt, Familicide: a comparison with spousal and child homicide by mentally disordered perpetrators, Criminal Behaviour and Mental Health, 18, 2008, nr. 5, pp. 306-318.

- Liefwaard, T. & M.R. Bruning, De rechtspositie van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen, in: I. Weijers & F. Imkamp (red.), *Jeugdstrafrecht. Nederland in internationaal perspectief*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, pp. 229-256.
- Moerings, M., M. Boone & A.A. Franken, Meningen van gedetineerden – Vijftig jaar later, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 130 pp.
- Moerings, M., M. Boone & A.A. Franken, Meningen van gedetineerden revisited, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 515-527.
- Mooij, A.W.M., Intentionaliteit en causaliteit. De inzet van de fenomenologie, in J.A. den Boer, G. Glas, A. Mooij (red.), *Kernproblemen van de psychiatrie*. Amsterdam: Boom 2008, pp. 46-83.
- Peçi, I. en E. Sikkema, De rechtsbeschermende functie van het opsporingsbegrip, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 353-362.
- Sikkema, E., aantekeningen op art. 27 (suppl. 169, oktober 2008), in: Melai/Groenhuijsen e.a., *Het wetboek van strafvordering*, Deventer: Kluwer (losbladig).

Vakpublicaties

- Boer, J.A. den, G. Glas & A. Mooij (red.), *Kernproblemen van de psychiatrie*, Amsterdam: Boom 2008, 384 pp.
- Kelk, C., Enige post-Montesquieuise overpeinzingen over politiek en strafrecht, *NJB* 2008, nr. 3, pp. 772-773.
- Koenraadt, F., Recensie van A.J. Verheugt, *Moordouders*, 2007, *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, jrg. 63, 2008, nr. 2, pp. 159-161.
- Koenraadt, F. & B.C.M. Raes, Rubriek Forensische psychiatrie en psychologie, *Delikt & Delinkwent*, jrg. 38, 2008, nr. 2, pp. 168-173.
- Koenraadt, F. & B.C.M. Raes, Rubriek Forensische psychiatrie en psychologie, *Delikt & Delinkwent*, jrg. 38, 2008, nr. 8, pp. 884-887.
- Vervaele, J.A.E., Debate Constitucional: Ley de pérdida de dominio, in: *Palestra del Tribunal Constitucional. Revista de doctrina y jurisprudencia*, Peru/Lima: Grisley 2008, pp. 15-18.

3. Verschuivingen tussen private en publieke sfeer

Wetenschappelijke publicaties

- Jong, F. de, Tussen schuld en waarheid: narrativiteit, in: J.H. Crijns, P.P.J. van der Meij & J.M. ten Voorde (red.), *De waarde van waarheid. Opstellen over waarheid en waarheidsvinding in het strafrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 207-235
- Jong, F. de, De rechter deelt de schuld uit. Opmerkingen over opzet en legaliteit, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 213-222.
- Kool, R.S.B., Verantwoorde seks. Een oriëntatie op de strafbaarstelling van verkrachting, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 223-233.
- Kool, R.S.B., Aandacht voor strafbare discriminatie, *NJB* 2008, nr. 19, pp. 1152-1157.
- Mooij, A.W.M., Over de wil en de vrijheid van de wil, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 165-175.
- Pelser, C.M., Het opzet van de samenspanner, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), *Constate waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 251-260.
- Pelser, C.M., Preparations to commit a crime – The Dutch approach to inchoate offences, *Utrecht Law Review*, Volume 4, Issue 3, December 2008, pp. 57-80.
- Vervaele, J.A.E., *Societas/Universitas delinquere ed puniri potest. La experiencia holandesa como modelo para España*, en Consejo General del Poder Judicial, *Responsabilidad penal de las personas jurídicas*.

Derecho comparado y Derecho comunitario, Estudios de Derecho Judicial, 115, Madrid, 2007, pp. 11-64 (gepubliceerd in 2008)

Vakpublicaties

- Berendsen, L., M.J.J.P. Luchtman e.a., Evaluatie klokkenluidersregelingen publieke sector, Utrecht: Universiteit Utrecht 2008, 111 pp.
- Gritter, E. & E. Sikkema, Subjectivering van het Nederlandse strafrecht?, NJB 2008, nr. 2, pp. 99-100 (met uitgebreide versie via www.njb.nl, 6 p.).
- Kool, R.S.B., titel VII, in: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, Tekst en Commentaar Strafrecht, Deventer: Kluwer 2008, zevende druk, pp. 497-503.
- Kool, R.S.B., titel XIV, in: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, Tekst en Commentaar Strafrecht, Deventer: Kluwer 2008, zevende druk, pp. 1079-1122.
- Kool, R.S.B., The mark of Abe (UvT)I, boekbespreking: , Tijdschrift voor Herstelrecht 2008, nr 2, pp. 63-66.
- Pelser, C.M., 'Poging en voorbereiding' (artt. 45-46b), in: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer (red.), Tekst & Commentaar Strafrecht, zevende druk, Deventer: Kluwer, 2008, pp. 387-415.
- Pelser, C.M., 'Samenloop van strafbare feiten' (artt. 55-63), in: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer (red.), Tekst & Commentaar Strafrecht, zevende druk, Deventer: Kluwer, 2008, pp. 467-495.

4. Openbaarheid en strafrechtspleging

Wetenschappelijke publicaties

- Brants, C.H., Het journalistieke privilege in Nederland: hoe zinvol en wenselijk is een wettelijke regeling, Delikt en Delinkwent 2008, nr. 4, pp. 327-355.
- Brants, C.H., The free flow of information. A sovereign principle in and of itself, in: Ineke Boerefijn and Jenny Goldschmidt (eds.), Changing Perceptions of Sovereignty and Human Rights: Essays in Honour of Cees Flinterman, Antwerp – Oxford – Portland: Intersentia 2008, pp. 395-416.
- Franken, A.A., Finding truth in Dutch courtrooms – How does one deal with miscarriages of justice?, Utrecht Law Review, Volume 4, Issue 3, December 2008, pp. 219-226.
- Hirsch Ballin, M., An Inside View of Dutch Counterterrorism Strategy: Countering Terrorism through Criminal Law and the Presumption of Innocence, The Journal of the Institute of Justice & International Studies, Vol. 8, 2008, pp. 139-151.
- Kelk, C., Klachtrecht van gedetineerden en hun bejegening, in: G.H. Addink et al. (red.), Grensverleggend Bestuursrecht, Deventer: Kluwer 2008, pp. 391-409.
- Kristen, F.G.H., Aandacht vragen, aandacht krijgen en aandacht verdienen, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 313-322
- Noorloos, M. van, De 'Hofstadgroep' voor het Haagse hof: over de vrijheid van radicale uitingen in het publieke debat, Delikt en Delinkwent 2008, vol. 38, afl. 5, pp. 475-498.
- Vervaele, J.A.E., Terrorismo versus scambio di informazione tra intelligence e autorità investigative giudiziarie: diritto penale sub rosa? in: U. Draetta, N. Parisi & D. Rinoldi, Lo spazio di libertà, sicurezza e giustizia dell'Unione Europea. Principi fondamentali e tutela dei diritti, Editoriale Scientifica, Studi e documenti di diritto internazionale e comunitario, Napoli, Giuffrè 2007, pp. 321-366 (gepubliceerd in 2008).
- Vervaele, J.A.E., Terrorismo e intercambio de información entre los servicios de inteligencia y las autoridades de investigación judicial en los Estados Unidos y en los Países Bajos; ¿Derecho penal de emergencia?, en: J.L. Colombaro (ed.), Prueba y Proceso Penal. Análisis de la prueba prohibida en el sistema español y en el derecho comparado, Tirant lo Blanch Tratados, Valencia, 2008, pp. 421-463.
- Vervaele, J.A.E., Terrorismo e intercambio de información entre los servicios de inteligencia y las autoridades de investigación judicial en los Estados Unidos y en los Países Bajos: ¿derecho penal de emergencia?, in: G. Föppel, Novos Desafios do Direito Penal no Terceiro Milenio. Estudos em Homenagem ao Prof. Fernando Santana, Rio de Janeiro: Lumen Juris 2008, pp. 59-96.

- Vervaele, J.A.E., Information sharing between intelligence and law enforcement authorities in combating international terrorism, in: S.W. Becker & D. Derencinovic (eds.), *International Terrorism: The future unchained?*, Zagreb: University of Zagreb, Faculty of Law 2008, pp. 49-82.

Vakpublicaties

- Kelk, C., *Nederlands Detentierecht*, derde herziene druk, Deventer: Kluwer 2008, 414 pp.
- Kelk, C., Voorwoord, in: B. Kerseboom e.a., *Sancties*, Utrecht: kennispunt faculteit REBO, UU, 2008, pp. i-iii.
- Noorloos, M. van, Article 1-lecture, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 2, June 2008, pp. 5-6.
- Noorloos, M. van, Seminar Religion in the public sphere, Newsletter School of Human Rights Research, vol. 12, issue 2, June 2008, pp. 10-11.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi katern* 106, *Ars Aequi* 57 2008/3, pp. 5578-5581.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi katern* 107, *Ars Aequi* 57 2008/6, pp. 6056-6059.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi katern* 108, *Ars Aequi* 57 2008/9, pp. 6108-6111.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi katern* 109, *Ars Aequi* 57 2008/12, pp. 6153-6156.

Annotaties

- Kelk, C., Noot bij EHRM 24 mei 2007, nr. 52058/99, *Gorodnitchev vs. Russia*, in: *Sancties* 2007, pp. 348-350.¹

5. Internationalisering/globalisering

Wetenschappelijke publicaties

- Adriaanse, P.C., T. Barkhuysen, P. Boswijk, K. Habib, C. de Kruif, M.J.J.P. Luchtman, W. den Ouden, A. Prechal, B. Steunenberg, J.A.E. Vervaele, W.J.M. Voermans, S.A de Vries & R.J.G.M. Widdershoven, *Implementatie van EU-handhavingsvoorschriften*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 391 pp.²
- Adriaanse, P.C., T. Barkhuysen, K. Habib, C. de Kruif, M.J.J.P. Luchtman, W. den Ouden, S. Prechal, B. Steunenberg, J.A.E. Vervaele, S.A. de Vries, W.J.M. Voermans & R.J.G.M. Widdershoven, *Implementation of EU Enforcement Provisions: Between European Control and National Practice. A Report on Dutch Experience*, *Review of European Administrative Law*, 2008, vol 1, nr 2, pp. 83-97.³
- Adriaanse, P.C., M.J.J.P. Luchtman, J.A.E. Vervaele e.a., *Implementatie van EU-handhavingsvoorschriften: tussen Europese regie en nationale praktijken*, *Regel Maat* 2008/5, pp. 180-191.⁴
- Boekhout van Solinge, T., *Crime, Conflicts and Ecology in Africa*, in: Ragnhild Sollund (ed.), *Global harms. Ecological crime and speciesism*, New York: NOVA Science Publishing, 2008, pp. 13-34.
- Boekhout van Solinge, T., W. Huisman & D. Siegel, *Wapenhandel en exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Afrika*, *Justitiële Verkenningen* 2008, nr. 4, pp. 45-63.
- Kempen, P.H.P.H.M.C. van & F.G.H. Kristen, *Implementatie van Europese vormen van politieke samenwerking. Een vergelijkend onderzoek naar implementatie van enige Europese politieke regelgeving in de wetgevingen van Nederland, Duitsland en Engeland*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, 147 pp.
- Kempen, P.H.P.H.M.C. van & F.G.H. Kristen, *Naar een wetboek van internationale samenwerking in strafzaken? Over implementatie van enige Europese politieke regelgeving in de wetgeving van Nederland, Duitsland en Engeland*, *Preadvies Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, 83 pp.
- Lindeman, J.M.W. & M.J.J.P. Luchtman, *Europees strafrecht als ultimum remedium?*, in: A.A. Franken, M. de Lange en M. Moerings (red.), *Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 331-340.
- Luchtman, M.J.J.P., *European cooperation between financial supervisory authorities, tax authorities and judicial authorities*, Antwerpen: Intersentia 2008, 241 pp.

1 Niet in 2007 opgegeven

2 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

3 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

4 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

- Olasolo, H., *Unlawful Attacks in Combat Operations*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2008, 288 pp.
- Olasolo, H. & A.I. Pérez Cepeda, *Terrorismo Internacional y Conflicto Armado*, Valencia: Tirant lo Blanch Publishers 2008, 226 pp.
- Olasolo, H., *Developments in the Distinction between Principal and Accessorial Liability under International Criminal Law in light of the First Case Law of the International Criminal Court*, in: C. Stahn en G.K. Sluiter (eds.), *The International Criminal Court at Five Years*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2008, pp. 339-360.
- Olasolo, H., *El Impacto de la Primera Jurisprudencia de la Corte Penal Internacional en la Distinción entre Autoría y Participación en la Comisión de Crímenes de Guerra conforme al Derecho Penal Internacional*, *Review of Law and Political Science of the Central University of Venezuela*, 2008, nr. 132.
- Olasolo, H., *Cuestiones Procesales y Procedimentales sobre la Posición de las Víctimas en las Actuaciones ante la Corte Penal Internacional*, *Review of Public Law, University of Los Andes, Bogotá (Colombia)*, vol. 21, 2008, pp. 3-29.
- Olasolo, H., *Cuestiones Procesales y Procedimentales sobre la Posición de las Víctimas en las Actuaciones ante la Corte Penal Internacional*, in: K. Ambos en Montserrat de Hoyos (eds.), *Cuestiones Esenciales de la Jurisprudencia de la Corte Penal Internacional*, Konrad Adenauer Foundation/University of Göttingen/ Institute of European Studies of the University of Valladolid, 2008, pp. 55-90.
- Olasolo, H., *La Influencia de la Decisión de la Corte Penal Internacional de Confirmación de Cargos en el Caso Lubanga en el Desarrollo del Derecho Penal Internacional*, *Teoría y Derecho: Revista de Pensamiento Jurídico*, Valencia, Spain, Vol. 3, 2008, pp. 285-321.
- Stoitchkova, D., *Recent Developments at the International Criminal Court: the Lubanga and Katanga Cases*, *Netherlands Quarterly of Human Rights* 2008, nr. 4, pp. 617-626.
- Vervaele, J.A.E., *A legislação antiterrorista nos Estados Unidos: um direito penal do inimigo?*, in: embro de 2007, Porto Alegre/RS – Brasil [Revista eletrônica de direitos humanos e política criminal – REDHPC], Portalegre, Brasil november 2007, pp. 1-38 (gepubliceerd in 2008).
- Vervaele, J.A.E., *The European Community and Harmonisation of the Criminal Law Enforcement of Community Policy: Ignoti nulla cupido?*, in: U. Sieber e.a. (eds.), *Strafrecht und Wirtschaftsstrafrecht Festschrift für Klaus Tiedemann*, Köln: Carl Heymans Verlag 2008, pp. 1355-1384.
- Vervaele, J.A.E., *The anti-terrorist law in the US: criminal law for the enemies*, *Inter-American and European Human Rights Journal* nr. 1 – *Revista Interamericana y Europea de Derechos Humanos*, 2008, pp. 5-60.
- Vervaele, J.A.E., *The European Community and Harmonization of the Criminal Law Enforcement of Community Policy: Ignoti nulla cupido?*, in: Ch. Bassiouni, V. Militello & H. Satzger (eds.), *European Cooperation in Criminal Matters: Issues and Perspectives*, Milaan: Cedam 2008, pp. 31-60.
- Vervaele, J.A.E., *The transnational ne bis in idem principle in the EU. Mutual recognition and equivalent protection of human rights*, in: P. Padmaja (ed.), *European Union. Constitutional Conspectus*, Hyderabad, India Amicus Books, University Press 2008, p. 32-62.
- Vervaele, J.A.E., *Derechos fundamentales en el espacio de libertad, seguridad y justicia: el ne bis in idem praetoriano del Tribunal de Justicia*, in: M de Hoyos Sancho (ed.), *El proceso penal en la Unión Europea: garantías esenciales*, Valladolid: Editorial Lex Nova 2008, pp. 80-105.
- Vervaele, J.A.E., *Fundamental rights in the European space for freedom, security and justice: the praetorian ne bis in idem principle of the Court of Justice*, in: M. de Hoyos Sancho (ed.), *Criminal proceedings in the European Union: essential safeguards*, Valladolid: Editorial Lex Nova 2008, pp. 78-101.
- Vervaele, J.A.E., *La legislación antiterrorista en Estados Unidos de América: ¿ un derecho penal para enemigos?*, in: J.C. Arjona & C. Hardaga (eds.), *Terrorismo y derechos humanos*, Fontamara, Mexico D.F. 2008, pp. 237-290.

Vakpublicaties

- Boekhout van Solinge, T., *Begin 2003 werden 2.000 drugsverdachten doodgeschoten door de Thaise politie*, in: Infact, *Infactbook*, Amsterdam: Mainline/Lava 2008, pp. 120-121.
- Borgers, M.J. & F.G.H. Kristen (red.), *Basisteksten Europees straf(proces)recht 2008/2010*, Ars Aequi Wetsedities, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008, 295 pp.

- Grundmann-Van de Krol, C.M. & F.G.H. Kristen, Europese aanpak van marktmisbruik, in: D.R. Doorenbos, S.C.J.J. Kortmann & M.P. Nieuwe Weme (red.), Marktmisbruik, Kluwer: Deventer 2008, pp. 9-70
- Vervaele, J.A.E., One can never harbour too much doubt in matters concerning the State, laudatio for when awarding a Doctorate Honoris Causa to Professor Diane Marie Amann, Utrecht Law Review, volume 3, issue 2, 2007, pp. 227-229 (gepubliceerd in 2008)
- Vervaele, J.A.E., Prólogo, in: O.Gabriel Orsi, Asociaciones Ilícitas terroristas y financiación del terrorismo, Buenos Aires, del Puerto 2008, pp. 1-3.

Annotaties

- Kristen, F.G.H., noot bij Hof Amsterdam 1 maart 2007, Jurisprudentie Onderneming en Recht 2008, 199, pp. 1763-1767.
- Kristen, F.G.H., noot bij HR 6 februari 2007, Nederlandse Jurisprudentie 2008, 467, pp. 1174-1178.

6. Overig

Wetenschappelijke publicaties

- Beijer, A., De bekentenis van een buitenstaander. Een beschouwing over recht en literatuur. In: A.A. Franken, M. de Langen, M. Moerings, Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp.597-607.
- Brants, C.H., Strafrechtsvergelijking, Delikt en Delinkwent 2008, nr. 3, pp. 214-242.
- Brants, C.H., The vulnerability of Dutch criminal procedure to wrongful conviction, in: C. Ronald Huff & Martin Killias (eds.), Wrongful Conviction. International Perspectives on Miscarriages of Justice, Philadelphia: Temple University Press 2008, pp. 157-182
- Brants, C.H., Een Utrechter sui generis, in: A.A. Franken, M. de Langen en M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, pp. 3-18.

Vakpublicaties

- Coster van Voorhout, J.E.B. & J.M.W. Lindeman, Rechtspraak EHRM, DD 2008, 20, pp. 267-279.
- Coster van Voorhout, J.E.B. en J.M.W. Lindeman, Rechtspraak EHRM, DD 2008, 46, pp. 636-652.
- Coster van Voorhout, J.E.B., L. van Lent en J.M.W. Lindeman, Rechtspraak EHRM, Delikt en Delinkwent 2008, 80, pp. 1128-1142.
- Franken, A.A., M. de Langen & M. Moerings (red.), Constante waarden; liber amicorum Constantijn Kelk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 683 + XIII pp.
- Franken, A.A., Modellen voor de Rechtspraak, Strafrecht en Strafvordering c.a., suppl. 260, 103 pp.
- Franken, A.A., Interventie bij het preadvies van prof. mr. J.L. de Wijkerslooth, in: Verslag van de op 8 juni 2007 te Haarlem gehouden algemene vergadering over Alternatieve regelgeving, Handelingen Nederlandse Juristen-Vereeniging, 137^e jaargang / 2007-2, Deventer: Kluwer 2008, pp. 54-56.
- Franken, A.A., M.S. Groenhuijsen: een grootmeester in de strafrechtswetenschappen, Ars Aequi 2008 (Rode draad 'Onder doctoren'), pp. 917-920.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

KNAW-lidmaatschappen

Vervaele, J.A.E.,

- Selection for Cream of Science, Dutch Academy of Sciences (KNAW)

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Boekhout van Solinge, T.,

- redactielid 'Deviance et Société'
- redactielid on-line Journal of justice studies

Boone, M.,

- voorzitter van de redactie PROCES, tijdschrift voor strafrechtspleging

Bovenkerk, F.,

- redactielid Crime, Law and Social Change
- redactielid Global Crime
- redactielid Crime, Media and Culture
- editor van de Springer Series Studies in Organized Crime

Coster van Voorhout, J.,

- redactielid Utrecht Law Review
- redactielid Ars Aequi

Franken, A.A.,

- redactielid Delikt en Delinkwent

Haar, G. ter,

- redacteur Wettenverzameling voor de Sociaal Juridische Dienstverlening 2008/2009, Den Haag, SDU Uitgeverij

Kelk, C.,

- voorzitter van de redactieraad van Sancties

Koenraadt, F.,

- redacteur van de deelredactie Forensische Psychiatrie en Psychologie van Delikt & Delinkwent
- redacteur van de Verslagen van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap
- redactielid van het internationaal wetenschappelijk comité van het tijdschrift Santé mentale au Québec

Kool, R.S.B.,

- redactielid Tijdschrift voor Herstelrecht

Korf, D.J.,

- redactielid Tijdschrift voor Criminologie
- associate Editor Journal of Drug Issues

Kristen, F.H.G.,

- redacteur van het losbladig commentaar op het Wetboek van Strafvordering (A.L. Melai en M.S. Groenhuisen e.a. (red.), Het wetboek van strafvordering, Deventer: Kluwer)

Liefaard, T.,

- redactielid Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht
- redactielid Tijdschrift voor de Rechten van het Kind

Mooij, A.W.M.,

- lid redactie Tijdschrift voor Psychoanalyse

Sikkema, E.,

- lid van de Boekenraad van Ars Aequi, sectie strafrecht

Vervaele, J.A.E.,

- redactielid Utrecht Law Review
- redactielid Déviance et Société
- redactielid Panopticon
- redactielid Justicia Penal
- lid wetenschappelijke Raad van Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik
- lid wetenschappelijke Raad van 15 tijdschriften in Latijns Amerika

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Boone, M.,

- bestuurslid van de Vereniging voor Penitentiair Recht en Penologie (PEP)
- bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Kriminologie (NVK)

Brants, C.H.,

- voorzitter Raad van Advies Wetenschappelijk Bureau Groen Links
- bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking
- bestuurslid Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Strafrecht

Franken, A.A.,

- bestuurslid Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten

Kelk, C.,

- voorzitter van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap
- voorzitter Fonds voor wetenschappelijk onderzoek seksualiteit
- vice-voorzitter van de Toetsingscommissie Euthanasie (Noord-Brabant en Limburg)
- voorzitter Vereniging voor penitentiair recht en penologie
- voorzitter klachtencommissie politie regio Utrecht

Koenraadt, F.,

- bestuurslid van Het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap, Amsterdam.

Korf, D.J.,

- Chair European Society of Social Drug Research (ESSD)
- vice-voorzitter Wetenschappelijke Raad Nationale Drugs Monitor (NDM), ministerie VWS

Mooij, A.W.M.,

- lid van het bestuur van de sectie Psychiatrie en Filosofie van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie

Noorloos, M. van,

- voorzitter werkgroep strafrecht NJCM

Vervaele, J.A.E.,

- Member of the Board of the Prins Bernard Scholarship Foundation
- Member of the Board of the Dutch Ibero-Latin American Institute

Behaalde prijzen

Coster van Voorhout, J.,

- eervolle vermelding UU Vliegthart-scriptieprijs
- REBO-scriptieprijs 'Scriptie uit de la'
- eervolle vermelding LRM-artikel-prijs, G.J. Wiarda prijs

Luchtman, M.J.J.P.,

- NWO-vernieuwingsimpuls: VENI beurs 2008

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties:

Bakker, A.,

- lid commissie van toezicht, PI Nieuwegein

Brants, C.H.,

- lid themagroep doodstraf, Amnesty International
- adviseur m.b.t. verschoningsrecht, Nederlandse Vereniging van Journalisten

Franken, A.A.,

- lid Adviescommissie strafrecht, Nederlandse Orde van Advocaten

Kirsten, F.G.H.,

- voorzitter WODC begeleidingscommissie Aansluiting voorlopige hechtenis en tbs met voorwaarden.

Koenraadt, F.,

- lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (sectie terbeschikkingstelling)
- lid van de Homicide Research Working Group

Korf, D.J.,

- Member Scientific Committee European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
- lid Commissie Assessment en Monitoring (CAM), ministerie VWS

Liefaard, T.,

- lid commissie van toezicht, jongerenopvang Centrum (JOC), Amsterdam
- lid werkgroep Jeugdrecht, NJCM

Lindeman, J.,

- lidmaatschap politiekachtencommissie Politie Brabant-Noord

Pelser, C.M.,

- lid commissie van toezicht PI Utrecht, locatie Nieuwersluis (tevens beklagrechter)

Vervaele, J.A.E.,

- General Rapporteur for the AIDP, terrorism and criminal procedure
- Ambassador of the University of Utrecht for Latin America and the Caribbean
- Member of the Scientific Committee of the International Association for Criminal Law/AIDP
- Distinguished professor at the Graduate School for Human Rights and Criminal Law Research at the Federal University in Portalegre, Brasil

Inzet onderzoekstijd Criminal law and fundamental values 2008

1^e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school	Onderdeel
A. Beijer	dr.	UHD	0,40	RvdM	strafrecht
T. Boekhout van Solinge	dr.	UD	0,30	RvdM	strafrecht
M.M. Boone	dr.	UHD	0,30	RvdM	strafrecht
F. Bovenkerk	prof.dr.	HGL	0,50	RvdM	strafrecht
C.H. Brants	prof.mr.	HGL	0,30	RvdM	strafrecht
A.A. Franken	prof.mr.	HGL	0,30	RvdM	strafrecht
F.A.M.M. Koenraadt	dr.	HGL	0,20	RvdM	strafrecht
R.S.B. Kool	dr.	UHD	0,50	RvdM	strafrecht
D.J. Korf	dr.	UHD	0,20	RvdM	strafrecht
F. Kristen	prof.mr.	HGL	0,50 ⁵	RvdM	strafrecht
L. van Lent	dr.	UD	0,30 ⁶	RvdM	strafrecht
T. Liefwaard	dr.	UD	0,20 ⁷	RvdM	strafrecht
M.J.J.P. Luchtman	dr.	UD/UHD ⁸	0,30	RvdM	strafrecht
A.W.M. Mooij	prof.dr.	HGL	0,20	RvdM	strafrecht
H. Olasolo	dr	UHD	0,10	RvdM	strafrecht
I. Peci	dr.	UD	0,30	RvdM	strafrecht
C.M. Pelser	dr.	UHD	0,20	RvdM	strafrecht
M.R.P.J.R.S. van San	prof.dr.	HGL	0,20		strafrecht
H.D. Sanders	dr.	UD	0,00	RvdM	strafrecht
E. Sikkema	dr	UD	0,30	RvdM	strafrecht
J.A.E. Vervaele	prof.mr.	HGL	0,20 ⁹	RvdM	strafrecht
I. Weijers	prof.dr.	HGL	0,10	RvdM	strafrecht
Totaal			5,90		

5 v.a. maart 08

6 promotie juni 08

7 v.a. april 08, promotie oktober 08

8 Vanaf september UHD

9 0,6 fte oz directeur

Niet gepromoveerde medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz.-school	Onderdeel
G. ter Haar	mr.	UD	0,30	RvdM	Strafrecht
R. v.d. Hoeven	mr.	UD	0,30	RvdM	Strafrecht
M.J. Holleman	LL.M.	JUD	0,20		Strafrecht
F. de Jong	mr.	UD	0,30	RvdM	Strafrecht
J.M.W. Lindeman	mr.	UD	0,30	RvdM	Strafrecht
L. Strikwerda	LL.M	JUD	0,20		Strafrecht
totaal			1,69		

AIO's 1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz.-school	Onderdeel
J.E.G. Coster van Voorhout	Msc LL.M.	AIO	0,75	RvdM	Strafrecht
C. Grijsen	mr.	AIO	0,16 ¹⁰	RvdM	Strafrecht
M.F.H. Hirsch Ballin	LL.M	AIO	0,75	RvdM	Strafrecht
D. Kleijer-Kool	drs.	AIO	0,75	RvdM	Strafrecht
M.C.A. Liem	Msc MCA	AIO	0,75	RvdM	Strafrecht
L.A. van Noorloos	LL.M	AIO	0,75	RvdM	Strafrecht
R. Pijnen	mr.	AIO	0,25 ¹¹	RvdM	Strafrecht
Totaal			4,16		

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz.-school	Onderdeel
D.E. Stoitchkove	mr.	OIO	0,75	RvdM	Strafrecht
Totaal			0,75		

3e geldstroom, niet gepromoveerde medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	rang	Oz-tijd	Oz.-school	Onderdeel
K. Eppink	Msc	JUD	0,60 ¹²		Strafrecht
Y. Haverkamp	drs.	JUD	0,50 ¹³		
D. v.d. Hoeven	mr.	JUD	0,60 ¹⁴		
Y. Wissink	drs.	JUD	0,20 ¹⁵		
Totaal			1,90		

10 Vanaf 15 oktober 2008

11 Vanaf september 2008

12 tot sept 08

13 Van 1 maart tot 30 september 2008

14 tot okt 08

15 v.a. nov 08

Totaal gerealiseerde inzet 2008 in onderzoeks-fte

Geldstroom	wp min niet geprom. medew./AIO's	Niet geprom. medew.	AIO's	Totalen
1e geldstroom	5,90	1,60	4,16	11,66
2e geldstroom	0,00	0,00	0,75	0,75
3e geldstroom	0,00	1,90	0,00	1,90
Totalen	5,90	3,50	4,91	14,31

Buitenpromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang
T. Beetstra	mr.	
D. Partiman	drs.	
T. Lahovski		
T. Schreirs	mr.	
Tjoen Tak Sieu	drs.	

Honorair medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school	Onderdeel
P.J. Baauw	prof.dr.	HGL	0,00	RvdM	strafrecht
J. Junger Tas	prof.dr.	HGL	0,00		strafrecht
C. Kelk	prof.mr.	HGL	0,00	RvdM	strafrecht

4. European Public Law.

The Coherence of Legal Orders: EU and its Member States

Samenvatting van het programma

Centraal in dit programma staat de vraag naar de mate en noodzaak van de coherentie in de Europese rechtsorde en naar de vraag welke publiekrechtelijke factoren en processen bijdragen of juist daaraan afbreuk doen.

De *Europese rechtsorde* wordt in het kader van dit programma ruim opgevat. Zij omvat niet alleen de rechtsorde van de Europese Unie in strikte zin, maar ook rechtsordes van de lidstaten en hun subsystemen. Op deze niveaus wordt het recht van de Europese Unie in de regel immers ten uitvoergelegd. Verder is de Europese rechtsorde nauw verbonden met de internationale rechtsorde. De onderlinge verbondenheid van deze rechtsordes wordt vaak ook aangeduid met de term 'Europese geïntegreerde rechtsorde'. Deze geïntegreerde rechtsorde veronderstelt een zekere coherentie van de normenstelsels maar tegelijkertijd heeft zij te maken met een pluraliteit van (nationale) rechtstelsels en rechtsculturen. De spanning tussen *coherentie* van rechtsnormen en *pluraliteit* van rechtstelsels en culturen is een belangrijk onderzoeksveld in de ontwikkeling van de Europese rechtsorde en staat daarmee centraal in dit programma. Materieelrechtelijk wordt het onderzoek hiernaar toegespitst op de *Europese economische en sociale dimensie*, die nog steeds de 'harde kern' van het Europese integratieproces vormen.

In de Europese geïntegreerde rechtsorde dient de wisselwerking tussen de samenstellende rechtsordes – en dus de mogelijke problemen van coherentie – op *vijf niveaus* te worden bestudeerd: de rechtsorde van de EU in strikte zin en, vervolgens op het niveau van wederzijdse beïnvloeding tussen de EU-rechtsorde en de nationale rechtsordes, de sub-nationale rechtsordes, de transnationale verbanden en de internationale rechtsorde. Bepaalde onderwerpen zullen slechts op één bepaald niveau bestudeerd kunnen worden, terwijl andere zich lenen voor analyse op meerdere of zelfs alle vijf niveaus.

De *publiekrechtelijke factoren en processen* die coherentie bevorderen of juist daaraan afdoen worden in het onderzoeksprogramma ingedeeld in vijf substantiële thema's. Als zodanig vormen zij de deelprogramma's die het onderzoek structureren en waarin concrete projecten worden ondergebracht: Grondslagen en structuren; grondrechten, rechtsbeginselen en goed bestuur ('good governance'); taken, functies, bevoegdheden en instrumenten; rechtshandhaving; rechtsbescherming en rechtspleging. De economische en sociale dimensie komt bij alle deelthema's terug.

Stand van zaken verslag

Interne coherentie

Binnen het programma werken onderzoekers samen die afkomstig zijn uit het Staats- en Bestuursrecht, Europees Recht, Economisch Recht, het Sociaal Recht, Rechtsstheorie en het Fiscaal Recht. Om de interne coherentie te bevorderen wordt in de eerste plaats samengewerkt binnen een aantal geformaliseerde samenwerkingsverbanden. Een voorbeeld hiervan is het door SARO III (NWO) gefinancierde project 'Binding Unity and Divergent Concepts in EU Law (onder leiding van Prechal), dat in 2008 werd afgerond met de bundel 'The Coherence of EU Law: The Search for Unity in Divergent Concepts' (Oxford University Press). Een ander voorbeeld is het door het EU Zesde Kaderprogramma gefinancierde project 'The Changing Landscape of Liberty and Security in Europa' – CHALLENGE (onder leiding van Besselink).

Daarnaast wordt ook in korter lopende samenwerkingsverbanden samengewerkt. Voorbeelden zijn de samenwerking tussen onderzoekers van bestuursrecht (Widdershoven, Boswijk), Europees recht (Prechal, De Vries) en strafrecht (Vervaele, Luchtman) in het door het WODC gefinancierde project 'Implementatie van EU-handhavingvoorschriften' en de samenwerking tussen onderzoekers van fiscaal recht (Van Mens, Van Hout) en bestuursrecht (Widdershoven, Verhoeven, Ortlep en Buijze) in het door de Raad voor de rechtspraak gefinancierde project 'Evaluatie belastingsrechtspraak in twee instanties'.

Zoals in het vorige jaarverslag werd vermeld, wordt door een groot aantal onderzoekers van Europees Publiek Recht samengewerkt in een gemeenschappelijk project, namelijk de betekenis van het beginsel van legaliteit voor de coherentie van de Europese rechtsorde. Dit project wordt in 2009 afgerond.

Doelstellingen en resultaten

Binnen het programma heeft in 2008 maar één promotie plaatsgevonden. Dit lage aantal kan worden gerelativeerd omdat een tamelijk groot aantal promoties – namelijk vijf – in de eerste drie maanden van 2009 heeft plaatsgevonden. Verder zijn binnen het programma ruim 150 wetenschappelijke publicaties, alsmede een zeer groot aantal vakpublicaties en annotaties gepubliceerd (disseminatie). Conform de doelstelling van het programma en het departement Rechtsgeleerdheid is een toenemend aantal publicaties Engelstalig. Door onderzoekers van het programma werden in 2008 diverse internationale conferenties georganiseerd, onder meer de conferentie ‘Standards of Judicial Review in Competition Law Cases and Economic Regulation’ (organisatie: Ottow, Lavrijssen, Essens & Gerbrandy) en de conferentie ‘Social Responsibility in Labour Relations’ (Konijn, Pennings & Veldman).

Binnen alle deelprogramma’s is veel gepubliceerd. Een aantal belangrijke publicaties is hiervoor onder ‘interne coherentie’ al vermeld, zoals de bundel ‘Coherence of EU Law: The Search for Unity in Divergent Concepts’ (Prechal) die in de kern van deelprogramma 1 kan worden gesitueerd. Verder kan binnen dit deelprogramma de dissertatie van Francot-Timmermans. ‘Normativity’s Re-Entry: Niklas Luhmann’s Social Systems Theory: Society and Law’ worden genoemd. Binnen deelprogramma 2 vallen op de diverse publicaties over het transparantiebeginsel (Addink, Prechal, de Leeuw), alsmede de publicaties van Brouwer over de rechtsbescherming in het Schengen Informatie Systeem (onder meer: ‘Digital Borders and Real Rights’). Wat betreft deelprogramma 3 kan melding worden gemaakt van drie bundels waaraan diverse onderzoekers van Europees Publiekrecht hebben meegewerkt, namelijk de bundel ‘The EU and WTO Law on Services. Limits to the Realisation of General Interest Policies within the Services Market’ (met bijdragen van Hessel en De Vries); de door Van Mens en Mosquera Valderrama geredigeerde bundel ‘Surinam Papers’, met bijdrage van Van Mens, Mosquera Valderrama en Ottow; en de door Pennings, Konijn en Veldman geredigeerde bundel ‘Social Responsibility in Labour Relations’ (met bijdragen van Burri & Van den Brink, Dorssement, Hessel, Pennings, Prechal en Veldman).

Binnen deelprogramma 4 valt onder meer het onder ‘interne coherentie’ al vermelde WODC-onderzoek ‘Implementatie van EU-handhavingsvoorschriften’. Wat betreft deelprogramma 5 kan worden gewezen op de diverse bijdragen aan de door Addink, Jurgens, Langbroek en Widdershoven geredigeerde bundel ‘Grensverleggend bestuursrecht’ (met bijdragen van Addink, Besselink, Kummeling, Langbroek, Ortlep & Willemsen en Widdershoven). Ten slotte kan worden vermeld dat vanuit deelprogramma 4 en 5 wordt geparticipeerd in het in 2008 opgerichte Montaigne Instituut. Zie over dit Instituut ook het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag, Onderzoeksactiviteiten over 2008.

Vernieuwingen

Wat betreft methodische vernieuwing kan worden gewezen op de samenwerking van een groot aantal onderzoekers van Europees Publiekrecht met onderzoekers van de andere Rebo-departementen (USE, USBO), Geesteswetenschappen en Sociale Wetenschappen binnen de focusgebieden ‘Institutions’ en ‘Societal Change’. Vanuit het focusgebied Institutions zijn in 2008 aan diverse onderzoekers van Europees Publiekrecht (Addink, Lavrijssen, Ottow) gelden toegekend om onderzoeksvoorstellen te ontwikkelen met onderzoekers van de genoemde departementen of faculteiten.

Samenwerking

De onderzoekers van het programma zijn actief in een groot aantal internationale en nationale samenwerkingsverbanden. Een complete lijst, inclusief (voorzien) output, is opgenomen in het algemeen deel van dit jaarverslag. Samenwerking met een groot aantal buitenlandse universiteiten en instituten vindt plaats in het door het Zesde EU-Kaderprogramma gefinancierde project CHALLENGE (Besselink, Cornelisse) en het door DG Employment and Social Affairs van de Europese Commissie gefinancierde netwerk ‘European Network of Legal Experts in the Field of Gender Equality’ (Prechal, Burri).

Verder kan melding worden gemaakt van de participatie van Zwart, Jansen en Prechal in de European Group of Public Law (EGPL, onder meer met Cambridge, Paris II, Heidelberg en Florence) en van Langbroek en Willemsen in de Studygroup on Law and Public Administration van de EGLP. Andere productieve samenwerkingsverbanden waarin Langbroek actief is, zijn de International Association for Court Administration en het European Research Network on Judicial Systems (georganiseerd vanuit IRSIG-CNR, Bologna). Verder kan in dit verband melding worden gemaakt van het netwerk European Group on the Study of Transnational Litigation (Hol) en de ‘European Working Group on Labour Law (Jaspers, Pennings).

Wat betreft de gestructureerde samenwerking op nationaal niveau kan worden vermeld dat alle onderzoekers, met uitzondering van die Sociaal Recht en Fiscaal Recht, actief zijn in de publiekrechtelijke poot van de onderzoeksschool Ius Commune. Daarbinnen wordt samengewerkt met de Universiteit van Maastricht, de Universiteit van Amsterdam en met diverse Belgische universiteiten.

Deelnemers aan het programma waren in 2008:

- Addink, mr. G.H.
- Besselink, prof. dr. L.F.M.
- Brink, mr. A. van den
- Brouwer, mr. E.R.
- Bruinsma, prof. dr. J.F.
- Burri, dr. S.
- Cornelisse, mr. G.N.
- Daniels, prof. dr. A.H.M.
- Dekker, prof. mr. I.F.
- Doornbos, dr. N.
- Dorssemont, dr. F.P.A.
- Duijkersloot, mr. dr. A.P.F.
- Francot, mr. L.
- Haljan, mr. D.
- Heithuis, prof. dr. E.J.W.
- Hessel, prof. mr. B.
- Hol, prof. mr. A.M.
- Jansen, dr. O.J.D.M.L.
- Jaspers, prof. mr. A.Ph.C.M.
- Jurgens, prof. mr. G.T.J.M.
- Kort, dr. J.W.J. de
- Kummeling, prof. mr. H.R.B.M.
- Langbroek, prof. dr. Ph.M.
- Lavrijsen, mr. dr. S.A.C.M.
- Linden-Smith, dr. M. van der
- Marguery, mr. T.P.
- Mens, prof. mr. K.L.H. van
- Michielse, prof. dr. G.M.M.
- Mosquera Valderama, dr. I.J.
- Nehmelman, mr. R.
- Ottow, prof. mr. A.T.
- Pennings, prof. mr. F.J.L.
- Prechal, prof. mr. A.: onderzoeksleider
- Rijpkema, dr. P.P.
- Saleh, prof. mr. J.
- Sonneveldt, prof.dr. F.
- Veldman, dr. A.G.
- Volkerink, dr. B.S.I.
- Vries, mr. S.A. de
- Vries, mr. U.R.M.Th. de
- Widdershoven, prof. mr. R.J.G.M.: onderzoeksleider
- Willemsen, mr. P.A.
- Woltjer, mr. A.J.Th.
- Zwart, dr. T.

Niet gepromoveerde onderzoekers en AIO's:

- Bobeldijk, mr. A.C.P.
- Boswijk, mr. P.

- Brekhof, mr. L.
- Buijze, mr. A.
- Essens, mr. O.F.
- Evans, mr. S.
- Eijken, mr. H. van
- Gerbrandy, mr. A.
- Groot, mr. C.G.M. de
- Gundt, mr. N.
- Heeger, mr. S.
- Helm, mr. I. Van der
- Hermans, mr. K.
- Hout, mr. M.B.A. van
- Hurk, mr. drs. R.J.M.M. van den
- Immerseel, mr. S.F. van
- Jancic, mr. D.
- Knook, mr. A.D.L.
- Meyers, mr. R.V.M.
- Monteiro, mr. M.D.L. de
- Mourik, mr. B. van
- Mourik, mr. M.J.J.R. van
- Ortlep, mr. R.
- Pol, J.A. LL.M.
- Soeharno, drs. J.
- Stouten, mr. M.
- Takacs, dr. T.
- Tappeiner, mr. I.
- Végh, dr. Iur. G.
- Verhoeven, mr. M.
- Waerzeggers Lic., Ch.
- Wilde, mr. M. de

Honorair medewerkers:

- Berge, prof. mr. J.B.J.M. ten

Publicaties 2008

Dissertatie:

- Francot-Timmermans, L.M.A., Normativity's Re-Entry. Niklas Luhmann's Social Systems Theory: Society and Law, 24 april 2008, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht, 99 pp., Nijmegen: Wolf Legal Publishers.
Promotor: prof.dr. A.M. Hol, co-promotor: dr. P.P. Rijkema.

Externe dissertatie:

- Marguery, T.P., Unity and Diversity of the Public Prosecution Services in Europe, a study of the Czech, Dutch, French and Polish systems, 12 juni 2008, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen, 364 pp.
(Co)promotoren: Prof. mr. G. Knigge en Prof. mr. E.F. Stamhuis.

A. Grondslagen en structuren

Wetenschappelijke publicaties

- Besselink, L.F.M., Case C-145/04, Spain v. United Kingdom, judgment of the Grand Chamber of 12 September 2006; Case C-300/04, Eman and Sevinger, judgment of the Grand Chamber of 12 September 2006; ECtHR (Third Section), 6 September 2007, Applications Nos. 17173/07 and 17180/07, Oslin Benito Sevinger and Michiel Godfried Eman (Sevinger and Eman), Common Market Law Review 45, 2008, pp. 787-813.
- Besselink, L.F.M., Inburgering van Nederlanders: de administratieve verwerking van een ongrondwettige maatregel, in: G.H. Addink, G.T.J.M. Jurgens, Ph.M. Langbroek, R.J.G.M. Widdershoven (red.), Grensverleggend Bestuursrecht, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2008, pp. 137-158.
- Besselink, L.F.M., Geschillenbeslechting in de Koninkrijksverhoudingen – een constitutioneel tekort, in: H.R.B.M. Kummeling/J.M. Saleh (red.), Nieuwe verhoudingen binnen het Koninkrijk, Utrecht 2007, pp. 117-132.¹
- Bruinsma, J.F., Rechtssociologie en academische vorming van juristen, in: A. Böcker e.a. (red.), Migratierecht en rechtsociologie, gebundeld in Kees' studies, Liber Amicorum Prof. mr. C.A. Groenendijk, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, pp. 531-539.
- Bruinsma, J.F., Wetenschap of woordkunst: het werkgroeponderwijs als toets, NJB 2008, nr. 39, (jrg.83), pp. 2451-2455.
- Cornelisse, G.N., European Vessels, African Territorial Waters and 'Illegal Emigrants': The Right to Leave and the Principle of (Il)legality in a Global Regime of Mobility, Challenge Working Paper, <http://www.libertysecurity.org/rubrique23.html>, december 2008.
- Doornbos, N., Risk Factors of Malpractice, Legal Ethics, 2008, vol. 11, part I, pp. 107-114.
- Doornbos, N., Dilemma's van een migratierechtsonderzoeker, in: A. Böcker e.a., Migratierecht en rechtsociologie, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, pp. 541-548.
- Eijken, H. van & M.J.M. Verhoeven, 'Lost in translation' een bespreking van het arrest Skoma Lux, Nederlands Tijdschrift voor Europees recht, nr. 6, 2008, pp. 165-171.
- Jancic, D., A new organ of the European Union: National Parliaments Jointly, Federal Trust for Education and Research, London, http://www.fedtrust.co.uk/uploads/Parliaments_Jointly.pdf, February 2008, pp. 1-8.
- Kummeling, H.R.B.M. & E.H. Hondius, Klare taal in het staats- en bestuursrecht, in: G.H. Addink e.a. (red.), Grensverleggend bestuursrecht (Ten Berge-bundel), Alphen a/d Rijn: Kluwer 2008, pp. 175-189.
- Linden-Smith, M. van der, Moordkuilen: het verschil tussen hangplek en webstek, Ars Aequi 2008, jaargang 57, nummer 7-8, pp. 541-548.
- Mosquera Valderrama, I.J., The interaction of tax systems and tax cultures in an international legal order for taxation, Diritto e Pratica Tributaria Internazionale, vol. 5, issue 2, 2008, pp. 841-869.

1 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag over 2007

2 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het programma Europees privaatrecht

- Nehmelman, R., The Separation between Church and State: Beware of the Legislator?, in: F. de Beaufort, I. Hägg & P. van Schie (eds.), Separation of Church and State in Europe, European Liberal Forum, Brussels 2008, pp. 81-91.
- Nehmelman, R., Constitutional Law in the Netherlands (2007)/Droit Constitutionnel Pays Bays (2007), Revue Europeenne de Droit Public/European Review of Public Law, Vol. 20, No. 2, 2008, pp. 897-906.
- Nehmelman, R., Het partijverbod: over de grenzen van de democratie, in: C.W. Noorlander e.a. (red.), Het volk regeert: Beschouwingen over de (Nederlandse) democratie in de 21e eeuw, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, pp. 331-352.
- Ortlep, R. & Verhoeven, M.J.M., De voorrangsregel versus het beginsel van nationale procedurele autonomie, SEW 2008, nr. 12, p. 471-477.
- Prechal, S. & R.J.G.M. Widdershoven, The Dutch General Administrative Law Act: Europe-proof?, European Public Law 2008, vol 14, issue 1, pp. 81-98.
- Prechal, S. & B. van Roermund, Binding unity in EU legal order: An Introduction, in: S. Prechal and B. van Roermund (eds.), The Coherence of EU Law: The Search for Unity in Divergent Concepts, Oxford: Oxford University Press, 2008, pp. 1-20.
- Prechal, S., Experiences from Professional Practice – some steps towards empirical research, in: Prechal, S. and Roermund, B. van, (eds.), The Coherence of EU Law: The Search for Unity In Divergent Concepts, Oxford: Oxford University Press, 2008, pp. 23-43.
- Prechal, S., Protection of Rights: how far?, in: Prechal, S. and B. van Roermund, (eds.), The Coherence of EU Law: The Search for Unity in Divergent Concepts, Oxford: Oxford University Press, 2008, pp. 155-182.
- Prechal, S., Ius Commune: de bijdrage van het Europees recht in negen voorbeelden, Ars Aequi, 57, nr. 6, 2008, pp. 413-420.
- Saleh, J.M., Persoonlijke integriteit, in: M. Goede, C. van de Sande en A. Rodriguez (red.), UNA Publicaties 2007, Willemstad (Curaçao): Universiteit van de Nederlandse Antillen, 2007, pp. 115-121.³
- Saleh, J.M., Naar nieuwe staatkundige verhoudingen in het Koninkrijk, in: M. Goede, C. van de Sande en A. Rodriguez (red.), UNA publicaties 2007, Willemstad, Curaçao: Universiteit van de Nederlandse Antillen, 2007, pp. 123-139.⁴
- Woltjer, A.J.Th., It doesn't work in theory, but it works in practice, in: A. Böcker, T. Havinga, P. Minderhoud, H. van der Put (red.), Migratierecht en rechtssociologie, gebundeld in Kees' studies / Migration Law and Sociology of law, collected essays in honour of Kees Groenendijk (Liber Amicorum Prof. mr. C.A. Groenendijk), Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, pp. 377-385.
- Zwart, T., D. Crane & D. De Silva, Seeking justice for Zimbabwe: a case for accountability against Robert Mugabe and others 1981-2008, www.enoughproject.org/node/570, July 2008.

Vakpublicaties

- Besselink, L.F.M., Boekrecensie: Ruud van den Berg, Vormen van begrip van wet en wetgeving: wetsbegrippen in de Staatrechtsgeleerdheid in Duitsland en Nederland in de negentiende en twintigste eeuw (Tilburg 2003), xiv + 473 pp., ISBN 90-5454-329-9 (Boom Juridische Uitgevers). In: Pro Memorie – Bijdragen tot de rechtsgeschiedenis der Nederlanden. Jaargang 10 (2008), aflevering 1, pp. 121-124.
- Bruinsma, J.F., Nederland als 'global village', NJB 2008 (jrg 83), nr. 13, pp. 747-748.
- Dekker, I.F. & N.J. Schrijver, Volkenrecht, Katern 106, kwartaalbijlage Ars Aequi, 57, nr. 3, 2008, pp. 5576-5577.
- Dekker, I.F. & N.J. Schrijver, Volkenrecht, Katern 107, kwartaalbijlage Ars Aequi, 57, nr. 6, 2008, pp. 6051-6053.
- Dekker, I.F. & N.J. Schrijver, Volkenrecht, Katern 108, kwartaalbijlage Ars Aequi, 57, nr. 9, 2008, pp. 6104-6106.
- Doornbos, N., Luanda – Holanda: 1 – 0, boekbespreking van J. van Wijk, Luanda – Holanda: Irreguliere (asiel)migratie van Angola naar Nederland, Migrantenstudies 2008, nr. 2, pp. 154-155.
- Duijkersloot, A.P.W. & R.J.G.M. Widdershoven, Kroniek Europees bestuursrecht, Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht 2008/2, 8, pp. 84-94.

3 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag over 2007

4 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag over 2007

- Duijkersloot, A.P.W. & R.J.G.M. Widdershoven, Kroniek Europees bestuursrecht, Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht 2008/8, 37, pp. 275-287.
- Francot-Timmermans, L.M.A. & U.R.M.Th. de Vries, Kritisch Juridisch Onderwijs, Onderzoek van Onderwijs, Jaargang 37, Nr. 1, april 2008, pp. 12-15.
- Hertogh, L. den, L.M.A. Francot-Timmermans & U.R.M.Th. de Vries (red.), Rechtsfilosofische Oefeningen. Zygmunt Bauman: Onzekere Verantwoordelijkheid, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, 140 pp.
- Hol, A.M., We zullen ze mores leren, RBOH, aflevering 4, jaargang 5, 2008, pp. 134-136.
- Kummeling, H.R.B.M., Veritatitis simplex oratio est, RM Themis 2008/6, pp. 255-256.
- Linden-Smith, M. van der, boekbespreking van E. Dommering, 'Gevangen in de waarneming', Tijdschrift voor Internetrecht, jaargang 1, nummer 4, pp. 92-93.
- Linden-Smith, M. van der, boekbespreking A. Engelfriet, 'De wet op internet', Tijdschrift voor Internetrecht, jaargang 1, nummer 6, pp. 157.
- Nehmelman, R. & S.A.J. Munneke, (Financiële) ondersteuning van belangengroeperingen?, Advies in opdracht van de Unie van Waterschappen, o.a. gepubliceerd op: http://74.125.77.132/search?q=cache:fOIX5gxaTnQJ:www.veluwe.nl/aspx/download.aspx%3FFile%3D/contents/pages/71361/ap08_financiering_van_belangengroeperingen_eindadvies.pdf+munneke+nehmelman+waterschappen&hl=nl&ct=clnk&cd=2, februari 2008.
- Prechal, S. & B. van Roermund (eds.), The Coherence of EU Law: The Search for Unity in Divergent Concepts, Oxford, Oxford University Press, 2008, 500 pp.
- Prechal, S., Book review: Léontin-Jean Constantinesco, L'applicabilité directe dans le droit de la C.E.E., European Law Review, 33, nr. 3, 2008, pp. 439-443.

B. Grondrechten, rechtsbeginselen en goed bestuur

Wetenschappelijke publicaties

- Addink, G.H., Goed bestuur: een norm voor het bestuur of een recht van de burger?, in: G.H. Addink (ed.), Grensverleggend bestuursrecht, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2008, pp. 3-25.
- Addink, G.H., The Transparency Principle in the Framework of the WTO from an Administrative Law Perspective, Merkourios: Utrecht Journal of International and European Law, vol. 25, nr. 67, Utrecht: Utrecht University, 2008, pp. 21-30.
- Addink, G.H., Transparent Administration and Public Participation as Principles of Good Governance, in: R. Salman (ed.), Hukum Tata Negara Hukum Lingkungan, Surabaya (Indonesia): Airlangga University Press, 2008, pp. 218-263.
- Berge, J.B.J.M. ten, De persoonlijke verantwoordelijkheid van de ambtenaar- over corruptie, goed ambtelijk gedrag en behoorlijkheid, Tijdschrift voor Ambtenarenrecht, nr. 12, 2008, pp.738-744.
- Berge, J.B.J.M. ten, Spectraal overheidsfatsoen als smeermiddel in het bestuursrecht, in: M.A. Heldeweg, B.M.J. van der Meulen en J.M.H.F. Teunissen (red.), Publiekrecht in de leer (Taktbundel), Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, pp.1-22.
- Besselink, L.F.M., The European Union And The European Convention On Human Rights: From Sovereign Immunity in Bosphorus to Full Scrutiny under the Reform Treaty?, in: I. Boerefijn en J.E. Goldschmidt (red.), Changing Perceptions of Sovereignty and Human Rights: Essays in Honour of Cees Flinterman, Antwerpen: Intersentia 2008, pp. 295-309.
- Besselink, L.F.M., The Relative Autonomy of the EU Human Rights Standard, European Constitutional Law Review 2008, nr. 4, pp. 199-204.
- Brouwer, E.R., Digital Borders and Real Rights: Effective remedies for third-country nationals in the Schengen Information System, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2008, 566 pp.
- Brouwer, E.R., Derdelanders en de 'e-grenzen' van de Europese Unie: differentiatie of discriminatie?, in: A. Böcker, T. Havinga, P. Minderhoud, H. van de Put (eds.), Migratierecht en Rechtssociologie, gebundeld in Kees' studies / Migration Law and Sociology of Law, collected essays in honour of Kees Groenendijk, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, pp. 311-320.
- Brouwer, E.R., The Other Side of Moon. The Schengen Information System and Human Rights: A Task for National Courts, CEPS Working Document, no. 288, April 2008, pp. 1-18, http://shop.ceps.be/downloadfree.php?item_id=1642.

- Burri, S.D., The Position of the European Court of Justice with Respect to the Enforcement of Human Rights, in: I. Boerefijn & J.E. Goldschmidt, *Changing Perceptions of Sovereignty and Human Rights. Essays in Honour of Cees Flinterman*, Antwerpen: Intersentia, 2008, pp. 311-326.
- Burri, S.D. & S. Prechal, Comparative Approaches to Gender Equality and Non-Discrimination within Europe, in: D. Schiek, D. & V. Chege, (eds.), *European Non-Discrimination Law: Comparative Perspectives on Multidimensional Equality Law*, London and New York: Routledge Cavendish 2008, pp. 215-247.
- Kummeling, H.R.B.M., Europa en de nationale grondrechtenbescherming, in: *Liber amicorum J.W.Holtslag*, Den Haag: Ministerie BZK 2008, pp. 95-101.
- Kommer, V. van, Some Principles for Professional Tax Administration, in: *Conference book: Further development of tax administration and customs in the environment of Single Market of European Communities*, eerste druk, Riga: Ministry of Finance Latvia 2008, pp. 67-80.
- Langbroek, P.M., & P.P. Rijkema, Behoorlijk onrechtmatig: over de aard van de behoorlijkheidstoetsing, *Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht* 2008, nr. 33, pp. 253-259.
- Leeuw, M. de & S. Prechal, Transparency: A General Principle of EU law?, in: Bernitz, U. Nergelius, J. and Cardner, C. (eds.), *General Principles of European Community Law in a Process of Development*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 207- 248.
- Linden-Smith, M. van der, Discriminatie op internet: wat doen we eraan?, in: J.H. Gerards (Hfdred.), *Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2007*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, pp. 235-244.
- Nehmelman, R., D. Stewart & C. Popa, Evaluation Report on the Slovak Republic on Transparency of party funding (Theme II), Third Evaluation Round, Adopted by GRECO at its 36th Plenary Meeting (Strasbourg, 11-15 February 2008), Published on: [http://www.coe.int/t/dg1/Greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2007\)4_Slovakia_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dg1/Greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2007)4_Slovakia_Two_EN.pdf), februari 2008.
- Prechal, S., Fundamental rights as limits to the liberalisation of service markets, in: Gronden, J.W. van de (ed.), *The EU and WTO Law on Services*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 55-73.
- Prechal, S., Editorial comments: Two-speed European Citizenship? Can the Lisbon treaty help to close the gap?, *Common Market Law Review*, 45, nr 1, 2008, pp. 1-11.
- Prechal, S., EU Gender Equality Law: a source of inspiration for other EU legal fields?, *European Gender Equality Law Review*, nr. 1, 2008, pp. 8-14.
- Prechal, S., De emancipatie van 'het algemene transparantiebeginsel', *SEW*, nr. 9, 2008, pp. 316-322.
- Woltjer, A.J.Th., Gemeenschapsrechtelijke beginselen en het Europees migratierecht, *Migrantenrecht*, 2008, volume 23 , issue 1, pp. 15-20.

Vakpublicaties

- Boswijk, P. & M. de Blois, Grenzenloze intolerantie, *NJB*, jrg. 83, nr. 4, 2008, pp. 221.⁵
- Burri, S.D., Rechtspraakoverzicht gelijke behandeling. Selectie van rechterlijke uitspraken en oordelen van de Commissie gelijke behandeling, december 2006 tot en met december 2007, *Sociaal Maandblad Arbeid*, nr. 3, 2008, pp. 151-158.
- Burri, S.D. & S. Prechal (ed.), *EU Gender Equality Law*, 1e druk, Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008, 27 pp.
- Linden-Smith, M. van der, H. Tigchelaar & U.R.M.Th. de Vries, Identiteitsfraude en privacy, *Privacy en Informatie*, jaargang 11, nummer 4, pp. 171-178.⁶
- Linden-Smith, M. van der, & T. Wisman, My secret life as an average person. Anonieme gegevensverzamelingen en informatiele privacy, *Tijdschrift voor Internetrecht*, jaargang 1, nummer 4, 2008, pp. 86-89.
- Woltjer, A.J.Th., Niets is zeker, en zelfs dat niet, *Ars Aequi*, 2008, nr. 1, pp. 30-34.

Annotaties

- Brouwer, E.R., annotatie onder ABRvS 19 december 2007, in: H. Battjes en K.M. Zwaan (red.), *Rechtspraak Vreemdelingenrecht 2007*, Nijmegen: Ars Aequi Libri, 2008, nr. 80, pp. 389-392.
- Brouwer, E.R., annotatie onder HvJEG 31 januari 2006, *Common Market Law Review* 2008, nr. 45, pp.1251-1267.
- Cornelisse, G.N., annotatie onder EHRM 29 januari 2008 (JV 2008/104), *JV* 2008, pp. 413-418.

5 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Human Rights

6 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Human Rights

- Cornelisse, G.N., annotatie onder ABRvS 16 mei 2008, JV 2008, 271, pp. 1217-1219.
- Cornelisse, G.N., annotatie onder EHRM 22 mei 2008, JV 2008, 265, pp. 1155-1158.
- Cornelisse, G.N., annotatie onder ABRvS 15 september 2008 (JV 2008/398), JV 2008, p 1818.
- Cornelisse, G.N., annotatie onder EHRM 2 oktober 2008, JV 2008, 414, pp. 1915-1917.
- Helm, I. van der, annotatie onder CRvB 11 april 2007, Sociaal Maandblad Arbeid nr. 3, 2008, pp. 159-164.
- Leeuw, M.E. de, annotatie onder HvJEG 18 december 2007, SEW 2008, afl. 7/8, pp. 300-303.
- Nehmelman, R. & M.J. Kanne, annotatie onder ABRvS 5 december 2007, JB 8 februari 2008, Jrg. 15, Afl. 2, pp. 126-144.
- Nehmelman, R., annotatie onder Gerechtshof's-Gravenhage 20 december 2007, de SGP-zaak en een ieder verbindende verdragsbepalingen, in: H. Battjes en K.M. Zwaan (red.), Rechtspraak Vreemdelingenrecht 2007, Nijmegen, Ars Aequi Libri 2008, pp. 497-511.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder HvJEG 4 oktober 2007 (Polat), EHRC 2008, afl. 1, nr. 1, pp. 7-8.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM 6 december 2007, EHRC 2008, afl. 3, nr. 33, pp. 305-306.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder HvJEG 11 december 2007, EHRC 2008, afl. 3, nr. 31, pp. 279-280.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM (GC) 20 december 2007, EHRC 2008, afl. 3, nr. 36, pp. 333-334.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM (GC) 29 januari 2008, EHRC 2008, afl. 4, nr. 50, pp. 494-495.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM (GC) 28 februari 2008, EHRC 2008, afl. 4, nr. 59, pp. 586-588.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM 24 april 2008, EHRC 2008, afl. 6, nr. 79, pp. 781-783.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM (GC) 27 mei 2008, EHRC 2008, afl. 7, nr. 91, pp. 906-907.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM (GC) 23 juni 2008, EHRC 2008, afl. 8, nr. 97, pp. 578-579.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder EHRM 17 juli 2008, EHRC 2008, afl. 9, nr. 116, pp. 1161-1163.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder HvJEG 25 juli 2008, EHRC 2008, afl. 10, nr. 120, pp. 1193-1194.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder Hof Amsterdam 22 mei 2008, NAV 2008, afl. 5, nr. 42, pp. 378-380.
- Woltjer, A.J.Th., annotatie onder CAT 22 januari 2007, in: H. Battjes en K.M. Zwaan (red.), Rechtspraak Vreemdelingenrecht 2007, Nijmegen: Ars Aequi Libri, nr. 2, pp. 31-32.

C. Taken, functies, bevoegdheden en instrumenten:

C1. Machtenscheiding, machtenspreiding en accountability

Wetenschappelijke publicaties:

- Brink, A., van den, Van rechtsinstrumenten naar rechtshandelingen: 'Lissabon' en de introductie van een Europees primaat van de wetgever, SEW, nr. 79, 2008, pp. 166-170.
- Jancic, D., National parliaments beyond the Lisbon drama: recollecting the European roots, Legal Life – Journal of Legal Theory and Practice, Vol. 5, No. 13, Law and International Integrations, 2008, pp. 827-858.
- Lavrijssen, S. & L. Hancher, European Regulators in the Network Sectors: Evolution or Revolution?, in: G. Arts, W. Dicke, L. Hancher, (eds), New Perspectives on Infrastructure Investment, The Hague: SDU, 2008, pp. 125-145.
- Ortlep, R. & M.J.M. Verhoeven, The struggle of the Dutch Council of State in Applying Marks & Spencer, REALaw, nr. 1, 2008, pp. 91-100.
- Verhoeven, M.J.M., De rechtstreekse werking van de communautaire beschikking, Ars Aequi nr 3, 2008, pp. 214-216.
- Widdershoven, R.J.G.M., H.F.M.W. van Rijswijk, A.A. Freriks, Ch.W. Backes, F.A.G. Groothuijse, A.M. Keessen, & J.J.H. van Kempen, EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, 2de geheel herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, 640 pp.⁷
- Widdershoven, R.J.G.M., A. Freriks, A. Blomberg, B. van den Broek, T. de Gier & M. van Rijswijk, Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu Uitgevers, 2008, 238 pp.⁸

⁷ Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht

⁸ Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht

- Zwart, T., The reflection of cross-border law practice in the organisation and regulation of the profession, http://chairemadp.sciences-po.fr/pdf/seminaires/2008/Contribution_Tom_Zwart_8_fev_2008.pdf, February 2008.

Vakpublicaties

- Besselink, L.F.M., D. Curtin & J-H. Reestman, Instemmingsvereiste en behandelingsvoorbehoud voor EU-besluiten: nu of nooit, *Nederlands Juristenblad*, jrg. 83, nr. 22, 2008, pp. 1073-1074.
- Cornelisse, G.N., Book review: R. Penninx, M. Berger and K. Kraal (eds.), *The dynamics of international migration and settlement in Europe: a state of the art*, *Amsterdam Law Forum*, Vol. 1, nr. 1, 2008, pp. 115-118, <http://ojs.uvu.nl/alf/index>.
- Jancic, D., Book review: O. Tans, C. Zoethout and J. Peters (Eds.), *National Parliaments and European Democracy: A Bottom-up Approach to European Constitutionalism*, *Common Market Law Review*, vol. 45, issue 5, 2008, pp. 1552-1554.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Januari, nr. 1, 2008, pp. 7-16.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Februari, nr. 2, 2008, pp. 6-11.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Maart, nr. 3, 2008, pp. 9-15.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, April, nr. 4, 2008, pp. 10-15.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Mei, nr. 5, 2008, pp. 10-15.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Juni, nr. 6, 2008, pp. 8-15.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Juli, nr. 7, 2008, pp. 10-14.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Augustus, nr. 8, 2008, pp. 8-14.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, September, nr. 9, 2008, pp. 9-14.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, Oktober, nr. 10, 2008, pp. 9-13.
- Nehmelman, R., Gemeentewet Actueel, Actuele informatie literatuur, in: C.A.J.M. Kortmann & C.J. Versteden (red.), *De Gemeentewet en haar toepassing*, November, nr. 11, 2008, pp. 10-13.

C2. Taakverdeling binnen Europese rechtsorde (algemene en specifieke terreinen)

Wetenschappelijke publicaties:

- Eijken, H. van, *Onderwijsdiensten: een burgerrecht, maar wie betaalt de rekening?*, *Nederlands Tijdschrift voor Europees recht*, nr. 1-2, 2008, pp. 1-7.
- Evans, S., *The Services Directive: (too) great expectations? An initial overview of the rights and obligations under the Services Directive*, in: J.W. van de Gronden (ed.), *The EU and WTO Law on Services: Limits to the Realisation of General Interest Policies within the Services Markets?*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 7-30.
- Heithuis, E.J.W., *Steeds weer misverstanden over de tbs-regeling in de inkomstenbelasting*, *Weekblad fiscaal recht*, nr. 6756, 2008, pp. 273-278.
- Heithuis, E.J.W., P. Kavelaars & B.F. Schuver, *Inkomstenbelasting*, Fed fiscale studieserie, vierde geheel herziene druk, Deventer, Kluwer 2008, 744 pp.
- Heithuis, E.J.W., *Eerste jurisprudentie met betrekking tot de tbs-regelingen in de inkomstenbelasting*, *Weekblad fiscaal recht*, nr. 6765, 2008, pp. 543-551.
- Heithuis, E.J.W., *Voorstellen Engelen cs voor VPB 2010: Ei van Columbus?*, *Weekblad fiscaal recht*, nr. 6782, 2008, pp.1067-1077.

- Heithuis, E.J.W., Onzakelijke leningen. Een nieuw fenomeen of oude wijn in nieuwe zakken?, Maandblad BelastingBeschouwingen, nummer 4 april, 2008, pp.156-166.
- Hessel, B., Vijftien prejudiciële vragen in de zaak Sint Servatius, Bouwrecht, nr. 2, 2008, pp. 83-92.
- Hessel, B., 1001 vragen over staatssteun, de praktijk van de decentrale overheden, Praktijckahiers Europees recht, deel 2, Den Haag, Sdu uitgevers 2008, pp. 11-60 .
- Hessel, B., 1001 vragen over staatssteun, de praktijk van de decentrale overheden, Praktijckahiers Europees recht, deel 2, Den Haag, Sdu uitgevers 2008, pp. 183-205.
- Hessel, B., The Effects of the Service Directive for Local and Regional Authorities, in: J.W. van de Gronden (Ed), The EU and WTO Law on Services. Limits to the Realisation of General Interest Policies within the Services Markets?, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 75-96.
- Mens, K.L.H. van, De ontwikkeling van belastingheffing in Suriname, in: K.L.H van Mens & I.J. Mosquera Valderrama, the Surinam papers, Amersfoort: SDU Fiscale & Financiële Uitgevers 2008, pp. 71-82.
- Michielse, G.M.M., De Europese Moeder-dochterrichtlijn – uitgekeerde winsten bronbelasting en belastingkredieten, NTFR Beschouwingen, nr. 31, 2008, pp. 12-17.
- Monteiro, M.D.L. de en F. Sonneveldt, Internationale suggesties voor de nieuwe Wet schenk- en erfbelasting, Weekblad voor Privaatrecht- Notariaat- en Registratie, nr. 6757, 2008, pp. 430-435.
- Mosquera Valderrama, I.J., International tax developments in the tax treatment of interest, royalties and other flows of income: The case of Surinam, in: K.L.H van Mens & I.J. Mosquera Valderrama, the Surinam papers, eerste druk, Amersfoort, SDU Fiscale & Financiële Uitgevers 2008, pp. 91-122.
- Mosquera Valderrama, I.J., The CCCTB compatible with national GAAP? What's next?, Intertax, vol. 36, issue 8/9, 2008, pp. 359-370.
- Mosquera Valderrama, I.J., Experiencia Holandesa sobre el uso del Derecho Comparado en la Construcción del Derecho Financiero y la Reciente Reforma Tributaria de 2007, Impuestos, nr. 7, 2008, pp. 99-106.
- Mourik, M.J.J.R. van, Eigen geld of vreemd geld, that's the question, Weekblad voor Fiscaal Recht, nr. 6784, 2008, pp. 1147-1157.
- Mourik, M.J.J.R. van, M.J. Hogeveen, G.T.K. Meussen, A.C. Rijkers, & W.A.P. van Roij, Inleiding belastingheffing ondernemingen en particulieren, 8ste geheel herziene druk, Amersfoort: SDU 2008, 346 pp.
- Ottow, A.T., Sectorspecifieke regulering en toezichhouders in het bijzonder op het gebied van telecommunicatie, in: K.L.H. Van Mens & I.J. Mosquera Valderrama (red.), The Surinam Papers, Amersfoort: Sdu Ficale & Financiële Uitgevers, 2008, pp. 175-191.
- Prechal, S. & S.A. de Vries, Viking/Laval en de grondslagen van het internetmarktrecht, SEW, nr.11, 2008, pp. 425-440.
- Sonneveldt, F. & J.C.L. Zuiderwijk, (Echt)scheiding en fiscale aspecten, deel 7 MSR, achtste geheel herziene druk, Amersfoort: SDU 2008, 114 pp.
- Sonneveldt, F. & B.B.A. de Kroon, Internationale inspiratie voor een nieuwe Successiewet, Weekblad voor Fiscaal Recht, nr. 6766, 2008, pp. 592-599.
- Vries, S.A., de, annotatie onder HvJEG 17 april 2007: Case C-470/03, A.G.M.-COS.MET Srl v. Suomen valtio, Tarmo Lehtinen, Judgment of the Grand Chamber of the Court of 17 April 2007, Common Market Law Review, Vol. 45, issue 2, 2008, pp. 569-586.
- Vries, S.A., de, Harmonization of services of general economic interest: where there's a will there's a way!, in: J.W. Gronden (ed.), The EU and WTO Law on Services: Limits to the Realisation of General Interest Policies within the Services Markets?, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 139-158.
- Waerzeggers, C.J., VAT in francophone Africa, in: R. Krever (ed.), VAT in Africa, Pretoria (Zuid-Afrika): Pretoria University Law Press, 2008, pp. 217-245.
- Wilde, M.F. de, Bestrijding van witwaspraktijken; een strafrechtelijk, economisch en fiscaal perspectief, Weekblad Fiscaal Recht, nr. 6747, 2008, pp. 28-33.

Vakpublicaties:

- Heithuis, E.J.W & R.P. van de Dool (red.), Compendium Vennootschapsbelasting, zevende druk, Deventer: Kluwer 2008, 430 pp.
- Heithuis, E.J.W., Het gat van € 475 miljoen. I want my money back (column), Weekblad fiscaal recht, nr. 6756, 2008, pp. 859-860.

- Heithuis, E.J.W., Geef mij m'n belastingschuldenaftrek in box 3 (terug)! (column), Weekblad fiscaal recht, nr. 6757, 2008, pp. 305-306.
- Heithuis, E.J.W., Ook ruim baan voor de VBI! (column), Weekblad fiscaal recht, nr. 6759, 2008, pp. 371-372.
- Heithuis, E.J.W., De DGA in de loonbelasting, uit de loonbelasting ... in de loonbelasting, Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht, 2008, nr 1487.
- Heithuis, E.J.W., Rechterlijke uitspraken over de tbs-regelingen soms onnavolgbaar, Vakblad voor de MKB-Adviseur, nr. 6, 2008, pp. 6-10.
- Heithuis, E.J.W., De immer intrigerende fiscale positie van de dga, Tribuut, nr. 5, 2008, pp. 18-27.
- Hessel, B. (red.), 1001 vragen over staatssteun, de praktijk van de decentrale overheden, Praktijkcahiers Europees recht, deel 2, Den Haag, Sdu uitgevers 2008, 217 pp.
- Hurk, R.J.M.M. van den, De herinvesteringsreserve: de kaders worden steeds duidelijker, Vakblad voor de MKB-Adviseur, nr. 10, 2008, pp. 26-29.
- Immerseel, S.F. van, Commentaar Hoofdstuk 6 en 7 Algemene wet bestuursrecht en artikel 22j t/m 25b Algemene Wet inzake Rijksbelastingen, Nederlandse Documentatie Fiscaal Recht (NDFR), www.ndfr.nl, 2008.
- Kort, J.W.J. de, Uitkeringen uit een trust: periodieke uitkeringen of inkomen uit sparen en beleggen, NTFR-Beschouwingen, nr. 9, 2008, pp.12-17.
- Kort, J.W.J. de, Ontwikkelingen emigratieheffing bij aanmerkelijk belang: N-zaak en verder, Weekblad Fiscaal Recht, 2008, nr. 6765, pp. 551-556.
- Kort, J.W.J. de, De aanmerkelijk belanghouder, NTFR-Beschouwingen, nr. 10, 2008, pp.12-17.
- Mens, K.L.H. van, Is Liechtenstein een Schurkenstaat?, Tijdschrift Formeel Belastingrecht, nr. 4, 2008, pp. 2-5.
- Mens, K.L.H. van & I.J. Mosquera Valderrama (eds.), the Surinam papers, eerste druk, Amersfoort: SDU 2008.
- Monteiro, M.D.L. de, De 90%-regeling in de Successiewet, Estate Planner, 6^e jaargang, mei/juni 2008, pp. 1-6.
- Monteiro, M.D.L. de & B.B.A. de Kroon, Wijzigingen in de Franse estateplanningspraktijk, Estate Planning, 11^e jaargang, 2008, nr. 1, pp. 14-18.
- Monteiro, M.D.L. de, Nederlandse Documentatie Fiscaal Recht (NDFR), onderdeel Successiewet en Wet op Belastingen van rechtsverkeer, commentator van de artikelen 1 t/m 5, 7, 9, 10, 14 t/m18 SW 1956, www.ndfr.nl, 2008.
- Mourik, M.J.J.R. van, Bijleenregeling en partners: ingewikkeld?, Tribuut, nr. 1, 2008, pp. 28-34.
- Mourik, M.J.J.R. van, Eigenlijke en fictieve eigen woning, Fiscaal Praktijkblad, nr. 13, 2008, pp. 14-16.
- Mourik, M.J.J.R. van, Ongehuwd en ongeregistreerd samenwonenden en de eigen woning, Belastingbrief, nr. 7, 2008, pp. 2-8.
- Sonneveldt, F. & C.J.M. Martens, Wegwijs in de Successiewet, dertiende druk, Amersfoort: SDU 2008, 342 pp.
- Sonneveldt, F., Onvolkomenheden in de SW 1956 en het BvdB 2001, Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht, 2008, 66, pp. 1-4.
- Sonneveldt, F., De laatste ontwikkelingen rondom remigratie in het kader van de Successiewet 1956, Belastingbrief, november 2008, pp. 1-2.
- Volkerink, B.S.I., Tax Policy in Sub-Saharan Africa, ECORYS Research Programme, <http://www.ecorys.com/dmdocuments/ERP%20-%20Tax%20Policy.pdf>, 2008.
- Vries, S.A., de, De financiering van de publieke mediaopdracht in Europa: zijn de grenzen al in zicht?, Mediaforum, nr. 4, 2008, pp. 169-171.

Annotaties

- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 41 805 (BNB 2008/90c), BNB 2008, pp. 1600-1602.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 42 180 (BNB 2008/91c), BNB 2008, p. 1609.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 42 215 (BNB 2008/92c), BNB 2008, pp. 1622-1623.

- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 42 260 (BNB 2008/93c), BNB 2008, pp. 1633-1634.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 42 305 (BNB 2008/94c), BNB 2008, pp. 1641-1642.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 21 september 2007 nr. 42 575 (BNB 2008/95c), BNB 2008, pp. 1658-1659.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 19 oktober 2007 nr. 41 852 (BNB 2008/96), BNB 2008, pp. 1665-1667.
- Heithuis, E.J.W., annotatie onder HR 26 oktober 2007 nr. 41 619 (BNB 2008/97), BNB 2008, pp. 1673-1674.
- Kort, J.W.J. de, annotatie onder HR 23 november 2007, FED 2008/27, pp. 9-11.
- Kort, J.W.J. de, annotatie onder HR 18 april 2008, FED 2008/55, pp. 18-20.
- Monteiro, M.D.L de, annotatie onder Hof Den Bosch, 22 februari 2008, NTFR 2008/680, p. 1.
- Monteiro, M.D.L de, annotatie onder HR 18 januari 2008, NTFR 2008/155, p. 1.
- Monteiro, M.D.L de, annotatie onder HR 6 juni 2008, NTFR 2008/1233, p. 1.
- Monteiro, M.D.L de, annotatie onder Rb Haarlem, 21 februari 2008, NTFR 2008/867, p. 1.
- Waerzeggers, C.J., annotatie onder Rb Brussel (België) 4 oktober 2007, TFR 2008, pp. 663-665.

C3. Het Europees sociaal model

Wetenschappelijke publicaties

- Brink, A., van den, & W. Dicke, Marktwerking in infrastructuren, Bestuurskunde, nr. 3, 2008, pp. 86-94.
- Burri, S.D., Un regard critique sur l'approche de genre en droit du travail communautaire, in : Auvergnon, P. (ed.), Genre et droit social, Bordeaux : Presses Universitaires de Bordeaux, 2008, pp. 53-71.⁹
- Burri, S.D., M. van den Brink, J.E. Goldschmidt & T. Loenen, European Equality Law: or Loosing Sight of the Wood for the Trees, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn & A.G. Veldman (eds.), Social Responsibility in Labour Relations, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 353-370.¹⁰
- Burri, S.D., Overuren en overwerktoeslagen van deeltijders; a 'continuing story' of een nieuwe wending? Het arrest Voß in het licht van Helmig en Elsner, Nederlands Tijdschrift voor Europees recht, nr. 6, 2008, pp. 159-164.
- Burri, S.D., Legal Approaches to some Aspects of the Reconciliation of Work, Private and Family Life in Thirty European Countries, European Commission Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/docs/reconciliation_final_28_august_en.pdf, Augustus 2008.
- Dorssemont, F., Transnationaliteit als bevoegdheidscriterium voor de Europese ondernemingsraad: de British Airways casus. Commentaar bij Arbrb. Brussel, 6 december 2006, Sociaalrechtelijke Kronieken, nr. 3, 2008, pp. 131-137.
- Dorssemont, F., Le droit des syndicats d'expulser des membres en raison de leurs convictions politiques. Cour européenne des droits de l'homme, Associated Society of Locomotive Engineers & Fireman (A.S.L.E.F.) c. Royaume-Uni, 27 février 2007, Revue trimestrielle des Droits de l'homme, nr. 74, 2008, pp. 549-572.
- Dorssemont, F. & A. van Hoek, De collectieve actie bij arbeidsconflicten in Rome II, Tijdschrift voor Belgisch Handelsrecht, nr. 6, 2008, pp. 515-534.
- Dorssemont, F., Corporate Social Responsibility and (European) Labour Law, Friends or Foes?, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn & A.G. Veldman (eds.), Social Responsibility in Labour Relations, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 47-72.
- Dorssemont, F., Responsabilité sociale des entreprises et droit du travail (européen), amis ou ennemis?, La revue de l'IRE, nr. 2, 2008, pp. 55-85.
- Hessel, B., Social Responsibility of Enterprises: A Bridge between Labour and Economic Law, in: F. Pennings, Y. Konijn, and A. Veldman (Eds), Social Responsibility in Labour Relations, European and Comparative Perspectives, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 73-90.

⁹ Eerder opgenomen in jaarverslag 2007, is in 2008 in een andere editie uitgegeven.

¹⁰ Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Human rights

- Jaspers, A.P.C.M., Het Hof van Justitie van de EG en het arbeidsrecht: Europeanisering van het nationale arbeidsrecht?, *Sociaal Maandblad Arbeid*, nr. 1, 2008, pp. 7-18.
- Jaspers, A.P.C.M., Representativiteit: representeren of vertegenwoordigen?, *Arbeidsrechtelijke Annotaties*, nr. 1, 2008, pp. 4-42.
- Jaspers, A.P.C.M., Collectieve actie door vakbonden beperkt wegens strijd met vrijheid van diensten en vestiging, *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht*, nr. 12, 2008, pp. 56-60.
- Jaspers, A.P.C.M., De permanente vraagstukken in het CAO-recht, *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht* nr. 12, 2008, pp. 335-343.
- Pennings, F.J.L. & I. Borghouts-van de Pas, Arbeidsparticipatie van jonggehandicapten: Een onderzoek naar Europese systemen en praktijken, eerste druk, Tilburg: OSA, 2008, 151 pp.
- Pennings, F.J.L. & B. Hofman, Het beste jongetje van de klas? Nederlandse sociale zekerheid en IAO-verdragen, *Nederlands tijdschrift voor sociaal recht*, 23, nr. 5, 2008, pp. 146-154.
- Pennings, F.J.L. & M. Korda, The legal character of international social security standards, *European Journal of Social Security*, 10(2), 2008, pp. 131-158.
- Pennings, F.J.L., The responsibility of the modern enterprise in the reduction of sickness and the promotion of reintegration of disabled workers, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn & A.G. Veldman (eds.), *Social responsibility in labour relations*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, pp. 223-238.
- Pennings, F.J.L., A.G. Veldman & Y. Konijn, Introduction, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn, and A.G. Veldman (Eds.), *Social responsibility in labour relations*, Alphen aan de Rijn, Kluwer Law International (series: Studies in Employment and Social policy) 2008, pp. xxxv-xlii.
- Pennings F.J.L., A.G. Veldman & Y. Konijn, Conclusions, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn, and A.G. Veldman (Eds.), *Social responsibility in labour relations*, Alphen aan de Rijn, Kluwer Law International (series: Studies in Employment and Social policy) 2008, pp. 457-465.
- Veldman, A.G., Goed werkgeverschap en gelijk loon voor gelijke arbeid. Over redelijkheid en billijkheid, rechtsbeginselen en grondrechten, *Arbeid Integraal*, nr. 1, 2008, pp. 37-53.
- Veldman, A.G., Gedwongen pensioenontslag geoorloofd nationaal instrument van werkgelegenheidsbeleid?, annotatie onder HvJEG 16 oktober 2007, *Arbeidsrechtelijke Annotaties*, nr. 1, 2008, pp. 77-98.
- Veldman A.G., The coherency of European social policy: the ECJ caught between flexible employment policies and upholding European employment rights, in: F.J.L. Pennings, Y. Konijn and A.G. Veldman (eds.), *Social responsibility in labour relations*, Alphen aan de Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 78-91.
- Veldman, A.G., Ontslagbescherming van werkneemsters bij IVF-behandeling. De wisselwerking van Europees arbeidsomstandighedenrecht en Europees gelijkebehandelingsrecht, *Nederlands Tijdschrift voor Europees recht*, nr. 9, 2008, pp. 257-262.

Vakpublicaties

- Dorsssement, F., Arbeidsrecht raakt de openbare orde niet, *Juristenkrant*, nr. 175, 2008, p. 5.
- Dorsssement, F., Hof van Justitie censureert sociale clausule bij openbare aanbestedingen, *Juristenkrant*, nr. 169, 2008, p. 3.
- Dorsssement, F., Hof van Justitie toetst vakbondsacties aan proportionaliteit, *Juristenkrant*, nr. 162, 2008, p. 3.
- Dorsssement, F., boekbespreking van A.C. Neal (ed.), *The Changing Face of Labour Law and social policy*, *Common Market Law Review*, Vol. 45, nr.1, 2008, pp. 284-286.
- Pennings, F.J.L. & G.J.J. Heerma-van Voss (red.), *Tekst en Commentaar Socialezekerheidsrecht*, Deventer: Kluwer 2008, 828 pp.
- Pennings, F.J.L., Y. Konijn, & A.G. Veldman (eds.), *Social responsibility in labour relations – European and Comparative perspectives*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, 532 pp.
- Veldman, A.G., Een nieuwe vrucht van sociale wetgeving?, *Ter Visie*, *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht*, nr. 11, 2008/62, pp. 305-306.

Annotaties

- Helm, I., van der, annotatie onder CRvB 11 april 2007, *Sociaal Maandblad Arbeid*, nr. 3, 2008, pp. 159-164.
- Hermans, K.H., annotatie onder HvJEG 20 mei 2008, *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht*, nr. 7/8, 2008, pp. 226-227.

- Hermans, K.H., annotatie onder HvJEG 11 september 2007, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal recht, nr. 3, 2008, pp. 98-99.
- Veldman, A.G., annotatie onder HvJEG 3 april 2008, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht, nr. 6, 2008/43, pp. 192-194.
- Veldman, A.G., Discriminatoir ontslag werknemer in verband met handicap van kind, annotatie onder HvJEG 17 juli 2008, Tijdschrift voor Recht en Arbeid, nr. 1, 2008, pp. 28-30.
- Veldman, A.G., annotatie onder Conclusie Advocaat-Generaal Mazak bij zaak C-346/06, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht, nr. 12, 2008, pp. 348-350.
- Veldman, A.G., annotatie onder CGB-oordeel 2007-185, in: J.H. Gerards (red.), Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2007, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2008, pp. 366-373.

D. Rechtshandhaving

Wetenschappelijke publicaties

- Besselink, L.F.M., Geweldsmonopolie, Grondwet en krijgsmacht, in: P.P.T. Bovend'Eert, L.F.M. Besselink & J. van Schooten-van der Meer (red.), Grondwet, krijgsmacht en oorlog, Publicaties van de Staatsrechtkring, deel 26, Nijmegen Wolf Publishers, 2008, pp. 67-124.
- Boswijk, P., S. Prechal, S.A. de Vries, R.J.G.M. Widdershoven, P.C. Adriaanse, T. Barkhuysen, K. Habib, C. de Kruif, M.J.J.P. Luchtman, W. den Ouden, B. Steunenberg, J.A.E. Vervaele & W.J.M. Voermans, Implementatie van EU-handhavingsvoorschriften, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2008, 388 pp.¹¹
- Boswijk, P., S. Prechal, S.A. de Vries, R.J.G.M. Widdershoven, P.C. Adriaanse, T. Barkhuysen, K. Habib, C. de Kruif, M.J.J.P. Luchtman, W. den Ouden, B. Steunenberg, J.A.E. Vervaele & W.J.M. Voermans, Implementation of EU enforcement provisions: between European control and national practice, Review of European Administrative Law 2008, Vol. 1, no. 2, pp. 83-97.¹²
- Boswijk, P., S. Prechal, S.A. de Vries, R.J.G.M. Widdershoven, P.C. Adriaanse, T. Barkhuysen, K. Habib, C. de Kruif, M.J.J.P. Luchtman, W. den Ouden, B. Steunenberg, J.A.E. Vervaele & W.J.M. Voermans, Implementatie van EU-handhavingsvoorschriften: tussen Europese regels en nationale praktijk, Regelmaat 2008, nr. 5, pp. 180-191.¹³
- Brühem, W.A.E., Zoekmachinemisleiding? Nee, zoekersverleiding!, NJB Jaargang 83, nr. 14, 2008, pp. 817-822.
- Buijze, A.W.G.J., Subjecting executives in the financial sector to reliability scrutiny, Utrecht Law Review 2008, Volume 4, Issue 3, pp. 1-17.
- Cornelisse, G.N., De valse noodzakelijkheid van immigratiedetentie: een agenda voor onderzoek, Proces, tijdschrift voor strafrechtspeling, 3, 2008, pp. 70-77.
- Cornelisse, G.N., Internationaalrechtelijke grenzen aan immigratiedetentie: een noodzakelijke toevoeging aan een onbetwistbaar soeverein recht?, Migrantenrecht, nr. 9/10, 2008, pp. 331-337.
- Essens, O.F., Commissie vs. Raad: ronde 2. De bevoegdheid van de Gemeenschap tot het voorschrijven van strafrechtelijke sancties aan de lidstaten, Nederlands Tijdschrift voor Europees Recht, nr. 3, 2008, pp. 91-96.
- Jansen, O.J.D.M.L., The European Criminal Record in the Netherlands, in: C. Stefanou and H. Xanthaki (eds), European Criminal Record, Cambridge: Cambridge University Press 2008, pp. 211-225.
- Kummeling, H.R.B.M., A.J.Th. Woltjer, R.P. Bron, R. Dammen, V.C. Kalkhoven, E.R. Muller & L.J.J. Rogier, Bestuur, recht en veiligheid: bestuursrechtelijke bevoegdheden voor openbare ordehandhaving en terrorismebestrijding, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2008, 334 pp.
- Langbroek, P.M. & M.I. Tjaden, Developing Information and Communication Technology in the Dutch Criminal Justice Chain: Between central control and diversity in decentralized agencies, in: M. Fabri (ed.), Information and Communication Technology for the Public Prosecutor's Office, Bologna: Clueb 2007, pp. 143-184.¹⁴
- Langbroek, P.M. & M.I. Tjaden, ICT in de Strafrechtsketen, Proces 2008, nr. 1, pp. 2-8.

11 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Criminal Law

12 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Criminal Law

13 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Criminal Law

14 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag 2007

- Langbroek, P.M. & M.I. Tjaden, Het OM en geautomatiseerde gegevensuitwisseling in de strafrechtsketen. De lange weg van Compas naar GPS en VIP, *Trema* 2008, pp. 154-162.
- Linden-Smith, M. van der, Bestrijd haatzaaien!, *Tijdschrift voor Internetrecht*, jaargang 1, nummer 2, pp. 28-33.
- Prechal, S., Enforcement of EC labour law: some less felicitous consequences?, in: F. Pennings, Y. Konijn, A. and Veldman (eds), *Social Responsibility in Labour Relations – European and Comparative perspectives*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008, pp. 15-24.
- Vries, U.R.M.Th. de, H. Tigchelaar & M. van der Linden-Smith, Describing Identity Fraud: Towards a Common Definition, *SCRIPTed – A Journal of Law, Technology & Society*, 2008, Volume 5, issue 3, pp. 482-500.¹⁵

Vakpublicaties

- Addink, G.H., *Wet bibob*, in: G.H. Addink (red.), *Cremers Milieurecht*, Deventer, Kluwer 2008, pp. 1-50.
- Addink, G.H., *Gemeenterecht en Awb*, in: J.B.J.M ten Berge, *Commentaar Algemene wet bestuursrecht*, Den Haag, Elsevier, Reed Business Information, juni 2008, pp. 1-78.
- Jurgens, G.T.J.M., W.F. Prins & H.D. van Wijk, *Politiedwang*, *NTB* 2008, nr. 9, pp. 317-318.
- Jurgens, G.T.J.M., *FF Kappe met nieuwe openbare orde instrumenten?*, *NTB* 2008, nr. 10, p. 339-340.
- Jurgens, G.T.J.M., *Commentaar op de artikelen 5:32-5:36 Awb*, in: J.B.J.M. ten Berge e.a. (red.), *Commentaar Algemene wet bestuursrecht*, 's-Gravenhage: Reed Business.
- Kummeling, H.R.B.M., *Recent Elections in the Netherlands*, in: *Fighting against electoral fraud – complaints and appeals procedures*, Strasbourg, 30 september 2008, CDL-EL (2008)005, pp. 31-35, [http://www.venice.coe.int/docs/2008/CDL-EL\(2008\)005-bil.asp#_Toc193536808](http://www.venice.coe.int/docs/2008/CDL-EL(2008)005-bil.asp#_Toc193536808).

Annotaties

- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder CBB 30 augustus 2007*, (AB 2008/6), AB 2008, pp. 32-33.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder CBB 12 juni 2007* (AB 2008/7), AB 2008, p. 39.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder CBB 26 juni 2007*, (AB 2008/15), AB 2008, pp. 72-73.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 07 november 2007* (AB 2008/19), AB 2008, p. 102 .
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder Rb 's-Hertogenbosch, 26 maart 2007* (AB 2008/49) en *ABRvS 16 januari 2008* (AB 2008/50), AB 2008, pp. 288-289.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 30 januari 2008* (AB 2008/57), AB 2008, pp. 319-320.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 16 januari 2008* (AB 2008/59), AB 2008, pp 326-327.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 16 januari 2008* (AB 2008/70) en *Rb Utrecht 02 maart 2007* (AB 2008/71), AB 2008, pp. 381-385.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 22 augustus 2007*, (AB 2008/72), AB 2008, p. 388.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 13 april 2007* (AB 2008/87), *ABRvS 27 juni 2007* (AB 2008/88) en *CRvB 23 november 2007* (AB2008/89), AB 2008, pp. 444-445.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 25 juli 2007* (AB 2008/96) en *ABRvS 22 augustus 2007* (AB 2008/97), AB 2008, p. 477.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 06 februari 2008* (AB 2008/103), AB 2008, pp. 502-503.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 06 februari 2008* (AB 2008/104), AB 2008, p. 506.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 07 juni 2006* (AB 2008/117), AB 2008, p. 564.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder Rb Rotterdam 10 januari 2008* (AB 2008/122), AB 2008, pp. 576-578.
- Jansen, O.J.D.M.L., *annotatie onder ABRvS 10 december 2003* (AB 2008/131) en *ABRvS 9 mei 2007* (AB 2008/132) AB 2008, p. 616.
- Jansen, O.J.D.M.L., & R. Ortlep, *annotatie onder CBB 28 februari 2008* (AB 2008/139), AB 2008, pp. 665-666.

15 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Human Rights

E. Rechtsbescherming & rechtspleging.

Wetenschappelijke publicaties

- Bruinsma, J.F., De stille macht. De rechtspolitiek van het Europese Hof van Justitie, in: F. Becker, M. Hurenkamp en M. Sie Dhian Ho (red.), Het ongemak over Europa, WBS Jaarboek 2008, Amsterdam: Mets & Schilt 2008, pp. 57-70.
- Doornbos, N., De regulering van de kwaliteit van tolken en vertalers, een rechtssociologische analyse, Nederlands Juristenblad, nr. 20, 2008, pp. 1219-1223.
- Jansen, O.J.D.M.L., Comparative inventory of Silencio positivo, Institute of Constitutional and Administrative Law, Utrecht School of Law September 2008, p. 1-14, in: Oswald Jansen (ed.), Comparative inventory of Silencio positivo, 189 pp., http://www.ez.nl/Actueel/Kamerbrieven/Kamerbrieven_2008/December_2008/Invoering_Lex_Silencio/Comparative_Inventory_of_Silencio_Positivo.
- Jurgens, G.T.J.M. & P.J.J. van Buuren, Ontwikkelingen in het belanghebbendenbegrip: de rechter vaart een ruimere koers, in: G.H. Addink e.a. (red.), Grensverleggend bestuursrecht : opstellen voor prof. mr. J.B.J.M. ten Berge ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar Staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Utrecht, Deventer: Kluwer 2008, pp. 325-349.¹⁶
- Knook, ADL., The Independent and Impartial Judge, European Review of Public Law, vol. 20, no. 2, 2008, pp. 987-994.
- Langbroek, P.M., Entre responsabilisation et indépendance des magistrats: la réorganisation du système judiciaire des Pays-Bas, Revue Française d'administration publique 2008, no. 125, pp. 67-79.
- Langbroek, P.M. & M. Fabri, Existirá um juiz adequado para cada processo? Um estudo comparativo sobre a distribuição de processos em seis países europeus, JULGAR 04, Janeiro – Abril 2008, pp. 11-36.
- Langbroek, P.M. & M. Fabri, Is There a Right Judge for Each Case? A Comparative Study of Case Assignment in Six European Countries, European Journal of Legal Studies 2007, nr. 2, pp. 1-28.¹⁷
- Langbroek, P.M. & G.Y. Ng, Het bestuursrecht voor de rechterlijke macht, in: G.H. Addink et. al., Grensverleggend Bestuursrecht (Ten Berge-bundel), Alphen a.d. Rijn: Kluwer 2008, pp. 61-82.
- Langbroek, P.M., Toedeling van zaken en rechterlijke integriteit in Nederlandse gerechten, in: J.B.J.M ten Berge en A.M. Hol (red.), De onafhankelijke rechter, Den Haag: Bju 2007, pp. 95-123.¹⁸
- Ortlep, R., Het besluitbegrip: een verdampende theorie, RMThemis 2008, nr. 6, pp. 243-252.
- Ortlep, R., Veronderstelde aantasting en het in de regel uitsluiten van overheidsaansprakelijkheid, O&A, nr. 5, 2008, pp. 246-258.
- Ortlep, R. & Willemsen, P.A., De invoering van de tussenuitspraak in het bestuursprocesrecht, in: G.H. Addink e.a. (red.), Grensverleggend bestuursrecht (Ten Berge-bundel), Alphen aan den Rijn: Kluwer 2008, pp. 427-442.
- Ottow, A.T., Het gevecht tegen de windmolens. De invloed van het Europese recht op het nationale procesrecht, in: N. Van Eijk & B. Hugenholtz (red.), Dommering-bundel, Amsterdam: Otto Cramwinkel 2008, pp. 265-279.
- Ottow, A.T., & E. Doing-Bierens, Enige contouren van het economisch bewijsrecht, JBPlus 2008, nr. 4, pp. 170-187.
- Prechal, S., Free Movement and Procedural Requirements: Proportionality Reconsidered, Legal Issues of Economic Integration, vol. 35, nr. 3, 2008, pp. 201-216.
- Rijpkema, P., Aanpassing van de kantonrechttersformule is geen taak voor de rechter, NJB, jaargang 83, nr. 44/45, pp. 2754-2758.
- Widdershoven, R.J.G.M., M.J.M. Verhoeven, R. Ortlep, A. Buijze, K.L.H. van Mens, & M.B.A. van Hout, Evaluatie belastingrechtspraak in twee instanties, Eindrapport fase II, Research Memoranda 2008, jaargang 4, no. 4, Raad voor de rechtspraak 2008, pp. 127.
- Widdershoven, R.J.G.M. Het bestuursrechtelijk appel revisited, in: G.H. Addink, G.T.J.M. Jurgens, Ph.M. Langbroek, R.J.G.M. Widdershoven (red.), Grensverleggend Bestuursrecht (Ten Berge-bundel), Alphen a/d Rijn: Kluwer 2008, pp. 475-496.

16 Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het programma Omgevingsrecht

17 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag 2007

18 Deze publicatie is niet opgenomen in het jaarverslag 2007

- Widdershoven, R.J.G.M., J.E.M. Polak, B.P.M. van Ravels, A.A. van Rossum, B.J. Schueler, M.K.G. Tjepkema & C. Waling, Overheidsaansprakelijkheid anno 2008: de stand van de rechtsontwikkeling, *Overheid & Aansprakelijkheid* 2008, no. 2a, 47, pp. 101-126.¹⁹
- Widdershoven, R.J.G.M., De redelijke termijn en het ambtenarenrecht, in: *Tijdschrift voor Ambtenarenrecht*, Jubileumnummer 25 jaar TAR, 2008/10, pp. 778-788.
- Willemsen, P.A., Een meer definitieve geschilbeslechting in het bestuursrecht in rechtsvergelijkend perspectief (preadvies voor de Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008, 96 pp.

Vakpublicaties

- Immerseel, S.F. van, Naheffing bij anderen dan de inhoudingsplichtige, *Weekblad Fiscaal Recht*, nr. 6779, 11 september 2008, pp. 974-977.
- Immerseel, S.F. van, Eigenaardigheden in het fiscale bestuursrecht, *Journaal Bestuursrecht*, nr. 18, oktober 2008, pp. 290-293.
- Jansen, O.J.D.M.L. (ed.), Comparative inventory of *Silencio positivo*, http://www.ez.nl/Actueel/Kamerbrieven/Kamerbrieven_2008/December_2008/Invoering_Lex_Silencio/Comparative_Inventory_of_Silencio_Positivo.
- Langbroek, P.M. Klagen over rechters, gerechtsbesturen en gerechtsambtenaren (Opinie), *Nederlands Juristenblad*, 2008, no. 11, pp 642-643.
- Langbroek, P.M., B. Mahony & M. Zimmer (red.), *International Journal for Court administration*, 2008, no. 1, <http://data.memberclicks.com/site/iaca/IJCA-InauguralIssue-January2008.pdf>, Januari 2008.
- Langbroek, P.M., B. Mahony & M. Zimmer (red.), *International Journal for Court administration*, 2008, no. 2, <http://data.memberclicks.com/site/iaca/IJCA-SecondIssue-October2008.pdf>, Oktober 2008.
- Langbroek, P.M., & B. Mahony, From the Co-Managing Editors: The Importance of Effective Court Administration, 2008, no. 1, <http://data.memberclicks.com/site/iaca/IJCA-InauguralIssue-January2008.pdf>, Januari 2008.
- Langbroek, P.M., & B. Mahony, From the Co-Managing Editors: From this issue to the next: Globalization and Court Administration, 2008, no. 2, <http://data.memberclicks.com/site/iaca/IJCA-SecondIssue-October2008.pdf>, pp. 1.

Annotaties

- Eijken, H. van, & M.J.M. Verhoeven, annotatie onder HvJEG 12 juni 2008 C-458/06 (AB 2008/226), AB 2008, pp 1169-1171.
- Eijken, H. van, & R. Ortlep, annotatie onder HvJEG 17 juli 2008 (AB 2008/268), AB 2008, pp 1403-1404.
- Hol, A.M., annotatie onder Rb Zwolle, 17 september 2008, RBOH, pp. 154-161.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 12 december 2007 (AB 2008/2), AB/2008, p. 18.
- Ortlep, R. & P.A. Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 19 september 2007 (AB 2008/10), AB 2008, pp. 54-55.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 28 november 2007 (AB 2008/20) en Hof Amsterdam 12 juni 2007 (AB 2008/21), AB 2008, pp. 111-112.
- Ortlep, R. & Verhoeven, M.J.M., annotatie onder ABRvS 5 september 2007, SEW 2008, p. 33-34.
- Ortlep, R., annotatie onder GvEA 12 september 2007 (AB 2008/39), AB 2008, pp. 221-222.
- Ortlep, R., annotatie onder HR 7 december 2007 (AB 2008/82), AB 2008, pp. 427.
- Ortlep, R., annotatie onder HvJEG 11 december 2007 (AB 2008/91), AB 2008, pp. 461-463.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 5 december 2007, (AB 2008/116), AB 2008, pp. 561-562.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 23 januari 2008, (AB 2008/121), AB 2008, pp. 573-574.
- Ortlep, R. & Verhoeven, M.J.M., annotatie onder ABRvS 5 maart 2008, AB 2008, 157, AB 2008, pp. 778-781.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 9 april 2008, (AB 2008/166), AB 2008, pp. 843-844.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 28 maart 2008, (AB 2008, 171), AB 2008, pp. 870-871.

¹⁹ Deze publicatie is tot stand gekomen in samenwerking met het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht

- Ortlep, R. & Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 22 februari 2008 (AB 2008/172), AB 2008, pp. 873-874.
- Ortlep, R., annotatie onder Hof Den Bosch 20 maart 2008 (AB 2008/193), AB 2008, p. 994.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 4 juni 2008 (AB 2008/208), AB 2008, p. 1075.
- Ortlep, R., annotatie onder CRvB 5 juni 2008 (AB 2008/220), AB 2008, pp. 1138-1139.
- Ortlep, R., annotatie onder HR 25 april 2008 (AB 2008/227), AB 2008, pp. 1173-1174.
- Ortlep, R., annotatie onder HR 25 april 2008 (AB 2008/259), AB 2008, pp. 1348-1351.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 10 juli 2008 (AB 2008/270), AB 2008, pp. 1408-1410.
- Ortlep, R., annotatie onder CRvB 29 juli 2008 (AB 2008/272), AB 2008, p. 1416.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 2 juli 2008 (AB 2008/278), AB 2008, p. 1456.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 27 juni 2008 (AB 2008/282), AB 2008, pp. 1477-1481
- Ortlep, R., annotatie onder HR 18 april 2008 (AB 2008/284) en HR 8 februari 2008 (AB 2008/285), AB 2008, pp 1494-1495.
- Ortlep, R., annotatie onder CRvB 6 augustus 2008 (AB 2008/292), AB 2008, pp. 1525-1526.
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 4 juni 2008 (AB 2008/298), AB 2008, pp. 1560-1561.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 19 juni 2008 (AB 2008/301) en CBB 19 juni 2008 (AB 2008/302), AB 2008, pp. 1587-1591.
- Ortlep, R. en Verhoeven, M.J.M., annotatie onder HvJEG 17 januari 2008 (AB 2008/304), AB 2008, pp. 1611-1613.
- Ortlep, R., annotatie onder Vزر. CBB 28 augustus 2008 (AB 2008/344), AB 2008, pp. 1858-1859.
- Ortlep, R. & Verhoeven, M.J.M., annotatie onder HvJEG 17 januari 2008 (AB 2008/356), AB 2008, pp. 1916-1918.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 18 september 2008 (AB 2008/359), AB 2008, pp. 1929-1930.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 20 oktober 2008 (AB 2008/368), AB 2008, p. 1972.
- Ortlep, R., annotatie onder CBB 24 september 2008 (AB 2008/374), AB 2008, pp. 2022-2023
- Ortlep, R., annotatie onder ABRvS 26 november 2008 (AB 2008/378), AB 2008, pp. 2044-2045
- Ortlep, R., annotatie onder CRvB 16 oktober 2008 (AB 2008/379), AB 2008, pp. 2047.
- Verhoeven, M.J.M., annotatie onder HvJEG 4 oktober 2007 (SEW 2008/53), SEW 2008, pp.120-124.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder HR 5 oktober 2007 (AB 2008/1), AB 2008, pp. 13-16.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder ABRvS 5 december 2007 (AB 2008/18), AB 2008, pp. 99-100.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder ABRvS 7 november 2007 (AB 2008/41), AB 2008, pp. 230-232.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder HvJEG 12 februari 2008 (AB 2008/100), AB 2008, pp. 491-495.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder HR 6 juni 2008 (AB 2008/214), AB 2008, pp. 1112-1114.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder ABRvS 4 juni 2008 (AB 2008/229), AB 2008, pp. 1181-1184.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder CRvB 11 juli 2008 (AB 2008/241), AB 2008, pp. 1259-1261.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder HvJEG 24 april (AB 2008/326), AB 2008, pp. 1753-1756.
- Widdershoven, R.J.G.M., annotatie onder HvJEG 14 februari 2008 (AB 2008/341), AB 2008, pp. 1843-1846.
- Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 9 januari 2008 (AB 2008/152), AB 2008, p. 729.
- Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 30 januari 2008, (JV 2008/135).
- Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 24 januari 2008, (JV 2008/133).
- Willemsen, P.A., annotatie onder ABRvS 11 januari 2008, (JV 2008/108), JV 2008, pp. 437-438.
- Willemsen, P.A. annotatie onder ABRvS 2 oktober 2007 (JV 2008/2).

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Functies bij NWO

Addink, G.H.,

- NWO-commissie Biodiversiteit

Bruinsma, F.,

- Lid Programmacommissie SaRO (Stimuleringsactie Rechtswetenschappelijk Onderzoek)

Redactielidmaatschappen van tijdschriften, reeksen, etc.

Addink, G.H.,

- Cremers Milieurecht,
- Milieurechtspraak,
- Milieu en Recht,
- Euforum-leergangen Bestuursrecht en Milieurecht

Besselink, L.F.M.,

- Editor European Constitutional Law Review, Cambridge UP/ Asser Press (SSCI indexed, double blind peer reviewed)
- redactielid Grondwet van de Europese Unie (losbladige Sdu) (sinds 2004)
- rapporteur, European Public Law (Kluwer) (sinds 1995)
- redactielid Vermande Wettenbundel
- redacteur Nederlands Tijdschrift voor Kerk en Recht (electronisch tijdschrift)

Brouwer, E.,

- lidmaatschap redactie Privacy & Informatie

Bruinsma, J.F.,

- Lid sectie Rechtstheorie Boekenraad Ars Aequi

Doornbos, N.,

- Redactiesecretaris Recht der Werkelijkheid

Haljan, D.,

- Co-editor (met Prof. dr. André Alen), 'Constitutional Law Series' [monographs & texts of constitutions], International Encyclopaedia of Laws, Kluwer Law International.

Hol, A.M.,

- Hoofdredacteur Kwartaal Tijdschrift Recht, Bestuur en Organisatie van Hulpdiensten (RBOH), SDU.
- Chairman of the board of Editors of Utrecht Law Review.

Jurgens, G.T.J.M.,

- Lid Redactie Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht (NTB)

Kummeling, H.R.B.M.,

- Redacteur Tekst & Commentaar Gemeentewet en Provinciewet, Kluwer: Deventer
- Voorzitter redactie Studiepockets staats- en bestuursrecht Kluwer
- redactielid Kluwer Wettenbundel
- lid redactieraad Tijdschrift voor Gezondheidsrecht

Langbroek, P.M.,

- redactielid van Utrecht Law Review;
- Co-managing editor van The International Journal for Court Administration.

Nehmelman, R.,

- Lid Redactie Tijdschrift voor Constitutioneel Recht

Woltjer, A.J.Th.,

- Europees Migratierecht, losbladig commentaar RI 2004/38, Den Haag, Sdu

Sonneveldt, F.,

- Lid Redactie Fiscale Praktijk Reeks (Sdu Fiscale & Financiële Uitgevers).
- Lid van de redactie van Kennisbank Estate Planning Tools.
- Redacteur bij Fiscale Berichten voor het Notariaat (FBN).
- Redacteur bij het Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht – Beschouwingen (NTFR-B).
- Redacteur van de Nederlandse Regelingen van Internationaal Belastingrecht (losbladige uitgave).
- Hoofdredacteur Serie Estate Planning (Kluwer).
- Redactielid NDFR Successierecht en overdrachtsbelasting.

Monteiro, M.D.L.,

- Hoofdredactielid Fiscale Berichten voor het Notariaat (FBN)
- Redactielid Kwartaalbericht Estate Planning (KWEP)
- Redactielid Kennisbank Estateplanningexpert
- Redactielid Fiscaal Alert

Widdershoven, R.J.G.M.,

- Redactielid AB (Administratiefrechtelijke Beslissingen)
- Redactielid Overheid & Aansprakelijkheid
- Hoofdredactielid JB-plus
- Redactielid AB-Klassiek
- Redactielid Review of European Administrative Law

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen

Besselink, L.F.M.,

- secretaris J.C. Baak Stichting
- bestuurslid Rechts- en bestuurskundige afdeling Thijmgenootschap

Brouwer, E.

- lidmaatschap bestuur Stichting Hanneke Steenbergen Fonds

Kummeling, H.R.B.M.:

- bestuurslid Thorbeckestichting
- lid bestuur Staatsrechtkring

Langbroek, P.M.,

- directeur van de EGPA Studygroup on Law and Public Administration (met H el ene Pauliat)

Sonneveldt, F.

- Voorzitter bestuur Genootschap van Estate Planners.
- Directeur van Stichting Instituut voor Nationale en Internationale Estate Planning, welk Instituut is verbonden aan de Universiteit Utrecht.

Widdershoven, R.J.G.M.,

- Lid bestuur Vereniging voor Bestuursrecht (VAR)

Fellowships, prijzen, eredoctoraten

Jancic, D.,

- Fred. J. Hansen Fellowship, Hansen Summer Institute on Leadership and International Cooperation, San Diego State University, USA.

Ortlep, R.,

- Eervolle vermelding annotaties in de Administratiefrechtelijke Beslissingen (AB) (jury: prof. mr. R.M. van Male).

Saleh, J.M.,

- Nederlandse Juristenvereniging Jaarprijs 2008

Widdershoven, R.J.G.M.,

- Gouden Peer, (beste bestuursrechtjurist 2008 volgens vakgenoten), Juridisch tijdschrift Mr., febr. 2008.

Overige prestigieuze voorzittersfuncties, lidmaatschappen, adviesfuncties, etc.

Brouwer, E.,

- lid van Permanente Commissie van deskundigen in internationaal vreemdelingen vluchtelingen- en strafrecht (Commissie Meijers)

Hol, A.M.,

- Lid van de European Research Group on Transnational Justice (IHEJ, Paris).

Kummeling, H.R.B.M.,

- Voorzitter Kiesraad

Michielse, G.M.M.,

- Fiscaal adviseur van de Government of Yemen (in het bijzonder de Minister van Financien);
- Fiscaal adviseur van de Surinaamse Minister van Financien.

Nehmelman, R.,

- Lid Evaluatieteam Party Funding, Groups against Corruption (GRECO), Council of Europe, Strasbourg 2008 (2007-heden)

Saleh, J.M.,

- Voorzitter Gemengde Nederlandse en Antilliaanse Commissie Toekomstige Organisatie Buitenlandse belangenbehartiging binnen het Koninkrijk.
- Voorzitter Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (Stichting die de Nederlandse en Europese ontwikkelingsgelden voor de Nederlandse Antillen beheert)
- Voorzitter Evaluatie Commissie Rechtspersonenrecht Nederlandse Antillen
- Voorzitter Nederlandse en Antilliaanse Concordantie Commissie Vennootschapsrecht
- Voorzitter Arbitrage Instituut Nederlandse Antillen en Aruba

Sonneveldt, F.

- Lid van Wetenschappelijk Advies Raad (WAR) van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN).

Zwart, T.:

- Voorzitter van de Nederlandse delegatie naar de European Group of Public Law

**Inzet onderzoekstijd Europees Publiekrecht: Coherentie van rechtsordes:
EU en haar lidstaten 2008**

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek school	Onderdeel
G.H. Addink	prof. mr.	HGL	0,40		SBR
L.F.M. Besselink	prof. dr.	HGL	0,25	RvdM	SBR
A. van den Brink	mr.	UD	0,05		ISEP
E.R. Brouwer	mr.	UD	0,24		SBR
J.F. Bruinsma	prof.dr.	HGL	0,28		Rth
S.D. Burri	dr.	UD	0,32		Rth
A.H.M. Daniels	prof. dr.	HGL	0,10		FR
I.F. Dekker	mr.	HGL ²⁰	0,10	Ius Commune	ISEP
N. Doombos	dr.	UD	0,22		Rth
F.P.A. Dorssemont	dr.	UD	0,23 ²¹		ISEP
A.P.W. Duijkersloot	mr. dr.	UD	0,30		SBR
L.M.A. Francot	mr.	UD	0,30 ²²		Rth
E.J.W. Heithuis	prof. dr.	HGL	0,20		FR
B. Hessel	prof. mr.	HGL	0,27		ISEP
A.M. Hol	prof.mr	HGL	0,50		Rth
O.J.D.M.L. Jansen	dr.	UHD	0,13		SBR
A.Ph.C.M. Jaspers	prof. mr.	HGL	0,26 ²³		ISEP
G.T.J.M. Jurgens	prof. mr.	HGL	0,32		SBR
J.W.J. de Kort	dr.	UD	0,30	Ius Commune	FR
H.R.B.M. Kummeling	prof. mr.	HGL	0,13 ²⁴	Ius Commune	SBR
Ph.M. Langbroek	dr.	HGL ²⁵	0,12		SBR
S.A.C.M. Lavrijssen	mr. dr.	UHD	0,40		ISEP
M. van der Linden-Smith	dr.	UD	0,00		Rth
T.P. Marguery	mr.	UD	0,30 ²⁶		ISEP
K.L.H. van Mens	prof. mr.	HGL	0,00		FR
G.M.M. Michielse	prof. dr.	HGL	0,30	Ius Commune	FR
I.J. Mosquera Valderama	dr.	UD	0,30	Ius Commune	FR
R. Nehmelman	mr.	UHD	0,21 ²⁷		SBR

20 Per 1 april hoogleraar

21 Uit dienst per 1 oktober 2008

22 2008 gepromoveerd

23 Honorair dienstverband per 1 september 2008

24 Per 1 september decaan faculteit REBO

25 Per 1 september hoogleraar

26 2008 gepromoveerd

27 In dienst per 16 juni

A.T. Ottow	prof. mr.	HGL	0,16		ISEP
F.J.L. Pennings	prof. mr.	HGL	0,18		ISEP
A. Prechal	prof. mr.	HGL	0,25	Ius Commune	ISEP
P.P. Rijpkema	dr.	UHD	0,26 ²⁸		Rth
F. Sonneveldt	prof. dr.	HGL	0,10		FR
A.G. Veldman	dr.	UHD	0,35		ISEP
S.A. de Vries	mr.	UHD	0,35		ISEP
U.R.M.Th. de Vries	dr.	UD	0,30		Rth
R.J.G.M. Widdershoven	prof.mr.	HGL	0,30	Ius Commune	SBR
P.A. Willemsen	mr.	UD	0,30		SBR
A.J.Th. Woltjer	mr.	UD	0,40		SBR
T. Zwart	dr.	UHD	0,20 ²⁹	Ius Commune	SBR
Totaal			9,68		

Niet gepromoveerde onderzoekers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek school	Onderdeel
A.C.P. Bobeldijk	mr.	UD	0,10		FR
H. van Eijken	mr.	AIO	0,05 ³⁰		ISEP
O.F. Essens	mr.	UD	0,30		ISEP
S. Evans	mr.	UD	0,00 ³¹		ISEP
I. van der Helm	mr.	UD	0,30		ISEP
M.B.A. van Hout	mr.	UD	0,18	Ius Commune	FR
R.J.M.M. van den Hurk	mr. dr.s.	UD	0,10		FR
S.F. van Immerseel	mr.	UD	0,10		FR
A.D.L. Knook	mr.	JUD	0,42 ³²	Ius Commune	SBR
M.D.L. de Monteiro	mr.	UD	0,10		FR
B. van Mourik	mr.	JUD	0,40		SBR
M.J.J.R. van Mourik	mr.	JUD	0,00		FR
J.A. Pol	LLM	JUD	0,30		FR
T. Takacs	dr.	JUD	0,20	Ius Commune	ISEP
I.U. Tappeiner	mr.	UD	0,30		SBR
Ch. Waerzeggers	Lic.	UD	0,30	Ius Commune	FR
M. de Wilde	mr.	JUD	0,30	Ius Commune	FR
Totaal			3,45		

28 Uit dienst per 1 september 2008

29 Zwart is 0,5 fte directeur SIM

30 Per 1 augustus AIO

31 Uit dienst per 26-11

32 Per 16 maart JUD

AIO's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Oz-school	Onderdeel
P. Boswijk	mr.	AIO	0,45		SBR
L. Brekhof	mr.	AIO	0,12 ³³		ISEP
A. Buijze	mr.	AIO	0,19 ³⁴		SBR
A. Gerbrandy	mr.	AIO	0,75		ISEP
N. Gundt	mr.	AIO	0,50		ISEP
D. Jancic	mr.	AIO	0,75		SBR
A.D.L. Knook	mr.	AIO	0,22 ³⁵	Ius Commune	SBR
R.V.M. Meyers	mr.	AIO	0,75		ISEP
J. Soeharno	drs.	AIO	0,25 ³⁶		Rth
M. Stouten	mr.	AIO	0,60	Ius Commune	SBR
M. Verhoeven	mr.	AIO	0,65	Ius Commune	ISEP
Totaal			5,23		

2e geldstroom:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Oz-school	Onderdeel
D. Haljan	mr.	postdoc	1,00		SBR
H.R.B.M. Kummeling	prof. mr.	HGL	0,08	Ius Commune	SBR
Totaal			1,08		

3e geldstroom:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Oz-school	Onderdeel
L.F.M. Besselink	prof. dr.	HGL	0,15	RvdM	SBR
A. van den Brink	mr.	UD	0,10		ISEP
E.R. Brouwer	mr.	UD	0,06		SBR
G.N. Cornelisse	mr.	UD	0,30		SBR
O.J.D.M.L. Jansen	mr.	UHD	0,17		SBR
J.W.J. de Kort	dr.	UD	0,00	Ius Commune	FR
H.R.B.M. Kummeling	prof. mr.	HGL	0,08	Ius Commune	SBR
Ph.M. Langbroek	dr.	HGL	0,28		SBR
K.L.H. van Mens	prof. mr.	HGL	0,05		FR
G.M.M. Michielse	prof. dr.	HGL	0,00	Ius Commune	FR
A. Prechal	prof. mr.	HGL	0,15		ISEP
J. Saleh	prof. mr.	HGL	0,10		SBR
B.S.I. Volkerink	dr.	UHD	0,20		FR
S.A. de Vries	mr.	UHD	0,05		ISEP
R.J.G.M. Widdershoven	prof. mr.	HGL	0,10		SBR
Totaal			1,79		

33 In dienst per 1 november 2008

34 In dienst per 1 oktober 2008

35 Tot 16 maart AIO

36 Per 1 mei uit dienst als AIO.

3e geldstroom, niet gepromoveerde onderzoekers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek school	Onderdeel
M.B.A. van Hout	mr.	UD	0,05		FR
G. Véggh	dr. Iur.	JUD	0,00	Ius Commune	FR
M. de Wilde	mr.	JUD	0,00	Ius Commune	FR
Totaal			0,05		

3e geldstroom, AIO's:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek school	Onderdeel
P. Boswijk	mr.	AIO	0,30		SBR
C.G.M. de Groot	mr.	AIO	0,80		ISEP
S. Heeger	mr.	AIO	0,80		ISEP
K.H. Hermans	mr.	AIO	1,00		ISEP
R. Ortlep	mr.	AIO	1,00		SBR
M. Verhoeven	mr.	AIO	0,10	Ius Commune	SBR
Totaal			4,00		

Totaal gerealiseerde inzet 2008 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min niet gepromov. medew./aio's	Niet gepromov. medew.	aio's	totalen
1e geldstroom	9,68	3,45	5,23	18,36
2e geldstroom	1,08	0,00	0,00	1,08
3e geldstroom	1,79	0,05	4,00	5,84
totalen	12,55	3,50	9,23	25,28

Buitenpromovendi

Naam onderzoeker	Titel
B. van der Griend	mr.
H.J.M. Havekes	mr.
I. A. Koele	
F. Koene	
P. Kort	mr.
T. Lahovski	mr.
J.M. Marx	mr.
W. Minekus	mr.
A. van Oort	mr.
C.J.N. Versteden	mr.

Honorair medewerkers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek school	Onderdeel
J.B.J.M. ten Berge	prof.mr.	HGL	0,00 ³⁷		SBR

37 Honorair dienstverband per 1 december 2006

5. Omgevingsrecht

Samenvatting van het programma

Het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht bestudeert de bijdrage van het recht aan een zorgvuldig en duurzaam gebruik van de fysieke leefomgeving

Nergens in Nederland wordt het omgevingsrecht in al zijn sectorale facetten (ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur) en verticale verbanden (internationaal, Europees, nationaal) dusdanig intensief en samenhangend bestuurd als in Utrecht. Ook de ruime aandacht voor de relatie tussen dit functionele rechtsgebied en algemene leerstukken uit het bestuursrecht en het Europees recht is typerend voor Utrecht.

Het onderzoeksprogramma is onderverdeeld in vijf thema's:

- Integratie en afstemming in het omgevingsrecht
- Samenhang tussen het internationale en Europese en nationale omgevingsrecht
- Verband met het algemene bestuursrecht, in het bijzonder met de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en het privaatrecht
- Vereenvoudiging van het bestuursrechtelijk omgevingsrecht
- Het internationale recht van de zee als inhoudelijk en institutioneel juridisch kader voor de duurzame ontwikkeling van de oceanen

Het Nederlands bestuursrechtelijk omgevingsrecht ontwikkelt en verandert nog steeds in hoog tempo. In de komende jaren staan met name drie tendensen centraal: integratie, verdere Europeanisering en vereenvoudiging. Het te verrichten onderzoek zal, zo als ook in het verleden is gebeurd, met betrekking tot alle drie tendensen vooruitlopend en mede bepalend moeten zijn voor de gedachtevorming.

Aan de gedachtevorming over verdere integratie van de verschillende sectorale onderdelen van het omgevingsrecht is vanuit het onderzoeksprogramma nadrukkelijk meegewerkt (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Integrale Waterwet). Veel denkwerk is echter nog te verrichten.

De Europeanisering van het omgevingsrecht zet nog steeds door. Het onderzoeksprogramma is anticiperend met betrekking tot dit aspect. Steeds meer wordt vanuit de politiek gevraagd hoe het Europees omgevingsrecht in andere lidstaten is omgezet en door bestuur en rechter worden toegepast. Rechtsvergelijking neemt in het onderzoeksprogramma dan ook een steeds belangrijkere plaats in. Deze benadering is met succes ingezet en zal verder worden ontwikkeld, deels in interdisciplinair verband (samenwerking met o.a. het RIVM).

Mede door internationale en Europeesrechtelijke eisen is het nationale omgevingsrecht dusdanig omvangrijk en complex geworden dat het verkrijgen van een overzicht over het geheel en de (ontbrekende) samenhangen nog maar nauwelijks mogelijk is. Stroomlijning en vereenvoudiging is dus een 'must' en vergt nadrukkelijk wetenschappelijke aandacht en begeleiding.

Het internationale recht van de zee besteedt met name aandacht aan de samenhang tussen de rechtsregimes in verschillende maritieme zones (zowel gebieden onder nationale rechtsmacht als internationale gebieden met inbegrip van Antarctica) en de afstemming tussen de rechten en plichten van verschillende staten binnen of tussen specifieke maritieme zones. Daarnaast richt het onderzoek zich op de institutionele kaders op het gebied van het internationale recht van de zee.

Stand van zaken 2008

Het onderzoek is gericht op het omgevingsrecht; dat is al het recht dat betrekking heeft op het gebruik en de instandhouding van de fysieke leefomgeving. Het omvat diverse (functionele) rechtsgebieden als het ruimtelijke-ordeningsrecht, milieurecht, natuurbeschermingsrecht, waterstaats- en waterschapsrecht en het recht van de zee. Daarbij gaat het om nationaal, Europees en internationaal publiekrecht.

Interne coherentie

De samenstellende delen van het omgevingsrecht kennen een beleidsinhoudelijk sterke samenhang. Gezocht wordt naar manieren om het juridische instrumentarium daarbij te laten aansluiten door betere coördinatie of integratie, om het omgevingsrecht aldus te kunnen laten bijdragen aan een zorgvuldig en op duurzame ontwikkeling gericht gebruik van de fysieke leefomgeving. Tegelijk wordt aandacht besteed aan de relatie tussen de genoemde (functionele) rechtsgebieden en de klassieke onderdelen van het recht als het staats- en

bestuursrecht, het privaatrecht en het strafrecht, het Europese recht en het internationaal publiekrecht. Juist vanuit wetenschappelijk oogpunt, gelet op het belang van systematiek in het recht, is deze aandacht noodzakelijk.

Bij de regulering van het gebruik en de instandhouding van de fysieke leefomgeving is in toenemende mate sprake van concurrerende, maar deels ook convergerende rechtsstelsels. Internationaal, Europees en nationaal recht kunnen met elkaar concurreren ingeval de verhouding tussen deze stelsels onduidelijk is. Hetzelfde geldt voor de concurrentie tussen de verschillende onderdelen van het omgevingsrecht op nationaal vlak. Anderzijds dwingt vooral het EG-recht tot convergentie tussen de rechtsstelsels van de lidstaten en dwingt de noodzaak van beleidsintegratie tot verdergaande convergentie van het omgevingsbeleid en -recht. In het onderzoeksprogramma worden deze ontwikkelingen bestudeerd en wordt getracht aan de vorming van een horizontaal en verticaal geïntegreerd omgevingsrecht een bijdrage te leveren. Daarbij wordt in sommige projecten het bovennationale recht als invalshoek genomen, in andere het nationale recht.

Het onderzoeksprogramma kent vier onderdelen waarbij het Nederlandse recht een belangrijke rol speelt (zij het altijd in zekere zin, en soms sterk, in relatie tot internationaal recht, EG-recht en recht van andere staten): *Ontwikkeling van een beter afgestemd of integraal omgevingsrecht*, *Samenhang tussen het internationale, Europese en nationale omgevingsrecht*, *Verband met het algemeen bestuursrecht, i.h.b. de Awb*, en *Onderlinge samenhang en verband tussen publiek- en privaatrecht*.

Het vijfde onderdeel betreft het internationale recht van de zee dat deel uitmaakt van het internationaal omgevingsrecht. Het is ondergebracht in een afzonderlijk onderdeel omdat het een relatief omvangrijk deel is van het programma maar er zijn tegelijk sterke inhoudelijke verbanden met andere onderdelen van het programma, zoals *Samenhang tussen het internationale, Europese en nationale omgevingsrecht*. In het bijzonder bij derde geldstroom-projecten werpt de aandacht voor deze inhoudelijke verbanden zijn vruchten af.

Doelstelling en resultaten

Er vond in 2008 één promotie plaats (Takei, Filling regulatory gaps in high seas fish stocks, deep-sea fisheries and vulnerable marine ecosystems). Er verschenen (wederom) veel rechtsvergelijkende publicaties, merendeels in het Engels. Deze vooral op het Europese en het internationale recht gerichte publicaties maken inmiddels een groot deel van de totale productie uit. Daarnaast hebben de aanstaande belangrijke wijzigingen van het nationale omgevingsrecht, waaronder de komst van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Waterwet, veel aandacht in onze publicaties gekregen. Ontwikkelingen in de wetgeving waren dit jaar aanleiding om in enkele publicaties extra aandacht te besteden aan de invloed van het algemene bestuursprocesrecht op het omgevingsrecht. Datzelfde geldt de jurisprudentie waaraan in een groot aantal annotaties in erkende vakbladen aandacht is besteed.

Ook in 2008 werd weer veel derdegeldstroomonderzoek verricht, onder meer voor de Raad van State en diverse ministeries, de Europese Commissie alsmede voor de Republiek Suriname. In het bijzonder voor het omgevingsrecht is de – inmiddels ook in juridische vakkringen – opkomende discussie over de betekenis van klimaatverandering en adaptatie daaraan voor het internationale, Europese en het nationale recht van toenemende betekenis. Daaraan is in 2008 door de onderzoeksgroep een groeiend aantal onderzoekspublicaties, waaronder in het bijzonder in het kader van het waterrecht in relatie tot de ruimtelijke ordening en met betrekking tot mariene biodiversiteit en de Poolgebieden, gewijd.

Vernieuwingen

In 2008 is voortgang gemaakt met een grootschalig onderzoek naar de betekenis van milieukwaliteitseisen (met betrekking tot water, lucht, bodem, natuur, etc.) in een interdisciplinair en rechtsvergelijkend perspectief. Het gaat hier om een relatief nieuw instrument van milieurecht, dat op bestaande instrumenten moet worden afgestemd.

De samenwerking met het MNP over diverse thema's, die in 2005 was begonnen, is bestendig en uitgebreid. Dat heeft in 2008 wederom tot gezamenlijke publicaties geleid.

Het onderzoek ten aanzien van het beheer en behoud van de levende rijkdommen van de volle zee is geïntensiveerd, gezien de aandacht van de internationale gemeenschap voor het juridisch regime daarvan. Onder meer gebeurt dit door een postdoc gefinancierd door NWO (in het kader van het SUSUSE programma). In dit verband bestaat samenwerking met de FAO. Daarnaast werden voorbereidingen getroffen voor het vierde Verzijl Symposium dat in het najaar van 2008 gehouden werd over *The Legal regime of areas beyond national jurisdiction*.

Nieuwe wegen naar een verdere verdieping van het interdisciplinaire onderzoek zijn gestart in het kader van het UU-Focusprogramma *Aarde en Duurzaamheid*. De uitwerking daarvan tot interdisciplinair onderzoek, waarin vooral zal worden samengewerkt met milieukundigen en geowetenschappers binnen de Universiteit Utrecht, is in 2008 gestart.

Samenwerking

Binnen Nederland is samengewerkt en gezamenlijk gepubliceerd met milieuwetenschappers binnen het Centrum voor Omgevingsrecht, met het MNP en het RIVM en juridische collega's van andere rechtenfaculteiten (onder meer Nijmegen, Wageningen, Rotterdam, Amsterdam, Leiden). Binnen het project Kwaliteitseisen wordt samengewerkt met de faculteit geowetenschappen van de UU, de rechtenfaculteit Maastricht, diverse ministeries en onderzoeksinstituten (RIVM, NMP, Stichting toegepast onderzoek waterbeheer en VEWIN). Naast de reguliere samenwerking met het Institut für Umwelt- und Technikrecht van de Universität Trier en met de Rijksuniversiteit Gent, is samenwerking op het gebied van het waterrecht gestart met een zestal buitenlandse universiteiten en onderzoeksinstituten in het kader van het onderzoeksproject 'CONSENSUS' en met een 16-tal Europese universiteiten in het kader van het Europees waternetwerk (Réseau Européen 'Eau').

Ten aanzien van het Recht voor de zee werd de internationale samenwerking voortgezet met de Universiteit van Tasmanie (*Institute for Antarctic and Southern Ocean Studies*) en met de American Society of International Law (*Maritime Boundaries-project*). Nieuw is de samenwerking met de Universiteit van Tromsø en het US Naval War College. Voorts wordt intensief deelgenomen aan een project van de wereldwijde International Law Association (*Legal issues of the outer continental shelf*). Enkele buitenlandse onderzoekers verbleven gedurende korte tijd aan onze faculteit t.b.v. onderzoek.

Deelnemers aan het programma waren in 2008:

- Blomberg, mr. A.B.
- Broek, mr. G.M. van der
- Buuren, prof. mr. P.J.J. van
- Freriks, dr. A.A.
- Gier, mr. A.A.J. de
- Hildering, dr. mr. P.A.
- Jongma, mr. M.P.
- Kwiatkowska, prof. mr. B.
- Molenaar, dr. E.J.
- Oude Elferink, dr. A.G.
- Rijswick, prof. mr. H.F.M.W. van
- Robbe, mr. J.
- Schueler, prof. mr. B.
- Soons, prof. mr. A.H.A.
- Trouwborst, dr. A.

Niet gepromoveerde onderzoekers en AIO's:

- Beijen, mr B.
- Boissevain, mr. I.
- Bordes, mr. E.C. de
- Dotinga, mr. H.M.
- Gilissen, mr. H.K.
- Groothuijse, mr. F.A.G.
- Fischer, mr. J.
- Keessen, mr. A.M.
- Kempen, mr. J. van
- Kruyt, mr R.
- Moet, mr. C.
- Takei, Y.

Publicatielijst 2008

Dissertaties

- Takei, Y., Filling regulatory gaps in high seas fisheries: discrete high seas fish stocks, deep-sea fisheries and vulnerable marine ecosystems (diss. UU 2008), Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie Universiteit Utrecht, 17 december 2008, 321 pp. (proefschrifteditie)
Promotor prof. mr. A.H.A. Soons, co-promotor dr. A.G. Oude Elferink.

Ontwikkeling van een beter afgestemd of integraal omgevingsrecht

Wetenschappelijke publicaties

- Blomberg, A.B., Verplichte regionale omgevingsdiensten: een institutionele herziening van de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht, TO 2008/4, pp. 125-135.
- Broek, G.M. van den & F.A.G. Groothuijse, De schadevergoedingsregeling in de Waterwet, Overheid en Aansprakelijkheid nr 3 2008, pp. 146-158.
- Buuren, P.J.J. van, A.A.J. de Gier, A.G.A. Nijmeijer & J. Robbe, Van WRO naar Wro, eerste druk, Den Haag: Instituut voor bouwrecht 2008, 253 pp.
- Buuren, P.J.J. van, Nieuwe regels over planschadevergoeding in de Wro, Tijdschrift voor Bouwrecht nr. 2, 2008, pp. 137-142.
- Buuren, P.J.J. van & P. Jong, Een kleine (r)evolutie in het waterrecht: watertoets, versterkte watertoets, klimaattoets?, Tijdschrift voor Bouwrecht nr. 10, 2008, pp. 901-908.
- Freriks, A.A. & E. Broeren, Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, Agrarisch Recht 2008, nr. 11, pp. 452-460.
- Freriks, A.A., Vogelvangst en wetgeving. Natuurbeschermingswetgeving in Nederland: knellende kaders, keuzen of kansen voor ambachtelijke vogelvaarders, in: J.T. Lumeij, D.A. Jonkers, J.J.H.G.D. Karelse (red.), Beter één vogel in de hand..., Zeist: KNNV-uitgeverij 2008, pp.173-184.
- Gier, A.A.J. de, Klimaatverandering in het ruimtelijke ordeningsrecht?, in: P.P.J. Driessen, F. de Pater en T.J.M. Spit (red.), Klimaatverandering en ruimtelijke ordening: verkenning van onderzoeksthema's, Wageningen: Programmabureau Klimaat voor Ruimte 2008, pp. 17-24.
- Gier, A.A.J. de, De nieuwe Wet ruimtelijke ordening in werking. Een overzicht op hoofdlijnen van de invoeringswetgeving behorende bij de Wro, Tijdschrift voor Agrarisch Recht nr. 9, 2008, pp. 369-374.
- Gier, A.A.J. de, Anders en dus sneller? Enkele opmerkingen bij het rapport 'Sneller en beter' van de Commissie versnelling besluitvorming infrastructurele projecten (commissie-Elverding), Tijdschrift voor Omgevingsrecht nr. 3, 2008, pp. 85-89.
- Rijswick, H.F.M.W. van & A.M. Keessen, Drinkwaterwinning in een Natura 2000 gebied, Het juridisch regime voor beschermde gebieden, Milieu en Recht, nr 9 2008, pp. 557-566.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Broek, J.H.G. van den & A.G.A. Nijmeijer, Kan de bouw bouwen op de AMvB Doelstellingen? Een verkenning van de mogelijke gevolgen van waterkwaliteitseisen, Tijdschrift voor Bouwrecht nr. 9, 2008, pp. 774-785.

Vakpublicaties

- Boissevain, I.E., Grote boodschap, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 1, 1 januari 2008, pp. 19.
- Boissevain, I.E., De weg naar de hel, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 2, 15 januari 2008, pp. 71.
- Boissevain, I.E., Zicht op een laparoscopie, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 3, 1 februari 2008, pp. 109.
- Boissevain, I.E., Vlooiencircus, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 4, 15 februari 2008, pp. 147.
- Boissevain, I.E., Lange tanden, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 5, 1 maart 2008, pp. 189.
- Boissevain, I.E., Zondagsdierenarts, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 6, 15 maart 2008, pp. 237.

- Boissevain, I.E., Niet luisteren, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 7, 1 april 2008, pp. 287.
- Boissevain, I.E., Paddo's, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 8, 15 april 2008, pp. 343.
- Boissevain, I.E., Communicavia, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 9, 1 mei 2008, pp. 387.
- Boissevain, I.E., Watertherapie, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 10, 15 mei 2008, pp. 431.
- Boissevain, I.E., Beroepscommunicatie, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 11, 1 juni 2008, pp. 477.
- Boissevain, I.E., Aso, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 12, 15 juni 2008, pp. 525.
- Boissevain, I.E., Ontkenning, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 13, 1 juli 2008, pp. 567.
- Boissevain, I.E., Valsheid in geschrifte, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 14/15, 15 juli/1 augustus 2008, pp. 617.
- Boissevain, I.E., Genoeg, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 16, 15 augustus 2008, pp. 672-673.
- Boissevain, I.E., Diergeneesmiddelenhandel, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 16, 15 augustus 2008, pp. 682-684.
- Boissevain, I.E., Wie betaalt, bepaalt, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 17, 1 september 2008, pp. 717.
- Boissevain, I.E., Kantooruren, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 18, 15 september 2008, pp. 765.
- Boissevain, I.E., Cuin a theid agam air siubhal? (Wanneer ben ik in staat om te reizen?), Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 19, 1 oktober 2008, pp. 809.
- Boissevain, I.E., Uitgummen, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 20, 15 oktober 2008, pp. 855.
- Boissevain, I.E., De kater komt later, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 21, 1 november 2008, pp. 907.
- Boissevain, I.E., Teken en tuchtrecht, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 22, 15 november, 2008, pp. 953.
- Boissevain, I.E., Op de kleintjes letten, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 22, 15 november 2008, pp. 964-965.
- Boissevain, I.E., Doorgeprikt, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 23, 1 december 2008, pp. 1005.
- Boissevain, I.E., Bevoegd of bekwaam?, Tijdschrift voor Diergeneeskunde, jaargang 133, aflevering 24, 15 december 2008, pp. 1063.
- Boissevain, I.E., Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde, Sdu Uitgevers 2008, sectie Da, veterinaire tuchtcollege, pp. 645-818, en sectie Db veterinaire beroepscollege, pp. 85-210.
- Boissevain, I.E., Diergeneesmiddelenwet, Sdu Uitgevers 2008, sectie D -1, jurisprudentie, pp. 1-196.
- Boissevain, I.E., Puppyrecht – De kleine lettertjes van het koopcontract,
- Hondenleven, tijdschrift voor iedereen met hart voor honden, nummer 1 januari/februari 2008, pp. 70-72.
- Boissevain, I.E., Vet Mis – Wat als er iets fout gaat bij de dierenarts,
- Hondenleven, tijdschrift voor iedereen met hart voor honden, themaspecial 'Lekker in je vel' voorjaar 2008 nr 3, pp. 26-29.
- Boissevain, I.E., Fokker & recht – Goede afspraken rond de verkoop,
- Hondenleven, tijdschrift voor iedereen met hart voor honden, nummer 4 mei 2008, pp. 66-69.
- Boissevain, I.E., De schrik van de buurt – mogelijkheden om op te treden tegen agressieve honden,
- Hondenleven, tijdschrift voor iedereen met hart voor honden, nummer 9 november 2008, pp. 22-29.
- Bordes, E.C. de & Evertsen, E., (red.), Teksten wetgeving dierenwelzijn editie 2008-2009, Den Haag: Sdu uitgevers 2008, 456 pp.
- Schueler, B.J., Kroniek van het omgevingsrecht, NJB 2008, afl. 34, pp. 2179-2188.

Samenhang tussen het internationale, Europese en nationale omgevingsrecht

Wetenschappelijke publicaties

- Beijen, B.A. & F.A.G. Groothuijse, Recente jurisprudentiële ontwikkelingen met betrekking tot de bescherming van speciale beschermingszones, Tijdschrift voor Omgevingsrecht nr. 2, 2008, pp. 67-73.
- Blomberg, A.B., European Influence on National Enforcement of Environmental Law: Towards an Integrated Approach, REALaw 2008/2, pp. 39-81.
- Blomberg, A.B. De Kaderrichtlijn afvalstoffen, in: Robbe, J., e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu uitgevers 2008, pp. 141-158.
- Broek, G.M. van den, De Kaderrichtlijn luchtkwaliteit en Dochterraichtlijnen, in: Robbe, Jan, e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu uitgevers 2008, pp. 159-178.
- Freriks, A.A., Grondwaterrichtlijn, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 202-219.
- Freriks, A.A., Richtlijn stedelijk afvalwater, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 236-252.
- Freriks, A.A., IPPC-richtlijn, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 254-269.
- Freriks, A.A., Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 270-316.
- Freriks, A.A., Mer-richtlijn, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 317-334.
- Freriks, A.A., Strategische Mer-richtlijn, in: H.F.M.W. van Rijswijk (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, tweede herziene druk, Utrecht: STOWA 2008, pp. 336-351.
- Freriks, A.A., Mer-richtlijn, in: J. Robbe e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu 2008, pp. 19-34.
- Freriks, A.A., Strategische Mer-richtlijn, in: J. Robbe, e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu 2008, pp. 35-46.
- Freriks, A.A., Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn, in: J. Robbe e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu 2008, pp. 47-89.
- Gier, A.A.J. de, De richtlijn omgevingslawaa, in: Robbe, J., e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu uitgevers 2008, pp. 179-192.
- Groothuijse, F.A.G., Hoogwaterrichtlijn, in: Rijswijk, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 444-473
- Groothuijse, F.A.G., Nieuwe wetgeving: Waterwet en Wabo, in: Rijswijk, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 530-555.
- Keessen, A.M., J.J.H. van Kempen & H.F.M.W. van Rijswijk, Transnational river basin management in Europe, Utrecht Law Review nr. 4, 2008, pp. 35-56.
- Keessen, A.M. & J.J.H. van Kempen, Grensoverschrijdend stroomgebiedbeheer, in: H.F.M.W. van (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 486-529.
- Rijswijk, H.F.M.W. van & J. Robbe, Does a constitutional right to environmental protection and improvement guarantee environmental protection and improvement?, in: I. Larmuseau (ed.), Constitutional rights to an ecologically balanced environment, Gent: Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht 2008, pp. 30-37.
- Rijswijk, H.F.M.W. van & E.M. Vogelegang-Stoute, The influence of environmental quality standards and the river basin approach taken in the Water Framework Directive on the authorisation of plant protection products, European Energy and Environmental Law Review 2008/2, pp. 78-89.
- Rijswijk, H.F.M.W. van & S.Wuijts, Sustainable river basin management under the Water Framework Directive: an effective protection of drinking-water resources, in: Conference proceedings of the 11th International Specialised Conference on Watershed & River Basin Management, 4-5 September 2008, Budapest, Hungary, International Water Association/Bulgarian Ministry of Environment and Water 2008, International Water Association, Budapest 2008, (7 pp.)
- Rijswijk, H.F.M.W. van, Moving water and the law. On the distribution of water rights and water duties within river basins in European and Dutch water law, inaugural address Utrecht University, Groningen: Europa Law Publishing 2008, 55 pp.

- Rijswick, H.F.M.W. van & E.M. Vogelezang-Stoute, De betekenis van de stroomgebiedbenadering uit de Kaderrichtlijn water voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, Milieu en Recht 2008/1, pp. 2-11.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Wuijts, S. & H.H.J. Dik, Gebiedsdossiers voor drinkwaterbronnen, uitwerking van risico's en ontwikkeling van maatregelen, Bilthoven: RIVM 2008, 144 pp.
- Rijswick, H.F.M.W. van, De stroomgebiedbenadering uit de Kaderrichtlijn water, kwaliteitseisen als sturend instrument, in: M.N. Boeve en L. van Middelkoop (red.), Het waterrecht in perspectief. Actuele ontwikkelingen en doorwerking naar het milieurecht en het ruimtelijke-orderingsrecht, Groningen: Europa Law Publishing 2008, pp. 35-52.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Inleiding, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht, STOWA 2008, pp. 18-28.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Gevaarlijke stoffenrichtlijn, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht, STOWA 2008, pp. 88-131.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Drinkwaterrichtlijn I, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 132-141
- Rijswick, H.F.M.W. van, Drinkwaterrichtlijn II, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 142-157
- Rijswick, H.F.M.W. van, Zwemwaterrichtlijn I, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 158-169
- Rijswick, H.F.M.W. van, Zwemwaterrichtlijn II, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 170-181
- Rijswick, H.F.M.W. van, Viswaterrichtlijn, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 182-191
- Rijswick, H.F.M.W. van, Schelpdierwaterrichtlijn, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 192-201
- Rijswick, H.F.M.W. van, Kaderrichtlijn water, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp.352-425
- Rijswick, H.F.M.W. van, Grondwaterrichtlijn nieuw, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 426-437
- Rijswick, H.F.M.W. van, Richtlijn milieukwaliteitsnormen oppervlaktewater, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 438-443
- Rijswick, H.F.M.W. van, Kaderrichtlijn mariene strategie, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 474-485
- Rijswick, H.F.M.W. van, Grensoverschrijdend stroomgebiedbeheer, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, p. 486-529
- Rijswick, H.F.M.W. van, Nieuwe wetgeving: Waterwet en Wabo, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 530-555
- Rijswick, H.F.M.W. van, Consequenties van het Europese recht voor de praktijk, in: Rijswick, H.F.M.W. van e.a. (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, pp. 556-609
- Rijswick, H.F.M.W. van, De Kaderrichtlijn water, in: J. Robbe (red.), Europees milieurecht voor gemeenten, Den Haag: SDU uitgevers 2008, pp. 93-140.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Bewegend water, over de verdeling van waterrechten en waterplichten in het Europese en nationale waterrecht, inaugurele rede Universiteit Utrecht, Groningen: Europa Law Publishing 2008, 64 pp.
- Rijswick, H.F.M.W. van & M.C. Zijp; Investeren in de toekomst: een nieuw Europeesrechtelijk regime voor bodemsaneringen, in: J. van Dunné (red.), Kostenverhaal bodemsanering, Den Haag: SDU uitgevers 2008, pp. 167-188.
- Robbe, J., De Richtlijn energieprestatie gebouwen, in: J. Robbe e.a., Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, eerste druk, Den Haag: Sdu Uitgevers 2008, pp. 193-218.
- Schueler, B.J., Methods of Application of the Proportionality Principle in Environmental Law, Legal Issues European Economic Law, Deventer: Kluwer Law International 2008, vol. 35/3, pp. 231-240.

Vakpublicaties

- Rijswick H.F.M.W. van, Wuijts, S. & W. Cramer, Nieuwe impuls Nederlands beschermingsbeleid drinkwaterbronnen door KRW, H2O nr 1 2008, pp. 4-6

- Robbe, J. (red.), A.A. Freriks, A.B. Blomberg, G.M. van den Broek, A.A.J. de Gier, H.F.M.W. van Rijswijk, & R.J.G.M. Widdershoven, Europees milieurecht voor de gemeentelijke praktijk, Den Haag: Sdu uitgevers 2008, 221 pp.¹
- Rijswijk, H.F.M.W. van (red.), EG-recht en de praktijk van het waterbeheer, Utrecht: STOWA 2008, 637 pp.

Verband met het algemeen bestuursrecht, i.h.b. de algemene wet bestuursrecht

Wetenschappelijke publicaties

- Buuren, P.J.J. van & G.T.J.M. Jurgens, Ontwikkelingen in het belanghebbendenbegrip: de rechter vaart een ruimere koers, in: G.H. Addink e.a. (red.), Grensverleggend bestuursrecht : opstellen voor prof. mr. J.B.J.M. ten Berge ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar Staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Utrecht, Deventer: Kluwer 2008, pp. 325-349.²
- Robbe, J., De informatieplicht in de Wet samenhangende besluiten Awb, StAB 2008, nr. 3, pp. 8-13.
- Schueler, B.J., Last van de vrije bewijsleer, in: G.H. Addink e.a. (red.) Grensverleggend bestuursrecht, Deventer: Kluwer 2008, pp. 443-457.
- Schueler, B.J., Het voorstel voor een Wet Bestuurlijke lus Awb en de positieve van belanghebbenden in het omgevingsrecht, Milieu en Recht, 2008-10, pp. 618-626.
- Schueler, B.J., De lus als ontknoping van het proces, Tijdschrift voor Bouwrecht, 2008-9, pp. 786-798.
- Schueler, B.J., De drie taken van de bestuursrechter: rechtsbescherming, controle en geschilbeslechting, Milieu en Recht 2008-4, pp. 207-210.

Vakpublicaties

- Blomberg, A.B., Actualisering hoofdstuk X Handhaving (supplement 96, Praktijkboek bestuursrecht (Kluwer losbl.), 71 pp.
- Schueler, B.J., Het verschil tussen een milieuorganisatie en een procedeerclub, Milieu en Recht, 2008-9, p. 543.
- Schueler, B.J., De bestuursrechter als geschilbeslechter, lezing bij de benoeming van mr drs T.G.M. Simons tot president van de Centrale Raad van Beroep, 7 maart 2008, Trema 2008-4, pp. 148-151.

Onderlinge samenhang en verhouding tussen publiek- en privaatrecht

Wetenschappelijke publicaties

- Freriks A.A., Private handhaving, in: S.E. Zijlstra, R.A.J. van Gestel & A.A. Freriks, Privaat bestuur, VAR-preadvies 140, Den Haag: Bju 2008, pp. 163-228.
- Kempen, J.J.H. van, Grensoverschrijdende overheidsaansprakelijkheid: de Kalimijnen voorbij, Overheid en aansprakelijkheid 2008, 75, pp. 200-208.
- Schueler, B.J., J.E.M. Polak, B.P.M. van Ravels, A.A. van Rossum, M.K.G. Tjepkema, C. Waling & R.J.G.M. Widdershoven, Overheidsaansprakelijkheid anno 2008: de stand van de rechtsontwikkeling, O&A, 2008-2A, pp. 101-126.³

Vakpublicaties

- Schueler, B.J., boekbespreking van C.N.J. Kortmann, Onrechtmatige overheidsbesluiten, diss. UU 2006, O&A , 2008-1, pp. 27-32.

Recht van de zee

Wetenschappelijke publicaties

- Dotinga, H.M. Het kielzog van Natura 2000 (2): natuurbescherming en het Europees visserijbeleid, in: 35 Tijdschrift voor Milieu en Recht, nr. 6, 2008, pp. 356-363.

1 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

2 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

3 Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het onderzoeksprogramma Europees publiekrecht

- Dotinga, H.M. & A. Trouwborst, Soortenbescherming in de Noordzee: Laveren door een Warnet aan Internationale, Europese en Nederlandse Regels met de Bruinvis als Loods, in: Tijdschrift voor Omgevingsrecht, nr. 3, 2008, pp. 90-101.
- Dotinga, H.M. & A. Trouwborst, Juridische Bescherming van Biodiversiteit in de Noordzee, Utrecht: CELP/NILOS 2008, 170 pp.
- Kwiatkowska, B., The Landmark 2006 UNCLOS Annex VII Barbados/Trinidad and Tobago Maritime Delimitation (Jurisdiction & Merits) Award, 39 The George Washington International Law Review, 2007 Nr.3 (published in May 2008), pp. 573-620.
- Kwiatkowska, B., The 2007 Nicaragua v. Colombia Territorial and Maritime Dispute (Preliminary Objections) Judgment: A Landmark in the Sound Administration of International Justice, in: Hague Yearbook of International Law 2007 (2008) pp. 75-119.
- (also published as updated and revised in J. Crawford & A. Pellet (eds.), International Law between Universalism and Fragmentation, 2008, pp. 909-942.)
- Molenaar, E.J. & H. Dotinga, The Mid-Atlantic Ridge: A Case Study on the Conservation and Sustainable Use of Marine Biodiversity in Areas Beyond National Jurisdiction, IUCN Marine Law and Policy Paper No. 3 2008, beschikbaar op <cms.iucn.org>.
- Molenaar, E.J., A.H.A. Soons & J.J. Zeeberg, Bescherming en Beheer Mariene Biodiversiteit in de Nederlandse Antillen en Aruba. Een analyse van het internationaalrechtelijk en nationaalrechtelijk kader, rapport opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, juli 2008; TNO rapport 2008-U-R0798/B, Utrecht, 87 pp.
- Oude Elferink, A.G., The Time Limit for Making Submissions to the Commission on the Limits of the Continental Shelf-the Current State of Affairs, International Journal of Marine and Coastal Law nr. 4, 2008, pp. 769-778.
- Soons, A.H.A., Bescherming van de Saba Bank: de rol van het internationale recht, Curaçao, Universiteit van de Nederlandse Antillen, 2008, 24 pp.
- Trouwborst, A., Het Kielzog van Natura 2000 (1): Zeevisserij in Beschermd Gebieden, in: 35 Tijdschrift voor Milieu en Recht, nr. 6, 2008, pp. 346-355.

Vakpublicaties

- Oude Elferink, A.G. & Lim A Po, H.R., De zee grenzen van Suriname in het licht van de arbitrage tussen Suriname en Guyana onder het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, Paramaribo, Ministerie van Buitenlandse Zaken Suriname, xi + 96 pp.
- Oude Elferink, A.G., Artificial Islands, Installations and Structures, in: R. Wolfrum (ed), Max Planck Encyclopedia of Public International Law (online edition OUP Oxford, beschikbaar sinds augustus 2008), 6 pp.
- Oude Elferink, A.G., North Sea Continental Shelf Cases, in: R. Wolfrum (ed), Max Planck Encyclopedia of Public International Law (online edition OUP Oxford, beschikbaar sinds augustus 2008), 7 pp.
- Oude Elferink, A.G., Continental Shelf Arbitration (France v United Kingdom), in: R. Wolfrum (ed), Max Planck Encyclopedia of Public International Law (online edition OUP Oxford, beschikbaar sinds augustus 2008), 7 pp.
- Oude Elferink, A.G., Continental Shelf Case (Libyan Arab Jamahiriya/Malta), in: R. Wolfrum (ed), Max Planck Encyclopedia of Public International Law (online edition OUP Oxford, beschikbaar sinds augustus 2008), 6 pp.
- Oude Elferink, A.G., Continental Shelf, Commission on the Limits of the ... , in: R. Wolfrum (ed), Max Planck Encyclopedia of Public International Law (online edition OUP Oxford, beschikbaar sinds augustus 2008), 9 pp.
- Trouwborst, A., Book Review of Nicolas de Sadeleer (ed.), Implementing the Precautionary Principle: Approaches from the Nordic Countries, EU and USA, Londen: Earthscan 2007, 17 Review of European Community and International Environmental Law, nr. 1, 2008, pp. 137-139

Annotaties Omgevingsrecht 2008

- Blomberg, A.B. ABRvS 18 april 2007, AB 2008/51
 ABRvS 31 januari 2008 en 18 juli 2007, AB 2008/52
 ABRvS 12 december 2007, AB 2008/60

- ABRvS 19 september 2007, AB 2008/61
 ABRvS 17 oktober 2007, AB 2008/136
 ABRvS 12 september 2007, AB 2008/160
 ABRvS 23 april 2008, AB 2008/180
 ABRvS 19 september 2007, AB 2008/190
 ABRvS 17 april 2008, AB 2008/194
 ABRvS 27 augustus 2008, AB 2008/328
 ABRvS 29 juli 2008, AB 2008/352
 ABRvS 21 december 2007, StAB 2008/10
 ABRvS 30 januari 2008, StAB 2008/32
 ABRvS 28 mei 2008, StAB 2008/78
 ABRvS 20 augustus 2008, StAB 2008/117
- Broek, G.M. van den ABRvS 30 mei 2007 en ABRvS 6 juni 2007, AB 2008/44
 HR 9 november 2007, TBR 2008/58
 ABRvS 19 december 2007, TBR 2008/76
- Gier, A.A.J. de ABRvS 21 november 2007, AB 2008/141
 ABRvS 12 maart 2008, AB 2008/148
 ABRvS 19 december 2007, AB 2008/217
 ABRvS 26 maart 2008, AB 2008/249
 ABRvS 13 augustus 2008, AB 2008/306
 ABRvS 16 mei 2007, Gst. 2008/50
 ABRvS 19 augustus 2007, TBR 2008/71
 ABRvS 23 januari 2008, TBR 2008/122
 ABRvS 27 augustus 2008, AB 2008/377
- Jongma, M.P. ABRvS 17 januari 2007, ABRvS 12 december 2007, ABRvS 21 november 2007 en
 ABRvS 6 juni 2007, AB 2008/186
 ABRvS 21 december 2007, AB 2008/240
- Rijswick, H.F.M.W. van ABRvS 29 augustus 2007, M en R 2008/16
 ABRvS 23 januari 2008, M en R 2008/30
 ABRvS 5 december 2008, M en R 2008/47
 ABRvS 26 maart 2008, M en R 2008/60
 ABRvS 19 maart 2008, M en R 2008/78
- Robbe, J. ABRvS 3 oktober 2007, StAB 2008/18
 ABRvS 23 januari 2008, StAB 2008/53
 ABRvS 19 maart 2008, StAB 2008/88
 ABRvS 20 augustus 2008, StAB 2008/132

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Redactielidmaatschappen van tijdschriften

Beijen, B.A.,

- Redactiesecretaris Tijdschrift voor Omgevingsrecht

Blomberg, A.B.,

- Redactie Handboek Handhaving milieurecht (Reed)

Boissevain, I.E.

- Hoofdredactie Losbladige uitgave Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde
- Redactie Losbladige uitgave Diergeneesmiddelenwet

Freriks, A.A.,

- Redactie Agrarisch Recht
- Redactie TMA
- Redactie Journaal Flora en fauna
- Redactie Losbladig commentaar Ruimtelijk bestuursrecht

Kwiatkowska, B.,

- Lid van Advisory Editorial Board: Hague Yearbook of International Law
- Lid van Advisory Editorial Board: Ocean Development and International Law Journal, International Journal of Marine and Coastal Law
- Lid van Advisory Editorial Board: Marine Policy Journal, Ocean & Coastal Management Journal

Moet, C.F.,

- Redactiesecretaris Tijdschrift voor Omgevingsrecht

Rijswick, H.F.W.M. van,

- Redactie Utrecht Law Review
- Redactie Tijdschrift voor Bouwrecht
- Jurisprudentieredactie Milieu en Recht
- Kernredacteur Waterstaatswetgeving SDU uitgevers
- Redacteur Waterwetgeving (Europees en nationaal) Berghauser Pont uitgevers

Schueler, B.J.

- Bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Procesrecht
- Redacteur van het tijdschrift Overheid en Aansprakelijkheid (uitgave van Kluwer)
- Redacteur van het tijdschrift Milieu en Recht (uitgave van Kluwer)
- Redacteur van de Serie Studiepockets Staats- en Bestuursrecht (uitgave van Kluwer)
- Lid redactieraad Tijdschrift voor Bouwrecht

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen

Freriks, A.A.,

- Lid bestuur Vereniging voor Agrarisch Recht
- Lid Commissie milieu-effectrapportage
- Lid Raad voor de Dieraangelegenheden

Rijswick, H.F.W.M. van,

- Bestuurslid Vereniging voor Milieurecht

Schueler, B.J.

- Bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Procesrecht

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties

Kwiatkowska, B.,

- Lid van ILA Committee on Legal Issues of the Outer Continental Shelf
- Lid van International Council of Environmental Law (Bonn); Ocean Futures' International Affiliated Faculty of the Fridtjof Nansen's Institute, Oslo

Oude Elferink, A.G.,

- Co-rapporteur van ILA Committee on Legal Issues of the Outer Continental Shelf
- Rapporteur van ILA Committee on Baselines under the International Law of the Sea Voorzitter werkgroep recht van de zee van de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht

Rijswick, H.F.W.M. van,

- Lid van de Commissie van Advies inzake de waterstaatswetgeving
- Lid van de juridisch-bestuurlijke programmagroep van het Koninklijk Nederlands Waternetwerk
- Lid van de adviescommissie inzake de toekenning van de Schilthuispenning van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Voorzitter Awb-bezwaarschriftencommissie Waterschap Rivierenland
- Lid van de Commissie Nadeelcompensatie van het Hoogheemraadschap van Rijnland
- Lid van de Commissie Nadeelcompensatie van het Hoogheemraadschap van Delfland

Schueler, B.J.

- Lid van de wetenschappelijk raad van Houthoff Buruma, advocaten en notarissen
- Voorzitter begeleidingscommissie WODC-onderzoek 'Burger en Awb'

Soons, A.H.A.,

- lid Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken van de minister van Buitenlandse Zaken
- lid Advisory Body of Experts on the Law of the Sea van de Intergovernmental Oceanographic Commission van Unesco

Inzet onderzoekstijd Omgevingsrecht 2008

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte) ⁴	Onderdeel
A.B. Blomberg	mr.	UHD	0,30	SBR
G.M. van der Broek	mr.	UD	0,18	SBR
P.J.J. van Buuren	prof.mr	HGL	0,10	SBR
A.A. Freriks	dr.	HGL	0,10	SBR
A.A.J. de Gier	mr.	UHD	0,40	SBR
P.A. Hilderling	dr. mr.	UD	0,25 ⁵	ISEP
M.P. Jongma	mr.	UD	0,00 ⁶	SBR
B. Kwiatkowska	prof. mr.	HGL	0,15	ISEP
A.G. Oude Elferink	dr.	UD	0,30	ISEP
H.F.M.W. van Rijswijk	mr.	UD	0,43	SBR
J. Robbe	mr.	UHD	0,22	SBR
B. Schueler	prof. mr.	HGL	0,38	SBR
A.H.A. Soons	prof.mr	HGL	0,20	ISEP
Totaal			3,01	

Niet gepromoveerde onderzoekers 1^e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Onderdeel
I. Boissevain	mr.	Junior UD	0,40	SBR
E.C. de Bordes	mr.	UD	0,01	SBR
H.M. Dotinga	mr.	UD	0,20	ISEP
Totaal			0,61	

AIO's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Onderdeel
B. Beijen	mr.	AIO	0,75	SBR
H.K. Gilissen	mr.	AIO	0,12 ⁷	SBR
E. de Grijff	mr.	AIO	0,70 ⁸	ISEP
C. Moet	mr.	AIO	0,75	SBR
Y. Takei		AIO	0,70 ⁹	ISEP
Totaal			3,02	

4 Dit zijn de 1^e geldstroom fte's met in mindering gebracht de werkelijke inzet in 3^e geldstroom.

5 In dienst per 15 juli 2007

6 Uit dienst per 1 september 2008

7 In dienst per 15 november 2008

8 Uit dienst per 1 december 2008

9 Uit dienst per 1 december 2008

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
E.J. Molenaar	dr.	UD	0,10	ISEP
A. Trouwborst	dr.	UD	0,50	ISEP
Totaal			0,60	

2^e geldstroom, AIO's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
J. Fischer	mr.	AIO	0,50	ISEP
Totaal			0,50	

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
A.B. Blomberg	mr.	UHD	0,02	SBR
E.J. Molenaar	dr.	UD	0,50	ISEP
A.G.Oude Elferink	dr.	UD	0,50	ISEP
H.F.M.W. van Rijswijk	mr.	UHD	0,17	SBR
B. Schueler	prof. mr.	HGL	0,02	SBR
A.H.A. Soons	prof. mr.	HGL	0,10	ISEP
Totaal			1,31	

3^e geldstroom, niet gepromoveerde onderzoekers

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
H.M. Dotinga	mr.	UD	0,10	ISEP
H.K. Gilissen	mr.	Junior UD	0,16	SBR
R. Kruyt	mr.	Junior UD	0,09	SBR
A. Keessen	mr.	Junior UD	0,63	SBR
Totaal			0,98	

3^e geldstroom, AIO's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
F.A.G. Groothuijse	mr.	AIO	0,40 ¹⁰	
J. van Kempen	mr.	AIO	0,75	SBR
Totaal			1,15	

¹⁰ In dienst tot 31 maart 2008.

Totaal gerealiseerde inzet 2008 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min niet gepromov. medew./AIO's	Niet gepromov. medew.	AIO's	totalen
1e geldstroom	3,01	0,61	3,02	6,64
2e geldstroom	0,60	0,00	0,50	1,1
3e geldstroom	1,31	0,98	1,15	3,44
Totalen	4,92	1,59	4,67	11,18

6. Niet geprogrammeerd onderzoek

Wetenschappelijke publicaties

- Knoops, G.J.J., The 2003 Iraq Invasion: The Legal and Political Ramifications for the UN Stabilisation Force Operation Iraq and Future Military Operations, *International Studies Journal* Volume 5, No. 2, pp. 1-20.
- Knoops, G.J.J., DNA technologie in het strafrecht, in: M. van den Berg, C. Prins & M. Ham, *In de greep van de technologie, het jaarboek van het tijdschrift voor sociale vraagstukken*, Amsterdam: Van Gennep, 2008, pp. 67-82.
- Knoops, G.J.J., The Responsibility of Peacekeepers, in: Cherif Bassiouni (ed), *International Criminal Law*, New York,: Brill Publishers 2008, pp. 495-515.
- Knoops, G.J.J., Straffuitsluitend militair geweldgebruik binnen gewapende conflicten: nieuwe inzichten en spanningsvelden, *NJB* 2008, pp. 2405-2409.
- Knoops, G.J.J., Transposition of (International) Criminal Liability Modes onto Private Corporations, in: Stanislas Adam, Nathalie Colette-Basiecz, Marc Nihoul (eds.), *Corporate Criminal Liability in Europe*, Gent: La Chartre/Die Keure 2008, pp. 321-341.
- Knoops, G.J.J., Overdracht van strafmacht door internationale straftribunalen aan Staten: mogelijkheden en beperkingen; de eerste ICTR overdrachtsbeslissing, *Ars Aequi*, mei 2008.
- Knoops, G.J.J., De betekenis van de CEAS voor de toekomstige herziening, *NJB* 2008, pp. 1029-1037.
- Knoops, G.J.J., De internationaalrechtelijke strafbaarstelling van het rekruteren van kindsoldaten: impact van het tribunaalstrafrecht, *Strafblad*, Volume 6, No. 2 2008, pp. 195-204.
- Knoops, G.J.J., De voortschrijdende strafprocessuele interrelatie tussen forensische expertise en de verdediging in strafzaken, in: A.P.A. Broeders, E.R. Muller (eds.), *Forensische Wetenschap*, Deventer: Kluwer 2008 pp. 677-704.

Vakpublicaties

- Knoops, G.J.J., *Defenses in Contemporary International Criminal Law (Second Edition)*, Transnational Publishers Inc., New York, 2008 (nieuw voorwoord van Prof. dr. M. Cherif Bassiouni)., 350 pp.
- Knoops, G.J.J., Will Obama be able to prosecute Bush, *Advocatenblad* Vol. 88, nr 17, 2008, pp. 756-757.
- Knoops, G.J.J., The use of artillery against populated areas in the Gaza strip: legal or legitimate use of force to protect civil population under international (criminal) law?, *European Law Students Association (ELSA) Magazine*, 2008.
- Knoops, G.J.J., Military Criminal Responsibilities for Targeting Suspected Terrorists within (International) Armed Conflicts: Towards a Uniform Framework, *International Criminal Law Review* Volume 8, Number 1, April 2008, pp. 141-159.

7. Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie

Missie

Het Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie brengt wetenschap en maatschappij dichter bij elkaar door maatschappelijke vragen op het gebied van recht, economie, bestuur en organisatie vanuit de samenleving te introduceren in de academische wereld, medewerkers en studenten de mogelijkheid te geven om een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze vraagstukken en de onderzoeksresultaten voor een breed publiek toegankelijk te maken.

Het Kennispunt wil met zijn activiteiten een bijdrage leveren aan de maatschappelijke dienstverlening en de zichtbaarheid en goede naam van de Universiteit Utrecht.

Doelstelling

De doelstelling van het Kennispunt is drieledig:

1. Het verrichten van kwalitatief hoogwaardig onderzoek door studenten in opdracht van het bedrijfsleven, overheden, culturele sector en maatschappelijke organisaties.
2. Het verdiepen van het onderwijs door studenten de mogelijkheid te bieden gedurende de opleiding maatschappelijk relevant onderzoek te verrichten voor een opdrachtgever.
3. Het toegankelijk maken van door studenten gegenereerde wetenschappelijke kennis voor een breed publiek.

De doelstellingen van het Kennispunt zijn ook in 2008 bereikt. Er is kwalitatief hoogwaardig maatschappelijk onderzoek verricht door studenten voor verschillende opdrachtgevers. Hierdoor en door andere specifieke onderzoeksprojecten is er verdieping in het onderwijs geboden. Tevens is het Kennispunt er goed in geslaagd de door studenten gegenereerde wetenschappelijke kennis voor een breed publiek toegankelijk te maken door artikelen in verschillende nationale en regionale kranten, door symposia, en artikelen in vakbladen. Hoe deze drie doelstellingen specifiek zijn bereikt, wordt nader uitgewerkt onder de omschrijving van de belangrijkste resultaten.

Het Kennispunt REBO richt zich op gemotiveerde en getalenteerde studenten en op excellent scriptieonderzoek. De onderzoeksopdrachten worden uitgevoerd door geselecteerde studenten die net iets meer willen en kunnen. Om de kwaliteit van het product te waarborgen besteedt het Kennispunt zowel aandacht aan de selectie van onderzoeksaanvragen als aan de selectie van de studentonderzoeker.

Wetenschapscommunicatie

Het Kennispunt realiseert haar missie en doelstelling door de specifieke werkwijze en aandacht voor wetenschapscommunicatie. Om onderzoeksresultaten aan een breed publiek bekend te maken heeft het Kennispunt een gedegen publiciteitstraject ontwikkeld:

1. Publiceren (onderzoek is beoordeeld met een 8 of hoger) van het onderzoek waardoor het opgenomen wordt in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.
2. Afspraken maken met landelijke dagbladen over het plaatsen van artikelen over het onderzoek.
3. Het openbaar maken van het rapport middels een persbericht. De nieuwsaarde wordt in nauwe samenwerking met het Communicatie Service Centrum (CSC) van de UU vastgesteld. Zowel de landelijke als regionale pers publiceren naar aanleiding van deze persberichten.
4. Het organiseren van symposia die door een breed publiek worden bezocht (bedrijven, wetenschappers, politiek, advocatuur, rechterlijke macht, maatschappelijke organisaties en studenten)

Publicaties

- Sancties. Sancties op verschillende rechtsgebieden nader belicht. Door B. Kerseboom, M. Koudijs, M. Lemmens, T. Nauta, A. Ringnalda, december 2008, 192 p. € 15,-. ISBN 978-90-5213-164-1. UR/0810
- Wild op weg. Aanrijdingen met wild: wie is verantwoordelijk en wie betaalt de prijs? Door T. Booms, E. Plambeck, M. de Vries en S. van Waas, december 2008, 38 p. € 10,-. ISBN 978-90-5213-163-4. UR/0805
- Crossborder?! De (on)partijdigheid van de rechter in het Nederlandse echtscheidingsprocesrecht. Door C. van Balen, november 2008, 55 p. € 12,25. ISBN 978-90-5213-162-7. UR/0712
- Rape as Torture: A triumph or a straitjacket? Door K. Fortin, oktober 2008, 102 p. € 14,75. ISBN 978-90-5213-160-3. UR/0813
- Marktwerking als instrument voor waterschaarste in Nederland. Een verkenning van de situatie in Amstelland. Door M. Verduijn, oktober 2008, 86 p. € 13,95. ISBN 978-90-5213-161-0. UR/0811
- Privacyschending in de geestelijke gezondheidszorg?! Houdt het Diagnose Behandel Combinatie (DBC)-systeem in de geestelijke gezondheidszorg de privacywaarborgen in voldoende mate in stand? Door C. Evers, september 2008, 80 p. € 13,75. ISBN 978-90-5213-158-0. UR/0707
- Beperking van aandeelhoudersrechten in beursvennootschappen. Een juridisch onderzoek naar de wettelijke grenzen van aandeelhoudersrechten met het oog op activistische aandeelhouders in Nederlandse beursvennootschappen. Door L. Leber, juli 2008, 122 p. € 15,25. ISBN 978-90-5213-156-6. UR/0809
- Mea culpa? Een verkenning naar de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de gezinsvoogd voor dood door schuld (art. 307 WvSr). Door Z. Berkouwer, juni 2008, 60 p. € 12,50. ISBN 978-90-5213-157-3. UR/0808
- De problematiek inzake permanent bewoonde recreatiewoningen. Een onderzoek naar de legalisatie mogelijkheden door wijziging bestemmingsplan. Door M. Terwindt, april 2008, 52 p. € 11,-. ISBN 978-90-5213-155-9. UR/0705
- Eerste hulp bij de regulering van bouwlawaai. Een onderzoek naar de knelpunten in de regulering van bouwlawaai in de woonomgeving en de mogelijke oplossingen. Door drs. M. Alderlieste, april 2008, 143 p. € 17,-. ISBN 978-90-5213-150-4. UR/0704
- Eendagsvlieg? of toekomstperspectief? In hoeverre is er een juridische grondslag voor proportionele aansprakelijkheid in het arbeidsrecht? Door L. Punt, maart 2008, 92 p. € 14,-. ISBN 978-90-5213-154-2. UR/0804
- Van daderschap naar intentie? Is er binnen het strafrecht, door de invoering van artikelen 140, 46 en 80 Sr en de invoering van de Wet Terroristische Misdrijven, sprake van een verschuiving richting intentiestrafrecht? Door C. van der Geest, februari 2008, 81 p. € 13,75. ISBN 978-90-5213-153-5. UR/0803
- Help, het Bedrijf is zwanger. Een onderzoek naar de gevolgen van de afschaffing van de publiek geregelde zwangerschapsuitkering voor zelfstandigen. Door H. de Geus, februari 2008, 177 p. € 19,50. ISBN 978-90-5213-152-8. UR/0801
- Inequality in Equality. Lacunae in the European equal Treatment Protection of self-employed Women. Door H. Cadenau, februari 2008, 80 p. € 13,75. ISBN 978-90-5213-151-1. UR/0802

Symposia

February 8, 2008: Participation of self-employed women in the labour market

Gedurende dit symposium stond de vraag centraal waarom vrouwen kiezen voor het zelfstandig ondernemerschap en welke problemen zij daarbij tegenkomen. De Europese en Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving rondom vrouwelijke zelfstandigen was een belangrijk aspect van deze dag. De zwangerschapsuitkering voor vrouwelijke zelfstandigen was tevens een belangrijk discussiepunt.

Het onderzoek is overhandigd aan dr. B.I. van der Burg, Tweede kamerlid VVD en Esther de Lange, lid Europees Parlement CDA. Het symposium verliep onder voorzitterschap van prof. Sascha Prechal, hoogleraar Europees Recht, Europa Instituut, Universiteit Utrecht.

16 april 2008: Regulering van bouwlawaai

De regulering van bouwlawaai wordt steeds belangrijker aangezien er vaker in de avond- en nachtperiode gewerkt wordt, meer binnenstedelijk gebouwd wordt en de burger mondiger is geworden. Toch zijn er veel gemeenten die bouwlawaai niet specifiek reguleren waardoor er veel onduidelijkheid kan ontstaan bij de diverse partijen. Vragen die tijdens het symposium centraal stonden: wat kunnen burgers, bouwers en gemeenten doen om overlast van bouwlawaai te voorkomen of te beëindigen, hoe kan bouwlawaai gereguleerd

worden, welke knelpunten worden in de praktijk ervaren en wat zijn de mogelijkheden tot nadeelcompensatie als bouwlawaai optreedt.

Het onderzoek is overhandigd aan mw. drs. A. Berg, directeur Lokale Milieukwaliteit en Verkeer, ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Deze middag verliep onder voorzitterschap van mr. E.W.J. de Groot, partner AKD Prinsen Van Wijmen.

8 oktober 2008: Expert Meeting – Marktwerking in het waterbeheer

Het Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht heeft onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een systeem van verhandelbare waterrechten in Nederland. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Rijkswaterstaat Waterdienst. Tevens heeft Rijkswaterstaat Waterdienst TME opdracht gegeven onderzoek te doen naar het Waterprijsbeleid 21ste eeuw. Uit deze onderzoeken is een aantal knelpunten betreffende de efficiëntie van het gebruik van water naar voren gekomen. Tijdens de studiemiddag is aandacht besteed aan de mogelijke oplossingen hiervoor.

10 november 2008: Overhandiging aan Tweede Kamerlid Alexander Pechtold (D66) van het onderzoeksrapport 'Privacybescherming in de geestelijke gezondheidszorg?'

Houdt het Diagnose Behandel Combinatie (DBC)-systeem in de geestelijke gezondheidszorg de privacywaarborgen in voldoende mate in stand? Het onderzoek is begeleid door prof. mr. J.G. Sijmons, bijzonder hoogleraar Gezondheidsrecht en partner bij Nysingh Advocaten-Notarissen Zwolle.

10 december 2008: Schade door reeën, herten en zwijnen. Wie is verantwoordelijk en wie betaalt de prijs?

Het Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie heeft in opdracht van de Dierenbescherming onderzocht wie aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door aanrijdingen met wild. Daarbij komen vragen aan de orde zoals: Wie is er verantwoordelijk voor deze dieren? Wie kunnen aansprakelijk zijn voor door wild veroorzaakte schade? Wat is de rol van terreinbeheerders en wegbeheerders bij het voorkomen of beperken van schade? Hebben verkeersdeelnemers ook een eigen verantwoordelijkheid? Wie betaalt de prijs?

Het onderzoek is uitgevoerd door studenten van het Utrecht Law College.

Tijdens de studiemiddag is het onderzoek overhandigd aan G.W.H. Hobbelink, Voorzitter Stichting Groennetwerk

Deze middag verliep onder voorzitterschap van mevrouw prof. mr. A.A. Freriks, hoogleraar Dier en Recht, Disciplinegroep Staats- en Bestuursrecht, Universiteit Utrecht.

19 december 2008: Studiemiddag Sancties

Sancties op verschillende rechtsgebieden nader belicht

Bij de aanvaarding van zijn benoeming tot Faculteitshoogleraar heeft prof. Constantijn Kelk, verbonden aan het Willem Pompe Instituut, te kennen gegeven nader onderzoek te willen doen naar wat bedoeld dan wel onbedoeld, het straffende gehalte is van sancties die niet tot het strafrecht behoren en wat daarvan het officiële doel is. Onder leiding van Prof. Kelk en in samenwerking met het Kennispunt hebben verschillende masterstudenten vanuit diverse rechtsgebieden een bijdrage geleverd aan dit 'Sanctieproject'. Nader onderzocht is wat het eigene is van de verschillende sancties op andere (rechts)terreinen? Zijn deze als (enigszins) punitief te beschouwen of juist niet? En zijn ze in het laatste geval geheel of overwegend herstellend van aard, dan wel regulerend of wellicht alleen symbolisch, dat wil zeggen uitsluitend afkeurend? Worden in onze punitiever wordende samenleving ook de van oorsprong niet als straffend bedoelde sancties in de praktijk meer punitief gekleurd en geladen? Wat zijn daarvoor (formeel of informeel) aanwijzingen?

Tijdens deze middag is het eerste exemplaar van de publicatie overhandigd aan mr. H.A.E. Uniken Venema, president rechtbank Utrecht. Deze middag verliep onder leiding van prof. mr. C. Kelk, Hoogleraar Strafrecht aan het Willem Pompe Instituut, Universiteit Utrecht.

8. Editingafdeling G.J. Wiarda Instituut

Algemeen

De editingafdeling van het G.J. Wiarda Instituut verricht in opdracht werkzaamheden voor disciplinegroepen en andere onderdelen van de faculteit REBO en soms voor een externe opdrachtgever. De werkzaamheden bestaan uit het redigeren (Nederlands en Engels), vertalen (Nederlands-Engels, Engels-Nederlands) en opmaken van proefschriften en andere (veelal wetenschappelijke) teksten. Daarnaast fungeert de Nederlandse editor als redactiesecretaris van het Utrecht Law Review. Wederom organiseerden de Engelse editors in 2008 in het kader van het EMSF-fonds (extra middelen studentrijke faculteiten) workshops publiceren en communiceren in het Engels.

Voor het redigeren, het vertalen van de samenvatting en de opmaak van proefschriften van promovendi van het departement Rechtsgeleerdheid worden geen kosten in rekening gebracht.

Opdrachtgevers in 2008 waren: aio's en andere promovendi van het departement Rechtsgeleerdheid; de afdelingen Staats- en Bestuursrecht, Strafrecht, ISEP, Privaatrecht en Rechtstheorie; het SIM; het Utrecht Law Review; de beleidsafdeling van het G.J. Wiarda Instituut; de afdeling Communicatie en Voorlichting RGL; het International Office; het Kennispunt REBO; Onderwijs- en Studentenzaken RGL.

Redactie, vertalen en opmaak

Op het gebied van redactie, vertalen en opmaak werden de volgende werkzaamheden verricht:

- redigeren Nederlands: 3 proefschriften en 1 wetenschappelijk boek;
- redigeren Engels: 7 proefschriften, 17 wetenschappelijke artikelen, 3 wetenschappelijke boeken, 3 edities van het Utrecht Law Review (in totaal 36 artikelen), 14 rapporten van het European Network of Legal Experts in the Field of Gender Equality, en een aantal niet-wetenschappelijke teksten (brochures, brieven, subsidieaanvragen etc.);
- vertalen: 3 samenvattingen van proefschriften, 10 wetenschappelijke artikelen, 1 oratie en een groot aantal niet-wetenschappelijke teksten (nieuwsbrieven, webteksten, brochures, regelingen, rapporten etc.);
- opmaken: 6 proefschriften, 7 wetenschappelijke boeken, 2 niet-wetenschappelijke publicaties (wetenschappelijk jaarverslag en studiegids), 3 edities van het Utrecht Law Review, en 6 rapporten van het European Network of Legal Experts in the Field of Gender Equality.

De nadruk die binnen het departement Rechtsgeleerdheid wordt gelegd op internationalisering, drukt ook zijn stempel op de editingafdeling. In de laatste jaren neemt het aantal Engelstalige teksten toe, terwijl het aantal Nederlandse teksten afneemt. Dankzij de extra beschikbare middelen uit het EMSF fonds verdubbelde in 2008 de hoeveelheid vertaalwerk.

Door onzekere aanleverdata, opschuivende deadlines en onverwachte spoedklussen was het ook dit jaar weer een hele kunst om de planning rond te krijgen. Om ook in piektijden met veel aanbod tegelijk een optimale dienstverlening te kunnen bieden, wordt gebruikgemaakt van een aantal freelancers (3 vertalers en een 2 Engelse editors).

Workshops publiceren en communiceren in het Engels

In het kader van het EMSF-fonds is voor docenten en onderzoekers van het departement Rechtsgeleerdheid in 2008 wederom een aantal workshops georganiseerd om hun schrijf- en spreekvaardigheid in de Engelse taal te verbeteren. De workshops waren met name gericht op het beroepsmatig gebruik van de Engelse taal op bijvoorbeeld conferenties of in wetenschappelijke publicaties.

In 2008 zijn twee verschillende workshops gehouden voor alle medewerkers en onderzoekers: 'Engels spreken in het openbaar' (max. 6 deelnemers per keer) en 'helder schrijven in het Engels' (max. 8 deelnemers per keer). Daarnaast is voor de disciplinegroep ISEP een cursus presenteren georganiseerd.

De workshop 'spreken' is één keer in februari en één keer in december gehouden. In deze workshop werden de aspecten van een goede presentatie in het Engels kort behandeld en kregen de deelnemers vervolgens de kans hun eigen presentatievaardigheden in het Engels te oefenen, ter voorbereiding van bijvoorbeeld een presentatie voor een college of een bijdrage aan een conferentie of seminar. Ze kregen vervolgens van elkaar en van de docent feedback. Gemaakte fouten werden besproken, met daarbij tips om deze te verbeteren. Ook kregen zij een hand-out en het boek 'Presentation in a Week' aangeboden, alsook de mogelijkheid om gratis een extra individuele coaching-sessie te volgen (follow-up).

De workshop 'schrijven' is twee keer gehouden in september. Na een opfrissing van de belangrijkste aspecten van een goede tekstopzet werd ingegaan op de instrumenten die het Engels biedt om een heldere tekst te schrijven. Korte stukjes theorie werden steeds afgewisseld met praktische oefeningen. Na deze workshop werd het boek 'The BBI Dictionary of English Word Combinations' meegegeven. Ook hier kregen de workshop-deelnemers het aanbod een individuele follow-up te doen van ongeveer een uur, een mogelijkheid die enthousiast werd ontvangen.

In totaal heeft ongeveer een zesde van de deelnemers ook daadwerkelijk gebruik van gemaakt van de follow-up.

Deze workshops krijgen in 2009 een vervolg.

Voor zeven medewerkers van de disciplinegroep ISEP is in 2008 een cursus van vier ochtenden georganiseerd ter voorbereiding op het geven van een collegeserie in het Engels. De deelnemers kregen de gelegenheid hun presentatievaardigheden te oefenen. Daarnaast is aandacht besteed aan een aantal Engelse grammaticaconstructies die voor veel Nederlanders problemen opleveren.

In de eerste helft 2009 wordt deze cursus voortgezet in zes sessies van twee uur.

9. Utrecht Law Review

Het Utrecht Law Review (ULR), opgericht in september 2005, is een Engelstalig elektronisch tijdschrift dat een wetenschappelijk forum biedt aan grensoverschrijdend juridisch onderzoek. De artikelen zijn gratis toegankelijk via de website www.utrechtlawreview.org. Om de wetenschappelijke kwaliteit van de artikelen te waarborgen, worden deze beoordeeld via anonieme 'peer review'.

De redactie van het ULR bestond in 2008 uit: prof.dr. A.M. Hol (voorzitter), drs. J.E.B. Coster van Voorhout LL.M., prof. dr. I. Giesen, prof.dr. Ph.M. Langbroek, prof.dr. M.L. Lennarts, prof.dr. A. Prechal, prof.dr. H.F.M.W. van Rijswick, prof.dr. J.A.E. Vervaele, G. Zyberi LL.M., M. de Hoon (studentlid) en drs. L.E. Kloos (redactiesecretaris).

In 2008 verschenen drie nummers: twee specials, in maart en in juni, en een algemeen nummer in december. Het thema van de eerste special was: 'Companies Crossing Borders within Europe'. Het thema van de tweede special, 'Current Debates in Family Law around the Globe', was eveneens het thema van de Onderzoeksmiddag (zie elders in dit jaarverslag). In het decembernummer verschenen zeven wetenschappelijke artikelen, drie Student Papers (een nieuwe categorie, bedoeld om talentvolle Utrechtse rechtenstudenten een kans te geven om te publiceren) en twee bijdragen voor de rubriek Academic News.

Het ULR wordt uitgegeven in samenwerking met IGITUR (onderdeel van de Universiteitsbibliotheek). Op 6 november 2008 bezocht de ULR redactiesecretaris de door IGITUR georganiseerde redactiemiddag voor alle elektronische tijdschriften. Een nuttige bijeenkomst waarin o.m. aandacht werd besteed aan webmarketing, 'journal quality & consistency' en de verschillende 'ranking' lijsten.

De belangstelling voor en bekendheid van ULR blijven groeien. Het aantal 'abonnees' (mensen die hebben aangegeven een e-mail te willen ontvangen bij het online gaan van een nieuw nummer) is in 2008 licht gestegen, van 440 naar 476. Het aantal hits op de website vertoont een flinke opgaande lijn. Zo werd in 2008 in totaal 5.269 maal een artikel gedownload, tegen 3.180 in 2007. De in ULR verschenen artikelen zijn te vinden in een toenemend aantal databases en online catalogi van (universiteits)bibliotheeken in binnen- en buitenland. Als belangrijkste noemen we: Directory of Open Access Journals (DOAJ) en Social Science Research Network (SSRN). In het belang van de open access (een zo groot mogelijke toegankelijkheid van de in ULR verschenen artikelen) is met ingang van het Decembernummer 2008 het zogenaamde SPARC Europe Seal for Open Access Journals van toepassing.

Bijlage I

DE ONDERZOEKSINZET IN FTE'S / HET ONDERZOEK IN CIJFERS 2008

Programma	1e geldstroom (fte)		2e geldstroom (fte)		3e geldstroom (fte)		Totaal (fte)		Disser- taties	Weten- schapp. publicaties	Vakpubli- caties (excl. ann.)	Annotaties
The Prospects of European Private Law	5,45 2,95 np 4,88 aio	13,28	1,12 0,50 np 0,75 aio	2,37	0,26 0,94 np 0,00 aio	1,20	6,83 4,39 np 5,63 aio	16,85	2	136,5	134	64
Human Rights in a world of conflict and diversity	4,63 0,53 np 3,79 aio	8,95	0,00 0,00 np 2,19 aio	2,19	0,32 0,00 np 0,00 aio	0,32	4,95 0,53 np 5,98 aio	11,46	2	81	49	3
Criminal Law and fundamental values in a changing world	5,90 1,60 np 4,16 aio	11,66	0,00 0,00 np 0,75 aio	0,75	0,00 1,90 np 0,00 aio	1,90	5,90 3,525 np 4,91 aio	14,31	2	85,5	48	3
European Public Law	9,68 3,45 np 5,23 aio	18,36	1,08 0,00 np 0,00 aio	1,08	1,79 0,05 np 4,00 aio	5,84	12,55 3,50 np 9,23 aio	25,28	1	147	81	125
Environmental Law	3,01 0,61 np 3,02 aio	6,64	0,60 0,00 np 0,50 aio	1,10	1,31 0,98 np 1,15 aio	3,44	4,92 1,59 np 4,67 aio	11,18	1	70	57	35
Niet geprogrammeerd onderzoek	0,00 0,00 np 0,00 aio	0,00	0,00 0,00 np 0,00 aio	0,00	0,00 0,00 np 0,00 aio	0,00	0,00 0,00 np 0,00 aio	0,00	0	9	4	0
		58,86		7,49		12,70		79,05	8	529	373	230

(np staat voor niet gepromoveerde medewerkers)

AANTAL ONDERZOEKERS PER PROGRAMMA

Programma	Onderzoekers (excl. niet gepromov. medewerkers./AIO's)	Niet gepromov. medew.	AIO's	Buitenpromovendi	Beurspromovendi	Honorair medewerkers
The Prospects of European Private Law	33	18	9	22	3	15
Human Rights in a world of conflict and diversity	26	2	11	10	2	3
Criminal Law and fundamental values in a changing world	22	10	8	5	0	3
European Public Law	44	18	15	10	0	1
Environmental Law	15	5	8	0	0	0
Niet geprogrammeerd onderzoek	1	0	0	0	0	0
TOTAAL	141	53	51	47	5	22